

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SEŽANA**

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
KRAŠKEGA
GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA
(2021–2030)**

Št. 14/21

**Načrt sprejela:
Vlada Republike Slovenije
Ljubljana, 16. november 2023**

(Ur. l. RS št. 116/23)

**Podpisnik:
v funkciji ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Marjan Šarec
minister za obrambo**

VSEBINA

VSEBINA.....	2
KAZALO PREGLEDNIC	4
KAZALO SLIK	6
0 UVOD	10
1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA	12
1.1 Lega območja	12
1.2 Opis naravnih razmer	13
1.2.1 Orografske značilnosti območja.....	13
1.2.2 Značilnosti podnebja.....	13
1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere	15
1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja.....	16
1.3 Vegetacijski oris območja	16
1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov	18
1.5 Družbeno-ekonomske razmere.....	20
1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer.....	20
1.5.2 Lastništvo gozdov	21
1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom	21
1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru	22
1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi	23
1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost	23
1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja	26
1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa	28
2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV.....	31
2.1 Lesna zaloga gozdov	31
2.2 Drevesna sestava.....	32
2.3 Debelinska struktura gozdov.....	33
2.4 Prirastek.....	35
2.5 Ponori ogljika	36
3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV	38
3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju	38
3.1.1 Posek	38
3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela	40
3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic	42
3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja	43
3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor.....	44
3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020.....	45
3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi	47
3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih	47
3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov.....	47
3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)	53
3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih.....	57
3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij	64
3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine	65
3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)	65
3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcij gozdov	66

3.2.9	Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov	67
3.3	Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja	68
3.3.1	Ocena doseganja ekonomskih ciljev	68
3.3.2	Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev	68
3.4	Presoja ustreznosti prejšnjega načrta	68
3.5	Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi	68
4	VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV	71
4.1	Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov	71
4.2	Opredelitev večfunkcionalnih območij	77
5	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	78
5.1	Cilji gospodarjenja z gozdovi	78
5.2	Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi	80
5.3	Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi	84
5.3.1	Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev	84
5.3.2	Posegi v gozd in gozdni prostor	92
5.3.3	Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi	95
5.3.4	Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa	96
5.3.5	Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala	100
5.3.6	Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige	103
5.3.7	Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave	104
5.3.8	Varstvo kulturne dediščine	107
5.3.9	Natura 2000 in ohranjanje biotske raznovrstnosti	110
5.3.10	Varovalni in zaščitni gozdovi	115
5.3.11	Upravljanje z vodami	117
5.3.12	Gozdni rezervati in raziskovalni objekti	119
5.3.13	Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda	120
5.3.14	Druge usmeritve	122
5.4	Ukrepi	125
5.4.1	Možni posek	125
5.4.2	Ponori ogljika	125
5.4.3	Gojitvena, varstvena in ostala dela	126
5.4.4	Vlaganja v gozdno infrastrukturo	127
6	OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	129
7	TVEGANJE ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA	131
8	OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT	132
9	METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA	133
9.1	Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta	133
9.2	Viri in zbirke podatkov	133
9.3	Členitev gozdov	136
9.4	Obdelava podatkov	137
9.5	Izdelava kart za prostorski del	137
10	VIRI IN LITERATURA	139
11	NAČRT SO IZDELALI	142
12	PROSTORSKI DEL	143
13	PRILOGE	159

13.1	Pregled stanja ukrepov na ravni GGO	159
13.2	Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO	165
13.3	Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	185
13.4	Pregled stanja in ukrepov po občinah	189
13.5	Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva.....	198
13.6	Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010-2020 po popisnih enotah.....	199
13.7	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	201
13.8	Pregled naravnih vrednot.....	206
13.9	Pregled ekološko pomembnih območij (EPO).....	207
13.10	Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov	208
13.11	Konkretne usmeritve v območjih Natura 2000 s pripadajočimi upravljavskimi conami.....	211
13.12	Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja natura 2000	212
13.13	Modelno razmerje razvojnih faz in ciljno stanje po RGR.....	213
13.14	Spremembe območnih RGR	214
13.15	Prednostna območja za graditev protipožarnih prometnic.....	216
13.16	Utemeljitev in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov	217

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1:	Površina gozdov po oblikah lastništva (v ha)	7
Preglednica 2:	Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov	8
Preglednica 3:	Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov	17
Preglednica 4:	Značilnosti divjadi in njihovih habitatov	20
Preglednica 5:	Površina gozdov GGO po oblikah lastništva	21
Preglednica 6:	Posestna sestava zasebnih gozdov	21
Preglednica 7:	Struktura zemljiških kultur [18] [17]	24
Preglednica 8:	Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1980-2020.	24
Preglednica 9:	Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost	24
Preglednica 10:	Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva.....	25
Preglednica 11:	Odprtost gozdov GGO s cestami	28
Preglednica 12:	SPR – Razmere za sečnjo in spravilo	29
Preglednica 13:	Lesna zaloga gozdov (v m ³ /ha) po oblikah lastništva	31
Preglednica 14:	Sprememba lesne zaloge gozdov (v m ³ /ha)	32
Preglednica 15:	Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva	32
Preglednica 16:	Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020 (v % od LZ)	33
Preglednica 17:	Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih.....	33
Preglednica 18:	Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva.....	35
Preglednica 19:	Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih	35

Preglednica 20:	Sprememba letnega prirastka gozdov (v m ³ /ha).....	36
Preglednica 21:	Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom.....	39
Preglednica 22:	Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva	40
Preglednica 23:	OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO41	
Preglednica 24:	Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov.....	42
Preglednica 25:	Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)	42
Preglednica 26:	Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020	44
Preglednica 27:	Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu.....	44
Preglednica 28:	Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020.	45
Preglednica 29:	Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020.....	46
Preglednica 30:	Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika	47
Preglednica 31:	Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov	48
Preglednica 32:	Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva	48
Preglednica 33:	Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020	51
Preglednica 34:	Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila)	52
Preglednica 35:	Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda	53
Preglednica 36:	Sestojni tipi	54
Preglednica 37:	Zasnova gozdnih sestojev.....	55
Preglednica 38:	Negovanost gozdnih sestojev	56
Preglednica 39:	Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm.....	56
Preglednica 40:	Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov	57
Preglednica 41:	Ohranjenost gozdov po oblikah lastništva	58
Preglednica 42:	Drevesna sestava mladovij in vrasti po oblikah lastništva	59
Preglednica 43:	Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki so močno razširjene oziroma se hitro širijo in povzročajo škodo biotski raznovrstnosti oziroma gospodarsko škodo	60
Preglednica 44:	Odmrlo drevje (št./ha).....	62
Preglednica 45:	Površina gozdov v Natura 2000 območjih.....	62
Preglednica 46:	Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)	63
Preglednica 47:	Površina varovalnih gozdov	63
Preglednica 48:	Zavarovana območja in naravne vrednote.....	64
Preglednica 49:	Režim enot kulturne dediščine	65
Preglednica 50:	Zvrsti (tipi) kulturne dediščine	65
Preglednica 51:	Dolžina vodotokov	66
Preglednica 52:	Vodna in priobalna zemljišča	66
Preglednica 53:	Vodovarstvena območja.....	66
Preglednica 54:	Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov.....	67
Preglednica 55:	Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)	71
Preglednica 56:	Vrste gozdnogospodarskih ciljev.....	78
Preglednica 57:	Gozdnogojitveni cilj RGR 060	84
Preglednica 58:	Gozdnogojitveni cilj RGR 061	85
Preglednica 59:	Gozdnogojitveni cilj RGR 062	86
Preglednica 60:	Gozdnogojitveni cilj RGR 064	87
Preglednica 61:	Gozdnogojitveni cilj RGR 110	88

Preglednica 62:	Gozdnogojitveni cilj RGR 120	89
Preglednica 63:	Gozdnogojitveni cilj RGR 121	90
Preglednica 64:	Gozdnogojitveni cilj RGR 123	91
Preglednica 65:	Pregled gozdno semenskih objektov v GGO (na dan 1. 1. 2021).....	102
Preglednica 66:	Možni posek po oblikah lastništva.....	125
Preglednica 67:	Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva	126
Preglednica 68:	Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj območij Natura 2000 izven osrednjih con kompleksnih območij Natura 2000 v Kraškem GGO	127
Preglednica 69:	Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek.....	128
Preglednica 70:	Ocena strukture in cene gozdnih lesnih sortimentov	129
Preglednica 71:	Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih)	130
Preglednica 72:	Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot.....	132

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledna karta GGO	12
Slika 2: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Godnje) [43]	14
Slika 3: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Portorož-Letališče) [43]	15
Slika 4: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Ilirska Bistrica) [43]	15
Slika 5: Pregledna karta krajinskih tipov.....	25
Slika 6: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot.....	26
Slika 7: Odprtost gozdov glede na način spravila lesa.....	30
Slika 8: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj.....	34
Slika 9: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1990-2020	34
Slika 10: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030	37
Slika 11: Dinamika sečnje po letih.....	39
Slika 12: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1994-2020	49
Slika 13: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020.....	50
Slika 14: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb.....	52
Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	55
Slika 16: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja	59
Slika 17 : Temeljna razvojna območja gozdov	94

POVZETEK

Kraško GGO zajema skrajni JZ del Slovenije in v celoti meri 152.362 ha. Geografsko gledano ga sestavljajo štiri širše krajinske enote: Kras, Brkini, del Čičarije ter slovenska Istra. Površina gozdov znaša 88.873 ha, kar predstavlja 58,3 % gozdnatost. Površina gozda se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem nekoliko povečala, in sicer za 2.411 ha, kar pa je znatno manj v primerjavi s preteklimi ureditvenimi obdobji. V prihodnje pričakujemo nadaljnjo upočasnitev povečevanja gozdne površine.

Gozdovi GGO v celoti zajemajo submediteransko fitogeografsko območje. Med skupinami gozdnih rastiščnih tipov prevladujejo toploljubni listnati gozdovi, pomemben delež pa zajemajo gričevno-podgorsko gradnovo bukovje na silikatnih kamninah in toploljubna bukovja. Zgodnja poselitev kraškega in obalnega območja ter intenzivna izraba prostora v kmetijske namene je povzročila degradacijo in krčitve prvotne gozdne vegetacije ter erozijo tal. Ponovna ogozditve Krasa s črnim borom ter proces zaraščanja, ki je v drugi polovici 20. stoletja zajel celotno GGO, pa sta oblikovala gozdne sestoje, ki se precej razlikujejo od naravne podobe. Za današnje gozdove sta značilna predvsem večji delež iglavcev, zlasti črnega bora, in številni pionirski stadiji gozdov. Stanje gozdov in tople podnebne razmere so vzrok, da je velika večina gozdov GGO požarno ogroženih. Stanje se bo z nadaljnjim dvigovanjem temperature zraka in drugih posledic podnebnih sprememb, še poslabšalo.

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništva (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	76.815	7.856	4.202	88.873
Delež (%)	86,5	8,8	4,7	100,0

Lastniško prevladujejo zasebni gozdovi, državnih gozdov je malo in večinoma niso oblikovani v večje gozdne komplekse. Med zasebnimi gozdovi imajo pomembno mesto agrarne skupnosti, ki upravljajo največje strnjene gozdne posesti. Po kategorijah gozda močno prevladujejo večnamenski gozdovi, preostale kategorije gozda predstavljajo zgolj 2,8 % vseh gozdov.

Povprečna lesna zaloga znaša 168 m³/ha, od katere 32 % predstavljajo iglavci, 68 % pa listavci. Lesna zaloga se zaradi skromne realizacije možnega poseka še vedno povečuje in to predvsem pri listavcih, medtem ko se delež iglavcev postopno zmanjšuje.

Gozdovi v GGO imajo poudarjene predvsem ekološke funkcije. Po površini največji del zavzemata funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološka funkcija. Tudi socialne funkcije so precej zastopane, vendar so skoncentrirane na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja naravne in kulturne dediščine (Regijski park Škocjanske jame, Kobilarna Lipica ...) ter na obrobju večjih mest (Sežana, Ilirska Bistrica in obalna mesta). Prvo stopnjo lesnoproizvodne funkcije ima 41 % vseh gozdov.

Pri gospodarjenju z gozdovi v GGO so prisotni številni problemi, ki izhajajo iz stanja gozdov zaradi degradiranosti rastišč in vedno večjega števila invazivnih tujerodnih vrst kot posledica globalizacije in podnebnih sprememb. Dodatno težavo pri gospodarjenju z gozdovi predstavljajo prevladujoči neaktivni lastniki gozdov, ki s svojo gozdno posestjo ne gospodarijo in vanjo tudi ne vlagajo, kar se odraža v pretekli nizki realizaciji možnega poseka ter gojitvenih del.

Glede na ugotovljeno problematiko gozdov v GGO so glavni cilji območnega načrta povezani z varovanjem gozdov pred naravnimi in drugimi nesrečami, kot so gozdni požari, in preko izkoriščanja gozdov posredno zagotoviti nadaljnji sukcesijski razvoj pionirskih gozdov k rastišču primernejši drevesni sestavi in zgradbi. Med cilji ima pomembno mesto ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter varstvo narave.

Strateške usmeritve gospodarjenja z gozdovi so usmerjene v indirektno premeno pionirskih gozdov ter postopnega opuščanja panjevskega gospodarjenja. Usmeritve za krepitev požarnega varstva so

POVZETEK

usmerjene k vzdrževanju in dodatni gradnji protipožarne infrastrukture ter snovanju gozdov, ki so glede drevesne sestave in njihove zgradbe odpornejši na požare. Območni načrt pri gospodarjenju z gozdovi vključuje tudi živalsko komponento preko usmeritev iz lovsko upravljaljskega načrta za Primorsko LUO.

Med glavnimi ukrepi usmerjanja gozdov ostaja možni posek. Ta je za ureditveno obdobje 2021-2030 za GGO načrtovan pri 3.618.000 m³ lesa, kar predstavlja 24,3 % lesne zaloge in 89,3 % prirastka.

Preglednica 2: Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov

Lastništvo Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Skupaj GGO											
Večnamenski gozdovi	86.429	53	116	169	1,2	3,4	4,6	27,5	23,0	24,4	89,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	657	77	107	184	1,2	2,8	4,0	28,6	24,7	26,4	121,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	194	72	146	218	2,2	4,7	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.593	44	50	95	1,2	1,6	2,8	18,6	13,5	15,9	52,8
Skupaj vsi gozdovi	88.873	53	115	168	1,2	3,4	4,6	27,0	22,8	24,1	88,7
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	75.195	53	120	173	1,2	3,5	4,7	27,1	23,2	24,4	90,4
GPN, ukrepi so dovoljeni	408	56	122	179	0,9	3,3	4,2	31,2	29,0	29,7	125,9
GPN, ukrepi niso dovoljeni	48	20	169	189	0,6	5,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.164	39	52	91	1,1	1,7	2,8	18,2	13,8	15,7	50,5
Skupaj vsi gozdovi	76.815	52	119	171	1,2	3,4	4,6	27,0	23,1	24,3	90,1
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	7.286	46	99	145	1,1	3,3	4,4	29,2	21,2	23,8	77,9
GPN, ukrepi so dovoljeni	239	111	83	194	1,7	2,0	3,7	26,0	14,5	21,1	111,1
GPN, ukrepi niso dovoljeni	73	47	166	213	0,7	5,9	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	259	41	31	72	1,1	1,1	2,3	19,4	12,0	16,2	51,4
Skupaj vsi gozdovi	7.856	48	97	145	1,1	3,2	4,4	28,4	20,6	23,2	77,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	3.948	69	73	142	1,5	2,3	3,7	31,1	22,0	26,4	100,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	11	92	98	190	1,3	2,7	4,0	39,8	15,3	27,2	130,1
GPN, ukrepi niso dovoljeni	73	132	110	242	4,8	3,2	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	170	89	66	156	1,6	2,2	3,7	19,1	12,7	16,4	68,7
Skupaj vsi gozdovi	4.202	71	74	145	1,5	2,3	3,8	29,5	21,0	25,2	95,4

0 UVOD

Prvi ON za Kraško GGO je bil izdelan za obdobje 1971-1980 [1] in je v večji meri temeljil na Splošnem gozdnomelioracijskem projektu na rastiščni, biološkotehnični in ekonomski osnovi za degradirano področje Slovenskega primorja [2], ki je bil izdelan v letu 1963 za celotni kraški svet, ki danes sega tudi v Tolminsko in Postojnsko GGO.

Tudi drugi ON za obdobje 1981-1990 [3] ni prinesel novih usmeritev za delo v gozdovih GGO. Njegova uporabna vrednost pri izdelavi načrtov GGE je bila zelo majhna. Izdelan je bil šele leta 1984, popravljen in potrjen pa šele junija 1986. Razlogi za to so bili v pomanjkljivih podatkih o gozdovih v območju, strokovni neusklajenosti navodil, pomanjkanju inženirskega kadra in prezaposlenosti s sanacijo po žledu poškodovanih gozdov v Brkinih. V tem obdobju so začeli izdelovati tudi GGN GGE.

Šele ON za obdobje 1991-2000 [4] je postavil osnovna izhodišča pri obravnavi ciljev in ukrepov za gospodarjenje z gozdom. Podatki so bili prvič pridobljeni na enak način za celotno površino, kar je omogočalo enakovredno obravnavo celotnega prostora. Združuje analizo, cilje in usmeritve za delo v gozdu in gozdarstvu. Zaradi bistvenih družbenih sprememb, ki so se zgodile v prejšnjem desetletju, se nekateri cilji pri gospodarjenju niso uresničili.

ON za obdobje 2001-2010 [5] je na podlagi novih podatkov o stanju gozdov v primerjavi s prejšnjimi ON naredil bistven premik na področju načrtovanja ukrepov ob hkratnem ohranjanju in krepitvi vseh funkcij gozda. Tako je bil za navedeno obdobje načrtovani možni posek približno 1,5 milijona m³, kar je trikrat več v primerjavi s predhodnim obdobjem. Realizacija je bila zgolj polovična, ampak še vedno dvakrat višja v primerjavi s predhodnim obdobjem.

ON za obdobje 2011-2020 [6] je v smislu načrtovanih ukrepov nadaljevanje predhodnega ON, ki pa je naredil napredek na področju funkcij gozda. Z novimi ON je prišlo tudi do združitve gozdarskega dela z lovsko upravljaljskim načrtom LUO.

Pričujoči ON za obdobje 2021-2030 je narejen po usmeritvah Resolucije o nacionalnem gozdnem programu [7] ter na podlagi Zakona o gozdovih [8], Zakona o divjadi in lovstvu [9] in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10]. V primerjavi s preteklimi ON se je v izdelavo tokratnega ON skušalo s pomočjo izvedenih delavnic vključiti najširši krog lastnikov gozdov, drugih strokovnih institucij ter preostalih deležnikov, ki so na različnih področjih povezani z gozdom. V ON je večji poudarek na kazalnikih trajnosti, cilji in usmeritve za gospodarjenje z gozdovi pa upoštevajo tudi vpliv podnebnih sprememb na gozd. Tesnejša je tudi povezanost med gozdarskim in lovskim delom ON.

V ON so uporabljene naslednje okrajšave, in sicer:

GC	(gozdna cesta),
GGO	(gozdnogospodarsko območje),
GGE	(gozdnogospodarska enota),
GGN	(gozdnogospodarski načrt),
GP	(gozdovi s posebnim namenom),
GRM	(gozdni reprodukcijski material),
GRT	(gozdni rastiščni tip),
GSO	(gozdni semenski objekti),
HT	(habitatni tip),
ITV	(invazivne tujerodne vrste),
k. o.	(katastrska občina),
LD	(lovska družina),
LUO	(lovsko upravljaljsko območje),
LZ	(lesna zaloga),
MKGP	(Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano),
NV	(naravna vrednota),
OE	(Območna enota Sežana),

ON	(območni načrt),
PE	(popisna enota),
PR	(prirastek),
PRP	(program razvoja podeželja),
Pravilnik	(Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo),
RGR	(območni rastiščnogojitveni razred),
Sklad	(Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije),
SiDG	(Družba Slovenski državni gozdovi d. o. o.),
SVP	(stalne vzorčne ploskve),
ŠO	(škodljivi organizem),
UC	(upravljavska cona),
ZGS	(Zavod za gozdove Slovenije),
ZRSVN	(Zavod Republike Slovenije za varstvo narave),
ZV	(Zakon o vodah),
ZVKDS	(Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije).

1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

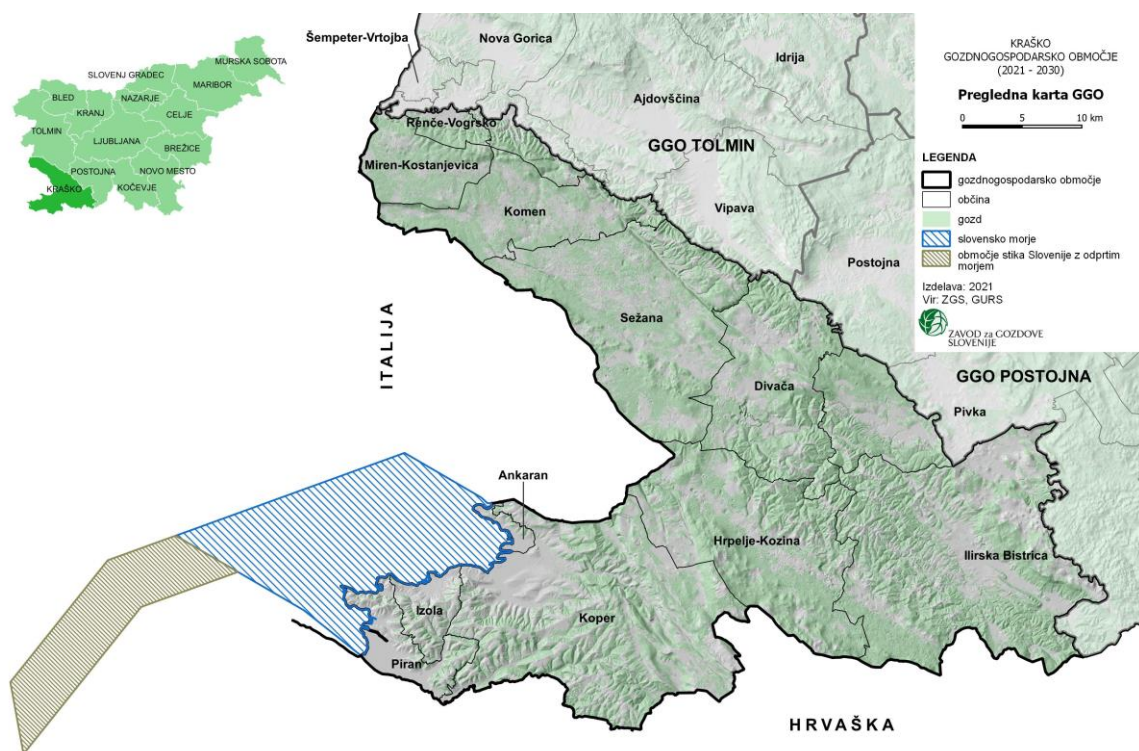
1.1 Lega območja

Kraško GGO zavzema JZ del Slovenije. Na vzhodu meji z GGO Postojna, na severu in severovzhodu z GGO Tolmin. Na zahodu poteka meja po državni meji z Republiko Italijo, na jugu pa po meji z Republiko Hrvaško. GGO zajema Kras, Brkine, Vremščico, Vipavska brda, del Čičarije in slovensko Istro.

Površina GGO znaša 152.362 ha, znotraj katerega je 88.878,03 ha gozda (58,3 % gozdnatost).

V GGO je 13 občin, od katerih so v celoti v GGO občine Ankaran, Izola, Piran, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen, Sežana, Mestna občina Koper ter deli občin Ilirska Bistrica (65 %), Miren-Kostanjevica (93 %), Mestna občina Nova Gorica (8 %), Pivka (37 %), Renče-Vogrsko (54 %).

Primorsko LUO je v primerjavi s Kraškim GGO manjše in meri 140.535,35 ha. Meji med območjema se ne ujemata. Največja razhajanja so na vzhodnem delu, kjer je iz Primorskega LUO izločena celotna GGE Trnovo in vzhodna polovica revirja Bukovica. Na severu pa Primorsko LUO posega tudi na Tolminsko GGO, in sicer na južni del GGE Ajdovščina. Na preostalem območju pa se meji dokaj dobro ujemata.

Slika 1: Pregledna karta GGO

1.2 Opis naravnih razmer

1.2.1 Orografske značilnosti območja

V GGO prevladujeta apneniško kraški tip površja ter erozijsko rečni tip površja. Za apneno kraško površje so značilne kraške kotanje in kopasti vrhovi. Najpogostejše oblike površja so vrtače, ki se ponekod pojavljajo v velikih gostotah. Ta tip površja se nahaja nad Vipavsko dolino, kraški tip reliefa je značilen tudi za Vremščico, območje Slavnika, Čičarije, Podgorskega krasa in Podgrajskega podolja. Območje je nagnjeno proti jugozahodu. V okolici Sežane, Brestovice in Kostanjevice na Krasu se pojavlja tudi dolomitsko kraško površje. Zanj so značilne plitve suhe dolinice – dolci. Na dolomitu sta pomembno zastopani erozija in denudacija, zato je dolomitni kras ponekod podoben rečnemu površju.

Drugi prevladujoči tip površja je erozijsko rečno površje, kjer se prepletajo širše doline z naplavnim dnom ter vmesna slemena. Za ta tip so značilni skalni odlomi in podori, zemeljski plazovi in usadi. V GGO je to flišno območje slovenske Istre, Vipavskih brd in Brkinov. V dolinah večjih rek (Dragonja, Rižana in Reka) se pojavlja akumulacijsko rečno površje.

Vzdolž ozkega pasu slovenske jadranske obale najdemo tudi obalni abrazijski in akumulacijski tip površja. Najizrazitejša oblika površja so do 70 m visoki klifi, prepadna pobočja, ki so nastala zaradi abrazijskega spodkopavanja; ob vznožju jih spodjedajo valovi.

Osrednja vrhova v GGO sta Slavnik (1.028 m) in Vremščica (1.027 m). Najvišje nadmorske višine so na skrajnem vzhodnem delu GGO (GGE Trnovo), kjer GGO že zajema del zahodnega pobočja snežniškega masiva.

V GGO prevladujejo sredozemska gričevja in planote. Sredozemski svet, kjer se temperatura najhladnejšega meseca ne spusti pod ledišče, leži v neposredni bližini Tržaškega zaliva. Kraški pokrajini sta Kras ter Podgorski kras, Čičarija in Podgrajsko podolje, flišne pa Brkini in Koprška brda. Območje Košanske planote in del snežniškega pogorja spadata v tip pokrajin dinarskih podolij ter dinarske planote.

1.2.2 Značilnosti podnebja

Za GGO je značilno zmerno sredozemsko podnebje, ki pa se proti vzhodu prepleta z zmernim celinskim podnebjem. Na lokalne podnebne značilnosti vpliva tudi razgiban relief.

Značilno je močno nihanje povprečnih in maksimalnih temperatur zraka od obale v notranjost, kar je povezano z višanjem nadmorske višine. Srednja letna temperatura zraka skoraj povsod presega 10 °C, najvišja je ob morju (14 °C), najhladnejša pa so višje ležeča hribovita območja Brkinov, Čičarije in Vremščice.

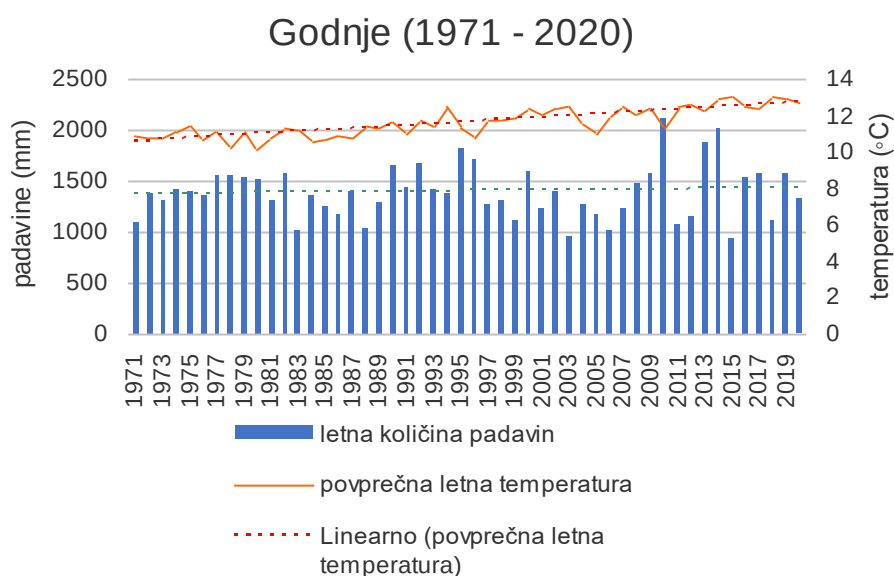
Padavinski režim je za gozd manj ugoden. Padavin je sicer dovolj (od 1.000 mm ob Jadranskem morju do 2.000 mm pod snežniškim masivom), vendar je njihova prostorska in sezonska razporeditev neenakomerna. Količina padavin se stopnjuje od morja do gornjega roba Krasa ter od Tržaškega proti Reškemu zalivu. Po vrhovih Čičarije in pod snežniškim masivom so padavine najobilnejše (povprečna letna višina padavin 1.600 do 2.000 mm). Največ padavin je jeseni in spomladi, v poletnih mesecih, ko sta vročina in suša največji, pa je padavin malo.

Značilna vetrova sta severovzhodni veter – burja in jugozahodni veter – jugo. Pihata izmenično skozi vse leto, vendar je burja poleti redkejša. Jugo prinaša običajno dež, ki spomladi in jeseni traja tudi daljše obdobje.

Po napovedih sprememb povprečne letne temperature zraka v obdobju 2011-2040 v primerjavi z obdobjem 1981-2010 bo v jugozahodni regiji dvig temperature zraka znašal 0,8 °C (po srednjem scenariju) [11]. Najmanjši dvig povprečne temperature zraka je pričakovan v spomladanskem, največji pa v jesenskem času. Pričakuje se tudi podaljšana rastna doba, spomladanski fenološki razvoj bo zgodnejši. Napoved za spremembo padavin je bolj zanesljiva na sezonski ravni. Najbolj

izrazito je naraščanje padavin v zimskem času, večja bo pogostost in jakost izjemnih padavin. Izrazito se zmanjšuje tudi višina snežne odeje [11]. Zaradi višjih temperatur zraka ter manj ugodne sezone razporeditve padavin lahko pričakujemo povečanje sušnega stresa pri rastlinah oziroma drevesih. Posledično predvidevamo zmanjševanje vitalnosti vseh (tudi avtohtonih) drevesnih vrst. Drevesa bodo zaradi zmanjšane odpornosti bolj podvržena epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov. Toplejša klima je tudi razlog pojava v naših krajih prej neznanih patogenov. Pričakujemo tudi povečano število požarov ter daljših obdobjev povečane požarne ogroženosti naravnega okolja.

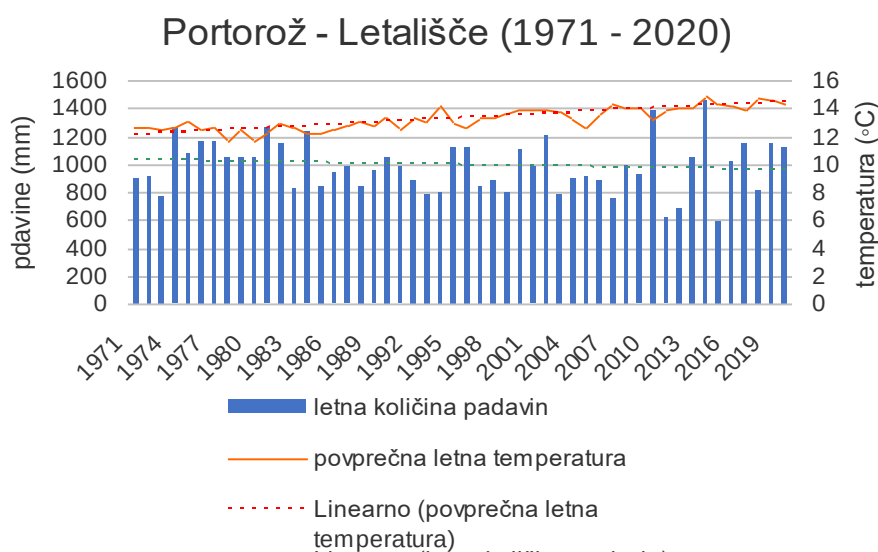
Na območju Krasa, doline reke Reke in zaledja slovenske Istre prevladuje zaledni podtip zmernega sredozemskega podnebja. Zanj je značilna povprečna letna temperatura zraka najhladnejšega meseca med 0 in 4 °C ter najtoplejšega meseca med 20 in 22 °C, povprečna letna količina padavin pa med 1.200 in 1.700 mm. Po podatkih meteorološke postaje Godnje se je povprečna temperatura zraka v preteklih petih desetletjih dvignila za slabi 2 °C, medtem ko je povprečna letna količina padavin ostala približno na enaki ravni, s tem da so letna nihanja med leti v zadnjih dveh desetletjih izrazitejša.

Slika 2: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Godnje) [43]

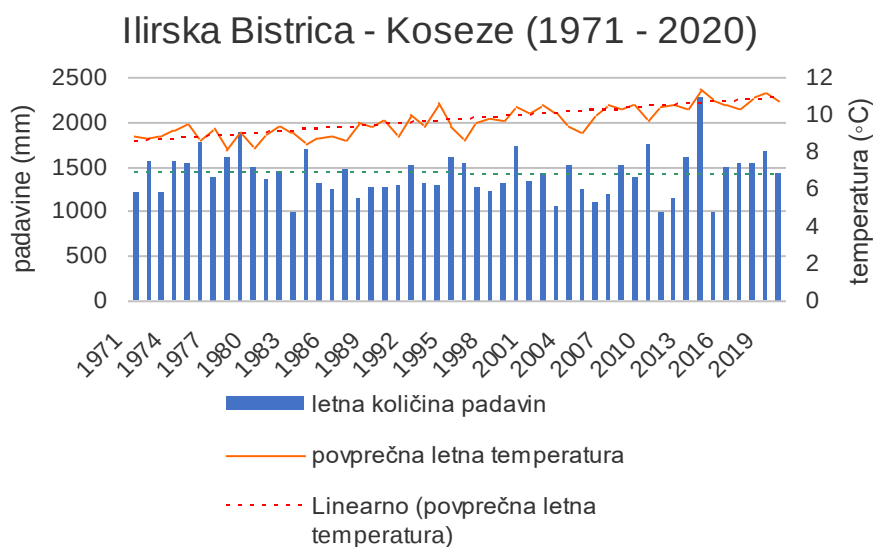
Podatki o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 za ključne meteorološke postaje v Sloveniji. 2021. Ljubljana, Agencija RS za okolje. (neobjavljeno)

V slovenski Istri je prevladujoč tip podnebja obalno zmerno sredozemsko podnebje. Tu je značilna povprečna letna temperatura zraka najhladnejšega meseca višja kot 4 °C ter povprečna letna količina padavin med 1.000 in 1.200 mm. Po podatkih meteorološke postaje Letališče Portorož je povprečna temperatura zraka v preteklih petih desetletjih narasla za slabi 2 °C, povprečna letna količina padavin pa se je znižala pod 1.000 mm.

Slika 3: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Portorož-Letališče) [43]

Zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije pokriva območje Brkinov, Vremščiце in snežniškega pogorja. Tu je značilna povprečna aprilaska temperatura zraka nižja od oktobrske. submediteranski režim padavin ter povprečna letna količina padavin med 1.300 in 2.000 mm. Po podatkih meteorološke postaje Ilirska Bistrica je povprečna temperatura zraka v zadnjih petih desetletjih narasla za skoraj 2° C, povprečna letna količina padavin pa ostaja na približno na enaki ravni, to je okrog 1.400 mm.

Slika 4: Spremembe temperature zraka in padavin v obdobju 1971-2020 (Ilirska Bistrica) [43]

1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere

V Kraškem GGO se hidrološke razmere spreminjajo glede na vrsto matične podlage. Za kraški svet je značilno, da nima stalno tekočih površinskih voda. Hidrografska mreža je razvita pod zemeljskim površjem, na površini lahko najdemo le številne kale in lokve.

Na flišnem delu in rečnih naplavinah je razvit površinski vodni odtok. Prisotnih je veliko stalnih in občasnih potokov; nekateri imajo značaj hudournikov. Flišna matična podlaga je v povezavi z večjimi

nakloni terena močno dovzetna za erozijske procese in zemeljske plazove, kar je treba upoštevati pri presoji, načrtovanju in izvajanju posegov v prostor.

Glavni vodotoki v območju so reke: Reka, Dragonja, Rokava, Rižana, Badaševica, Vipava, Branica, Raša in Glinščica. Vodnatost večjih vodotokov je precej stalna, ker so izviri praviloma povezani s kraško podzemno vodo. Izdatnost manjših vodotokov pa je izključno vezana na obilnost padavin.

1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja

Glede matične podlage v GGO prevladujeta apnenec (v glavnem kredni in terciarni) in fliš (eocen, oligocen). V manjši meri so zastopani aluvialni nanosi.

Terciarni in kredni apnenci sestavljajo osrednji plato Krasa, masiv Vremščice, kraške predele okrog Ilirske Bistrice, Čičarijo z masivom Slavnika in ves njegov podaljšek do Trstenika, Kojnik in vso široko planoto Podgorskega krasa.

Eocenski in oligocenski peščenjaki in fliš tvorijo Brkine z Reško dolino, v Istri pa je razširjen od Tržaškega, Koprškega in Piranskega zaliva čez vso srednjo Istro v jugovzhodni smeri, predvsem pa tvori predele, vzdolž vznožja Kraškega roba, dolino reke Rižane z okolico Črnega Kala, Kubeda, Ospa, Movraške vale, Sočerge in večji del obalnega pasu. Flišna matična podlaga je tudi na pobočjih in gričevjih, ki se s Krasa spuščajo v Vipavsko dolino. Marsikje (predvsem v okolici Gračišča, Kubeda, Hrastovelj in Movraža) se apnenčasta in flišna matična podlaga prepletata.

Aluvialni nanosi se pojavljajo ob reki Vipavi in Reki, v koprski nižini, Strunjanu ter porečju Dragonje in Drnice.

Med talnimi tipi so najbolj zastopane rendzine. Prisotne so po vseh vrhovih, ki jih poraščajo gozdovi puhavca in črnega gabra z jesensko vilovino. Rjave rendzine so prisotne na apneni podlagi na prisojnih pobočjih in suhih planotah. Tla so zaradi višjih temperatur in pomanjkanja organskih snovi osiromašena s humusom.

Rjava pokarbonatna tla se v GGO pojavljajo v Istri ob Kraškem robu (v okolici Podgorja, Rakitovca), Movraža, v Lukinski vali ter na Krasu v okolici Lokve, v vrtačah okoli Dolnjih Ležec ter na posameznih manjših območjih v širši okolici Gabrka. Tvorijo se na trdih, zelo čistih apnencih in dolomitih, ki dajejo manj kot 1 % netopnega ostanka, tvorijo minimalen kambični horizont in so ponekod (vrtače, razpoke, vznožja pobočij) lahko zelo globoka. So večinoma dobre do visoke rodovitnosti.

Jerovica se pojavlja v dveh oblikah. Na sivih apnencih iz spodnje in zgornje krede je nastala ilovka, na apnencih, ki vsebujejo roženec, pa kremenica. Ilovka vsebuje veliko gline, manj pa je v njej peščenih delcev, nasprotno je pri kremenici. Dokaj značilna lastnost jerovice je njena rdeča do rdeče rjava barva. Jerovica je razširjena v večjih in manjših otokih po osrednjem Krasu, posebno okrog Kostanjevice, Komna, Avberja, Dutovelj in Tomaja.

Evtrična rjava tla so na pobočjih, ki se spuščajo v Vipavsko dolino, na grebenskih legah Brkinov in na območju slovenske Istre. Prevladujejo hrastovi gozdovi. Zaradi dobre rodovitnosti so tla v precejšnji meri antropogeno spremenjena.

Distrična rjava tla so v večjem delu Brkinov. Poraščajo jih večinoma gradnovi in bukovi gozdovi.

1.3 Vegetacijski oris območja

GGO v celoti leži v submediteranskem fitogeografskem območju. Močan vpliv na pojavljanje in vrsto vegetacije ima tudi orografija, predvsem na območju fliša. Na današnjo podobo gozdne vegetacije je značilno vplivalo tudi več tisočletij trajajoča intenzivna raba prostora (kmetijstvo, paša). Ponovna ogozditve Krasa z borom ter proces zaraščanja, ki je v drugi polovici 19. stoletja zajel celotno območje, sta oblikovala gozdne sestoje, ki se precej razlikujejo od naravne podobe. Uvrščanje teh gozdnih rastiščnih tipov (GRT) v potencialno naravne GRT je zelo oteženo. Večina GGO fitocenološko ni podrobneje proučena, izjema so del Brkinov, Vremščica ter posamezni predeli v Istri in na Krasu.

Od vseh 19 skupin GRT [12] v Sloveniji, jih je na območju GGO 11, znotraj katerih lahko razlikujemo 18 GRT; njihova raznolikost je posledica pestre geološke podlage, razgibanega reliefa in širokega višinskega razpona (0 – 1.300 m). Skupine gozdnih rastiščnih tipov so prikazane na karti K v poglavju št. 12.

Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Skupina gozdnih rastiščnih tipov	Površina	Delež
Gozdni rastiščni tipi	ha	%
1. Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	212	0,2
Nižinsko črnojelševje	112	0,1
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	100	0,1
2. Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	4	0,0
Vezovje z ozkolistnim jesenom	4	0,0
3. Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	3.182	3,6
Primorsko belogabrovje in gradnovje	3.182	3,6
4. Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	0	0,0
5. Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	4.697	5,3
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	27	0,0
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	2.463	2,8
Primorsko bukovje na flišu	2.207	2,5
6. Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	17.121	19,3
Kisloljubno gradново bukovje	17.121	19,3
7. Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in meša	705	0,8
Preddinarsko gorsko bukovje	364	0,4
Primorsko gorsko bukovje	340	0,4
8. Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	0	0,0
9. Jelova-bukovja	268	0,3
Dinarsko jelovo bukovje	268	0,3
10. Javorovja, velikojesenovja in lipovja	170	0,2
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	170	0,2
11. Toploljubna bukovja	12.891	14,5
Primorsko bukovje	12.891	14,5
12. Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	49.617	55,8
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	7.054	7,9
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	35.521	40,0
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	7.041	7,9
Črnikovje	1	0,0
13. Kisloljubna rdečeborovja	12	0,0
Kisloljubno rdečeborovje	12	0,0
Skupaj	88.873	100,0

Več kot polovico gozdnih površin pokriva skupina gozdov in grmišč toploljubnih listavcev, ki daje GGO značilen pečat. Med njimi prevladuje GRT Primorsko hrastovje in črno gabrovje na apnencu. V preteklosti so bili na teh površinah skoraj v celoti pašniki, ki so jih kasneje pogozdili ali so se sami zarasli s črnim borom in drugimi trdimi listavci. Ta GRT je med najbolj spremenjenimi in hkrati največjimi v GGO.

Kisloljubno gradnovno bukovje porašča petino gozdov GGO in je prisotno izključno v Brkinih na kislji flišni matični podlagi. V hladnejših legah (osojne lege, jarki) prevladujejo bukovi sestoji, na toplejših legah (prisojne lege, grebeni, platoji) pa hrastovi sestoji. Zaradi antropogenega vpliva se pojavljajo tudi degradirane oblike sestojev, predvsem s cerom in črno jelšo, ki so vezani na sekundarno gozdno združbo kisloljubnega gradnovega bukova z navadnim črnilcem.

Primorsko bukovje porašča razgiban karbonatni svet, predvsem pa pobočja in grebene na hladnejših severnih in severovzhodnih legah na nadmorskih višinah nad 600 m. V hladnejših in zaprtih legah se lahko spusti do 450 m. Uspevajo tako na flišu kot na apneni matični podlagi, v vseh legah, a pogosteje na osojnih. V okolju z razmeroma malo gospodarsko vrednih gozdov (slovenska Istra in Kras) so to gospodarsko pomembni gozdovi.

Primorsko gradnovje z jesensko vilovino se nahaja predvsem na globljih in nekoliko vlažnejših tleh z razvitim kambičnim horizontom, na ravninah in položnejših pobočjih, pretežno na karbonatni, pogosto pa tudi na flišni matični podlagi. Ta rastišča so med najbolj produktivnimi v GGO. Gre za kmečke prebiralne gozdove, ki so bili v preteklosti pretirano izkoriščani in degradirani s steljarjenjem in pašo.

Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici se zaradi različnih antropogenih vplivov v preteklosti pojavljajo v različnih razvojnih stadijih in poraščajo večinoma prisojne in grebenske lege gričevnatega flišnega sveta v slovenski Istri. Gospodarski pomen teh gozdov je majhen, imajo pa ti gozdovi pomembno varovalno vlogo.

Primorsko belogabrovje in gradnovje se pojavlja fragmentirano predvsem na flišni matični podlagi, na spodnjem delu gričevnatega sveta, v dolinah, jarkih, ob robovih kraških polj, na globokih tleh. Le v manjšem obsegu se pojavlja tudi na karbonatnih kamninah. Zaradi ugodnih rastiščnih razmer je bil pretežni del teh gozdov skrčen v kmetijske površine, zato pogosto najdemo različne degradacijske stadije z robinijo in večjim deležem mehkih listavcev (panjevci in stadiji z grmišči).

Črnikovje je značilna sredozemska gozdna združba, ki je v svoji izvorni obliki le redko ohranjena in predstavlja posebnost GGO. Manjši ohranjeni otočki se pojavljajo le na strmih praktično nedostopnih pobočjih Kraškega roba nad Ospom ter na karbonatnem osamelcu (Stena) v dolini Dragonje.

V GGO je 6 gozdnih habitatnih tipov Natura 2000, ki so prikazani v prilogi št. 13.12. Po površini so največji ilirski bukovi gozdovi (HT 91K0), neznatni delež pa pokrivajo fragmenti gozdov hrasta črnike (9340). Poleg 5 gozdnih habitatnih tipov je v GGO še točkovni habitatni tip, ki je razpršen po celotni karbonatni matični podlagi - tega predstavljajo jame, ki niso odprte za javnost (8310).

1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov

GGO predstavlja ugodne habitate najrazličnejši divjadi in ostalim živalskim vrstam. Ugodne prehranske in podnebne razmere omogočajo veliko živalsko pestrost. Večja gozdnatost prostora in zaokroževanje večjih gozdnih kompleksov omogoča spreminjanje vrstne sestave divjadi. V območju lahko izločimo tri ekološke enote (Brkini, Kras, slovenska Istra) z različnimi habitatnimi značilnostmi, temu primerna je tudi zastopanost posameznih vrst divjadi. Podrobneje so ekološke enote predstavljene v dolgoročnem lovsko upravljalnem načrtu za Primorsko LUO. Za prostoživeče živalske vrste so pomembnejša območja: pogorje Kojnika in Slavnika v Čičariji, pogorje Vremščice v brkinskem delu, zgornji del doline Raše s pogorjem Tera na Krasu, v slovenski Istri pa gozdnati del, ki se s Kojnika spušča preko doline Malinske do Šavrinov. Pomembno oviro, ki močno vpliva na ekološko povezljivost naštetih območij predstavljajo odseki avtoceste brez mostov, podhodov ali predorov.

Na vrstno sestavo in številčnost prostoživečih živalskih vrst ima poseben vpliv dostopnost vode, zato imajo pomembno vlogo mokrišča, kot so Škocjanski zatok, Strunjanske in Sečoveljske soline ter jezera Mola in Klivnik. Tu živijo, gnezdiijo ali prezimujejo najrazličnejše vrste ptic. V celotnem območju se zmanjšuje številčnost male poljske divjadi, povečuje pa številčnost visoke divjadi in velikih zveri.

Srna je še vedno prisotna na celotnem območju, je pa njena številčnost v izrazitem upadanju. Vzrok je v povečevanju strnjenih kompleksov gozdov ter vplivu volka, divjega prašiča in šakala. Škode so prisotne, vendar so tako na kmetijskih površinah kot tudi v gozdovih obvladljive.

Navadni jelen se močneje pojavlja v vzhodnem delu GGO, v Brkinih in Čičariji, širi pa se tudi na Kras (Vrhe, Čebulovica), posamezne skupinice jelenjadi zaznamo tudi v ostalem delu (spodnjem) Krasa in v Istri. Ugodna klima in prehranske razmere ter vse več strnjenih gozdnih kompleksov predstavljajo za jelenjad ugodne razmere, zato se njena številčnost povečuje.

Divji prašič je najštevilčnejša in najpomembnejša lovno gospodarska vrsta v GGO. Prehranske, bivanjske ter podnebne razmere so zanj zelo ugodne. Številčnost je velika in je močno odvisna tudi od številčnosti v sosednjih dveh državah. Škode so visoke.

Jelen damjak v GGO poseljuje precej izoliran prostor na širšem območju Lipice, ki je omejen med obe glavni avtocesti. Njegov habitat predstavljajo gozdovi toploljubnih listavcev ter zaraščajoče površine. Vrsta posebnih vplivov na okolje nima.

V GGO se že nekaj let pojavljajo tudi posamezni gamsi. V območje prihajajo z Nanosa ali iz Italije.

Dotok velikih zveri v GGO je vezan na zaledje snežniško-javorniškega masiva. Številčnost rjavega medveda se povečuje in na GGO postaja stalen. V območju je prisoten tudi volk, ki prostorsko obvladuje območji Vremščice in Slavnika. V GGO segajo tudi teritoriji tropov Notranjskega LUO. Ris v območju ni zaznan, povečuje pa se prisotnost zlatega šakala. Njegova številčnost je izredno velika na Krasu. Škode od velikih zveri (medved, volk, šakal) so visoke.

Od malih zveri je najštevilčnejša lisica, katere populacija po zatonu stekline ponovno raste. Prisotna je enakomerno po celotnem GGO. Stanje kun belic je stabilno, kuna zlatica ostaja redka. Populacija jazbeca je stabilna in vitalna, njena številčnost ponovno narašča. Od ostalih vrst zveri so v GGO prisotne še: mala in velika podlasica, dihur ter divja mačka.

Številčnost male divjadi, zaradi spremenjenih življenjskih razmer, bolezni, večje uporabe pesticidov in drugih kemičnih pripravkov, zaraščanja kmetijskih površin in ne nazadnje povečanega števila potepuških psov, mačk, ujed ter ostalih plenilcev, upada. Prisotne so vrste: poljski zajec - ima določen okoljski vpliv le še v Istri; raca mlakarica - vezana je na reke, vodna zajetja, mokrišča in soline; fazan in poljska jerebica – njuna prisotnost je odvisna od umetnih vlaganj; sraka, šoja, siva vrana – številčna prisotnost je odvisna od tipa krajine; nutrija - vezana na vodne ekosisteme Istre, povzroča tudi nemalo škode, najdemo jo v mestnem delu in okolici Kopra, Škocjanskem zatoku, porečju reke Dragonje ter Sečoveljskih solinah z okolico.

GGO je po vrstni sestavi ptic zelo pestro. Prisotne so vrste iz več rodov: koconoge kure, ujede, sove, pevci, golobi, kukavice ipd. Številčnost ptic se po posameznih vrstah in predelih precej spreminja. Od koconogih kur je v GGO prisoten le gozdni jereb. Natančnih podatkov o prisotnosti nimamo, odkar ni več lovna vrsta. Njegovo življenjsko okolje je vezano na manjše površine na območju Slavnika, Brkinov in Vremščice, v katerih je obilo plodonosnega rastlinja. V GGO so registrirana gnezdišča planinskega orla, sokola selca, orla kačarja. Od ostalih vrst ujed so prisotne: kanja, kragulj, navadni skobec, navadna postovka. Od sov pa velika in mala uharica, velik in mali skovik, lesna sova, sova kozača, navadni čuk. Gnezdiijo v duplih in skalnih razpokah, zato na njihovo številčnost vpliva tudi delež gozdov z debelim starim drevjem. Nema lokrat je v preletu zaznan tudi beloglavi jastreb.

Preglednica 4: Značilnosti divjadi in njihovih habitatov

Vrsta divjadi	Populacija		Življenjsko okolje	
	Prisotnost vrste	Trend	Ocena	Opomba ¹
Srna	pogosta	padajoč	ugodno	
Navadni jelen	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Damjak	redka	stabilen	ugodno	
Gams	redka	stabilen	ugodno	
Alpski kozorog	ni prisotna			
Muflon	ni prisotna			
Divji prašič	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Šakal	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Lisica	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Jazbec	pogosta	stabilen	ugodno	
Kuna zlatica	redka	stabilen	ugodno	
Kuna belica	pogosta	stabilen	ugodno	
Alpski svizec	ni prisotna			
Pižmovka	ni prisotna			
Poljski zajec	pogosta	padajoč	pomanjkljivo	velika zaraščenost, premalo kmetijskih površin – večjih obdelanih polj
Nutrija	redka	stabilen	ugodno	
Navadni polh	pogosta	stabilen	ugodno	
Rakunasti pes	ni prisotna			
Fazan	redka	padajoč	pomanjkljivo	velika zaraščenost, premalo kmetijskih površin – večjih obdelanih polj
Poljska jerebica	redka	padajoč	pomanjkljivo	velika zaraščenost, premalo kmetijskih površin – večjih obdelanih polj
Raca mlakarica	redka	stabilen	ugodno	
Sraka	pogosta	stabilen	ugodno	
Šoja	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Siva vrana	pogosta	stabilen	ugodno	

1.5 Družbeno-ekonomske razmere

1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer

GGO zajema občine Piran, Izola, Koper, Ankaran, Hrpelje – Kozina, Divača, Sežana, Komen, manjši deli občin Renče – Vogrsko, Nova Gorica, Pivka in večji del občine Miren-Kostanjevica in Ilirska Bistrica. Poselitev je, z izjemo Kopra, Ilirske Bistrice ter Sežane, v obliki manjših do srednje velikih naselij razmeščenih po celotnem GGO. Redko oziroma neposeljena so območja Vremščice, Slavníškega pogorja ter vrhovi od Cerja preko Trstelja do Šumke.

V GGO prebiva 130.208 prebivalcev [13], oziroma 6,2 % vsega prebivalstva Slovenije. Največ prebivalcev ima Mestna občina Koper (52.773 prebivalcev), kjer živi dobrih 39 % vsega prebivalstva v GGO, sledijo ji občina Piran (18.079 prebivalcev), Izola (16.589 prebivalcev), Sežana (13.702 prebivalca) in Ilirska Bistrica (13.337 prebivalcev). V preostalih občinah biva 15 % prebivalcev GGO.

Gostota prebivalstva se je od leta 2002 nekoliko povečala in znaša 85 ljudi na km². Povprečna starost prebivalcev se je v primerjavi z letom 2011 zvišala in znaša 45 let ter je nekoliko višja od državnega povprečja.

V desetletju 2001-2010 je bilo v GGO 58,5 % delovno aktivnega prebivalstva, največ v letu 2008. Po tem letu se je delež aktivnega prebivalstva, zaradi gospodarske krize, ki je močno vplivala na trg

dela, začel zmanjševati. Po letu 2014 se delež aktivnega prebivalstva začel postopno povečevati in danes znaša 66,9 %. Največji delež delavno aktivnih prebivalcev je v občini Divača in Ilirska Bistrica.

1.5.2 Lastništvo gozdov

V GGO prevladujejo zasebni gozdovi. Delež teh se je v primerjavi z letom 2010 povečal s 83,6 % na 86,4 %. Povečanje je posledica denacionalizacije in prenosa gozdov na agrarne skupnosti. V prihodnje ne predvidevamo več povečevanja deleža zasebnih gozdov, saj so se skoraj vsi postopki vračanja gozdnih zemljišč zaključili. Delež državnih gozdov se je zmanjšal, in sicer z 11,0 % leta 2010 na 8,8 % leta 2020. Prav tako se je zmanjšal delež gozdov lokalnih skupnosti, in sicer s 5,4 % leta 2010 na 4,7 % leta 2020.

Preglednica 5: Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	76.815	7.856	4.202	88.873
Delež (%)	86,5	8,8	4,7	100,0

Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	Po številu posestnikov		Po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	59,6	59,6	10,1	10,1
1 do 5 ha	29,0	88,6	36,9	47,0
5 do 10 ha	7,5	96,2	25,4	72,5
10 do 30 ha	3,5	99,6	21,9	94,3
30 do 100 ha	0,3	99,9	4,2	98,5
nad 100 ha	0,1	100,0	1,5	100,0

Zasebna gozdna posest je zelo razdrobljena z velikim številom parcel in lastnikov. Povprečna gozdna posest znaša le 2,28 ha. Delež posesti do 1 ha se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem nekoliko zmanjšal predvsem na račun povečanja posesti od 1 do 5 ha in posesti od 5 do 10 ha. Razlogi za to so predvsem prodaje gozdov in kmetijskih zemljišč lastnikov, ki se s kmetijstvom in gozdarstvom ne želijo ali ne morejo več ukvarjati, med temi je tudi precej tujcev. Skupno število gozdnih parcel je 23.703 s 30.948 lastniki in solastniki. Izredna razdrobljenost zasebne gozdne posesti je tudi glavni omejujoč dejavnik pri gospodarjenju z gozdovi. V GGO ni večjih strnjenih kompleksov državnih gozdov, temveč so v obliki manjših parcel ali skupkov parcel razdrobljeni po celotnem GGO. Največ državnih gozdov je v GGE Istra in GGE Brkini I. Najugodnejšo posestno sestavo imajo občinski gozdovi, ki so praviloma strnjeni v večjih gozdnih kompleksih.

1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom

Gozdarstvo in gozd imata v Kraškem GGO razmeroma majhen ekonomski pomen. Velika razdrobljenost gozdnih posesti in prevladujoči malo donosni gozdovi sta glavna omejujoča dejavnika za intenzivno gospodarjenje z gozdovi. Največ posekanega lesa se porabi za kurjavo. Večini lastnikov gozdov v območju pomeni gozd le občasni vir zaslužka. Glavni prihodek oziroma nadomestilo za fosilna goriva jim pomenijo drva za kurjavo. Gozdarske dejavnosti se večinoma izvajajo kot dopolnilna dejavnost. V GGO sta dva večja obrata predelave lesa, en ponudnik storitev gozdarskega svetovanja, sicer pa prevladujejo ponudniki sečnje in spravila lesa. Prisotnih je tudi nekaj manjših žag, ki pa dela izvajajo kot del dopolnilne dejavnosti. Na območju je registriranih 38

podjetij s prijavljeno gozdarsko dejavnostjo. Dva večja lesnopredelovalna obrata v Ilirski Bistrici in Opatjem selu zaposlujeta slabih 200 delavcev [14]. Večina lastnikov gozdov, ki gospodari z gozdom, uporablja les za kurjavo.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izvedenih 66 izobraževanj varnega dela v gozdu z motorno žago, gozdarskim traktorjem in gozdarsko prikolico. Izobraževanj se je udeležilo 1.260 lastnikov in uporabnikov gozdov. Opremljenost lastnikov gozdov, ki gospodarijo z gozdovi, se je izboljšala. Vse več jih uporablja ustrezno osebno varovalno opremo ter ustrezno orodje za delo v gozdu. Vse več lastnikov uporablja traktorske prikolice za spravilo lesa. Opaža se tudi izboljšanje znanja tehnik podiranja drevja ter doslednejša uporaba osebne varovalne opreme.

Po podatkih ZGS se je v preteklem ureditvenem obdobju v GGO zgodilo 28 nezgod pri delu v gozdu, od tega so bile 4 s smrtnim izidom, 19 s težjimi in 5 lažjimi poškodbami. V povprečju se v GGO zgodijo tri nezgode na leto, pri tem izstopata leti 2013 in 2014, ko je bilo zabeleženih 6 nezgod na leto. Na povečanje nezgod v letu 2014 je vpliv imela tudi sanacija poškodovanih gozdov po žledu, ko so bile izredne razmere za delo. Med poškodbami prevladujejo udarci in zlomi, zabeležen urez je bil le en.

Gozd v območju ima velik pomen z vidika čebelarstva. V območju so registrirana štiri čebelarska društva [15]. Prodaja medu in ostalih izdelkov iz čebeljih pridelkov predstavlja pomemben vir dohodkov. Pomembnejše medovite drevesne vrste v GGO so robinija, lipa, lipovec, češnja ter kostanj. V ta namen so izločeni gozdovi s poudarjeno nabiralniško funkcijo, kjer je večji delež medonosnih drevesnih vrst.

Gozdovi v Brkinih, Istri ter na Krasu opravljajo pomembno ekosistemsko storitev varovanja virov vode, tako vodnih zajetij kot drugih vodnih virov (izvirov, vodotokov ter kalov). Krošnje, listni opad in gozdna tla delujejo kot naravni filter za onesnaževala v zraku, tleh in vodi [16]. Na Krasu, kjer so tla plitva in dovzetna za erozijo, opravlja gozd pomembno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev pred odnašanjem prsti. Podobno opravlja gozd funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev pred vodno erozijo, podori in plazenjem tal v Brkinih, Vipavskih brdih in slovenski Istri, kjer prevladuje flišna matična podlaga.

Tudi rekreacija, v smislu pohodništva, kolesarstva in konjenišstva, kot tudi v smislu rekreativnega nabiranja nelesnih gozdnih proizvodov (gob, kostanja in špargljev), je zelo povezana z gozdnim prostorom. S tega vidika so pomembni gozdovi v okolici večjih naselij, pomembnejših izletniških točkah in planinskih poteh.

Turistično najbolj razvit predel GGO je slovenska Istra, kjer turizem predstavlja pomemben del gospodarstva. Turistična dejavnost je povzročila izredno zgostitev različnih dejavnosti v ozkem obalnem pasu, kjer prihaja do različnih prostorskih konfliktov, ki vedno pogosteje zadevajo tudi gozd in gozdni prostor. Pomembna turistična objekta v širšem prostoru sta tudi Regijski park Škocjanske jame in Kobilarna Lipica. V GGO je tudi 9 gozdnih učnih poti, ena v Istri, ena v Parku Škocjanske jame, ena v Senožecah, ostale pa v okolici Sežane in Divače.

1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru

Naloge javne gozdarske službe v GGO izvaja Zavod za gozdove Slovenije, območna enota (OE) Sežana. OE se nadalje deli na 3 Krajevne enote in osemnajst revirjev s povprečno površino gozda 4.937 ha. Različna površina gozda po revirjih in krajevnih enotah je odraz intenzivnosti gospodarjenja z gozdovi, produktivnosti rastišč, stanja sestojev, načrtovanih ukrepov v gozdovih. ZGS poleg nalog javne gozdarske službe, določenih v Zakonu o gozdovih [8], opravlja tudi javne naloge, ki izhajajo iz Zakona o divjadi in lovstvu [9]. V zadnjih letih je najobsežnejše delo ocenjevanje škod od zavarovanih vrst prostoživečih živali ter škod, ki jih divjad povzroči na nelovnih površinah. Za opravljanje te zahtevne naloge je na OE Sežana imenovanih devet pooblaščenec.

V območju je registriranih 38 podjetij s prijavljeno gozdarsko dejavnostjo. Večji del teh ponuja storitve sečnje in spravila lesa. Šest od teh podjetij opravlja sečnjo, spravilo in odkup lesa kot primarno dejavnost, vendar pa so zaradi razmeroma majhne intenzitete gospodarjenja z gozdovi delo iskati tudi v drugih delih države in v tujini. V območju sta dva večja lesnopredelovalna obrata. Glavni proizvod podjetja Lesonit v Ilirski Bistrici so vlaknene plošče MDF in je največji predelovalec lesa v

GGO in tudi med največjimi v Sloveniji. Podjetje Marušič v Opatjem selu pa izdeluje bukove elemente, namenjene nadaljnji obdelavi. Prisotnih je tudi nekaj manjših žag, ki delo izvajajo kot dopolnilno dejavnost.

Lastniki gozdov so na celotnem GGO večinoma neorganizirani. V GGO imamo le eno društvo lastnikov gozdov in to je Društvo lastnikov gozdov Vrhe-Vremščica. Posebno organizacijsko obliko predstavljajo agrarne skupnosti, katerih člani so solastniki zemljišč. Te so bile ustanovljene zaradi vračila zemljišč nekdanjim upravičencem in niso povsem zaživele v smislu posebnega združenja. Veliko agrarnih skupnosti zaradi notranjih sporov in nesoglasij razmeroma slabo gospodari s svojim premoženjem oziroma gozdovi.

Opremljenost lastnikov za delo v gozdu je dobra, vendar je tehnološko nekoliko zastarela, a vseeno boljša v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem. K boljši opremljenosti lastnikov gozdov je v veliki mori pripomogel Program razvoj podeželja 2014 – 2020 v okviru katerega se je izvedlo devet nakupov gozdarske mehanizacije (predvsem traktorji in gozdarske prikolice) ter dva nakupa mehanizacije za predelavo lesa. Za delo v gozdu uporabljajo lastniki tritočkovne enobobenske vitle. Popolno opremljenih traktorjev za delo v gozdu je sicer v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem več, a še vedno razmeroma malo. Nekoliko boljša je opremljenost lastnikov z motornimi žagami. Tudi tu prevladujejo različni tipi, značilno pa je, da so relativno stare. Najbolje opremljeni za delo v gozdu so lastniki gozdov, ki imajo v lasti mešane kmetije in čiste kmetije. Vse večji del lastnikov, ki imajo večjo gozdno posest, je zainteresiranih za usposabljanja za delo v gozdu, predvsem za izvajanje sečnje in enostavnejših gojitvenih del. Strojne sečnje je v splošnem malo in se izvaja predvsem pri sanaciji požarišč ter večjih krčitvah gozdov v kmetijske namene.

1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi

1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost

Povprečna gozdnatost v GGO znaša 58,3 % (Slovenija 58,1 %) in je znotraj GGO zelo različna. Najnižjo gozdnatost imajo vse obalne občine, medtem ko je gozdnatost kraških in brkinskih občin nad slovenskim povprečjem. Občina z najnižjo gozdnatostjo je občina Ankaran s 13,9 % gozda, medtem ko ima občina Hrpelje-Kozina kar 67,0 % gozda. Po podatkih iz GGN GGE je v GGO 88.873 ha gozda, po podatkih rabe tal [17] pa 89.958 ha gozda. Primerjava rabe tal od leta 2009 [18] do leta 2020 kaže na zmanjšanje gozda za 2 %, medtem ko se je ta v primerljivo enakem obdobju po podatkih iz GGN GGE povečala za 1,5 %. Zmanjševanje gozdnatosti, ki izhaja iz rabe tal, je mogoče povezati z nekoliko drugačnimi kriteriji zajemanja podatkov, kajti v enakem obdobju se je močno povečala površina drugih kmetijskih površin, in sicer za 65 %, ki so v določeni meri dokaj sorodna gozdnim površinam oziroma predstavljajo prehod med gozdnimi in kmetijskimi površinami. V GGN GGO se uporablja površina, ki izhaja iz veljavnih GGN GGE.

Med kmetijskimi vrstami dejanske rabe prevladujejo travniške površine, sledijo jim druge kmetijske površine ter trajni nasadi in njivske površine. Največ trajnih nasadov je v slovenski Istri ter v Vipavski dolini, kjer je tudi gozdnatost najnižja in kjer prevladuje kmetijska in primestna krajina.

Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur [18] [17]

Skupina dejanske rabe	Šifra dejanske rabe*	Površina			
		ha		%	
		2009	2020	2009	2020
Njivske površine	1100, 1180, 1190	2.851	2.585	1,9	1,7
Trajni nasadi	1211, 1221, 1222, 1230, 1240	6.646	7.368	4,4	4,8
Travniške površine	1300, 1321, 1800	33.221	30.312	21,8	19,9
Druge kmetijske površine	1410, 1420, 1500, 1600	7.601	12.576	5,0	8,3
Gozd	2000	92.990	89.958	61,0	59,0
Ostala zemljišča	3000, 4210, 4220, 5000, 6000, 7000	9.043	9.551	5,9	6,3

*šifre dejanske rabe so povzete po interpretacijskem ključu rabe tal [19]

Spremembe same površine gozda in spremembe lastniške strukture v zadnjih desetletjih kažejo na velike družbeno ekonomske in politične spremembe. Površina gozda se je od leta 1980 pa do leta 2020 zaradi opuščanja kmetovanja in posledično zaraščanja kmetijskih površin povečala kar za 24.877 ha (28 %). Zaradi denacionalizacijskih procesov se je v istem obdobju površina državnih gozdov zmanjšala za 44 %, nastala pa je tudi nova kategorija lastnikov gozdov, in sicer lokalne skupnosti s 4.202 ha. Povečevanje gozdnih površin se postopno umirja. V preteklem ureditvenem obdobju je bil prirast gozdnih površin najmanjši (2,8 %). K temu so poleg aktivne kmetijske politike subvencioniranja obdelovanja kmetijskih površin največ prispevale krčitve gozda (glej poglavje 3.1.5).

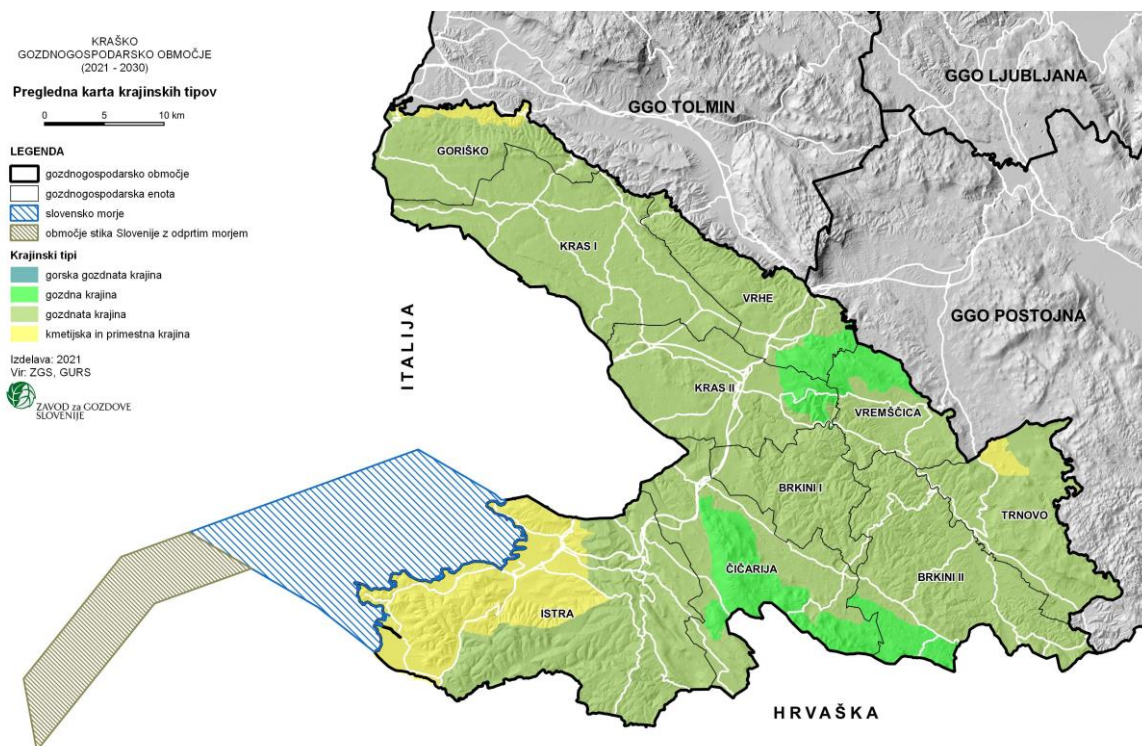
Preglednica 8: Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1980-2020.

Leto	Oblike lastništva			Skupaj (ha)
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	
1980	49.892	14.109	0	64.001
1990	52.327	21.956	0	74.283
2000	62.508	16.515	217	79.328
2010	72.328	9.478	4.657	86.463
2020	76.815	7.856	4.202	88.873

Med krajinskimi tipi močno prevladuje gozdnata krajina. Gozdna krajina zajema 9 % površin GGO in jo najdemo severno od Vremščiце na meji s Postojnskim GGO ter med Matarskim podoljem, Slavnikom in mejo z Republiko Hrvaško. Kmetijska in primestna krajina zajema predvsem priobalni pas v GGE Istra ter manjše površine v severnem predelu GGE Goriško ob reki Vipavi. in ob zaključku Pivške kotline v GGE Trnovo.

Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost

Krajinski tip	Površina (ha)	%	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)
Gozdna krajina	13.877	9,1	11.921	85,9
Gozdnata krajina	122.231	80,2	73.677	60,3
Kmetijska in primestna krajina	16.254	10,7	3.280	20,2
Skupaj	152.362	100,0	88.878	58,3

Slika 5: Pregledna karta krajinskih tipov

V GGO prevladujejo večnamenski gozdovi (97,3 %), sledijo GPN, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni (od tu dalje GPN, ukrepi so dovoljeni) (0,7 %), varovalni gozdovi (1,8 %) in GPN, v katerih gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni oziroma so dovoljeni le izjemoma (od tu dalje GPN, ukrepi niso dovoljeni) (0,2 %). Med kategorijami gozdov močno prevladujejo večnamenski gozdovi, ki zajemajo kar 97 % vseh gozdov GGO. Glavnina GPN, ukrepi so dovoljeni, je na območju Kobilarne Lipica, Regijskega parka Škocjanske jame, Krajinskega parka Beka-dolina Glinščice in na območju pomembnejših vojaških objektov (vojašnica Pivka, strelišče Bač). Mestnih gozdov (razglašeni oziroma z odloki v pripravi) v GGO ni. Večina varovalnih gozdov je na strmih in prepadnih kraških robovih, glavnina teh se nahaja v GGE Istra. Kategorije gozdov so prikazane na karti J v poglavju št. 12.

Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva

Kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	75.195	7.286	3.948	86.429
GPN, ukrepi so dovoljeni	408	239	11	658
GPN, ukrepi niso dovoljeni	48	73	73	194
Varovalni gozdovi	1.164	259	170	1.593
Skupaj vsi gozdovi	76.815	7.856	4.202	88.873

Površina gozdnega prostora v GGO znaša 93.868 ha, od tega predstavljajo druga gozdna zemljišča 921 ha.

1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja

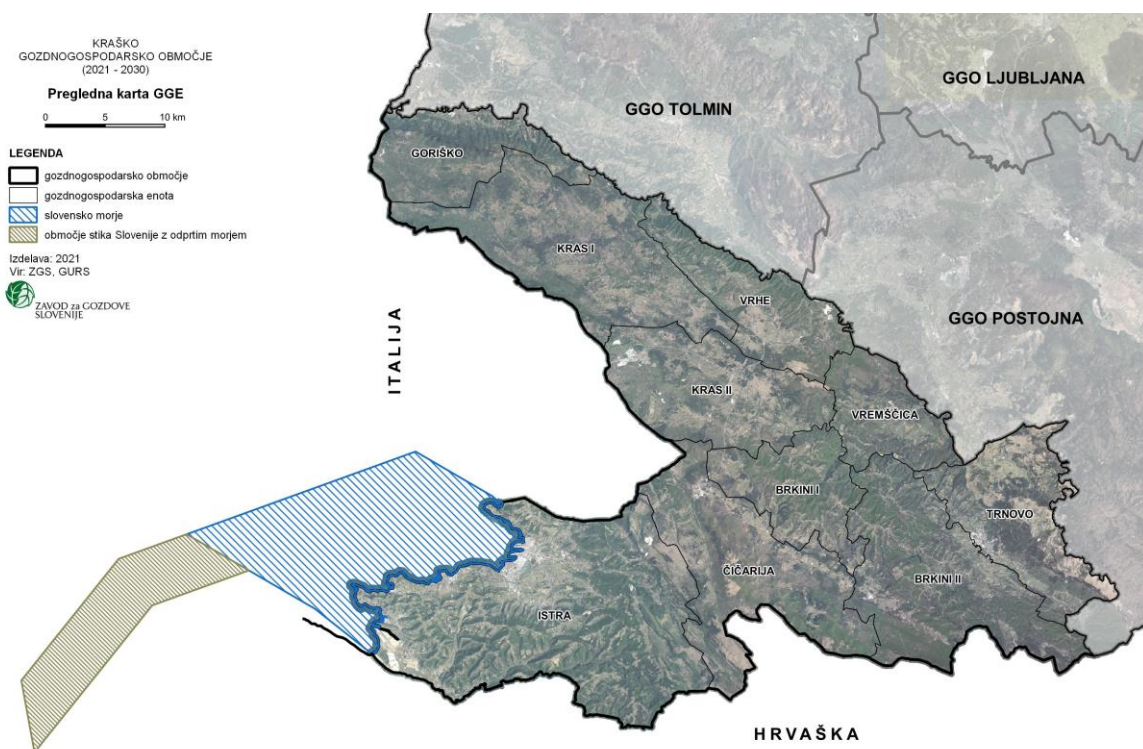
Prvotna meja GGO je bila določena leta 1965 [20] in je bila kasneje sporazumno spremenjena. Prvotno določeno Kraško GGO se je na meji s Tolminskim in Postojnskim GGO zmanjšalo.

V letu 2000 je bila sporazumno popravljena meja med GGO Tolmin in Kraškim GGO v smislu zaokrožitve območij po katastrskih občinah. Katastrska občina Lozice, ki je bila deljena med obema GGO, je v celoti pripadla Tolminskemu GGO.

Kraško GGO je bilo šele pred izdelavo območnega načrta za obdobje 1981-1990 razdeljeno na GGE. Izločenih je bilo devet GGE, ki pa do izdelave prvih načrtov za GGE še niso bile razdeljene na oddelke in odseke. Enaka razdelitev na GGE je ostala tudi po izdelavi GGN GGO 1991-2000. Zaradi enakomernejšega obsega del pri obnovi GGN za GGE, je bila v letu 1997 sprejeta sprememba GGN GGO. S to spremembo je bila največja GGE Kras razdeljena na dve manjši GGE, in sicer Kras I in Kras II.

V zadnjem ureditvenem obdobju je prišlo do spremembe meje GGO zaradi razsodbe arbitražnega sodišča v Haagu iz leta 2017, ki je razsodilo o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. V primerjavi z letom 2010, ko je površina GGO znašala 152.473 ha, ta po arbitraži znaša 152.362 ha. Do zmanjšanja površine GGO je prišlo predvsem v Istri, kjer se je meja postavila na reko Dragonjo in so površine južno od nje pripadle Hrvaški.

V preteklem ureditvenem obdobju so ob obnovah GGN GGE skupaj s posodobitvijo rastišč bile posodobljene tudi meje odsekov, meje oddelkov se niso spreminjale. V GGO je 1.493 oddelkov in 2.683 odsekov.

Slika 6: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot

Glede na nova terenska spoznanja o GRT v GGO so bili določeni stari RGR vsebinsko preoblikovani z namenom oblikovanja rastiščno čim bolj homogenih RGR, po drugi strani pa so bili gozdovi

podobnih GRT s podobnim gozdnogojitvenim ciljem medsebojno združeni. Nastalo je 10 RGR (v preteklem ureditvenem obdobju 13). Vsi RGR pa so bili prešifrirani in preimenovani. Razporeditev novih RGR GGO po RGR GGE je prikazano v prilogi št. 13.14. Grafični prikaz RGR je na karti I v poglavju št. 12.

Gozdove GGO obravnavamo v naslednjih RGR:

060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (5.143 ha; 5,8 % vseh gozdov GGO)

Prevladuje GRT kisloljubnega gradnovega bukovja. Gozdovi so večinoma ohranjeni in dobro produktivni, bukovji. Zavzemajo pretežno hladne, severne in severovzhodne lege ter spodnje dele pobočij na kisli flišni matični podlagi v Brkinih. Zaradi strmih naklonov terena ima znaten del gozdov poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Gozdovi so oddaljeni od naselij in so bili v preteklosti večinoma manj dostopni. To je vplivalo na njihovo intenzivnost gospodarjenja in zato niso bili prekomerno izkoriščeni.

061 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev (1.976 ha; 2,2 % vseh gozdov GGO)

Prevladuje GRT kisloljubnega gradnovega bukovja, na katerem so bili osnovani različni nasadi iglavcev. Glavnina nasadov je bila osnovana v obdobju 1965-1980. Nasadi so glede drevesne sestave zelo heterogeni, zaradi česar je njihova obravnava specifična glede na prevladujočo drevesno vrsto. Med drevesnimi vrstami prevladuje smreka, ki se tudi dobro pomlajuje.

062 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi (5.752 ha; 6,5 % vseh gozdov GGO)

Zavzemajo pretežno sušne, prisojne in grebenske lege Brkinov in so znotraj kisloljubnega gradnovega bukovja vezani na sekundarno gozdno združbo gradna in navadnega črnilca. Glavna gradnika teh gozdov sta graden in cer. Velik del teh gozdov so bivši stelniki, ki so bili zaradi bližine naselij in lažje dostopnosti stalno pod močnim človekovim vplivom (paša živine, košnja podrasti in steljarjenje). Precejšen je tudi delež iglavcev, zaradi preteklega osnovanja manjših nasadov.

064 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi (5.881 ha; 6,8 % vseh gozdov GGO)

Prevladujejo gozdovi pionirskih listavcev na GRT kisloljubnega gradnovega bukovja. Ti gozdovi so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč v Brkinih. Gozdovi so glede drevesne sestave zelo pestri, tudi s sadnim drevjem (opuščeni ekstenzivni sadovnjaki). Glavna graditeljica sestojev na vlažnejših in hladnejših legah je črna jelša. Toplejša in sušna pobočja poraščajo breza, trepetlika, cer in kostanj. Iglavci se v teh gozdovih pojavljajo kot manjši sestoji, ki so bili osnovani za direktno premeno pionirskih gozdov.

110 – Toploljubna bukovja (7.739 ha; 8,7 % vseh gozdov GGO)

Glavnina teh gozdov je na karbonatni matični podlagi na severnih pobočjih Slavniškega pogorja in na območju med Vremščico, Volčami in Lažami. Manjši del teh gozdov je tudi na flišni matični podlagi, in sicer v zaledju Istre in na severnih pobočjih Vipavskih brd. Prevladujoči GRT je primorsko bukovje. Glavna graditeljica teh gozdov je bukev in štejemo jih med najbolj ohranjene gozdove v GGO. V GGE Vrhe in GGE Vremščica je te gozdove močno prizadel žledolom leta 2014.

120 – Gozdovi toploljubnih listavcev (26.855 ha; 30,2 % vseh gozdov GGO)

Gre za najboljše RGR v GGO in zavzema ekstremna in nizko produktivna rastišča na karbonatni in flišni matični podlagi. V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci, med katerimi zajema največji delež hrast puhavec. Kakovost lesa v teh gozdovih je slaba in les je večinoma namenjen za kurjavo ter celulozo. Veliko je podmerskega drevja. Gozdovi opravljajo predvsem ekološke funkcije in so požarno zelo ogroženi.

121 – Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi (18.368 ha; 20,6 % vseh gozdov GGO)

Gozdovi tega RGR so med najbolj spremenjenimi gozdovi v GGO. Gre pretežno za čiste in enomerne gozdove črnega bora, ki so bili osnovani s sadnjo ali pa so nastali z naravnim zaraščanjem opuščenih pašnikov. Večina gozdov se nahaja na GRT primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu oziroma na najrevnejših rastiščih. Gozdovi so požarno zelo ogroženi. Njihova pozitivna plat pa je ta, da v primerjavi z listavci na najrevnejših rastiščih mnogo bolje izkoriščajo rastiščni potencial in nudijo lastnikom večji dohodek iz gozda.

123 – Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih (15.359 ha; 17,3 % vseh gozdov GGO)

Prevladujoči GRT je primorsko gradnovje z jesensko vilovino. So na severnih flišnih pobočjih, ki se s Krasa spuščajo v Vipavsko dolino in na severnih in zahodnih legah Šavrinskega gričevja. Znatel del teh gozdov je tudi na globljih jerovicah na Krasu. Glavna gradnika gozdov sta graden in cer, mestoma tudi hrast puhavec. Predvsem na Krasu je znaten del teh gozdov zastaranih. V preteklosti se je v teh gozdovih paslo živino in steljarilo. Z ustreznega nego je možno v teh gozdovih vzgojiti kvalitetno hrastovo hlodovino.

200 – Varovalni gozdovi (1.606 ha; 1,8 % vseh gozdov GGO)

Zajemajo skoraj izključno gozdove, ki so kot taki razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21]. Njihova glavnina je na kraškem robu v GGE Istra. Manjši del teh gozdov (20,72 ha) je razglašen zaradi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, skoraj izključno znotraj Krajinskega parka Strunjan.

210 – Gozdni rezervati (194 ha; 0,2 % vseh gozdov GGO)

V tem RGR je 6 gozdnih rezervatov razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21]. V njih se preučuje in spremlja naravni razvoj gozdov. Gozdni rezervat Čuk (borov gozd), Nad braniškim gradom in Krkavška komunela so postavljeni na GRT primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu, medtem ko so Kojnik (borov gozd), Volnik in Plešivski gozd postavljeni na GRT primorskega bukovja.

1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa

Uspešno gospodarjenje z gozdom pogojuje tudi ustrezna odprtost z gozdnimi cestami. V GGO gozdove poleg gozdnih cest odpirajo še protipožarne preseke I. reda in v veliki meri tudi javne ceste. Protipožarne preseke odpirajo prostor v območjih s povečano požarno ogroženostjo in poleg varstva gozdov pred požari omogočajo tudi gospodarjenje v njih.

V GGO je 10.599 ha gozdov, ki so skladno z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest [22] s cestami neodprti. Ti gozdovi so zaprti v smislu gozdne proizvodnje in zato se od njih ne plačuje pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest. Takih območij je 13, od tega je največje območje južno in severno pobočje Vremščice, strma severna pobočja od Branika do Dornberka, območje od Železnih vrat do Žigonov, severno pobočje od Kokoške do Prelož pri Lokvi in območje od Hrpeljske gore preko Špičnika do Matarskega vrha. V GGO je 464 km gozdnih cest, od tega je produktivnih gozdnih cest 461 km (Digitalni kataster GC).

Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami

	Dolžine kamionskih cest (km)	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
A	Gozdne ceste (GC)	4	440	20	464
B	Protipožarne preseke 1 (PP1)	74	378	12	464
C	Produktivne dolžine GC	4	438	19	461
D	Produktivne dolžine PP1	74	369	12	455
E	Skupne dolžine GC in PP1	78	818	32	928

OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

F	Skupne produktivne dolžine GC in PP1	78	807	31	916
G	Dolžine javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo	33	549	47	629
H	Dolžine vseh cest (E+G)	111	1.366	79	1.556
I	Skupaj produktivne dolžine (F+G)	111	1.356	78	1.545
J	Gostota produktivnih GC in PP1 v m/ha (F/pov)	0,9	9,1	0,3	10,3
K	Gostota vseh produktivnih cest v m/ha (I/pov)	1,3	15,3	0,9	17,4
L	Gostota vseh gozdnih cest in PP1 v m/ha (E/pov)	1,3	9,2	0,4	10,8
M	Gostota vseh cest v m/ha (H/pov)	1,3	15,4	0,9	17,5

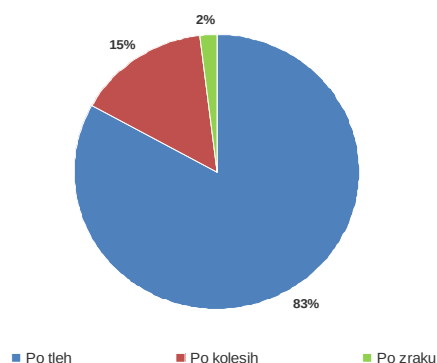
Protipožarno vlogo v prostoru opravljajo vse prometnice, ki omogočajo neposreden vstop v naravno okolje. Za dopolnitev javne in gozdne cestne mreže se na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo, kjer je cestno omrežje z vidika protipožarnega varstva preredko, gradijo protipožarne preseke. To so praviloma prometnice z elementi gozdnih cest (širina v premi 3,5 m, nakloni, radiji in razširitve v ovinkih, urejen sistem odvodnjavanja), ki so lahko tudi brez zgornjega ustroja. Na prometnicah mora biti čim več izogibalšč in obračališč ter vstopnih ploščadi. Maksimalna razdalja med izogibalšči je 200 metrov in obračališči 400 metrov.

Razvejana mreža javnih prometnic, primernih za gozdno proizvodnjo prispeva velik delež (40 %) k odprtosti vseh gozdov v GGO. Kljub visokemu deležu javnih prometnic, primernih za gozdno proizvodnjo, v nekaterih primerih lokalne skupnosti ne dovolijo uporabe teh prometnic za gozdno proizvodnjo, ovira je predvsem tonaža, ki onemogoča uporabo težjih kamionov. Javne prometnice v večini primerov niso opremljene za gozdarsko proizvodnjo, pomanjkanje začasnih skladišč, izogibalšč. V primerjavi s preteklim GGN GGO je povečanje dolžin gozdnih cest rezultat uskladitve z občinami (določitev spojev med javnimi in gozdnimi cestami) in ureditve evidence gozdnih cest, ne pa rezultat novogradenj gozdnih cest.

Razmere za pridobivanje lesa v območju so zelo raznolike. Ugodne razmere za pridobivanje lesa so predvsem na karbonatni matični podlagi, kjer tudi izgradnja ali priprava vlak ni problematična. Drugačna slika je na flišni matični podlagi, saj lahko z izgradnjo vlak sprožimo erozijske procese. V 98 % gozdov je primerno spravilo s traktorjem (vlačenje po tleh ali prevoz z gozdarsko prikolico). V predelih Istre, Čičarije, Goriškega, Vremščice so predeli gozdov brez ustreznih vlak, protipožarnih presek, gozdnih ali javnih cest. Predvsem so to strma pobočja ali jarkasta območja, kjer so posamične vlake, ozki kolovozi, vaške poti, ki ne omogočajo racionalnega gospodarjenja z gozdom. Tu so tudi možnosti za potencialno spravilo po zraku (žičnice), vendar so drobna posest, manj vredni gozdni lesni sortimenti in pomanjkanje ustreznih prometnic za izvedbo stojišč za žičnico razlogi, da se tehnologija spravila po zraku ne uporabi.

Preglednica 12: SPR – Razmere za sečnjo in spravilo

Način sečnje	Površina (ha)	%
Klasično	84.436	95
Strojno	4.447	5
Način spravila	Površina (ha)	%
Po tleh	73.769	83
Po kolesih	13.332	15
Po zraku	1.777	2

Slika 7: Odprtost gozdov glede na način spravila lesa

Trenutno je v območju evidentiranih 5.141 km gozdnih vlak, povprečna odprtost je 58 m/ha. Povprečna pravilna razdalja znaša 400 m. Dobra odprtost z vlakami je na severni in južni strani Vremščice, proti Košanski dolini, območje Trnovega in Brkinov. Pomanjkljiva odprtost z vlakami je na Krasu in v Čičariji. Ne zadostna odprtost z vlakami je na Goriškem, območju Vrhov in v zaledju Istre.

Traktorske prikolicе za izvoz lesa so prisotne na celotnem območju. Omogočajo varno in racionalno spravilo lesa v območjih s pomanjkljivo odprtostjo z gozdnimi cestami. Kar precej je takih, ki so nastale v domači proizvodnji lastnikov gozdov. S traktorskimi prikolicami odpade prevoz z gozdarskimi tovornjaki. Gozdarske prikolicе so predvsem primerne za območja, kjer lastniki gozdov ponujajo svoje storitve manjšim lastnikom brez ustrezne gozdarske opreme.

Strojno sečnjo so v preteklem desetletju izvajali na pobočju Vremščice, med Knežakom in Koritnicami, nad vasjo Golac, Praproče in na pobočjih Slavnika. Strojna sečnja se je izvajala predvsem v sestojih črnega in rdečega bora, na uravnanih terenih brez večje skalovitosti, naklonov in jarkov ter za potrebe sanitarnih sečenj zaradi požarov, žledoloma in vetroloma ter krčitev gozda za kmetijske namene. Ocenjujemo, da je območje, kjer je strojna sečnja potencialno najugodnejši način sečnje, v GGO okoli 5 %. Poleg osnovnih omejujočih dejavnikov (naklon terena, skalovitost, relief in današnja razvitost mehanizacije) je delež površine, kjer je strojna sečnja potencialno najugodnejši način sečnje, nizek tudi zaradi sestojnih razmer (mladovja, sestoji v obnovi, tanjši drogovnjaki) ter velike lastniške in parcelne razdrobljenosti. Na flišni matični podlagi pa je glavni omejujoči dejavnik strojne sečnje matična podlaga, kjer je strojna sečnja sprejemljiva zgolj ob zmrznjenih ali popolnoma suhih tleh. Obstajajo pa še različne kombinacije sodobnih tehnologij sečnje in spravila (strojna sečnja – ročna sečnja, strojna sečnja – spravilo s traktorjem, ročna sečnja – spravilo s forwarderjem, žičnično spravilo s procesorsko glavo in ročna sečnja...), ki niso zajete v oceno površine za strojno sečnjo in na podlagi katerih bi bile površine, primerne za izvedbo strojne sečnje, dejansko večje. Možnosti in omejitve za izvedbo strojne sečnje se bolj natančno opredelijo na nižjih ravneh načrtovanja (GGE, gojitveni načrt), dejanski načini sečnje pa se za konkretne objekte določijo pred izvedbo skupne izbire dreves za posek.

2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV

2.1 Lesna zaloga gozdov

Povprečna lesna zaloga gozdov v GGO znaša 168 m³/ha (14.931.000 m³), in sicer 53 m³/ha (4.710.000 m³) iglavcev in 115 m³/ha (10.221.000 m³) listavcev. Varovalni gozdovi, skupaj z GPN, ukrepi niso dovoljeni, imajo povprečno lesno zalogo 108 m³/ha, medtem ko imajo večnamenski gozdovi skupaj z GPN, ukrepi so dovoljeni, povprečno lesno zalogo 169 m³/ha. Glede na izračun lesne zaloge po bilančni metodi je na dan 31. 12. 2020 skupna lesna zaloga gozdov v GGO ocenjena na 192 m³/ha (17.065.000 m³).

V državnih gozdovih je povprečna lesna zaloga 145 m³/ha in je enaka lesni zalogi gozdov lokalnih skupnosti. V zasebnih gozdovih je lesna zaloga nekoliko višja, saj ti prevladujejo na nekoliko boljših rastiščih. Največji delež iglavcev v lesni zalogi imajo gozdovi lokalnih skupnosti, ker je večina teh gozdov agrarnega porekla in niso bili vrnjeni agrarnim skupnostim. Gre za nekdanje pašnike, ki so se v večjem obsegu zarasli s črnim borom.

Upošteva se samo večnamenske gozdove je lesna zaloga najvišja v RGR gozdovi podgorskega bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev (334 m³/ha), najnižja pa v gozdovih toploljubnih listavcev (80 m³/ha). V bukovih gozdovih znaša povprečna lesna zaloga od 223 m³/ha do 281 m³/ha.

Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m³/ha) po oblikah lastništva

	Podatki po gozdnogospodarskih načrtih GGE			Skupaj	Ocena na dan 31. 1. 2020*
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti		
Iglavci	52	48	71	53	59
Listavci	119	97	74	115	133
Skupaj	171	145	145	168	192

*Ocena je izdelana na podlagi bilančne metode in korekcije s podatki Nacionalne gozdne inventure (2018)

Lesna zaloga se iz desetletja v desetletje povečuje. Najbolj se je lesna zaloga v preteklosti povečala v obdobju med leti 1990 in 2010. Takrat so poleg nizke realizacije možnega poseka na dvig lesne zaloge močno vplivale nove metode ugotavljanja gozdnih fondov preko SVP. Meritve na SVP so pokazale, da so bile lesne zaloge v preteklosti (pred letom 2000) v povprečju podcenjene. Od leta 1970 se je povprečna lesna zaloga povečala za 109 m³/ha. Lesna zaloga iglavcev se je povečala za 382 %, medtem ko se je lesna zaloga listavcev povečala za 140 %. V zadnjem desetletju se je naraščanje lesne zaloge iglavcev ustavilo, medtem ko se lesna zaloga listavcev še vedno krepi. Naraščanja lesne zaloge iglavcev v prihodnje ne pričakujemo več, saj se predvsem bori slabo pomlajujejo in njihovo mesto postopno prevzemajo listavci.

V zadnjem desetletju se je v zasebnih gozdovih lesna zaloga povečala za 10 %, v državnih gozdovih pa se je ta zmanjšala za 1 %, medtem ko se je v gozdovih lokalnih skupnosti povečala za 11 %. Največji porast lesne zaloge so zabeležili gozdovi na najboljših rastiščih, med katerimi izstopa RGR podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev, in sicer za 40 % (deloma tudi zaradi korekcije tarif), medtem ko na najslabših rastiščih ni prišlo do porasta lesne zaloge oziroma je lesna zaloga celo upadla. Upad lesne zaloge smo zaznali predvsem v RGR gozdovi toploljubnih listavcev-borovi gozdovi, in sicer za 6 %.

Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	11	48	59
1980	17	45	62
1990	24	55	79
2000	35	82	118
2010	53	100	153
2020	53	115	168

2.2 Drevesna sestava

Gozdovi Kraškega GGO so rastiščno zelo pestri, kar se odraža tudi v pestri drevesni sestavi, ki pa je na znatnem delu območja močno spremenjena zaradi preteklih pogozdovanj in pionirskih gozdov, kot posledica zaraščanja nekdanjih kmetijskih površin. V drevesni sestavi tako prevladuje skupina drugih trdih listavcev s 30 % (v tej skupini prevladujejo hrast puhavec, cer in črni gaber), sledijo bori s 25 % in bukev z dobrimi 17 %. Po oblikah lastništva so določene razlike v drevesni sestavi, ki izhajajo iz različne zastopanosti rastišč oziroma RGR, predvsem zaradi neenakomerne porazdelitve državnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti po GGO. Glavnina državnih gozdov je v slovenski Istri, kjer v lesni zalogi prevladujejo predvsem drugi trdi listavci (hrast puhavec), medtem ko so gozdovi lokalnih skupnosti večinoma prisotni na revnih rastiščih nekdanjih kraških gmajn agrarnega porekla, kjer v lesni zalogi prevladujejo bori.

Pestra rastiščna in drevesna sestava se odražata tudi v številu RGR. Ti se poleg lesne zaloge in prirastka medsebojno močno razlikujejo tudi glede drevesne sestave, ki je posledica človekovega načrtnega gospodarjenja z gozdom ali pa naravnih procesov zaraščanja. Tako imamo na Kraškem GGO dva RGR, ki temeljita zgolj na iglavcih, pri čemer eden izključno na boru. V RGR podgorska bukova na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi pa imamo opravka predvsem s pionirskimi gozdovi mehkih listavcev, med katerimi prevladuje črna jelša. Sicer pa glede naravne drevesne sestave v območju prevladujejo hrastovi gozdovi, na hladnejših legah pa tudi bukovi gozdovi.

Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Smreka	5	3,2	5	3,5	5	3,7	5	3,2
Jelka	0	0,1	0	0,1	0	0,2	0	0,1
Macesen	1	0,8	1	0,7	1	0,5	1	0,8
Bori	42	24,3	37	25,5	61	42,3	42	25,1
Ostali iglavci	4	2,2	4	3,0	4	2,4	4	2,3
Bukev	32	18,4	18	12,7	12	8	29	17,5
Hrast	24	14	22	15	16	11,1	23	14
Plemeniti list.	5	3,1	3	2,3	3	1,8	5	3,0
Ostali trdi list	51	29,6	51	35,1	40	27,4	50	29,9
Mehki list.	7	4,3	3	2,1	4	2,6	7	4,1
Iglavci	52	30,6	48	32,8	71	49,1	53	31,5
Listavci	119	69,4	97	67,2	74	50,9	115	68,5
Skupaj	171	100,0	145	100,0	145	100,0	168	100,0

Primerjava drevesne sestave med ureditvenimi obdobji v zadnjih petih desetletjih ni medsebojno povsem primerljiva, ker so bile metode zajema podatkov različne. Analiza zadnjih treh desetletij, ko so podatki medsebojno najbolj primerljivi, pokaže, da se delež bora postopno zmanjšuje, medtem ko se delež smreke, zaradi ugodnega pomlajevanja povečuje. Povečuje se tudi delež zelenega bora, ki je uvrščen med druge iglavce. Pri listavcih narašča predvsem delež plemenitih listavcev, medtem ko

je delež preostalih drevesnih vrst dokaj stabilen. Nihanje deleža hrasta in drugih trdih listavcev je v določeni meri tudi posledica tega, da se hrasti (puhavec in graden) medsebojno križajo, zato prihaja do manjših razlik pri ocenjevanju teh dveh drevesnih vrst med različnimi obdobji.

Preglednica 16: Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020 (v % od LZ)

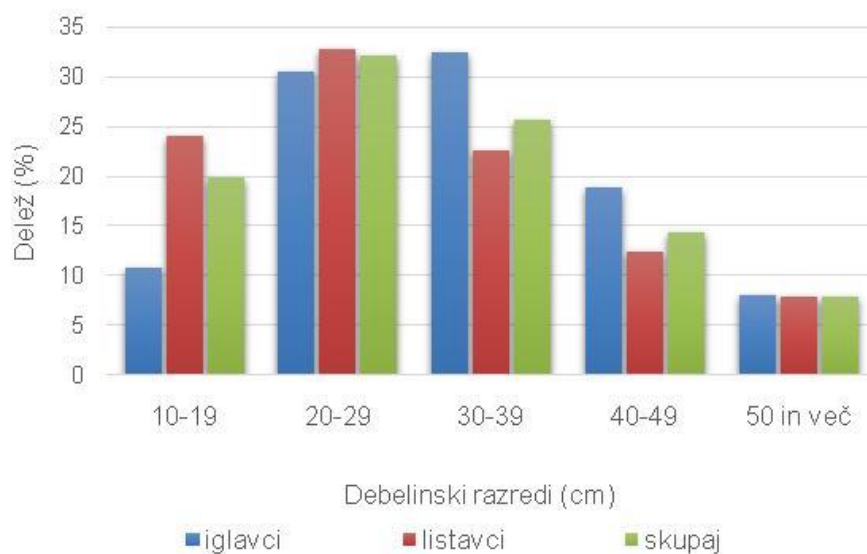
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. list
1970			19,3					80,7		
1980			27,0					73,0		
1990	1,3	0,1	28,1	0,5	0,6	18,7	15,0	0,7	30,9	4,1
2000	1,7	0,1	26,7	0,6	0,9	18,1	12,5	1,1	34,4	3,9
2010	2,7	0,2	29,6	0,8	1,5	16,9	13,8	1,8	28,4	4,4
2020	3,2	0,2	25,1	0,8	2,3	17,6	14,0	3,0	29,9	4,1

2.3 Debelinska struktura gozdov

V GGO imajo iglavci v povprečju debelejšo debelinsko strukturo v primerjavi z listavci in to v vseh oblikah lastništva. Glede na razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih in značilnosti posameznih drevesnih vrst izkazuje največji potencial za nadaljnjo krepitev lesne zaloge predvsem skupina plemenitih listavcev, medtem ko se bo delež borov še naprej zmanjševal. Sicer pa se debelinska struktura gozdov med skupinami drevesnih vrst znotraj območja močno razlikuje in je vezana na rastiščne razmere, kar se odraža na ravni RGR. Tako ima RGR gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi kar 45 % lesne zaloge listavcev v prvem debelinskem razredu v primerjavi z 10 % lesne zaloge iglavcev. To je odraz tega, da se pod borovimi sestoji večinoma pomlajujejo in vraščajo drugi trdi listavci. Drugačna pa je debelinska struktura RGR podgorskega bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev, kjer se iglavci, predvsem smreka, uspešneje pomlajujejo. Tam zajemajo listavci 26 % lesne zaloge prvega debelinskega razreda v primerjavi z 11 % lesne zaloge iglavcev.

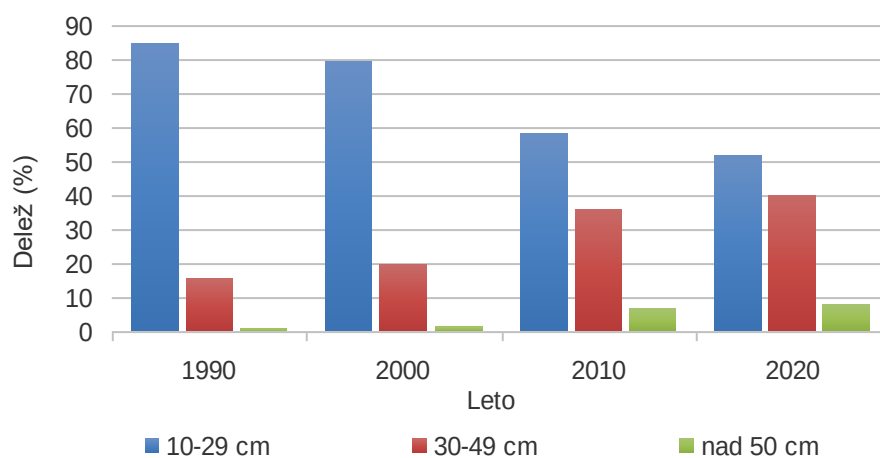
Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m ³ /ha	%
Smreka	0,6	1,4	1,6	1,1	0,7	5,4	3,2
Jelka	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,2
Macesen	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	1,4	0,8
Bori	4,5	13,1	13,8	7,9	2,8	42,1	25,1
Ostali iglavci	0,4	1,1	1,2	0,7	0,5	3,9	2,3
Bukev	5,6	9,9	7,8	4,1	2,0	29,4	17,6
Hrast	4,2	7,2	5,8	3,6	2,6	23,4	14,0
Plemeniti list.	1,2	1,6	1,1	0,6	0,4	4,9	3,0
Ostali trdi list	15,0	16,6	9,8	5,2	3,6	50,1	29,9
Mehki list.	1,7	2,4	1,5	0,7	0,5	6,8	4,1
Iglavci	5,7	16,1	17,1	10,0	4,2	52,8	31,5
Listavci	27,7	37,7	26,0	14,2	9,1	114,9	68,5
Skupaj	33,4	53,8	43,1	24,2	13,3	167,7	100,0

Slika 8: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj

Primerjava sedanje debelinske strukture gozdov s preteklo kaže na to, da se ta spreminja v smeri povečevanja deleža debelejšega drevja. To je vzporeden proces s postopnim povečevanjem lesne zaloge, pri čemer pa se hitreje povečuje delež debelega drevja listavcev kot iglavcev.

Slika 9: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1990-2020

2.4 Prirastek

Povprečni letni prirastek vseh gozdov v GGO znaša 4,6 m³/ha (409.000 m³), in sicer 1,2 m³/ha (107.000 m³) iglavcev in 3,4 m³/ha (302.000 m³) listavcev. Znotraj GGO so zaradi pestrih rastiščnih razmer velike razlike v prirastku. Tako imamo najvišji prirastek v RGR podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev, kjer ta znaša kar 10,9 m³/ha, najnižjega pa imajo gozdovi toploljubnih listavcev, in sicer 2,4 m³/ha.

V GGO iglavci na primerljivih rastiščih priraščajo bolje od listavcev. Tako ima RGR podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev za 46 % večji prirastek kot RGR podgorska bukovja na silikatnih kamninah. Podobno velja za RGR gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi, kjer je prirastek za 56 % višji v primerjavi z RGR gozdovi toploljubnih listavcev. S postopnim zmanjševanjem površin borovih gozdov in njihovim deležem v lesni zalogi lahko pričakujemo, da se bo tudi prirastek na ravni GGO v prihodnje malenkostno znižal.

Primerjava povprečnega letnega prirastka med sektorji lastništva pokaže, da imajo največji prirastek zasebni gozdovi, najnižjega pa gozdovi lokalnih skupnosti. Slednji poraščajo v povprečju najslabša rastišča, kar se odraža tudi v nižjem prirastku.

Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozd	Oblike lastništva (m ³ /ha)		Skupaj
		Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Iglavci	1,2	1,1	1,5	1,2
Listavci	3,4	3,2	2,3	3,4
Skupaj	4,6	4,3	3,8	4,6

Letni prirastek gozdov po debelinskih razredih ima podobno razporeditev kot porazdelitev lesne zaloge. Največji relativni prirastek imajo v prvem debelinskem razredu listavci, v drugem, tretjem in četrtem debelinskem razredu pa iglavci.

Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m ³ /ha	%
Iglavci	0,3	0,4	0,3	0,1	0,0	1,2	26,1
Listavci	1,3	1,1	0,6	0,2	0,1	3,4	73,9
Skupaj	1,6	1,5	0,9	0,3	0,1	4,6	100,0

Spreminjanje letnega prirastka gozdov v preteklih desetletjih kaže na zelo velike razlike v višini letnega prirastka v posameznih obdobjih, kar pa ne odraža dejanskih sprememb v priraščanju gozdov, ampak so vzroki večinoma metodološke narave. Pred letom 2010 je ocena prirastka temeljila večinoma na starih prirastnih nizih, ki so bili določeni na podlagi drevesnih izvrtkov. Šele z letom 2010 so bili v vseh gozdovih GGO po dve zaporedni meritvi na SVP, iz katerih je bilo mogoče izračunati verodostojne prirastke.

Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	0,3	1,3	1,7
1980	0,4	1,3	1,7
1990	0,9	1,9	2,8
2000	1,5	2,9	4,4
2010	1,5	3,2	4,7
2020	1,2	3,4	4,6

2.5 Ponori ogljika

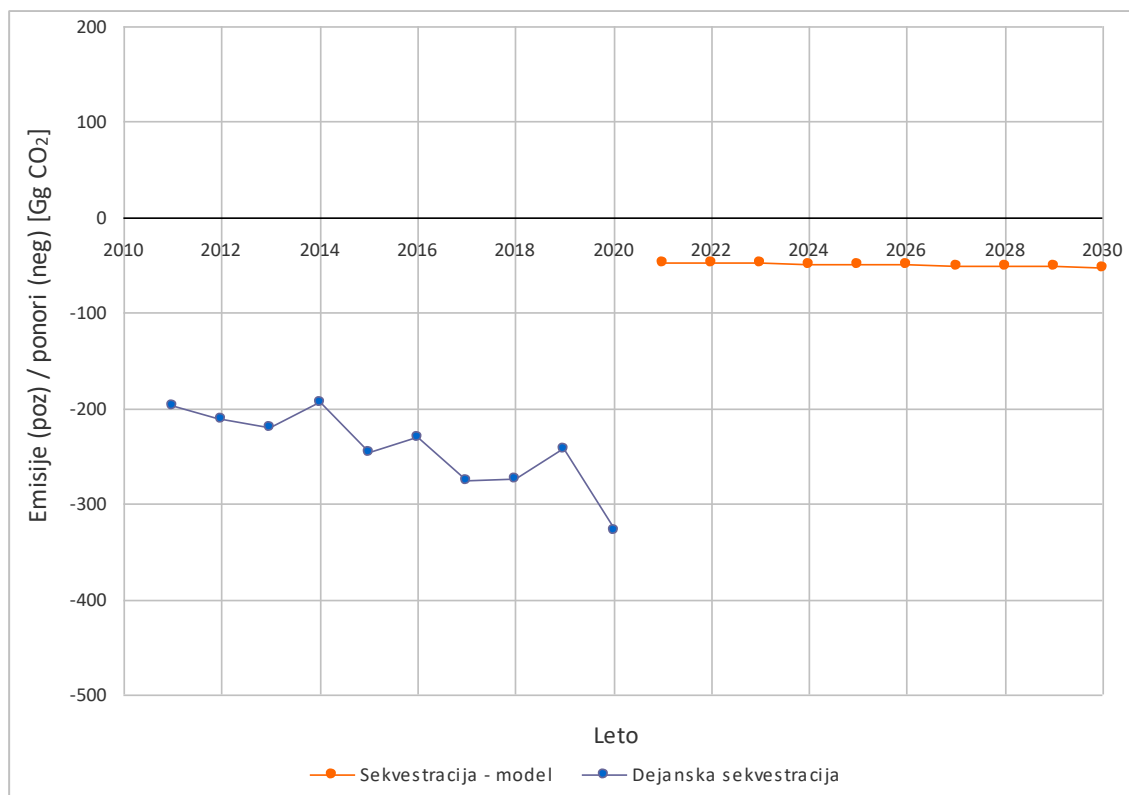
Pri uravnavanju količine ogljikovega dioksida v ozračju smo močno odvisni od rastlinja. Gozdovi, ki zavzemajo pretežni del rastlinja, predstavljajo ponor, čeprav so tudi njegov vir, ko se z zgorevanjem ali razkrojem ta ponovno vrača v ozračje. Območja, ki vsrkajo več CO₂, kot ga oddajo, so ponori, saj del ogljika, namesto da bi ga vrnil v okolje, zadržijo in skladiščijo ter s tem preprečujejo njegov toplogredni učinek.

Ponor ogljikovega dioksida, ki se s fotosintezo veže v biomaso, sestavlja znaten del celotnega ponora ogljikovega dioksida iz atmosfere. Les, ki ga pridobivamo iz gozdne biomase, omogoča gozdu nadaljnji oz. dodatni ponor ogljikovega dioksida. Ogljik, ki je kemijsko vezan v lesu, ostane v njem "uskладиščen" toliko časa, dokler se les ne razkroji [39].

Ponori ogljika so za preteklo desetletje izračunani na podlagi podatkov o lesni zalogi na dan 31. 12. 2010 za vse gozdove v območju in letnega bilančnega izračuna na podlagi odstotka priraščanja ter realiziranega poseka. Ocena ponorov ogljika za obdobje 2021-2030 je izdelana na podlagi lesne zaloge leta 2020, odstotka priraščanja lesne zaloge, mortalitete, vrasti, in načrtovanega možnega poseka za obdobje 2021-2030.

Gozdovi v GGO so bili v obdobju 2011-2020 vir ponorov ogljika, in sicer je znašala povprečna letna vrednost ponorov 242 Gg CO₂. Višja vrednost ponorov ogljika je bila predvsem ob koncu preteklega ureditvenega obdobja, ko so bile količine realiziranega poseka znatno nižje v primerjavi s prvimi leti ureditvenega obdobja, kar je povečalo akumulacijo lesne zaloge.

Napovedi za prihodnje desetletje kažejo na konstanten ponor ogljika v povprečni vrednosti 49 Gg CO₂. Izračun prihodnjega ponora ogljika temelji na realizaciji celotnega možnega poseka, ta pa je bil v preteklih desetletjih realiziran v približno tretjinskem obsegu, zaradi česar je realno pričakovati, da bo ponor ogljika v prihodnjem ureditvenem obdobju dejansko večji, kot je prikazano.

Slika 10: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030

3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju

3.1.1 Posek

Realizacija možnega poseka je bil v splošnem nizka. Glavna razloga sta razmeroma velik delež malo donosnih gozdov ter močno razdrobljena posestna struktura. Oboje prispeva k temu, da je interes lastnikov gozdov za gospodarjenje in vlaganje v gozdove majhen. Nekatera območja GGO so tudi pomanjkljivo odprta z gozdnimi prometnicami oziroma so obstoječe poljske in vaške poti preozke za uporabo sodobne gozdarske mehanizacije. V GGE Brkini I in II, Trnovo ter v večjem delu GGE Vrhe in Vremščica so gozdovi bolj produktivni, zemljišča pa nekoliko večja, kar se odraža v boljšem izkoriščanju teh gozdov in pripravljenosti lastnikov na vlaganja v gozdove. Nizka realizacija možnega poseka je tudi v državnih gozdovih, saj se ti večinoma nahajajo v GGE Istra, kjer pa so državne parcele zelo majhne, razdrobljene in z nizko lesno zalogo. Zaradi navedenega in zaradi omejitve tonaže prevoza s kamioni po večini istrskih vasi ni bilo velikega zanimanja upravljavca za sečnjo v teh gozdovih.

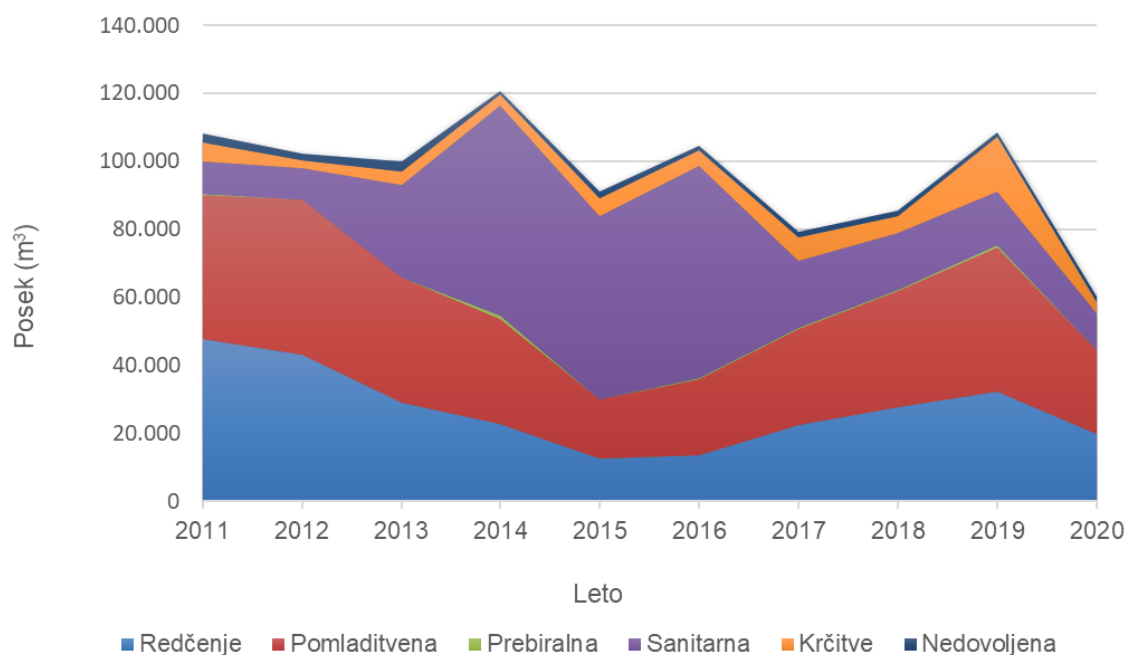
V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanih 959.932 m³ lesa, kar predstavlja 33,5 % realizacijo možnega poseka. Realizacija je bila nekoliko boljša pri listavcih (35,0 %) kot pri iglavcih (31,4 %). Največji delež poseka iglavcev (38,8 %) je predstavljal sanitarni posek, medtem ko so največji delež poseka listavcev (40,1 %) predstavljale pomladitvene sečnje. Najvišja realizacija poseka je bila v zasebnih gozdovih (36,3 %), sledi realizacija poseka v državnih gozdovih (20,8 %), najnižja pa je bila realizacija poseka v gozdovih lokalnih skupnosti (10,0 %). Lokalne skupnosti s svojo gozdno posestjo večinoma ne gospodarijo, kar ni ugodno ne za lastnika gozda (ekonomski vidik izkoriščanja gozda) kot tudi ne za gozd (nenegovani gozdovi).

Najvišja realizacija poseka je bila izvedena v bukovih gozdovih, ki jih je žledolom najbolj prizadel in ker obstaja tudi največji ekonomski interes za njihovo izkoriščanje. V RGR toploljubnih bukovij je znašala realizacija poseka 50,7 %, od tega najvišja pri iglavcih (78,8 %). Razmeroma visoka realizacija je bila tudi v RGR podgorskih bukovij na silikatnih kamninah (44,4 %). Najnižja pa je bila realizacija v RGR gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih, kjer je znašala le 24,3 %.

V primerjavi z obdobjem 2001-2010 je bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekanih 27,2 % več lesa. Predvsem je bil posek višji pri listavcih (53,3 %), medtem ko je bil posek iglavcev višji le za dober odstotek. Kljub višjemu poseku pa je bila realizacija možnega poseka v preteklem ureditvenem obdobju, zaradi višjega načrtovanega možnega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju, nekoliko nižja (- 16,5 %). Možni posek je bil določen na osnovi stanja gozdov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, ki so zasledovali zagotavljanje trajnosti donosov ter izboljšanju negovanosti sestojev.

Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom.

Lastništvo		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka %	Realizirani posek m ³ /ha	Povprečno drevo m ³	Delež poseka po razširjenih debelinskih stopnjah		
		m ³	m ³	%	m ³ /ha	m ³	A	B	C
Državni gozdovi	Iglavci	173.403	37.303	21,5	4,7	0,48	33,9	56,4	9,7
	Listavci	124.947	24.739	19,8	3,1	0,22	60,8	33,4	5,8
	Skupaj	298.350	62.042	20,8	7,9	0,33	44,6	47,3	8,1
Zasebni gozdovi	Iglavci	963.450	336.689	34,9	4,4	0,51	30,2	58,6	11,2
	Listavci	1.472.124	546.651	37,1	7,1	0,30	47,1	42,9	10,0
	Skupaj	2.435.574	883.340	36,3	11,5	0,35	40,7	48,9	10,4
Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	85.612	9.573	10,0	2,3	0,37	45,1	49,4	5,5
	Listavci	49.151	4.977	10,0	1,2	0,12	69,3	26,8	3,9
	Skupaj	134.763	14.550	10,0	3,5	0,22	53,4	41,7	4,9
Skupaj	Iglavci	1.222.465	383.565	31,4	4,3	0,51	30,9	58,2	10,9
	Listavci	1.646.222	576.367	35,0	6,5	0,29	47,9	42,4	9,7
	Skupaj	2.868.687	959.932	33,5	10,8	0,35	41,1	48,7	10,2

Slika 11: Dinamika sečnje po letih

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo povprečno letno posekanih 96.000 m³ lesa. Znotraj ureditvenega obdobja so bila velika nihanja poseka med posameznimi leti. Izstopata predvsem obdobji v letih 2014-2016, ko je potekala sanacija poškodovanih gozdov po žledolomu iz leta 2014, in leto 2020, začetek sprejemanja ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije Covid-19. Leta 2014 je bil izveden rekordno visok posek skoraj 121.000 m³ lesa, medtem ko je leta 2020 ta znašal le dobrih 60.000 m³ lesa. V letu 2020 so ukrepi zaježitve epidemije Covid-19 s kratkotrajno ustavitvijo gospodarstva in zaprtjem državnih in občinskih mej vplivali na občuten padec odkupnih cen lesa, kar se je odrazilo tudi na višini poseka.

Preglednica 22: Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni					
Iglavci	m ³	110.713	94.825	909	148.864	25.081	3.174	8,2	36,2
	%	28,9	24,7	0,2	38,8	6,5	0,8		
Listavci	m ³	159.711	230.857	1.958	138.144	31.007	14.690	5,6	19,2
	%	27,7	40,1	0,3	24,0	5,4	2,5		
Skupaj	m ³	270.424	325.682	2.866	287.008	56.088	17.864	6,4	23,7
	%	28,2	33,9	0,3	29,9	5,8	1,9		
Zasebni gozdovi									
Iglavci	m ³	100.091	81.679	484	135.505	16.015	2.915	8,4	37,2
	%	29,7	24,3	0,1	40,2	4,8	0,9		
Listavci	m ³	151.889	222.940	1.904	134.491	22.206	13.222	6,0	20,7
	%	27,8	40,8	0,3	24,6	4,1	2,4		
Skupaj	m ³	251.980	304.619	2.388	269.996	38.221	16.136	6,7	24,9
	%	28,5	34,5	0,3	30,6	4,3	1,8		
Državni gozdovi									
Iglavci	m ³	9.798	11.056	365	11.161	4.736	187	9,9	41,7
	%	26,3	29,6	1,0	29,9	12,7	0,5		
Listavci	m ³	6.372	5.834	45	3.516	7.858	1.114	3,2	9,8
	%	25,8	23,6	0,2	14,2	31,8	4,5		
Skupaj	m ³	16.170	16.890	410	14.677	12.594	1.301	5,4	18,1
	%	26,1	27,2	0,7	23,7	20,3	2,1		
Gozdovi lokalnih skupnosti									
Iglavci	m ³	824	2.090	60	2.198	4.330	72	3,2	15,0
	%	8,6	21,8	0,6	23,0	45,2	0,8		
Listavci	m ³	1.450	2.083	9	138	943	355	1,6	5,1
	%	29,1	41,9	0,2	2,8	19,0	7,1		
Skupaj	m ³	2.273	4.173	69	2.335	5.273	427	2,4	9,1
	%	15,6	28,7	0,5	16,0	36,2	2,9		

V preteklem desetletju je med vrstami poseka prevladoval pomladitveni posek (33,9 %), znotraj negovalnega poseka pa so razmeroma visok delež zajemala redčenja (28,8 %). Zaradi večjih požarov, žleda in dveh večjih vetrolomov, je velik delež predstavljal tudi sanitarni posek (29,9 %). V obdobju med 2014 in 2016 je sanitarni posek predstavljal več kot polovico celotnega poseka lesa. Glede na debelinsko strukturo LZ je bil največji delež poseka izveden v četrtem in petem debelinskem razredu kot posledica visokega deleža pomladitvenih sečenj.

3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela

V preteklem ureditvenem obdobju je znašala povprečna realizacija gojitvenih in varstvenih del 32,4 %. Na realizacijo načrtovanih del sta imela velik vpliv omejen obseg proračunskih sredstev za (so) financiranje vlaganj v gozdove ter naravne ujme, ki so prizadele gozdove.

Naravne ujme so povečale potrebe po gojitvenih in varstvenih delih ter postavile nove prioritete pri njihovi izvedbi. Letno načrtovanje gojitvenih in varstvenih del je bilo usmerjeno v nujne ukrepe za sanacijo po ujmah poškodovanih gozdov ter v protipožarno varstvo.

Dela za obnovo gozdov so bila realizirana v 36,5 % načrtovanega obsega. V primerjavi z obdobjem 2001-2010 je bila njihova izvedba za 74 % nižja. Dela so vključevala ukrepe za naravno obnovo, redno obnovo s sadnjo ali setvijo (umetna obnova) in sanacijo po ujmah poškodovanih gozdov. Posajenih je bilo 245.050 sadik, od tega 74 % sadik iglavcev (smreka, jelka, črni bor, macesen) in 26 % sadik listavcev (koprivovec, črnika, graden, dob, oreh, gorski javor, ostrolistni javor, češnja, puhasti hrast). Na hektar obnovljene površine je bilo v povprečju posajenih 2.025 sadik. Sadrnja s setvijo je bila realizirana v državnih gozdovih v 66 %, v zasebnih pa v 79 %. Na 58 ha površine je bilo posejanega 2.667 kg semena gradna, cera, puhastega hrasta in črnega bora. Sadike so bile vzgojene pretežno iz semena nabranega v semenskih enotah submediteranskega in dinarskega območja. V nekaterih letih je primanjkovalo sadik manjšinskih vrst listavcev, občasno pa tudi sadik glavnih drevesnih vrst. Sadrnja je bila izvedena večinoma v jesenskem obdobju. Uspeh sadnje je bil

v glavnem zadovoljiv, slabši pa na sušnih rastiščih, predvsem v letu 2020, ko je bila izrazita pomladanska suša.

Ukrepi nege gozda so bili izvedeni v skupnem deležu 12,5 % načrtovanega. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je njihov obseg zmanjšal za 64 %. Mladja in gošče so bila negovana predvsem na najproduktivnejših rastiščih in saniranih površinah, drogovnjaki pa po večini v borovih sestojih na apnencu.

Varstvena dela so bila usmerjena v protipožarno varstvo gozdov v smislu vzdrževanja in novogradnje protipožarne infrastrukture. Za ta namen je bilo realiziranih 13 krat več dni kot za varstvo pred divjadjo. Skupna realizacija varstvenih je znašala 52,3 %. V primerjavi z obdobjem 2001-2010 je bila izvedba skoraj enaka; razlika je manjša od odstotka.

V okviru del za nego habitatov se je izvajalo predvsem čiščenje, vzdrževanje in novogradnja vodnih virov ter vzdrževalo travinja in grmišča v gozdnem prostoru. Njihova realizacija se je precej povečala z vzpostavitvijo možnosti sofinanciranja del iz sredstev Gozdnega sklada, to je proračunskega sklada za gozdove, financiran iz namenskih prejemkov iz prihodkov iz razpolaganja z državnimi gozdovi ter iz letnega nadomestila za upravljanje državnih gozdov iz četrtega odstavka 27. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije [50].

Preglednica 23: OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO

Vrsta del	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Državni gozdovi				
Obnova	ha	72	29	0,4
Nega	ha	492	236	0,5
Varstvo	dni	1.461	1.913	1,3
Nega habitatov	dni	210	0	0,0
Zasebni gozdovi				
Obnova	ha	865	285	0,3
Nega	ha	3.683	276	0,1
Varstvo	dni	6.791	7.273	1,1
Nega habitatov	dni	1.665	520	0,3
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Obnova	ha	33	40	1,2
Nega	ha	227	39	0,2
Varstvo	dni	33.166	12.461	0,4
Nega habitatov	dni	18	15	0,8
SKUPAJ				
Obnova	ha	970	354	0,4
Nega	ha	4.402	551	0,1
Varstvo	dni	41.418	21.647	0,5
Nega habitatov	dni	1.892	535	0,3

Ukrep naravnega razvoja biotopov je bil načrtovan že z obdobjem 2001-2010, ko se je kot ekocelice izločalo najbolj skalovite in nedostopne predele gozda v GGO, kjer gospodarjenje z gozdom ni ekonomsko smotno. Ukrep puščanje stoječe biomase v gozdu je bil izveden v zasebnih gozdovih za potrebe varstva kvalifikacijskih vrst ptic znotraj Nature 2000.

Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov

Ukrep	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Naravni razvoj biotopov (ha)	138	39	17	194
Ohranjanje biotopov – sečnja in nega (ha)	92	10	18	120
Puščanje stoječe biomase v gozdu (m ³)	382	*	0	382

* ni podatka

3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Primerjava realizacije gradnje gozdnih prometnic (vlake, gozdne ceste) z načrtovano gradnjo gozdnih prometnic iz preteklega ON pokaže na nedoseganje zastavljenih ciljev. Zlasti nizka je bila realizacija gradenj gozdnih cest. Glede na planirano gradnjo gozdnih cest in vlak v preteklem ON je realizacija za gozdne ceste 4,5 %, za gozdne vlake 73 %. V preteklem desetletnem obdobju sta bili zgrajeni dve gozdni cesti v dolžini 4.579 m. K izgradnji sta pristopili Občini Pivka in Ilirska Bistrica v predelih, kjer sta žledolom in vetrolom v letih 2014 in 2016 poškodovala večje površine gozdov. V Občini Pivka severno pobočje Vremščice in v Občini Ilirska Bistrica med Gornjim Zemonom in Dolenjskimi vrhovi. Kot vzrok nedoseganja ciljev lahko navedemo naslednja dejstva: razdrobljena posest, nezainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdne prometnice, neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, v požarno ogroženih gozdovih ugodnejši sistem financiranja izgradnje protipožarnih presek, uporaba ostalih prometnic za gospodarjenje z gozdom (vaške poti, kolovozi). Preglednica ne prikazuje rekonstrukcij ostalih prometnic, po katerih je možno spravilo lesa in ki znatno pripomorejo k odprtosti gozdov v GGO (kolovozi, vaške poti). Razlika med uspešno gradnjo protipožarnih presek in zanemarljivo dolžino gozdnih cest je poleg ugodnejšega financiranja izgradnje protipožarnih presek tudi sam postopek. V primeru protipožarnih presek vodi postopek ZGS od pridobitve vseh soglasij do izdaje odločbe, pri gradnji gozdnih cest je nosilec lastnik ali investitor. Kljub svetovanju ZGS in pomoči pri pridobivanju dokumentacije za izgradnjo gozdnih cest, se lastniki ne odločajo za takšne korake. Stanje je nekoliko boljše na področju izgradnje gozdnih vlak, kjer lahko lastnik z nižjimi finančnimi sredstvi in enostavnejšimi postopki kandidira za sredstva iz PRP. Zelo dobra je realizacija izgradnje protipožarnih presek, ki se v celoti sofinancirana s strani države.

Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)

Vrsta del	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava in gradnja gozdnih vlak	21.351	39.612	557	61.520
Rekonstrukcija gozdnih vlak	15.929	3.485	334	19.748
Gradnja gozdnih cest	0	4579	0	4.579
Rekonstrukcija gozdnih cest	0	0	0	0
Gradnja protipožarnih presek	3.727	67.832	2.981	74.540

Po obsegu sredstev so najpomembnejši finančni vir za vzdrževanje gozdnih cest pristožbine za vzdrževanje gozdnih cest, ki so neposredni prispevek lastnikov gozdov (65 %), proračunska sredstva 30 %, ostali viri pri vzdrževanju gozdnih cest so še lastna sredstva občin. Navedena sredstva zadostujejo zgolj za tekoče vzdrževanje, investicijskega vzdrževanja ni.

Pri zagotavljanju vzdrževanja gozdnih cest se srečujemo z naslednjimi problemi:

- zamuden je vsakoletni izbor izvajalcev del na vzdrževanju gozdnih cest,

- vse zakasnitve pri izbiri izvajalca marsikje onemogočajo, da bi na gozdnih cestah prva dela izvedli že v spomladanskem času,
- občine nočejo pristopiti k večletnim pogodbam z izvajalci, ki izvajajo vzdrževanje gozdnih cest,
- nezainteresiranost lastnikov gozdov za ročno vzdrževanje gozdnih cest,
- neodgovoren odnos lastnikov gozdov in izvajalcev del v gozdu do uporabe gozdnih prometnic,
- dolgotrajna sanacija gozdnih cest poškodovanih po neurjih, saj systemskega vira za njihovo sanacijo po neurjih ni.

Na makadamskih gozdnih cestah je najpogostejše opravilo pri vzdrževanju cest navoz nasipnega materiala in profiliranje vozišča. Druga skupina opravil je namenjena izboljšanju odvodnjavanja, kar je za makadamske gozdne ceste odločilnega pomena ter čiščenje in obsekovanje brežin gozdnih cest.

Škode na gozdnih cestah po ujmah ZGS oceni na podlagi stroškov za vzpostavitev gozdne ceste v prvotno stanje, vsota teh ocen po posameznih cestah pa pomeni skupno oceno škod. Posebnega sklada za sanacijo škod na gozdnih cestah v Sloveniji nimamo. V večini primerov se ceste sanirajo ob rednem vzdrževanju gozdnih cest, kar pomeni, da so lahko gozdne ceste po več mesecev neprevozne. Pri obravnavanju in razumevanju podatkov o škodah na gozdnih cestah in posledično sanacijah škod je potrebno upoštevati različne situacije oziroma načine ocenjevanja. V primeru, da so za oceno škod pozvane občine s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS v skladu z Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škod [52] oceni škodo na gozdnih cestah. V primerih, ko za oceno škod na gozdnih cestah občine niso pozvane s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS škode oceni sam.

Višje ocene škod na gozdnih prometnicah so bile v letu 2011, ko so znašale 48.000 EUR, leta 2012 57.761 EUR, leta 2014 259.862 EUR, leta 2018 65.201 EUR, leta 2019 269.800 EUR in v letu 2020 50.979 EUR. Vse poškodbe, nastale zaradi naravnih ujm, se postopoma sanirajo s finančnimi sredstvi, ki so namenjena tekočemu vzdrževanju gozdnih cest in dodatnimi sredstvi občin.

3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja

V preteklem desetletnem obdobju so bila lastnikom gozdov na razpolago sredstva PRP za nakup gozdarske opreme in mehanizacije ter sredstva namenjena izgradnji gozdnih prometnic. Kljub intenzivnemu obveščanju (predavanja, individualno svetovanje) se lastniki gozdov niso odločali za kandidiranje za sredstva PRP. V primerih nabave gozdarske opreme in mehanizacije so bili glavni vzroki v pomanjkanju ustrezne izobrazbe (nacionalna poklicna kvalifikacija, gozdarska izobrazba) ali ustrezne registracije za dopolnilno dejavnost na kmetiji. Na področju izgradnje gozdnih prometnic pa so bili najpogostejši vzroki nepovezanost lastnikov gozdov in neodvisnost lastnikov od prihodka pri gospodarjenju z gozdom. V preteklem desetletju je bilo s pomočjo PRP sredstev izgrajeno ali rekonstruirano 12.573 metrov gozdnih vlak. Gradnja ali rekonstrukcija gozdnih vlak je bila izvedena v območjih, kjer je bilo gospodarjenje z gozdovi zaradi pomanjkanja gozdnih prometnic oteženo ali nemogoče. Vlake so bile izvedene pri zasebnih lastnikih z večjo posestjo in v agrarni skupnosti.

V okviru Razpisov PRP so zasebni lastniki gozdov kupili 5 traktorjev za delo v gozdu z ustreznimi gozdarsko nadgradnjo, gozdarsko prikolico ter par vitlov in motornih žag. Na Razpise PRP za nakup gozdarske opreme in mehanizacije se odločajo predvsem lastniki gozdov z opravljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo in registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji.

S pomočjo sredstev PRP je Zavod za gozdove Slovenije izvajal izobraževanja iz varnega dela v gozdu, predvsem tečaje varnega dela z motorno žago in spravila lesa. V letih, ko na razpolago ni bilo sredstev PRP za izobraževanje lastnikov gozdov, so tečaje sofinancirale ali financirale občine. Z izvedenimi izobraževanji smo več kot presegli pričakovanja udeležencev tečajev. Dvignil se je nivo znanja o varnem delu v gozdu kot tudi zavest udeležencev, da pri delu v gozdu uporabljajo osebno varovalno opremo.

Predavanja so izvedena predvsem s področja gojenja gozdov in sanacij gozdov, poškodovanih zaradi naravnih ujm. Predvsem so predavanja dobrodošla pri izvedbi sanacij večjih pogorelih površin gozdov. S predavanji se podajo lastnikom gozdov možnosti sanacij gozdov predvsem sofinanciranje izvedenih ukrepov, dobava sadik, izbira potencialnih izvajalcev del v poškodovanih gozdovih. V takih

primerih se srečujemo predvsem z lastniki gozdov, ki niso odvisni od dohodka iz gozda oziroma niso večji gozdarskega dela.

V območju aktivno deluje Društvo lastnikov gozdov Vrhe-Vremščica. Člani društva tako lažje prihajajo do aktualnih informacij na področju gozdarstva (razpisi PRP, razpisi občin, zakonodaja, izobraževanja, ekskurzije).

Izvedba odkazila pri zasebnih lastnikih gozdov je priložnost individualnega svetovanja lastnikom o možnosti sofinanciranja gozdnogojitvenih del, koriščenje PRP ukrepov, raba lesa, varnega dela v gozdu, ekonomike, zakonodaje, lastniške zadeve, izvajanje del v gozdovih.

Rezultati svetovanja so vidni predvsem na področju varnega dela v gozdu, kjer se število nezgod zmanjšuje, lastniki skrbno izbirajo izvajalca za izvedbo v svojem gozdu ter aktivno spremljajo trg z gozdnimi lesnimi sortimenti.

Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020

	Vrsta izobraževanja				Skupaj
	Predavanja	Ekskurzije	Delavnice	Usposabljanja za varno delo	
Število dogodkov	19	5	7	66	97
Število udeležencev	754	179	100	1.260	2.293

3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Posegi v gozd in gozdni prostor so pomemben dejavnik oblikovanja celotnega gozdnega prostora in krajine v GGO. Vzroki za številne posege v gozd so kmetijstvo, infrastruktura ter širjenje urbanih površin zaradi ugodnih pogojev za bivanje in kmetovanje, ugodna geostrateška lega tako z vidika gospodarstva, prometa ter nenavezanost lastnikov gozdov na gozd (znaten del gozdov je nastal z zaraščanjem kmetijskih površin). Največji pritiski na gozd so v priobalnem pasu GGE Istra, kjer sta vrednost zemljišč in gostota poselitve največji, najmanjši pa v nenaseljenih področjih Čičarije.

Preglednica 27: Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu

Urbanizacija	Infrastruktura	Namen krčitev (ha)				Skupaj
		Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
8	84	494	6	11	4	607

Na ravni celotnega GGO je bilo v preteklem desetletju odobrenih 1.446 krčitev gozda na skupni površini 607 ha. Od tega so z 81 % površine prevladovala krčitve gozda v kmetijske namene. Med večjimi infrastrukturnimi objekti velja omeniti začetek izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper v letu 2019, ki je do sedaj zahteval krčitev že več kot 40 ha gozda.

V primerjavi z obdobjem 2001-2010 se je skupna izkrčena površina gozda zmanjšala, in sicer iz 958 ha na 607 ha, predvsem na račun zmanjšanja krčitev gozda v kmetijske namene. Pri tem velja omeniti, da smo v obdobju 2001-2010 pod krčitve gozda šteli tudi dovoljenja za pašo v gozdu, pri čemer pa dejansko ni prišlo do krčitve gozda, zato so bili podatki o izkrčenih površinah za to obdobje nekoliko precenjeni. Na dinamiko krčitev gozda močno vplivajo razni gospodarski, zdravstveni in družbeni dejavniki, zato prihaja znotraj posameznega ureditvenega obdobja do velikih razlik med posameznimi leti. Tako je bilo v letu 2017 odobrenih 119 krčitev gozda, v letu 2020 pa 184, pri čemer se je v letu 2020 zaradi družbenih razmer, povezanih s koronsko virusno boleznijo močno spremenila struktura odobrenih krčitev gozda (upadlo je število krčitev gozda za vse gradbene posege, povečalo pa za kmetijske namene).

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo na območju GGO evidentiranih 180 ilegalnih odlagališč odpadkov v gozdu, pri čemer so prevladovala manjša odlagališča z mešanimi odpadki. V splošnem ocenjujemo, da se stanje na področju ilegalnih odlagališč v gozdu izboljšuje, saj je ozaveščenost ljudi o tej problematiki vse večja in tudi zbirnih mest za sortirano odlaganje odpadkov je vse več.

3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020

Za vlaganja v gozdove so bili v preteklem ureditvenem obdobju na voljo trije viri (so)financiranja, in sicer: sredstva proračuna Republike Slovenije, sredstva PRP 2007 - 2013 in 2014 - 2020, od 2018 dalje pa tudi sredstva Gozdnega sklada.

Večina vlaganj je bila (so)financirana iz integralnega proračuna (73 %). Pretežni del teh sredstev je bil namenjen varstvenim delom (80 %), predvsem protipožarnemu varstvu, najmanj pa delom za nego habitatov (2 %). Sredstva za obnovo gozdov so bila pretežno namenjena obnovi po ujmah poškodovanih gozdov (66 %).

Žledolom leta 2014 je prizadel gozdove v GGE Vremščica, Vrhe in Trnovo. Za sanacijo in obnovo poškodovanih gozdov so od leta 2016 na razpolago sredstva iz PRP 2014-2020. Območje upravičenosti za koriščenje teh sredstev je omejeno na območja, kjer je na ravni odsekov oziroma posameznih gozdnih sestojev poškodovanega več kot 20 % gozdnega potenciala. Od skupaj 84.246 EUR, kolikor so upravičenci za ta namen v petih letih počrpali iz tega vira (so)financiranja, se je 74 % sredstev porabilo v zasebnih, 26 % pa v državnih gozdovih.

V letih 2019 in 2020 so bila obračunana tudi sredstva Gozdnega sklada po Zakonu o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije [50], in sicer v vrednosti 13.489 EUR. Sredstva so namenjena sofinanciranju vlaganj v zasebne gozdove na območjih Natura 2000. V pretežnem obsegu (67 %) so bila namenjena sofinanciranju načrtnega puščanja stoječe biomase.

Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020.

	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obnova gozdov	407.000	41.000	41.000	489.000
Nega gozdov	155.000	127.000	23.000	305.000
Varstvo gozdov	585.000	151.000	977.000	1.713.000
Biomeliorativna in druga dela	50.000	0	1.000	51.000
Gozdne prometnice	1.896.000	328.000	27.000	2.251.000
Skupaj	3.093.000	647.000	1.069.000	4.809.000

Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020.

Vir sredstev za (so)financiranje izvedenih del	Izplačila 2011-2020			Skupaj
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Sredstva integralnega proračuna za vlaganja v gozdove ¹ (EUR)	879.693	112.067	924.369	1.916.115
Obnova in nega	35 %	7 %	4 %	18 %
Varstvo gozdov	62 %	93 %	96 %	80 %
Vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih	3 %	0 %	0 %	2 %
Vzdrževanje gozdnih cest – integralni proračun in proračun občin (EUR)	555.319	10.111	7.500	572.930
Gozdni sklad (zasebni gozdovi v območjih Natura 2000) (EUR)	13.489	0	0	13.489
PRP 2014–2020 – Sanacija in obnova poškodovanih gozdov - Ukrep 8.4 ² (EUR)	62.494	21.751	0	84.246
Sanacija in obnova poškodovanih gozdov	74 %	26 %	0 %	100 %
Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za sanacijo gozdov	0 %	0 %	0 %	0 %
PRP 2010–2020 – gradnja/rekonstrukcija gozdnih cest in vlak – Ukrep 4 (EUR)	40.299	0	0	40.299
Gozdne ceste	0 %	0 %	0 %	0 %
Gozdne vlake	100 %	0 %	0 %	100 %
Skupaj (EUR)	1.551.294	143.929	931.869	2.627.079

¹Brez sredstev za semenarsko in drevesničarsko dejavnost v gozdarstvu in sredstev za upravne izvršbe

²Prikazana so sredstva iz prevzemov del ZGS (dejanski podatki o izplačilih so na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja)

3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih

Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika je v GGO v povprečju ugodna. Lesna zaloga se še vedno povečuje, posledično se izboljšuje tudi debelinska struktura s povečevanjem deleža debelega drevja. Površina gozda v GGO je dosegla slovensko povprečje, vendar razporeditev gozdna v prostoru ni povsem optimalna. Kot neugoden je bil ocenjen kazalnik površine gozda v državnih gozdovih, ker v GGO nimamo večjih strnjenih kompleksov državnih gozdov, kar se posledično odraža pri oteženem gospodarjenju z državnimi gozdovi. Po RGR se stanje bistveno ne razlikuje, v povprečju imajo gozdovi na slabših rastiščih nekoliko slabše kazalnike trajnosti v primerjavi z RGR na boljših rastiščih.

Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozdov	4	2	3	3
Lesna zaloga	3	3	3	3
Debelinska struktura gozdov	3	3	3	3
Ponori ogljika	3	3	3	3

Obrazložitev: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno, *ni podatka

3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Delež sanitarnega poseka se je v GGO v preteklosti vedno gibal od 10 % do 20 % letnega poseka. V zadnjem desetletju pa se je na račun ujm, epifitocij ter kalamitet podvojil. Ujma največje razsežnosti je bil žledolom v letu 2014, ki je prizadel pretežno toploljubna bukovja. V teh gozdovih je delež sanitarnega poseka kot tudi poškodovanost gozdnega drevja med najvišjimi v GGO.

Poškodovanost gozdnega drevja je velika. Poškodbe dreves so pogostejše v RGR-jih na sušno bolj izpostavljeni karbonatni matični podlagi kot v RGR-jih na silikatih. Najpogostejša vrsta poškodbe je osutost krošnje, ki se pojavlja zlasti pri iglavcih. Te poškodbe povzročajo predvsem biotski dejavniki in pa suša z izrazitimi vročinskimi valovi, ki je glavni dejavnik zmanjševanja vitalnosti vseh (tudi t. i. avtohtonih) drevesnih vrst. Te so zaradi zmanjšane odpornosti podvržene epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov. Določene drevesne vrste (tudi bukev) so zaradi poškodb začela kazati znake odmiranja.

Posegi v prostor so problematični z vidika multipliciranja učinka, saj se večina strateških infrastrukturnih objektov umešča v prostor v istih koridorjih. Tipični primer je Kraški rob pri Črnem Kalu. Prej večinoma gozdna zemljišča, sedaj sekajo trase železnice, ceste, elektrovida, vodovoda in plinovoda.

Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sanitarni posek	2	2	3	2
Poškodovanost gozdnega drevja	2	2	2	2
Posegi v gozd in gozdni prostor (P 3.1.6)	3	2	3	3
Objedenost gozdnega mladja	3	3	3	3
Paša v gozdu	3	3	3	3
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	2	2	2	2

Obrazložitev: 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Sanitarni posek

Sanitarni posek se je v relativno visokem deležu pojavljal med celim preteklim desetletjem; od 9 % na začetku ureditvenega obdobja, do 60 % leta 2016, ko je dosegel višek. V povprečju je znašal 30 % evidentiranega letnega poseka, kar je izrazil porast proti obdobju 2001 - 2010 (13 %).

Prevladovali so abiotski vzroki sanitarnega poseka (69 %). Med njimi izstopa žledolom, ki predstavlja glavni vzrok sanitarnih sečenj (42 %). Večina zaradi žleda poškodovanega drevja je bilo posekanega po žledolomu leta 2014. Žled je v prejšnjem desetletju v GGO poškodoval skupaj 5.042 ha gozdov. Sledijo sanitarne sečnje zaradi vetrolomov (19 %), ti so poškodovali 1.163 ha gozdov, požarov (7 %), ki so poškodovali 2.078 ha gozdnih površin ter snegolomov (2 %). Slednji so prizadeli 655 ha gozda.

Zaradi biotskih dejavnikov prevladuje sanitarni posek zaradi gliv poškodovanih sestojev (21 %), delež sanitarne sečnje zaradi insektov poškodovanega drevja je znašal 7 %. Razmerje poseka zaradi gliv poškodovanih dreves iglavcev in listavcev znaša 54:46, zaradi insektov pa 96:4.

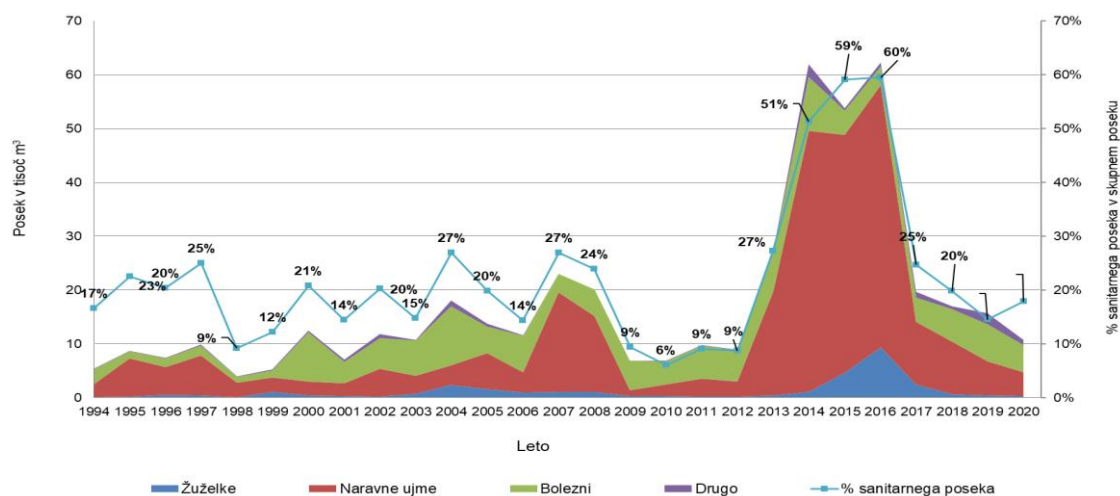
Preglednica 32: Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva

Vzrok poseka (šifre vzrokov)	Drevesna vrsta	Zasebni gozdovi m ³	Državni gozdovi m ³	Gozdovi lokalnih skupnosti m ³	Skupaj m ³	Skupaj Št. dreves	Povprečno drevo m ³
Žuželke (301, 901, 991)	Iglavci	15.570	3.198	202	18.970	22.735	0,83
	Listavci	738	1	0	739	1.661	0,44
	Skupaj	16.308	3.199	202	19.709	24.396	0,81
Bolezni, glive (302, 902)	Iglavci	29.441	2.512	232	32.185	55.828	0,58
	Listavci	26.552	880	58	27.490	128.699	0,21
	Skupaj	55.993	3.392	290	59.675	184.527	0,32
Divjad (303, 903)	Iglavci	13	0	0	13	18	0,72
	Listavci	11	0	0	11	60	0,18
	Skupaj	24	0	0	24	78	0,31
Veter (304, 904, 994)	Iglavci	24.778	1.000	73	25.851	34.370	0,75
	Listavci	28.403	334	28	28.765	48.422	0,59
	Skupaj	53.181	1.334	101	54.616	82.792	0,66
Sneg (305, 905)	Iglavci	2.837	293	181	3.311	8.665	0,38
	Listavci	1.269	49	0	1.318	4.028	0,33
	Skupaj	4.106	342	181	4.629	12.693	0,36
Žled (306, 906)	Iglavci	42.866	3.104	0	45.970	76.877	0,60
	Listavci	71.159	2.112	0	73.271	111.571	0,66
	Skupaj	114.025	5.216	0	119.241	188.448	0,63

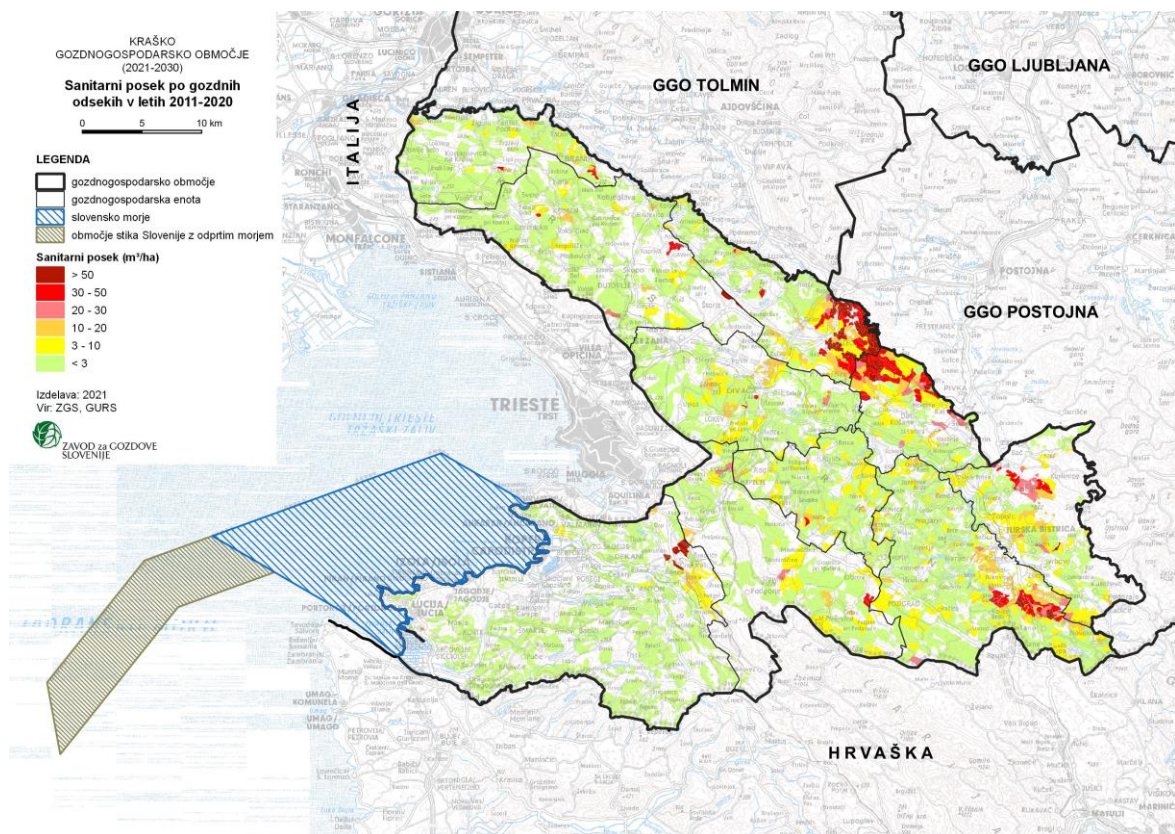
PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

Vzrok poseka (šifre vzrokov)	Drevesna vrsta	Zasebni gozdovi m ³	Državni gozdovi m ³	Gozdovi lokalnih skupnosti m ³	Skupaj m ³	Skupaj Št. dreves	Povprečno drevo m ³
Plaz, usad (307, 907)	Iglavci	2	0	7	9	32	0,28
	Listavci	118	25	5	148	726	0,20
	Skupaj	120	25	12	157	758	0,21
Požar (308, 908)	Iglavci	17.031	489	1.467	18.987	108.598	0,17
	Listavci	1.512	6	1	1.519	17.046	0,09
	Skupaj	18.543	495	1.468	20.506	125.644	0,16
Imisija (lokalna) (309, 909)	Iglavci	11	0	0	11	17	0,65
	Listavci	2	0	0	2	3	0,67
	Skupaj	13	0	0	13	20	0,65
Delo v gozdu (310, 910)	Iglavci	124	40	0	164	189	0,87
	Listavci	227	14	0	241	602	0,40
	Skupaj	351	54	0	405	791	0,51
Drugo* (311, 911, 990)	Iglavci	2.833	525	35	3.393	6.592	0,51
	Listavci	4.500	95	45	4.640	28.064	0,17
	Skupaj	7.333	620	80	8.033	34.656	0,23
SKUPAJ	Iglavci	135.506	11.161	2.197	148.864	313.921	0,47
	Listavci	134.491	3.516	137	138.144	340.882	0,41
	Skupaj	269.997	14.677	2.334	287.008	654.803	0,44

* Pod drugimi vzroki sanitarne sečnje združujemo manj pogoste vzroke ter sanitarno sečnjo, kjer glavnega vzroka ni mogoče določiti oziroma je vzrokov več.

Slika 12: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1994-2020

Slika 13: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020

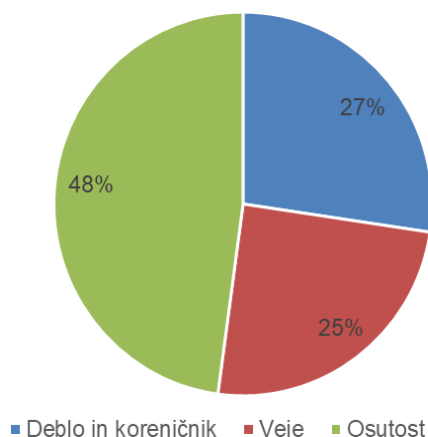
Preglednica 33: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020

Škodljivi dejavnik	Poškodovana dr. vrsta oziroma skupina dr. vrst oziroma sestoj	Čas pojava	Kraj pojava (GGE)	Poškodovana površina v ha/ poškodovano drevje v m ³	Intenziteta ¹	Izvedeni ukrepi / opomba
Požar	črni bor	2012	08	337 ha	zelo močna	protipožarno varstvo
Požar	rdeči bor	2012	06	110 ha	močna	protipožarno varstvo
Požar	črni bor	2016	09	459 ha	zelo močna	protipožarno varstvo
Požar	črni bor	2017	05	139 ha	srednja	protipožarno varstvo
Požar	črni bor	2019	01	85 ha	zelo močna	protipožarno varstvo
Žled	bukev	2014	03,04,05	5.041 ha	srednja	sanacija
Veter	črni bor, zeleni bor	2013	06	1.135 ha	močna	sanacija
Sneg	smreka, jelša	2017	07	120 ha	srednja	brez ukrepa
Suša	-	2016	09	-	srednja	brez ukrepa
<i>Biscogniauxia mediterranea</i> (pooglenitev hrastov)	cer	2013, 2014, 2017	07, 06, 08, 02, 10	279 ha	srednja	sanitarni posek
<i>Cenangium ferruginosum</i> (sušica borovih vej)	črni bor	2017	09	3.884 ha	srednja	poročanje ppd službi
<i>Dicarpella dryina</i> (hrastova listna pegavost)	puhasti hrast	2018, 2019, 2020	08, 01, 09, 02, 10	295 ha	srednja	brez ukrepa
<i>Hymenoscyphus fraxineus</i> (jesenov ožig)	veliki jesen	2013, 2015, 2016, 2017	07, 06, 02, 05, 04	39 ha	močna	sanitarni posek
<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (kostanjeva šiškariča)	kostanj	2013, 2014	07, 06, 01, 09, 10, 04, 03	219 ha	srednja	brez ukrepa
<i>Haematoloma dorsata</i> (borova penarica)	črni bor, rdeči bor	2014	07, 08, 01, 02, 10, 05, 03	671 ha	srednja	opazovanje
<i>Thaumetopoea pityocampa</i> (pinijev sprevodni prelec)	črni bor	2020	07, 08, 01, 09, 02, 10, 05, 04	1.233 ha	srednja	opazovanje

¹slaba - uničenih do 10 % dreves oziroma 10 % krošnje vseh dreves; srednja - uničenih 11 – 30 % dreves oziroma 11 – 30 % krošnje vseh dreves; močna - uničenih 31 – 50 % dreves oziroma 31 – 50 % krošnje vseh dreves; zelo močna - uničenih nad 50 % dreves oziroma nad 50 % krošnje vseh dreves. Za uničena drevesa se štejejo drevesa, ki so toliko poškodovana, da se ne morejo regenerirati.

Poškodovanost gozdnega drevja

Podatki o poškodovanosti gozdnega drevja so bili ugotovljeni na SVP in zajemajo vzorec 57.147 dreves. Izsledki kažejo, da je v gozdovih Kraškega GGO poškodovanih 16 % dreves; enkrat več kot pred desetimi leti. Iglavci in listavci imajo enako stopnjo poškodovanosti. Prav tako je pri obojih prevladujoči tip poškodovanosti osutost krošnje (9,4 % in 4,6 %). Najbolj poškodovana drevesna vrsta je bukev (24 %), kar je pretežno posledica ujm. Sledijo ji bori in jelke z 18 % oziroma 17 % poškodovanih dreves, čemur gre pripisati boleznim in mehanskim poškodbam debela ter koreninika.

Slika 14: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb

Objedenost gozdnega mladja

Objedenost gozdnega mladja ugotavljamo na popisnih enotah (PE). Na območju GGO smo izločili tri: Kras, Brkine in slovensko obalo. Popis se v slednji ne izvaja, saj se ne da izločiti zadostno število popisnih ploskev.

V PE Kras in Brkini so bili do sedaj izvedeni štirje popisi. Rezultati so prikazani v prilogi. Podatki v obeh PE nakazujejo trend nižanja objedenosti mladja. Najnižja stopnja objedenosti je bila v obeh PE zabeležena v letu 2020. V deležu mladja obeh PE so najbolj zastopani drugi trdi listavci, ki imajo razmeroma majhen delež objedenosti (11 %). Najvišje objedenosti v obeh PE izkazujejo plemeniti listavci (do 25 %), ki pa sicer v deležu mladja ne presegajo 10 %. Objedenost bukve je v obeh PE zanemarljivo majhna. Delež iglavcev je v obeh PE pod 1 %, objedenost pa nepomembna. Da vpliv rastlinojede parkljaste divjadi ni bistven nakazujejo tudi podatki o vrsti po drevesnih vrstah, saj višinske razrede preraščajo vse ključne drevesne vrste.

Paša v gozdu

Paša v gozdu je v GGO precej prisotna. Prevladuje na kraškem delu, na mozaično prepletajočih se suhih kraških travnikih z grmišči, gozdom in zaraščajočimi površinami. To so območja Čičarije, na Petrinjskem krasu, od Beke do Podgorja in Podgrajsko podolje, ravniki Krasa med Opatjim selom in Divačo ter deli visokega krasa Snežniškega masiva in Zgornje pivške kotline. Težave pri tovrstni paši so zlasti pri pomanjkljivo izvedeni razmejitvi gozdnih in kmetijskih površin, prevelikim staležem živali oziroma koncentriranjem le teh na krmiščih in napajališčih ter ostanki žičnatih ograj, ki po opustitvi paše ostanejo v gozdu.

Preglednica 34: Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila)

	Paša goveje živine (in konj)	Paša ovc	Paša koz	Skupaj
Površina gozdov, kjer se pasejo domače živali (ha)	426	32	11	469
Delež površin z urejeno gozdno pašo glede na celotno površino gozdov z gozdno pašo (%)	61	90	66	63

Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi v obdobju 2021-2030

Glavno tveganje pri gospodarjenju z gozdovi v prihodnjem ureditvenem obdobju predstavljajo podnebne spremembe in nadaljnji trendi dvigovanja povprečnih letnih temperatur zraka (poglavje 1.2.2). Te bodo imele za posledico povečano tveganje za poletne in spomladanske suše. Suša močno oslabi drevesa in privede celo do njihovega propadanja. Pri tem bodo najbolj na udaru panjevske gozdovi na karbonatni matični podlagi. Drevesa prizadeta od sušnega stresa so bolj dovzetna tudi do drugih bolezni, kot je rak črnega gabra in pooglenitev hrastov. V povezavi s sušnimi razmerami se bo povečala tudi požarna ogroženost naravnega okolja, ki bo lahko privedla tudi do nastankov obsežnejših požarov, predvsem na Krasu. Trenutna požarna ogroženost gozdov je prikazana na karti L, ki se nahaja v prostorskem delu GGN.

V zadnjih letih se je kot posledica vse toplejših zim pokazala težava spomladanskih pozzeb. Na te lahko računamo tudi v prihodnje, njihov vpliv pa se kaže na zmanjšanem obrodu semena določenih drevesnih vrstah, kar posledično privede do zmanjšanja ponudbe hrane za divjad in na uspešnost naravnega pomlajevanja.

V prihodnjem ureditvenem obdobju bodo nastopili tudi drugi ekstremni dogodki, predvsem vetrolomi. Ti najbolj prizadenejo gozdove na flišni matični podlagi v kombinaciji z razmočenostjo terena, kar je v GGO najbolj izrazito v Brkinih.

3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)

Razdrobljene posestne razmere in revnejša rastišča so vzrok, da ekonomske funkcije gozda Kraškega GGO niso izkoriščene. To se odraža tako pri izkoriščanju možnega poseka, nezainteresiranosti za vlaganje v gozdove in posledično v stanju gozdov (neugodna zgradba gozdov, kakovost, negovanost). V zadnjih letih se gospodarjenje z državnimi gozdovi izboljšuje, medtem ko so lokalne skupnosti zelo pasivne pri gospodarjenju s svojimi gozdovi. Manjši zasebni lastniki gozdov so večinoma nezainteresirani za gospodarjenje s svojim gozdom, medtem ko je pri večjih lastnikih, teh pa je malo, stanje mnogo boljše. Po RGR je stanje zelo različno. Kazalci prirastka, izkoriščenosti poseka in kakovosti gozdnega drevja so boljši v RGR na produktivnejših rastiščih ter v gozdovih toploljubnih listavcev-borovi gozdovi.

Preglednica 35: Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Prirastek in posek	2	3	1	2
Zgradba gozdnih sestojev	2	2	2	2
Ocena trajnosti donosov lesa	3	3	3	3
Kakovost gozdnega drevja	2	2	2	2
Zasnova in negovanost	2	3	2	2

Obrazložitev: 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Zgradba gozdnih sestojev

Povprečna velikost gozdnega sestoja v Kraškem GGO znaša 1,94 ha in med sestojnimi tipi prevladujejo drogovnjaki s 53 %. Zaradi nizke intenzitete gospodarjenja ostajata delež mladovja in sestojev v obnovi relativno nizka, vendar sta se obe površini v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem skoraj podvojili. K temu so največ prispevale naravne ujme, predvsem žledolom leta 2014.

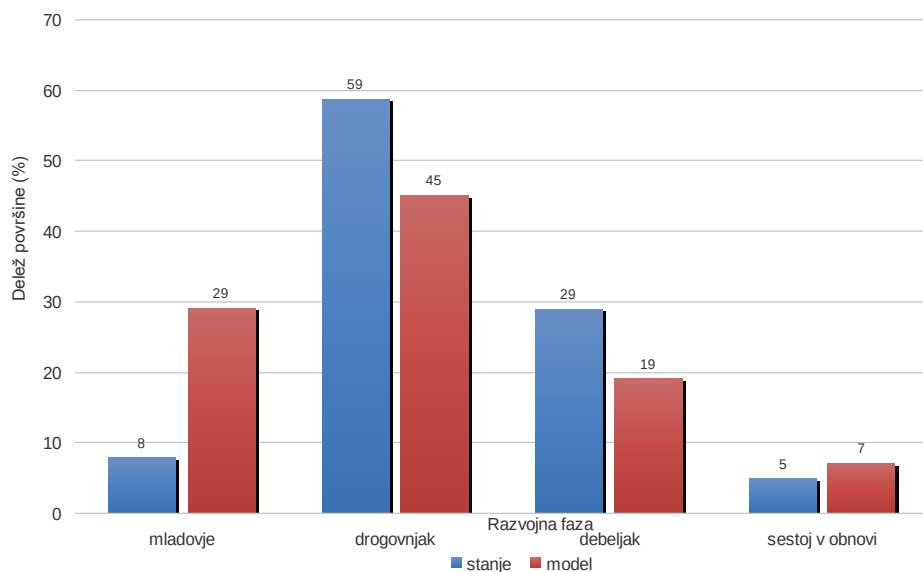
Največji delež mladovij in sestojev v obnovi ima RGR gozdov toploljubnih listavcev- borovi gozdovi, medtem ko je največji delež panjevskih gozdov vezan na najslabša rastišča oziroma RGR gozdov toploljubnih listavcev, kjer je njihov delež kar 24,3 %. Zaradi neenakomerne porazdelitve državnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti po območju, imajo ti gozdovi nekoliko drugačno zgradbo od zasebnih gozdov. Tako imajo največji delež drogovnjakov državni gozdovi (62 %), največji delež mladovij pa gozdovi lokalnih skupnosti (6 %).

Preglednica 36: Sestojni tipi

Sestojni tip	Površina (ha)	Delež (%)	Povprečna velikost sestoja (ha)
Mladovje	2.344	2,6	1,31
Drogovnjak	47.359	53,4	1,96
Debeljak	25.607	28,8	1,88
Sestoj v obnovi	4.213	4,7	1,43
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,00
Raznomerno (ps-šp, preb)	0	0,0	0,00
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,00
Panjevec	9.351	10,5	2,78
Grmičav gozd	0	0,0	0,00
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,00
Tipični prebiralni sestoji	0	0,0	0,00
Skupaj	88.873	100,0	1,94

Ocena trajnosti donosov lesa

Primerjava dejanskega in modelnega razmerja razvojnih faz kaže na neuravnoteženo strukturo gozdov v GGO. Največja so odstopanja v razvojni fazi mladovja, najmanjša pa v drogovnjakih. Glavni vzrok za odstopanja ostaja nizka realizacija možnega poseka in znaten del gozdov, predvsem na najrevnejših rastiščih, ki je večinoma prepuščen naravnemu razvoju. Kljub temu se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem razmerje razvojnih faz izboljšalo predvsem na račun zmanjšanja drogovnjakov in povečanja sestojev v obnovi, slednjih predvsem na račun sanacije žledoloma. Pri prikazu dejanskega stanja razvojnih faz smo panjevece, ki jih model ne predvideva, so pa v GGO močno zastopani predvsem na najrevnejših rastiščih, v približno enakem deležu razvrstili med mladovje in drogovnjake. Modeli razvojnih faz po RGR so prikazani v prilogi št. 13.14.

Slika 15: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Zasnova in negovanost gozdnih sestojev

Zasnova gozdnih sestojev je v vseh oblikah lastništva večinoma pomanjkljiva, in to po vseh treh razvojnih fazah. V povprečju imajo najslabšo zasnovo mladovja in to v državnih gozdovih. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je v vseh razvojnih fazah in v vseh oblikah lastništva povprečna zasnova gozdnih sestojev poslabšala. To je odraz pomanjkanja vlaganj v gozdove v preteklih letih in v prihodnje ni videti izboljšav na tem področju.

Preglednica 37: Zasnova gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2.344	4,1	5,0	51,3	39,6	6,8	18,2	52,3	22,7	6,5	16,8	52,2	24,5
Drogovnjak	47.359	2,1	19,5	49,6	28,8	4,6	28,7	52,2	14,5	4,3	27,7	52,0	16,0
Podmladek	9.492	4,8	12,8	35,0	47,4	7,1	17,4	38,5	37,0	6,9	17,0	38,2	37,9

Šifre za zasnovo so: 1-bogata, 2-dobra, 3-pomanjkljiva, 4-slaba

Sestoji v Kraškem GGO so večinoma nenegovani do pomanjkljivo negovani. Negovanost sestojev se izboljšuje v starejših razvojnih fazah oziroma od pričakovanega dohodka lastnika iz gozda. Pri tem imajo največjo negovanost sestoji v obnovi, ki so tudi edina razvojna faza, pri kateri se je negovanost v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem izboljšala. Na izboljšanje negovanosti sestojev v obnovi so vplivale predvsem sanacije gozdov, ki so bili poškodovani zaradi žledoloma.

Preglednica 38: Negovanost gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2.345	1,6	6,0	90,0	2,4	7,8	12,7	79,0	0,5	7,1	12,0	80,2	0,7
Drogovnjak	47.359	2,3	15,7	81,7	0,3	4,7	20,9	73,9	0,5	4,4	20,3	74,8	0,5
Debeljak	25.605	13,0	42,6	43,1	1,3	12,3	41,4	45,7	0,6	12,3	41,5	45,5	0,7
Sestoj v obnovi	4.213	35,4	44,1	19,3	1,2	37,6	38,5	23,6	0,3	37,4	38,8	23,4	0,4

Šifre za negovanost so: 1-negovan, 2-pomanjkljivo negovan, 3-nenegovan, 4-ogrožen sestoj

Kakovost gozdnega drevja

Kakovost gozdnega drevja se ugotavlja na SVP pri drevju, debelejšem od 29 cm, kar pomeni, da znaten del gozdov na najslabših rastiščih ni zajet v podatek o kakovosti gozdnega drevja, saj tam drevje redko preseže postavljeni meritveni prag. Posledično so povprečni podatki o kakovosti gozdnega drevja za celotno Kraško GGO nekoliko precenjeni. Iglavci so v povprečju kakovostnejši od listavcev, kar je tudi pričakovano, saj je znaten del iglavcev bil osnovan s sadnjo in tudi deloma negovan. Med iglavci imajo najslabšo kakovost bori, ki poraščajo najslabša rastišča, pri listavcih pa ima najboljšo kakovost bukev, ki porašča najboljše rastišča in tudi bukovi gozdovi so med najbolj ohranjenimi. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je povprečna kakovost iglavcev nekoliko izboljšala, listavcev pa nekoliko poslabšala.

Preglednica 39: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm.

Drevesna vrsta	Delež dreves po kakovostnih razredih				
	Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	0,4	13,6	64,9	19,8	1,3
Jelka	0,0	14,3	64,3	21,4	0,0
Bor	1,0	9,5	36,6	42,5	10,4
Macesen	1,2	24,4	56,4	15,7	2,3
Drugi iglavci	0,3	0,0	51,1	47,5	1,1
Bukev	2,0	11,6	40,2	37,0	9,2
Hrast	0,4	6,0	35,2	45,6	12,8
Plemeniti listavci	1,0	4,4	28,7	48,5	17,4
Drugi trdi listavci	0,4	3,7	26,7	46,9	22,3
Mehki listavci	0,2	6,0	35,7	47,2	10,9
Iglavci	0,9	9,7	42,1	38,4	8,9
Listavci	0,9	6,8	33,5	43,9	14,9
Skupaj	0,9	8,1	36,2	42,5	12,3

3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih

Ohranjenost biotske raznovrstnosti je v GGO v splošnem ugodna. Glavne grožnje trajnosti biotske raznovrstnosti prihajajo s strani globalizacije, ki prinaša vnos tujerodnih organizmov, in podnebnih sprememb. Ravno podnebne spremembe in njihov vpliv na biotsko raznovrstnost ter trajnost gozdov ostajajo velika neznanka prihodnosti. Dejstvo je, da se ozračje postopno segreva in vedno več je prisotnega sušnega stresa in posledično tudi nevarnosti požarov v naravnem okolju. Predvsem gozdni požari so na Krasu velika grožnja trajnosti, saj lahko ti v zelo kratkem času in na velikih površinah za daljše obdobje spremenijo krajino ter živalski in rastlinski svet. Sicer pa je ena od značilnosti gozdov Kraškega GGO ta, da so zaradi zgodovine njihovega nastanka precej spremenjeni v primerjavi s potencialno naravno drevesno sestavo. To stanje po svoje povečuje biotsko raznovrstnost, po drugi strani pa to ne predstavlja želenega trajnostnega stadija.

Preglednica 40: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Drevesna sestava gozdov (P 2)	3	3	2	3
Ohranjenost gozdnih sestojev	2	3	2	2
Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem	3	3	2	3
Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev	3	3	3	3
Tujerodne vrste	2	3	3	2
Gozdni genski viri	4	4	4	4
Odmrla lesna masa	4	4	4	4
Natura 2000	4	4	4	4
Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju	3	3	3	3
Varovalni gozdovi	4	4	4	4
Dolžina gozdnega roba	4	4	4	4
Mokrišča in vodni viri v gozdu	3	3	3	3
Mirne cone	3	3	3	3

Obrazložitev: 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Drevesna sestava gozdov (P2)

Drevesno sestavo gozdov z vidika biotske raznovrstnosti ocenjujemo kot ugodno. Dejstvo je, da so gozdovi v GGO močno spremenjeni glede na potencialno drevesno sestavo. Vzrok je večtisočletna kmetijska raba tega prostora. Po podatkih franciscejskega katastra je bilo leta 1830 gozdnatost v GGO le 17,6 %. Vse nadaljnje gozdne površine so nastale s pogozdovanjem oziroma naravnim zaraščanjem opuščanih kmetijskih površin. Biotska raznovrstnost drevesne sestave je zaradi tega mnogo večja, kot bi bila, če bi imeli opravka z ohranjenimi gozdovi. V GGO imamo v lesni zalogi zabeleženih kar 55 različnih drevesnih vrst. Kljub bogati drevesni sestavi in biotski pestrosti gozdov pa je prevelik delež pionirskih gozdov nezaželen z vidika varstva gozdov (požarna ogroženost, invazivne drevesne vrste) in tudi gospodarskega izkoriščanja gozdov.

Ohranjenost gozdnih sestojev

Robičev indeks spremenjenosti [33] kaže na to, da so gozdovi GGO večinoma spremenjeni. Med močno spremenjenimi in izmenjanimi gozdovi so večinoma gozdovi RGR podgorskega bukovja - nasadi iglavcev in RGR gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi, najbolj ohranjeni pa so gozdovi toploljubnih bukovji. Glede na obliko lastništva so najbolj spremenjeni gozdovi lokalnih skupnosti, saj je v njih največji delež iglavcev. Večina spremenjenih gozdov je bila osnovana v času pogozdovanja Krasa in kasnejšem naravnem zaraščanju opuščenih kmetijskih zemljišč s črnim borom. Del nasadov iglavcev je bil osnovan tudi po sanaciji žledoloma v Brkinih v 80 letih preteklega stoletja. Glede na podatke o vrsti je mogoče pričakovati postopno izboljšanje ohranjenosti gozdnih sestojev, saj se delež iglavcev, predvsem borov, postopno zmanjšuje, njihovo mesto pa zasedajo večinoma drugi trdi listavci.

Preglednica 41: Ohranjenost gozdov po oblikah lastništva

Ohranjenost	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Ohranjeni	26,9	32,5	24,7	27,3
Spremenjeni	29,8	29,0	28,4	29,7
Močno spremenjeni	25,4	21,0	20,5	24,8
Izmenjani	17,9	17,5	26,4	18,2

Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem (30 cm in več)

Delež debeljakov se v GGO zaradi skromnega gospodarjenja z gozdovi konstantno povečuje. Skupaj s sestoji v obnovi predstavlja njihova skupna površina 33,5 % vseh gozdov oziroma predstavlja delež debelega drevja kar 48 % celotne lesne zaloge, kar je ugodno. Debelo drevje predstavlja pomemben habitat določenim živalskim vrstam. Večji delež debelega drevja je zaželen tudi na požarno ogroženih območjih, saj ima to debelejšo skorjo in večjo višino, kar je pomembna prednost v primeru talnega požara. Kljub temu pa je v določenih RGR delež debeljakov že prevelik, kar pa ni ugodno z vidika trajnosti donosov. V RGR Podgorskega bukovja na silikatnih kamninah znaša delež debeljakov že 49 %, kar kliče po nujnem uvajanju sestojev v obnovo.

Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev

Najuspešnejše naravno pomlajevanje je v GGO prisotno na najboljših rastiščih, medtem ko je naravno pomlajevanje na najrevnejših rastiščih Krasa in Istre zaradi sušnih razmer in prisotnosti bujnega sloja jesenske vilovine in ruja, precej oteženo. Na teh rastiščih je obnova gozdov v precejšnji meri vezana na panjevsko obnovo oziroma trde listavce. Vpliv divjadi na pomlajevanje je trenutno le v manjši meri, objedenost v letu 2020 je bila 11 %. Slednje potrjuje tudi vrast nosilnih drevesnih vrst, razen borov, ki so zaradi sukcesijskih procesov v upadu in njihovo mesto zavzemajo večinoma trdi listavci. Glede na podnebne spremembe bi bilo smiselno v lesni zalogi povečati delež hrastov in zmanjšati delež smreke.

59

Tujerodne vrste

V primerjavi s preteklim desetletjem opazamo porast v pojavljanju tako novih, kot nekaterih znanih in pogostih tujerodnih vrst. Tako se v gozd in obgozdni prostor precej intenzivno širita veliki pajesen in robinija, ki sta sicer pri nas prisotna že vsaj poldrugo stoletje. Podobno velja tudi za papirjevko, bambuse, ameriški javor in pavlovnijo, s to razliko, da je njihova invazivnost šibkejša. Ostale tujerodne vrste, kot so zeleni bor, duglazija, grška jelka, črni oreh in rdeči hrast, ki so bile v preteklih desetletjih sajene v gozdnih nasadih, v smislu invazivnosti niso problematične.

Najobsežnejše poškodbe in gospodarsko škodo na drevesih povzročajo tujerodne glive. Poleg holandske brestove bolezni in kostanjevega raka, ki sta že dolgo prisotna, so v porastu pooglenitev hrastov, rdeča pegavost borovih iglic in sušenje črnega gabra. Za najbolj invazivno in uničujočo pa se je izkazal jesenov ožig, ki je v petnajstih letih zdesetkal to drevesno vrsto.

Preglednica 43: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki so močno razširjene oziroma se hitro širijo in povzročajo škodo biotski raznovrstnosti oziroma gospodarsko škodo

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)*	Opomba ¹
Veliki pajesen (<i>Ailanthus altissima</i>)	že dolgo prisotna, razširjena po vsem GGO, trend naraščajoč	drevo; rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
Kudzu (<i>Pueraria montana</i>)	načrtno sajena v preteklosti. Zopet zaznana v zadnjem času, nerazširjena, trend padajoč	gram; rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
Žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>)	zaznana v zadnjem času, nerazširjena; trend naraščajoč	rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
Navadna barvilnica (<i>Phytolacca americana</i>)	zaznana v zadnjem času, razširjena; trend naraščajoč	zelnata rastlina
Japonski dresnik (<i>Fallopia japonica</i>)	zaznana v zadnjem času, razširjena; trend naraščajoč	zelnata rastlina
Ameriški javor (<i>Acer negundo</i>)	že dolgo prisotna, nerazširjena, trend stabilen	drevesna vrsta
Ameriški koprivovec (<i>Celtis occidentalis</i>)	zaznana v zadnjem času, nerazširjena, trend stabilen	drevesna vrsta
Navadna papirjevka (<i>Broussonetia papyrifera</i>)	že dolgo prisotna, delno razširjena, trend naraščajoč	drevesna vrsta
Navadna amorfa (<i>Amorpha fruticosa</i>)	zaznana v zadnjem času, nerazširjena, trend naraščajoč	gramovna vrsta
Bambusi (<i>Phyllostachys</i> spp.)	že dolgo prisotna, delno razširjena, trend naraščajoč	gramovna vrsta
Deljenolistna robida (<i>Rubus laciniatus</i>)	zaznana v zadnjem času, nerazširjena, trend naraščajoč	gramovna vrsta
Enoletna suholetnica (<i>Erigeron annuus</i>)	zaznana v zadnjem času, zelo razširjena, trend naraščajoč	zelnate rastline
Kostanjeva šiškarica (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>)	zaznana v zadnjem času, razširjena, trend padajoč	žuželke
Marmorirana smrdljivka (<i>Halyomorpha halys</i>)	zaznana v zadnjem času, razširjena, trend naraščajoč	žuželke
Platanova čipkarka (<i>Corythucha ciliata</i>)	zaznana v zadnjem času, zelo razširjena, trend naraščajoč	žuželke
Pušpanova vešča (<i>Cydalis perspectalis</i>)	zaznana v zadnjem času, zelo razširjena, trend naraščajoč	žuželke
Storževa listonožka (<i>Leptoglossus occidentalis</i>)	zaznana v zadnjem času, zelo razširjena, trend naraščajoč	žuželke

PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)*	Opomba1
Jesenov ožig (<i>Hymenoscyphus fraxineus</i>)	zaznana v zadnjem času, zelo razširjena, trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Holandska brestova bolezen (<i>Ophiostoma novo-ulmi</i>)	že dolgo prisotna, zelo razširjena, trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Javorov rak (<i>Eutypella parasitica</i>)	zaznana v zadnjem času, nerazširjena; trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Kostanjev rak (<i>Cryphonectria parasitica</i>)	že dolgo prisotna, zelo razširjena, trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Pooglenitev hrastov (<i>Biscogniauxia mediterranea</i>)	zaznana v zadnjem času, razširjena, trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Rdeča pegavost borovih iglic (<i>Mycosphaerella pini</i>)	že dolgo prisotna, razširjena, trend naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja

Gozdni genski viri

Stanje gozdov je z vidika ohranjanja genetske pestrosti dokaj ugodno. Vrstna pestrost se praviloma ne zmanjšuje. Prihaja pa zaradi spremenjenih podnebnih razmer in vnosa tujerodnih organizmov do sprememb v številčnosti in do prerazporeditve razširjenosti drevesnih vrst. Tako se na primer s prisojnih, sušnih leg Čičarije in Divaškega krasa umikata bukev in črni gaber, nadomeščajo pa ju hrasti in trokrpi javor. Gospodarjenje z gozdovi ta proces v določeni meri še pospešuje. Na območju je 26 gozdnih semenskih objektov (GSO) za 15 drevesnih vrst. Iz njih se lahko zagotavlja gozdni reprodukcijski material (GRM) ustrezne provenience za vse ključne drevesne vrste. Težavo trenutno predstavlja obnova v Šavrinskem provenienčnem podobmočju, saj ustreznega sadilnega materiala, kljub ustreznemu številu GSO, drevesnice ne vzgajajo.

Odmrle lesna masa

Delež odmrle lesne mase je v GGO velik, saj znaša kar 8,6 % glede na lesno zalogo in močno presega 3 %, ki so predpisani po Pravilniku o varstvu gozdov. Vzrok za tako velik delež je predvsem nizka intenziteta gospodarjenja (veliko gozdov je prepuščeno naravnemu razvoju) v kombinaciji s povečano mortaliteto gozdnega drevja zaradi podnebnih sprememb (sušni stres, ujme). Največ odmrle lesne mase je v prvem debelinskem razredu, ki tudi sicer prevladuje v lesni zalogi, in v obliki ležečega drevja. Najmanj odmrle lesne mase je v tretjem razširjenem debelinskem razredu, ki pa je pomemben za določene vrste ptic duplaric. Večjo količino odmrle lesene mase na primerljivih rastiščih imajo gozdovi iglavcev. Med oblikami lastništva imajo največ odmrle lesne mase državni gozdovi.

Preglednica 44: Odmrlo drevje (št./ha)

Lastništvo	Razš.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	deb. r.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
Državni gozdovi	A	2,3	13,3	15,6	3,3	11,9	15,1	5,5	25,2	30,7	9,5
	B	0,7	0,7	1,4	0,5	1,0	1,5	1,1	1,8	2,9	4,2
	C	0,4	0,0	0,4	0,2	0,0	0,2	0,6	0,0	0,6	1,5
	Skupaj	3,3	14,0	17,4	4,0	12,9	16,9	7,3	26,9	34,2	15,2
Zasebni gozdovi	A	2,8	12,1	14,9	4,9	12,0	17,0	7,7	24,1	31,8	10,5
	B	0,5	0,6	1,1	0,6	0,8	1,4	1,2	1,3	2,5	3,6
	C	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,7
	Skupaj	3,3	12,7	16,0	5,6	12,9	18,5	8,9	25,6	34,5	14,7
Gozdovi lokalnih skupnosti	A	2,7	14,0	16,7	7,1	10,1	17,2	9,8	24,2	33,9	9,8
	B	0,5	0,4	0,9	1,2	0,5	1,7	1,7	0,9	2,6	3,3
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5
	Skupaj	3,2	14,4	17,6	8,3	10,7	19,0	11,5	25,1	36,6	13,6
Skupaj	A	2,7	13,0	15,6	5,0	11,6	16,6	7,6	24,6	32,2	10,4
	B	0,5	0,6	1,1	0,6	0,7	1,3	1,1	1,2	2,3	3,3
	C	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,8
	Skupaj	3,2	13,6	16,8	5,6	12,4	18,0	8,9	26,0	34,8	14,5

Natura 2000

Približno polovica gozdov (54 %) GGO je uvrščenih v območje Natura 2000. V GGO med kompleksnimi območji Nature 2000 prevladuje območje Kras, znotraj katerega je več Natura 2000 območij. Gozdovi znotraj kompleksnega območja so zaradi zgodovine njihovega nastanka precej spremenjeni, kar pa za večino Natura vrst na Krasu ni problematično. Bolj problematični so naravni procesi izginjanja suhih travnišč. Znotraj kompleksnega območja so posebnega varstva deležni tudi gozdni habitatni tipi, in sicer Ilirski bukovi gozdovi. Med deli za krepitev ugodnega stanja Natura vrst v preteklem ureditvenem obdobju lahko poudarimo vzdrževanje pašnih in travnih površin v gozdnem prostoru (preprečevanje zaraščanja), vzdrževanje vodnih virov in kalov (pomembno za dvoživke) ter puščanje stoječe biomase (predvsem debelejša drevesa). Podrobnejša analiza Natura 2000 območij (delež odmrle lesne biomase, površina gozdov z drevjem nad 30 cm prsnega premera ipd.) je bila narejena v Dodatku k okoljskemu poročilu.

Preglednica 45: Površina gozdov v Natura 2000 območjih

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Natura 2000	41.700	54,3	3.875	49,3	2.575	61,3	48.150	54,2

Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju

V GGO je šest gozdnih rezervatov s skupno površino 194 ha. Poleg gozdnih rezervatov je na najbolj ekstremnih rastiščih, kjer gospodarjenje z gozdom ni smotno, izločenih še 478 ha ekocelic. Za razliko od gozdnih rezervatov so gozdovi ekocelic večinoma v zasebni lasti. Dejansko pa je v GGO veliko površin, kjer se gospodarjenje z gozdovi dejansko ne izvaja in so gozdovi večinoma prepuščeni naravnemu razvoju. Razlogi za takšno stanje so razdrobljena gozdna posest, neresena lastniška razmerja, zaprti gozdovi in neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda.

Preglednica 46: Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gozdni rezervati	48	24,7	73	37,6	73	37,7	194	100,0
Ekocelice brez ukrepanja	370	77,4	76	15,9	32	6,7	478	100,0

Varovalni gozdovi

Po Uredbi o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21] znaša površina varovalnih gozdov 1.594 ha (1,7 % gozdnega prostora GGO), po gozdnih sestojih pa znaša ta površina 1.593. Znotraj varovalnih gozdov se nahaja tudi približno 4 ha drugih gozdnih zemljišč, ki jih predstavljajo površine pod daljnovodi. Skoraj vsi gozdovi so izločeni zaradi izjemno poudarjene varovalne funkcije gozda in v njih se zaradi velikih naklonov terena in skalovitosti zelo omejeno gospodari. Le dober odstotek varovalnih gozdov je izločen zaradi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in ti gozdovi so izločeni na območju Naravnega rezervata Strunjan ter na Debelem Rtiču. Ti gozdovi so z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti zelo pomembni, ker so v neposredni bližini morja, kjer je gozdnatost zelo majhna (manjša od 10 %) in že sami po sebi predstavljajo redek habitat živalskim in rastlinskim vrstam.

Preglednica 47: Površina varovalnih gozdov

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	1.164	73	259	16	170	11	1.593	100

Dolžina gozdnega roba

Dolžina celotnega gozdnega roba v GGO znaša 13.156 km. Največjo dolžino gozdnega roba na hektar gozda imajo gozdovi v kmetijski in primestni krajini, in sicer 0,27 km/ha, sledi gozdnata krajina z 0,15 km/ha in gozda z 0,06 km/ha. Z vidika biotske raznovrstnosti je pomembna dolžina in struktura gozdnega roba, saj gozdni rob predstavlja vez med gozdom in drugimi negozdnimi površinami in zaradi bujne grmovne vegetacije predstavlja pomemben habitat za bivanje in prehrano določenim živalskim vrstam. Največjo dolžino gozdnega roba na hektar površine imajo državni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti, oboji 0,18 km/ha, v primerjavi z zasebnimi gozdovi z 0,14 km/ha, saj imajo oboji relativno večji delež gozdov v kmetijski in primestni krajini.

Mokrišča in vodni viri v gozdu

Mokrišča v gozdnem prostoru GGO zajemajo površino 3 ha. Poleg mokrišč in površinske hidrološke mreže vodotokov imamo znotraj gozdov tudi 251 različnih vodnih virov, od katerih je 171 evidentiranih za potrebe divjadi in jih vzdržujejo lovske družine ter 80 kalov, ki so običajno v bližini naselij in so se v preteklosti uporabljali za napajanje živine. Pomen vodnih virov je za živalski svet zelo pomemben predvsem na karbonatni matični podlagi, kjer nimamo drugih površinskih voda. To se še posebno pokaže v poletnih mesecih, ko običajno primanjkuje vode.

Mirne cone

Na Kraškem GGO so za namen zagotavljanja specifičnih potreb in miru prosto živečih živali (divjadi in zveri) izločene štiri mirne cone. Dve coni – pobočje Vremščice in Plešivski gozd predstavljata

osnovne habitate velikih zveri na južnem Primorskem, kjer imamo tudi evidentirane brloge rjavega medveda ter volka. Drugi dve con – dolina reke Raše s pobočjem Tera ter strnjeni gozdovi snežniškega masiva pa predstavljata pomembne habitate jelenjadi. V njih so tudi zimovališča kot sezonske mirne cone. Skupna površina mirnih con v GGO obsega 4.154 ha, od tega je 3.758 ha gozda. Mirni con (pobočje Vremščice in snežniški masiv) se nadaljujeta tudi v Postojnsko GGO.

3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij

Preglednica 48: Zavarovana območja in naravne vrednote

Indikator	Ploskovni objekti	Točkovni objekti
	ha	št.
Zavarovana območja	1.245	47
Naravne vrednote	13.433	56
		1.697 jam

Zavarovana območja

V GGO je Regijski park Škocjanske jame s skupno površino 401 ha, od tega je 293 ha gozda. Njegovo vplivno območje sega v Postojnsko GGO s skupno površino 45.002 ha.

V gozdu so deloma ali v celoti Krajinski park Beka - soteska Glinščice z dolino Griža, ponornimi jamami in arheološkimi lokalitetami Lorencom in grad nad Botačem (skupaj 263 ha / gozd 230 ha); vplivno območje Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera (skupaj 1.043 ha / gozd 0 ha) in Krajinski park Strunjan (skupaj 429 ha / gozd 33 ha).

V GGO sta tudi dva rezervata: Škocjanski zatok (skupaj 122 ha / gozd 0 ha) in Naravni rezervat Strunjan (skupaj 124 ha / gozd 25 ha). Ostali objekti zavarovanih območij v GGO so naravni spomeniki. Površina gozda v zavarovanih območjih Kraškega GGO predstavlja 0,65 % vseh gozdov, zato v strateškem smislu nimajo vpliva na gospodarjenje z gozdovi v celoti.

Naravne vrednote

Med naravnimi vrednotami številčno prevladujejo jame. Brez jam v številčni strukturi naravnih vrednot po pomenu prevladujejo objekti lokalnega pomena s 63,2 %, glede na zvrst pa drevesne naravne vrednote z 41 % in ekosistemske naravne vrednote s 45 %. Površinsko zajema največji ploskovni objekt naravna vrednota Kraški rob Narivni naluskani rob Krasa nad flišno slovensko Istro, ki zajema površino 6.506 ha.

V preteklem ureditvenem obdobju smo varovali naravne vrednote tako, da smo pri umeščanju protipožarnih presek in gozdnih cest v prostor ter pri krčitvah gozda sodelovali z Zavodom za varstvo narave Republike Slovenije. V okolici vodnih teles in kraških jam smo predpisali uporabo biološko razgradljivih olj in ohranjanje zastrtosti vodotokov in vhodov v jame.

3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine

Preglednica 49: Režim enot kulturne dediščine

Režim	Enote kulturne dediščine	
	ha	št.
spomenik	2.007	570
arheološko najdišče	1.332	601
vplivno območje spomenika	1.004	141
vplivno območje	561	300
dediščina	10.772	1.033
dediščina priporočilno	21	78
Skupaj	15.697	2.723

Enote kulturne dediščine [23] zajemajo skupaj kar 17,7 % vseh gozdov v GGO. V lastniški strukturi gozdov na območju enot kulturne dediščine prevladujejo zasebni gozdovi s 73,2 %. Glede režima varovanja enot kulturne dediščine površinsko prevladujeta dediščina in spomeniki. V številu objektov pa prevladuje dediščina pred arheološkimi najdišči.

Preglednica 50: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine

Zvrst	Enote kulturne dediščine	
	ha	št.
Stavbna dediščina	105	329
Naselbinska dediščina	941	659
Kulturna krajina in zgodovinska krajina	12.411	703
Vrtnoarhitekturna dediščina	6	15
Memorialna dediščina	15	115
Arheološka dediščina	2.218	902
Skupaj	15.696	2.723

V GGO se deloma ali v celoti nahaja kar 15,1 % vseh slovenskih objektov kulturne dediščine, ki so v gozdu. Glede na zvrsti kulturne dediščine v številu objektov prevladujejo arheološka in naselbinska dediščina ter kulturna in zgodovinska krajina. Slednja je površinsko največja in pokriva kar 14 % površine vseh gozdov GGO.

3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)

Hidrografska mreža GGO je vezana na flišno matično podlago. Vodotoki 1. reda v GGO so reke Rižana (0,88 km), Reka (2,52 km), Dragonja (3,71 km) in Vipava.

Preglednica 51: Dolžina vodotokov

Indikator	Skupaj km
Vodotoki 1 reda	7,11
Vodotoki 2 reda	1.834,91

Preglednica 52: Vodna in priobalna zemljišča

Indikator	Skupaj ha
Vodno zemljišče	602

Vodna zemljišča celinskih stoječih voda skupaj predstavljajo 3 ha, vodna zemljišča celinskih tekočih voda pa 599 ha. Kar 71,4 % vodnih zemljišč je v zasebnih gozdovih.

Preglednica 53: Vodovarstvena območja

Indikator	Državni nivo	Občinski nivo
	ha	ha
VVO I / 1. varstveni režim	349	6
VVO II / 2. varstveni režim	6.292	353
VVO III / 3. varstveni režim	8.597	8.694
4. varstveni režim	0	12.420
VVO Skupaj	15.238	21.473

Na območju vodovarstvenih območij - državni nivo se nahaja 17,1 % vseh gozdov GGO, na občinskem nivoju pa 24,2 %. Največje vodovarstveno območje Rižana pokriva območje med Rodikom, Pregarjami, Rakitovcem, Sočergo in Kastelcem.

Skupaj je v vodovarstvenih območjih 21,3 % vseh gozdov GGO. Posebni ukrepi na vodovarstvenih območjih, z izjemo uporabe biološko razgradljivih olj, pri rednem gospodarjenju z gozdovi niso potrebni. Vsa VVO spadajo v sektor območja jadranskih rek z morjem.

Vodovarstvena območja, vodotoki in območja poplav v GGO so prikazani v poglavju 12 na karti M – Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah.

3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcij gozdov

Gozdovi, ki opravljajo varovalno oziroma zaščitno funkcijo gozda, poraščajo rastišča ekstremnih gozdnih združb, rastejo na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°, na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° ali na zelo plitvih tleh. Znatno del teh gozdov je kot varovalen gozd razglašen z Uredbo in kot tak deležen posebnega varstva in ukrepov. Tako v varovalnih gozdovih kot v preostalih gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo gozda je v prvi vrsti bilo potrebno poskrbeti za obstoj gozda, ki je v GGO najbolj ogrožen s strani gozdnih požarov.

Nevarnost uničenja gozda je zahtevala neprestano izvajanje vseh oblik protipožarnega varstva. Tipično področje, kjer varovalne gozdove ogrožajo požari, je pas gozdov ob železniški progi, ki prečka Kraški rob. Na območju varovalne in zaščitne funkcije gozda je bila vzpostavljena mreža protipožarnih gozdnih prometnic, potrebnih za gašenje požarov v naravnem okolju.

Informativni prikaz verjetnosti pojavljanja plazov in plazovitih območij je prikazan na karti N, prikaz potencialnih erozijskih območij pa na karti O, oboje v poglavju 12. Oba prikaza temeljita na grobih podatkih v merilu 1:250.000.

3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Stanje in vzdrževanje posameznih socialno-ekonomskih funkcij gozda je različno, kar je razvidno iz spodnje preglednice.

Preglednica 54: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Indikator	Ocena	Komentar GGO
Število gozdarskih podjetij	3	Stanje je ugodno, težavo predstavlja razporeditev gozdarskih podjetij v prostoru, ker so območja, kot je GGE Istra, kjer gozdarskih podjetij praktično ni. V GGO manjkajo večja gozdarska podjetja, ki bi lahko opravljala strojno sečnjo.
Vlaganja v gozdove	1	Vlaganja v gozdove so zelo skromna tako na področju gozdnih prometnic kot nege gozda. Več vlaganj v gozdove in tudi izrabe razpoložljivih finančnih sredstev bi pričakovali od večjih lastnikov gozda, kot so občine in agrarne skupnosti.
Varnost in zdravje pri delu v gozdovih	4	Z izvajanjem tečajev varnega dela z motorno žago in spravila lesa se je stanje na področju varnosti in zdravja pri delu močno izboljšalo. Danes osebno zaščitno opremo uporabljajo večinoma vsi lastniki gozda.
Turizem in rekreacija	4	V gozdovih je postavljenih veliko sprehajalnih, učnih, tematskih in tudi kolesarskih poti. Poti so v povprečju dobro obiskane in njihova uporabnost se je z vidika rekreacije v času koronske virusne bolezni še dodatno okrepila, vpliv turizma pa se je nekoliko zmanjšal.
Ocena rabe lesa za biomaso	2	Raba lesa za biomaso je v upadu. To velja predvsem za kurjavo na drva, ki jo izpodrivajo toplotne črpalke in plinske peči.
Ocena rabe lesa za industrijo	2	Raba lesa za industrijo zelo niha in je močno vezana na izvoz lesnih izdelkov in surovin. Zaradi večjih ujm v Italiji, ki so jo prizadele v zadnjih letih, se je domača poraba lesa za predelavo precej zmanjšala.
Nelesni gozdni proizvodi	3	Koriščenje nelesnih gozdnih proizvodov (med, kostanj, gobe, šparglji) je veliko. Nabiralci se večinoma držijo pravil nabiranja, v nasprotnem primeru se pojavijo občasni konflikti med nabiralci in lastniki gozdov.

Obrazložitev: 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja

3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev

Ekonomski cilji gospodarjenja z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju niso bili doseženi, kajti posekano je bilo le 34 % možnega poseka, izvedba gojitvenih del pa je tudi bila zelo skromna. Vzrok za nizko realizacijo možnega poseka so relativno nizke odkupne cene lesa, majhna in razdrobljena gozdna posest, sorazmerno slabo odprti gozdovi z gozdnimi cestami in vlakami ter večinoma slabo produktivna rastišča, ki poleg manjše produkcije lesa ne omogočajo proizvodne kakovostnejših lesnih sortimentov. Na slabo realizacijo gojitvenih del vpliva nezainteresiranost lastnikov gozdov na vlaganje v gozdove, kajti na dohodek od gozda večinoma niso vezani, poleg tega v GGO ni gozdarske tradicije in zavedanja, da je v gozdove treba vlagati. V povezavi z nizko realizacijo poseka ter gojitvenih del se slabša zasnova gozdnih sestojev in kakovost gozdnega drevja.

3.3.2 Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev

Večina ekoloških ciljev je bila dosežena, določeni načrtno, drugi pa zgolj kot posledica skromnega gospodarjenja z gozdovi. Povečala se je lesna zaloga gozdov, površina gozda, delež debelega in odmrlega drevja in doseženo je bilo ugodnejše razmerje razvojnih faz. Malenkostno se je povečala površina varovalnih gozdov in mirnih con. Gozdovi ostajajo večinoma spremenjeni, vendar se stanje s postopnim zmanjševanjem deleža iglavcev izboljšuje. Pri načrtovanju in izvedbi ukrepov smo upoštevali naravovarstvene in kulturnovarstvene smernice ter smernic s področja upravljanja z vodami. Dograjevala in vzdrževala se je protipožarna infrastruktura, ki je ključnega pomena za zagotavljanje vseh funkcij gozda na požarno ogroženih območjih. Izvedeni so bili številni tečaji za lastnike gozdov v zvezi z varnim delom v gozdu. Premalo pa je bilo narejenega na promociji rabe lesa in pomenu vlaganja v gozdove.

3.4 Presoja ustreznosti prejšnjega načrta

Cilji in usmeritve, opredeljene v preteklem ON, so bile večinoma ustrezne, zato večino teh usmeritev na ravni celotnega GGO ohranjamo tudi v tokratnem ON. Iz slabe realizacije možnega poseka ter gojitvenih in varstvenih del pa bi lahko napačno sklepali, da so načrtovani ukrepi bili neustrezni, vendar ni tako. Ukrepi so bili načrtovani v skladu s takratnim stanjem gozda in postavljenimi cilji in usmeritvami, realizacija ukrepov pa je večinoma v domeni lastnikov gozda. Vseeno bi se lahko več naredilo pri osveščanju in spodbujanju predvsem večjih lastnikov gozdov, kot so lokalne skupnosti, agrarne skupnosti in upravljavca državnih gozdov, o potrebnih ukrepih in vlaganjih v gozdove za izboljšanje njihovega stanja. Varstvena dela, ki so večinoma v domeni ZGS, so bila relativno dobro izvedena.

Pomembnejša pomanjkljivost prejšnjega ON je bila ta, da je oblikovanje RGR temeljilo na pomanjkljivih podatkih o rastiščnih tipih, kajti rastišča na Kraškem GGO niso bila nikoli v celoti fitocenološko preučena. V preteklem desetletju je bila karta gozdnih rastiščnih tipov dopolnjena in izkazalo se je, da so določeni odseki oziroma celotni RGR na ravni GGE bili napačno rastiščno opredeljeni, kar pomeni, da postavljeni gozdnogojitveni cilji na ravni RGR niso bili optimalno postavljeni. Zaradi tega so v tokratnem ON RGR nekoliko preoblikovani in postavljeni gozdnogojitveni cilji so ustreznejši.

3.5 Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi

Glavne probleme in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi smo definirali na podlagi stanja gozdov, analiz razvoja gozdov in presoje uspešnosti trajnostnega gospodarjenja ter jih nadgradili z deležniki

na delavnici, kjer so bili s pomočjo SWOT analize rangirani ter ustrezno razvrščeni po pomembnosti. Številni problemi predstavljajo istočasno tudi priložnost za izboljšanje gospodarjenja z gozdovi.

Glavni problemi:

Degradiranost rastišč

Kraško GGO je bilo leta 1964 določeno kot posebno degradirano območje. V zadnjih 200 letih se je gozdnatost od dobrih 15 % povečala na 58 %, na slovensko povprečje. Večino območja prekrivajo pionirski stadiji gozdov, sukcesijski razvoj je hiter. Pionirski stadiji so labilni, podvrženi ujmam in še posebej požarom, ogroženost se bo s podnebnimi spremembami še povečala.

Kazalniki: ohranjenost gozdov, negovanost gozdov, zasnova gozdov, delež panjevcv v razmerju razvojnih faz, delež gozdov panjevskega nastanka

Podnebne spremembe

Podnebne spremembe in z njimi povezane naravne ujme so pomembno vplivale na gozdove v preteklem ureditvenem obdobju in njihov trend je v zaostrovanju. Najbolj prizadeti bodo gozdovi s spremenjeno drevesno sestavo, neprilagojeno rastiščem. Pomembno ogroženi so zastarani gozdovi, ki so ponekod tudi panjevskega porekla oziroma panjevsko gospodarjeni sestoji nasploh, v katerih se trajno vzdržuje najbolj požarno, po boleznih in škodljivcih ogroženo mladovje osiromašeno vrstne in ekosistemske pestrosti oziroma mikroklima.

Kazalniki: sanitarni posek, ohranjenost gozdov, poškodovanost gozdov, delež gozdov panjevskega nastanka

Neizvajanje načrtovanih ukrepov

Razdrobljena lastniška struktura ter neodvisnost lastnikov od prihodkov iz gozda predstavljata oviro za izvedbo del in vlaganja v mlade gozdove. Posledično neaktivnost lastnikov in nizka realizacija načrtovanih del v preteklosti rušita razmerje razvojnih faz, slabšata zasnovo, negovanost in stabilnost gozdov, ki so zato slabše prilagojeni na podnebne spremembe in ne proizvajajo po količini in kakovosti rastiščem možnih količin lesa.

Kazalniki: realizacija poseka, gojitvenih del, stanje negovanosti, zasnov, izobraževanja za lastnike, opremljenost lastnikov, število nezgod, število izvedenih tečajev

Posegi v gozdni prostor

Rast števila in obsega posegov v gozdni prostor, tako velikih infrastrukturnih objektov kot tudi drobnih posegov zasebnih lastnikov za kmetijske in druge namene. Posegi in krčitve gozdov v gozdni krajini oziroma kompleksih gozda in na površinah, kjer je gozd v fragmentih, ogrožajo obstoj gozdov, njihovo ekosistemsko, vrstno in gensko pestrost. Pomanjkljiv je nadzor nad prostorom.

Kazalniki: število vlog za posege v gozd, površina gozdov v namenski rabi gozdnega zemljišča v prostorskih planih lokalnih skupnosti, vzpostavitev gozdnega in naravovarstvenega nadzora

Prenizek obseg vlaganj v gozdove

Problem je povezan z drobno posestno lastniško strukturo v celém GGO. Nizek obseg vlaganj pomeni nezmožnost vplivanja na razvoj gozdov, na njihovo vrstno sestavo, stojnost in splošno stabilnost, kvaliteto lesa in na splošno izkoriščanje gozdov. Gozdov, ki so zaprti zaradi odsotnosti gozdnih prometnic, ni mogoče upravljati. Po večjih ujmah in tudi sicer naravna obnova pogosto zaide v pionirske gozdove, sestavljene iz pionirskih in tujerodnih drevesnih vrst, ki so nestabilni in zelo izpostavljeni novim ujmam.

Kazalniki: ohranjenost gozdov, negovanost gozdov, odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami, zasnova gozdov, izvedena vlaganja v gozdove

Požarna ogroženost gozdov

Submediteransko podnebje in rastišča sama po sebi pomenijo veliko požarno ogroženost naravnega okolja, ki je zaradi degradiranosti rastišč še potencirana. S podnebnimi spremembami se bo ogroženost predvidoma stopnjevala. Ogrožena sta predvsem slovenska Istra in Kras. Še vedno je nekaj za gasilska vozila slabše odprtih požarno ogroženih območij predvsem v GGE Kras I, pa tudi drugod. Odpornejši, razvitejši sukcesijski stadiji so dolgoročni cilj gojenja gozdov.

Kazalniki: odprtost požarno ogroženih gozdov, dolžina protipožarnih prometnic, število požarov, povprečna površina požara

Invazivne vrste

Širjenje tujerodnih in invazivnih vrst zaradi globalizacije in podnebnih sprememb. Poleg robinije, pajesena in drugih rastlinskih vrst se iz drugih delov sveta v GGO širijo nove in ohranjajo stare rastlinske bolezni in škodljivci, kot so kostanjev rak, kostanjeva šiškarija, brestova holandska bolezen, pooglenelost hrastov, (predvsem cerov na Krasu in v Čičariji) in ožig velikega jesena v Brkinih I in II. Velike površine v GGE Goriško, Kras I in II, Čičarija in Istra je zajel tudi sušenje črnega gabra, ki poleg črnega gabra prizadene veliko drugih listnatih vrst, npr. javorje.

Kazalniki: drevesna sestava, sanitarni posek, poškodovanost gozdov, ohranjenost gozdov

Glavne priložnosti:

Izobraževanje in osveščanje lastnikov gozdov

Odtujenost lastnikov gozdov od lastnega gozda kot posledica ekonomske neodvisnosti od dohodka iz gozda ter neznanje v zvezi z gospodarjenjem z gozdom terja vlaganje v izobraževanje in osveščanje lastnikov gozdov o pomenu gospodarjenja z gozdom. Pri tem je potrebno poleg osnovnega znanja o delovanju gozda kot ekosistema ter potrebnih ukrepih v gozdovih, posebno pozornost posvetiti tudi varnemu delu v gozdu.

Kazalniki: realizacija poseka ter gojitvenih in varstvenih del, izobraževanja in delavnice za lastnike gozdov, število izvedenih tečajev za varno delo v gozdu, število nelegalnih posekov in posegov v gozd

Povezovanje z drugimi institucijami

Za kvalitetno upravljanje s prostorom oziroma gozdom je nujno medsebojno povezovanje z drugimi institucijami. Tu je mišljeno predvsem povezovanje ZGS s kmetijsko svetovalno službo, gozdarsko inšpekcijo, gasilci in lokalnimi skupnostmi. Pomembno je tudi sodelovanje s strokovnimi institucijami (Biotehniška fakulteta, Gozdarski inštitut Slovenije) preko katerih prihaja do prenosa znanja, izkušenj in spoznanj, ki strokovnemu kadru ZGS pomaga pri kvalitetnejšem upravljanju z gozdovi in svetovanju lastnikov gozdov.

Kazalniki: število zaposlenih, izobraževanja zaposlenih, število izvedenih projektov

4 VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV

Vplivi gozdnih ekosistemov so zelo pestri in omogočajo razvoj človeške družbe. Geografske značilnosti, pester naravni danosti in raznolikost v rabi tal določajo funkcije gozdov v prostoru. Te odražajo tudi potrebe javnosti do gozda in so odvisne od družbeno-ekonomskih razmer.

Funkcije gozdov in njihovo ovrednotenje v gozdnem prostoru so določene na osnovi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10]. Funkcije so opredeljene na območju gozdnega prostora. Ta obsega gozd, druga gozdna zemljišča in negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana.

Pomen funkcij je ovrednoten s tremi stopnjami poudarjenosti:

- 1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenja z gozdom,
- 2. stopnja: funkcije bistveno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,
- 3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj prostorskih podatkov, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Velikokrat se območja s poudarjenimi funkcijami medsebojno prekrivajo. Pregledna karta funkcij gozdov je v prostorskem delu načrta (poglavje 12, karta G).

4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov

Gozdni prostor v Kraškem GGO obsega 93.870 ha, od tega je 88.878 ha gozdov. Površine posameznih funkcij po stopnjah poudarjenosti so navedene v spodnji preglednici, v katero niso zajete površine, ki izhajajo iz linijsko in točkovno prikazanih objektov. Podrobnejši opisi so podani v nadaljevanju.

Preglednica 55: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	8.883	9,7	62.504	68,2	20.308	22,1	91.695
Hidrološka	7.135	7,6	56.143	59,8	30.592	32,6	93.870
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	6.186	6,6	57.924	61,7	29.760	31,7	93.870
Klimatska	2.344	2,5	1.557	1,7	89.969	95,8	93.870
Zaščitna	293	96,7	10	3,3	0	0,0	303
Higiensko-zdravstvena	760	0,8	2.408	2,6	90.702	96,6	93.870
Rekreacijska	357	0,4	215	0,2	92.960	99,4	93.532
Turistična	184	0,2	49	0,1	93.299	99,7	93.532
Poučna	0	0,0	29	0,0	93.503	100,0	93.532
Raziskovalna	207	100,0	0	0,0	0	0,0	207
F. varovanja naravnih vrednot	297	2,3	12.578	97,7	0	0,0	12.875
F. varovanja kulturne dediščine	2.197	16,9	10.813	83,1	0	0,0	13.010
Estetska	310	2,7	11.357	97,3	0	0,0	11.667
Obrambna	203	3,7	5.245	96,3	0	0,0	5.448
Lesnoproizvodna	36.311	40,9	29.189	32,9	23.179	26,2	88.679
F. pridobivanja drugih gozdnih dobrin	180	6,5	2.586	93,5	0	0,0	2.766
Lovnogospodarska	1.033	100,0	0	0,0	0	0,0	1.033

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev predstavljajo 9,5 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so opredeljene na območjih z večjimi nakloni (Kraški rob, najbolj strma in plazljiva pobočja v Istri oziroma Brkinih). Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo vsi gozdovi, ki so kot varovalni gozdovi določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21].

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo predvsem predeli, kjer so bili s terenskim kartiranjem določeni gozdni rastiščni tipi primorskega hrastovja in črnogabovja na apnencu ter primorskega hrastovja na flišu in kislejši jerovici, ki prevladujeta na Krasu in v slovenski Istri.

Površine funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev se na prvi in drugi stopnji poudarjenosti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem niso bistveno spremenile. Spremembe so večinoma posledica uporabe bistveno boljših podlag (digitalni model reliefa, digitalna karta ekstremnih gozdno rastiščnih tipov).

Hidrološka funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije predstavljajo 7,6 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi stopnji so opredeljene na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (vodovarstveno območje za vodno telo vodonosnikov Rižane in za črpališče Klariči).

Drugo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije imajo predvsem predeli na širšem vodozbirnem območju (območja 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode) in na področju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi (širše vodovarstveno območje za vodno telo vodonosnikov Rižane in za Črpališče Klariči ter območja na karbonatni podlagi na Krasu in v Čičariji).

Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem rahlo zmanjšal, delež površin s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji pa se je malo povečal iz zelo različnih vzrokov: pri izdelavi funkcijskih slojev smo uporabili bistveno boljše podlage o geološki podlagi in zaradi različnih sprememb v gozdnatosti na območjih z različno stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije. Določene spremembe v deležih površin z različno stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije lahko pojasnimo tudi s tehničnimi spremembami pri pripravi podatkov, saj se linijski in točkovni funkcijski objekti ne odražajo v skupni površini funkcij, čeprav na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve. Tako so spremembe površine prve stopnje poudarjenosti na račun okolice brezen, kraških jam, izvirov, črpališč in manjših stoječih vod le tehnične narave.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti predstavljajo 6,6 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti so opredeljene na območju mirnih con ter v delu kmetijske krajine v slovenski Istri, kjer je gozdnatost zelo nizka. Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo tudi gozdovi na območju redkih gozdnih ekosistemov, ki so bili opredeljeni v okviru naravovarstvenih smernic (npr. NS 1287 Divača - Risnik).

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo predvsem predeli v območju Natura 2000 in gozdovi, ki imajo status ekološko pomembnega območja – EPO [18]. Zaradi velikih kompleksov, ki jih predstavljajo površine, vključene v oba režima varovanja narave, druga stopnja te funkcije predstavlja skoraj dve tretjini površine Kraškega GGO.

Pri določitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo vključili posodobljene prostorske sloje Zavoda RS za varstvo narave in upoštevali usklajene predloge glede stopenj poudarjenosti funkcije iz naravovarstvenih smernic. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je tako povečala

površina te funkcije na prvi stopnji (za 5.503 ha). Sprememba je tudi zaradi kvalitetnejših prostorskih podatkov.

Klimatska funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije predstavljajo 2,5 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno klimatsko funkcijo na prvi stopnji predstavlja gozd, ki varuje kmetijske površine, ter debeljaki bora, ki varujejo naselja pred burjo ter gozdni sestoji okoli večjih strnjenih naselij (okolica mest Koper, Sežana, Divača, Ilirska Bistrica, Izola, Piran ...).

Drugo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije imajo predvsem predeli, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja oziroma so v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (Vremščica, Slavnik, Senožeško podolje, Petrinjski kras, Rakitovec, Smokvica, Brestovica pri Komnu ...). Manjši delež območij, umeščenih v drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije, predstavljajo gozdovi okrog strnjenih naselij (Bač, Komen, Križ, Povir, Štorje, Tupelče ...). Z izjemo okolice Komna ne gre za velike komplekse, lokacije so enakomerno razporejene predvsem po delu Kraškega GGO na karbonatni podlagi.

Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je zmanjšal za 3.234 ha, delež površin s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji pa se je iz različnih razlogov malo povečal: zaradi različnih sprememb v gozdnatosti na območjih z različno stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije in zaradi tehničnih sprememb pri pripravi prostorskih podatkov (linijskim funkcijskim objektom, s katerimi smo ovrednotili klimatsko funkcijo gozdnim pasovom ob avtocesti, ne določamo več površine).

Zaščitna funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije predstavljajo 0,3 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno zaščitno funkcijo so opredeljene na pobočjih, kjer gozd ščiti naselja oziroma infrastrukturne objekte pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi. Z izjemo okolice Sežane in Brestovice na Krasu ne gre za velike komplekse. Lokacije so enakomerno razporejene predvsem po delu GGO na karbonatni podlagi. Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo tudi gozdovi ob letališču Divača.

Gozdovom na brežinah nad prometnicami v skupni dolžini 65 km smo opredelili prvo oziroma drugo stopnjo poudarjenosti. Kartirane so v sloju linijskih funkcijskih objektov. Drugo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije imajo predvsem predeli, kjer gozd ščiti naselja pred sunki burje.

Deleži površin s poudarjeno zaščitno funkcijo so ostali podobni kot pri prejšnjem območnem načrtu. Površina gozdov, ki opravljajo zaščitno funkcijo gozda, se je lokalno lahko spremenila zaradi različnih vzrokov: zaradi povečanja gozdnatosti, tehničnih sprememb pri pripravi prostorskih podatkov (linijskim funkcijskim objektom ne določamo površine), kvalitetnejših prostorskih podatkov.

Higiensko-zdravstvena funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti higiensko-zdravstvene funkcije predstavljajo 0,8 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo na prvi stopnji zajemajo gozdovi okoli večjih strnjenih naselij oziroma drugih večjih emisijskih virov (okolica mest Koper, Sežana, Divača, Ilirska Bistrica, Izola, Piran ...; okolica kamnolomov, industrijskih objektov in smetišč ter vojaških objektov – npr. vadišče Bač).

Drugo stopnjo poudarjenosti higiensko-zdravstvene funkcije imajo predvsem predeli v širši bližini večjih strnjenih naselij oziroma drugih večjih emisijskih virov ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij. Manjši delež območij, umeščenih v drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije, predstavljajo gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja (pasovi med naselji in primorsko avtocesto ter okolica kmetijskih in manjših industrijskih objektov v bližini naselij). Z izjemo okolice Sežane ne gre za velike komplekse.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem so se povečale predvsem površine te funkcije na drugi stopnji poudarjenosti (za 1.486 ha) zaradi boljših podatkov o velikosti naselij.

Obrambna funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti obrambne funkcije predstavljajo 0,2 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno obrambno funkcijo so opredeljene gozdovom na območjih izključne ali nadzorovane rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov oziroma gozdovi, ki so ograjeni zaradi rabe v vojaške ali policijske namene. Z izjemo vojašnice Pivka in vadišča Bač ne gre za velike komplekse. Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo tudi gozdovi v okolici vodnih črpališč.

Drugo stopnjo poudarjenosti obrambne funkcije imajo predvsem gozdovi v območjih možne izključne rabe prostora. To so območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki pa se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske. Glavnina druge stopnje obrambne funkcije je na območju varnostne cone strelišča Bač in varnostne cone vojaškega poligona Polhova jama ter letališča Divača.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je močno povečala površina obrambne funkcije na drugi stopnji poudarjenosti (za 5.245 ha) predvsem zaradi novih pridobljenih prostorskih podatkov z Ministrstva za obrambo Republike Slovenije.

Rekreacijska funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije predstavljajo 0,4 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno rekreacijsko funkcijo so opredeljene v gozdovih v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo. Najpomembnejše rekreacijske površine v GGO so Kobilarna Lipica in Regijski park Škocjanske jame ter gozdovi ob večjih krajih, kot so Sežana, Divača in Komen ter obalna mesta.

Gozdovom v pasu ob tematskih in pohodniških poteh v skupni dolžini 304 km smo opredelili prvo oziroma drugo stopnjo poudarjenosti. Drugo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije imajo manj obiskani predeli. Tretje stopnje poudarjenosti te funkcije ne določamo na področjih, ki so zaprta za javnost oziroma je zaradi ograje gibanje onemogočeno.

Površina rekreacijske funkcije na prvi in drugi stopnji poudarjenosti se je občutno zmanjšala (za 2.976 ha oziroma za 725 ha) kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve, so spremembe površine zgolj tehnične narave.

Turistična funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije predstavljajo 0,2 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno turistično funkcijo so opredeljene na pobočjih, kjer so gozdovi v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja oziroma zelo obiskan gozd mesta ali večjega naselja. Pri tem ne gre za velike komplekse (Kobilarna Lipica, manjši del Regijskega parka Škocjanske jame, manjši deli obale med Sečovljami in Piranom, ožja okolica Štanjela in Cerja). Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji turistične funkcije imajo tudi gozdovi ob turističnih poteh, točkah in poteh do njih.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo predvsem obiskani predeli, ki ne zadoščajo kriterijem za prvo stopnjo (Strunjan, Pacug, Ankarani ...). Tretje stopnje poudarjenosti turistične funkcije ne določamo na področjih, ki so zaprta za javnost oziroma je zaradi ograje gibanje turistom onemogočeno.

Površina turistične funkcije na prvi in drugi stopnji poudarjenosti se je občutno zmanjšala (za 2.804 ha oziroma za 858 ha) kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po kateri linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, je sprememba površine le tehnične narave.

Poučna funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije predstavljajo manj kot odstotek gozdnega prostora. Med območji s poudarjeno poučno funkcijo smo prvo stopnjo poudarjenosti določili objektom, ki so najpogostejše cilj različnih strokovnih ekskurzij: Semenski sesto, Gura, poskusni ploskvi Divača, Kriški bori, Dobravlje, Medvejk, Petrinje, Čebulovica, Selivec, Lipica, Škocjan in lovski dom LD Senožeče. Prav tako smo prvo stopnjo poučne funkcije določili še 12 tematskim potem z naravoslovno vsebino s skupno dolžino 20 km (razne gozdne učne poti (GUP): GUP Tabor Sežana, KNUP Divaški Kras, GUP Ressler gaj, GUP Djestence, GUP Na Goliče, UP Strunjan, Zelena učna pot Smokvica, UP Škocjan, GUP Josefa Ressler, Ostržkova pot, NZUP Hrpelje in Pliskina učna pot).

Drugo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije imajo predeli v širši bližini osnovnih šol, s katerimi sodelujemo pri izvedbi programa gozdne pedagogike (OŠ Košana, OŠ Ilirska Bistrica, OŠ Komen, OŠ Dutovlje in OŠ Divača).

Površina poučne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti se je zmanjšala za 199 ha kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, je sprememba površine le tehnične narave.

Raziskovalna funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti raziskovalne funkcije predstavljajo 0,2 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno raziskovalno funkcijo na prvi stopnji predstavljajo gozdni rezervati (Nad Braniškim gradom, Čuk, Volnik, Plešivski gozd, Kojnik in Krkavška komunela), ki so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21].

Manjši delež območij, umeščenih v prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije, predstavljajo gozdovi, vključeni v dolgoročne raziskave. Temu kriteriju ustrezajo gozdovi na območju šestih raziskovalnih ploskev Biotehniške fakultete v bližini Divače, kjer je raziskava namenjena ugotavljanju primernosti drevesnih vrst za neposredno premeno sestojev črnega bora. Pomemben raziskovalni objekt je tudi provenienčni test za duglazijo v Padežu. V sloju točkovnih funkcijskih objektov so zbrane raziskovalne ploskve Gozdarskega inštituta z vplivnim radijem ter ploskve vključene v intenzivne dolgoročne raziskave Biotehniške fakultete.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti raziskovalne funkcije ne določamo. Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je iz zelo različnih razlogov malo povečal (za 12 ha): zaradi spremembe v gozdnatosti na področju prve stopnje poudarjenosti te funkcije, zaradi postavitve šestih raziskovalnih ploskev v bližini Divače v letu 2012 in spremembe državne meje v skladu z arbitražnim postopkom za določitev kopenske in morske meje med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot predstavljajo 0,3 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot so opredeljene na pobočjih, kjer gozd ščiti naravne vrednote, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine oziroma širša zavarovana območja. Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo tudi gozdovi v gozdnih rezervatih. Z izjemo gozdnih rezervatov in naravnega rezervata Strunjan ne gre za velike komplekse, lokacije so enakomerno razporejene predvsem po delu Kraškega GGO na karbonatni podlagi.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo predvsem predeli, kjer gozd ščiti območja naravnih vrednot oziroma zavarovana območja, ki niso vključena v prvo stopnjo te funkcije (Kraški rob in Regijski park Škocjanske jame).

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot ne določamo. Deleži površin s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot so ostali podobni kot pri prejšnjem območnem načrtu. Površina gozdov, ki opravljajo funkcijo varovanja naravnih vrednot gozda, se je lokalno lahko spremenila zaradi različnih vzrokov: zaradi povečanja gozdnatosti oziroma tehničnih sprememb pri izdelavi funkcijskih slojev (linijskim funkcijskim objektom ne določamo površine).

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine predstavljajo 2,3 % gozdnega prostora. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici registriranih objektov kulturne dediščine, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine, ali so upravljani izključno za varstveni namen. Največje površine območij s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine na prvi stopnji predstavlja gozd na območjih kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, ki so pomembna arheološka najdišča (EŠD: 850 Vrhpolje pri Kozini - Gradišče Veliko Gradišče, EŠD: 27991 Ilirska Bistrica - Arheološko najdišče Stražica, EŠD: 780 Ilirska Bistrica - Arheološko najdišče Trnovo, EŠD: 566 Povir - Arheološko najdišče Tabor ...).

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo predvsem predeli na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine. Manjši delež območij, umeščenih v drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije, so ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja – panjevc (v oddelkih 10082, 10032 in 10063). Z izjemo kulturne krajine v Istri ne gre za velike komplekse, lokacije so enakomerno razporejene po celotnem GGO. Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Zaradi spremenjenih kriterijev vrednotenja arheoloških najdišč in kulturnih krajin skladno s strokovnimi podlagami Zavoda za varstvo kulturne dediščine se je površina funkcije varovanja kulturne dediščine v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem občutno povečala (za 2.197 ha).

Estetska funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije predstavljajo 0,3 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno estetsko funkcijo na prvi stopnji predstavlja gozd v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu (Lipica, Škocjanske jame).

Drugo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije imajo predvsem predeli na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine. Manjši delež območij umeščenih v drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije predstavljajo gozdni otoki, gozdni robovi ali posamezna izjemna drevesa, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe oziroma gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizualno motečih elementov v krajini (pršutarna v Šepuljah, kamnolomi, športni poligoni). Z izjemo kulturne krajine v Istri ne gre za velike komplekse, lokacije so enakomerno razporejene po celotni površini Kraškega GGO.

Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je malo zmanjšal (za 166 ha), delež površin s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji pa se je iz zelo različnih razlogov malo povečal. Do največjega zmanjšanja površine gozda s poudarjeno estetsko funkcijo gozda je prišlo v okolici mest Sežana in Ilirska Bistrica zaradi tehničnih sprememb pri izdelavi funkcijskih slojev (linijskim in točkovnim funkcijskim objektom ne določamo površine).

Lesnoproizvodna funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije obsegajo 38,7 % gozdnega prostora. Območja s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo na prvi stopnji predstavljajo gozdovi tistih gozdnih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Največje površine teh območij so v Brkinih in v Čičariji.

Drugo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo tisti gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Največje površine teh območij so v osrednji in zahodni Istri.

Tretjo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar. Največje površine teh območij najdemo predvsem na Krasu. V GGO imamo tudi gozdove, kjer lesnoproizvodne funkcije ne določamo. To so z Uredbo razglašeni gozdni rezervati.

Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem nekoliko povečal (za 15.364 ha), medtem ko se je delež površin s poudarjeno funkcijo na drugi in tretji stopnji poudarjenosti nekoliko zmanjšal. Do teh sprememb je prišlo zaradi sprememb v metodologiji izračuna z določitvijo produkcijske sposobnosti rastišč po odsekih in posodobljene karte gozdnih rastiščnih tipov [34]. Model zlasti gozdovom v Istri določi višjo stopnjo poudarjenosti te funkcije, kot je bila opredeljena v preteklosti.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin predstavljajo 0,2 % gozdnega prostora. Največje površine območij s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na prvi stopnji poudarjenosti so gozdni semenski sestojevi. Z izjemo semenskih sestojev Čebulovica, Gura in Lipica ne gre za velike komplekse.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin imajo predvsem sestojevi z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (Branik, Brkini, Južna Istra) oziroma območja gozdne čebelje paše (razpršeno po celotnem GGO). Tretje stopnje poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ne določamo.

Delež površin s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je povečal (za 620 ha) zaradi različnih sprememb v gozdnatosti na območjih z različno stopnjo poudarjenosti te funkcije in zaradi tehničnih sprememb izdelave funkcijskih slojev (linijskim in točkovnim funkcijskim objektom ne določamo površine).

Lovnogospodarska funkcija

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije predstavljajo 1,1 % gozdnega prostora. Največje območje s poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti so rukališča v dolini Raše. Drugo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije imajo predvsem predeli lovišč z intenzivnim lovskim turizmom, kakršnih pa v GGO ni. Tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

4.2 Opredelitev večfunkcionalnih območij

V GGO ni območij večjih od 500 ha, kjer bi se več konkurenčnih funkcij med seboj prekrivalo, zaradi česar bi prihajalo do nesoglasij med različnimi interesi. Lesnoproizvodna funkcija na prvi stopnji poudarjenosti se prekriva s funkcijo varovanja gozdnih rastišč in sestojev (na najbolj strmih pobočjih v jarkih v Brkinah, osrednji Istri in južnih pobočjih Vipavske doline), s hidrološko funkcijo (vodovarstveno območje za vodno telo vodonosnikov Rižane) in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (mirna cona Vremščica in v Čičariji). Potencialno bi v prihodnosti lahko prihajalo do konfliktov med lastniki gozda in lovci na območju novo določenih mirnih con.

Do nesoglasij in konfliktov med različnimi interesnimi skupinami prihaja tudi zunaj zgoraj opredeljenih večfunkcionalnih območij, kjer se pojavljajo različne agresivne oblike turizma in rekreacije, kot so množično gibanje z motornimi vozili, ki povzročajo poškodbe rastišč in gozdnih prometnic, negativnim vplivom množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem, vznemirjenje gozdnih živali, vnašanje invazivnih tujerodnih vrst, povzročanje požarov v naravnem okolju, rekreacija v nočnem času in podobno.

5 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

5.1 Cilji gospodarjenja z gozdovi

Na ravni GGO so določeni cilji gospodarjenja z gozdovi, ki so konkretizacija gozdnogospodarske politike v območju. Vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so glede na specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGO. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju in cilji iz NGP. Izdelan je seznam ciljev, ki je bil rangiran, upoštevajoč ekspertno oceno in spletno anketo za vrednotenje ciljev. Rang 1 pomeni, da je bil ekspertno cilj ocenjen kot najpomembnejši, rang 12 pa kot najmanj pomemben.

Preglednica 56: Vrste gozdnogospodarskih ciljev

Gozdnogospodarski cilji	Rang
<u>Proizvodnja lesa</u> V gozdovih Kraškega GGO je eden glavnih ciljev povečati obseg gospodarjenja z gozdovi in s tem usmerjati njihov razvoj. Zaradi razdrobljene posesti in skromnih rastišč je pridobivanje lesa pogosto omejeno na zagotovitev potreb po drveh in ponekod za vinogradniško kolje. Večina prodaje lesa temelji na iglavcih. V Brkinih in drugod na boljših rastiščih, je cilj spodbuditi proizvodnjo kvalitetnejšega lesa in njegovo prodajo na trgu. Posebno pozornost je zato potrebno nameniti večjim lastnikom, državi (SiDG), občinam in delujočim agrarnim skupnostim, prav tako pa spodbuditi procese združevanja lastnikov s ciljem aktiviranja gospodarskega potenciala njihovih gozdov.	2
<u>Lov in dohodek od lova</u> Skrbeti je potrebno za usklajenost populacij divjadi z okoljem, da številčnost divjadi omogoča naravno pomlajevanje vseh drevesnih vrst in tudi kmetijsko proizvodnjo. Uskladiti predvsem številčnost divjega prašiča in na stikih s kmetijsko krajino tudi jelenjadi. Ohraniti dobro sodelovanje z lovskimi organizacijami in znanstveno sfero na tem področju. Pojavljanje zveri, velike in male divjadi povečuje atraktivnost območja z vidika turizma. Povečati prihodek od lova.	6
<u>Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov</u> Dnevni pritisk za nabiranje postranskih gozdnih proizvodov, ki je ob rekreaciji v gozdovih že zelo izražen, je potrebno usmerjati in razpršiti, okrepiti nadzor in preprečiti nastanek konfliktnih situacij z drugimi uporabniki prostora in lastniki. Največje konfliktno območje zaradi nabiranja gob in kovanja je v Brkinih.	10
<u>Zagotavljanje ponorov ogljika</u> Gozdovi oziroma drevesa so ponor toplogrednega plina ogljikovega dioksida, ki je poglavitni vzrok ogrevanja ozračja. Z razgradnjo lesa se ogljik kot ogljikov dioksid spet sprosti v ozračje. Z gospodarjenjem vplivati na ohranitev ali rast lesne zaloge in na kvaliteto lesa ter s tem na večjo rabo lesa kot materiala in na ta način omogočiti podaljšanje vezave ogljika v vgrajenem oziroma v trajne oblike predelanem lesu. Les je uporaben tudi kot gorivo, kot CO ₂ nevtralen vir ogrevanja je primeren za gospodinjstva v prevetrenih dolinah in kotlinah.	8
<u>Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst</u> Pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.	4
<u>Ohranjanje voda</u> Pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.	3
<u>Čiščenje zraka in regulacija klime</u> Sposobnost ustvarjanja lastne mikroklimе, blaženje temperaturnih ekstremov in manjšanje hitrosti vetra delujeta ugodno pri vse	5

Gozdnogospodarski cilji	Rang
bolj izraženih vremenskih ekstremih. Pozornost posvečati gozdovom okrog infrastrukturnih objektov in naselij zaradi vetra in temperatur, še posebej v Istri in na Krasu, kjer se tudi ohranjajo protivetrni pasovi.	
<u>Varovanje pred naravnimi nesrečami</u> V Slovenskem primorju gozd porašča velike površine v preteklih tisočletjih erodiranih tal. Preprečiti je potrebno erozijo tal in z gospodarjenjem v gozdovih spodbuditi tvorbo tal in razvoj gozdov, zagotoviti nadaljnji pozitivni razvoj ekosistemov. Še izboljšati varstvo pred požari. Približno dve tretjini GGO je požarno ogroženega in zagotavljanje požarnega varstva predstavlja temelj za ohranjanje vseh ostalih funkcij gozda, tako ekoloških, socialnih kot proizvodnih.	1
<u>Rekreacija in turizem</u> V GGO živi okrog 100.000 prebivalcev, v neposredni bližini, predvsem v Italiji, pa še približno milijon. Slovenska Istra in Kras sta priljubljeni turistični pokrajini, kjer si poleg domačih in tujih turistov predvsem prebivalci iz notranjosti Slovenije preurejajo hiše v bivališča za preživljanje prostega časa. Rekreacija v gozdu se je v letu 2020 močno povečala zaradi ukrepov povezanih s preprečevanjem širjenja epidemije Covid-19. V gozdovih se pospešuje rekreacija, ki je povezana s peš hojo in kolesarjenjem po obstoječih gozdnih prometnicah. Odpravljati konflikte v prostoru in omogočati okolju prijazen, trajnostni turizem. Na območjih prekomerne rabe oziroma vročih točk posebno pozornost posvečati gozdnemu nadzoru, npr. ob morski obali.	7
<u>Estetski videz krajine</u> Gozd kot naravni in najbolj razširjeni ekosistem daje osnovni pečat krajini, ki ga dopolnjujejo tradicionalne in nove rabe prostora, oblike poselitve in infrastrukturni objekti. V okolici naselij in na območju kulturnih krajin v povezavi s turistično funkcijo pozornost posvečati posebnim drevesom, gozdnim otokom, gozdnemu robu in zadrževati obnovo.	9
<u>Ohranjanje kulturne dediščine</u> Pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. stelniki, gaji, logi).	12
<u>Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov</u> Zaradi vedno večje odtujenosti ljudi od gozda, predvsem mladih, je potrebno nenehno izobraževanje o samem pomenu gozda in njegovem delovanju. Hiter razvoj naravnega okolja oziroma pozitivne sukcesije so privlačne za raziskovanje procesov, stalnih sprememb in novih stanj v gozdovih. Na pravi način jih je mogoče predstaviti tudi široki javnosti kot primer redkih uspešnih procesov vračanja narave na opustošena območja.	11

5.2 Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Strategije

Raba gozdnega prostora

Ohranjanje strnjenih gozdnih kompleksov na območjih gozdne in gozdnate krajine. Znotraj strnjenih območij gozdov se ohranjajo gozdne jase, ker so pomembni habitati prosto živečih divjih živali. V kmetijski krajini, predvsem v priobalnem pasu slovenske Istre, ohranjati tudi manjše gozdne zaplate in gozdne otoke, še posebej pa gozdne koridorje.

Medresorsko je treba določiti območja, ki bodo trajno namenjena gozdu in tam posegi v gozd načeloma niso dovoljeni in območja, kamor kmetijska dejavnost in urbanizacija lahko posegata.

Razvoj gozdnih sestojev

Nadaljnji pozitiven, trajnostni razvoj gozda v smeri rastišču optimalne drevesne sestave in zgradbe gozda. To je temeljna strategija delovanja gozdarske službe v GGO vse od njenega osnovanja okrog leta 1850, ko je gozdnatost v GGO znašala okrog 17 %. S kasnejšim pogozdovanjem goličav in naravnim zaraščanjem kmetijskih površin se je osnoval gozd, ki ni povsem prilagojen potencialnim rastiščnim razmeram, zato je potrebno nadaljevati pozitivno sukcesijo gozdov in s tem razvoj degradiranih rastišč. Ohranjena rastišča in rastiščem prilagojeni gozdovi so pogoj za njihovo odpornost na podnebne spremembe in posledično različne ujme.

Na degradiranih rastiščih Krasa in slovenske Istre spodbujati pozitivne sukcesije gozdov, ki so prilagojeni rastiščnim razmeram in vključujejo drevesa avtohtonih in tudi tujerodnih ne invazivnih drevesnih vrst. Gojitvene ukrepe načrtovati z majhno intenzivnostjo, pri čemer se gozdove na najrevnejših rastiščih in zaprtih območjih lahko prepusti tudi naravnemu razvoju. Na rastiščih kisloljubnega gradnovega bukovja v Brkinih sukcesijo spodbuditi z intenzivnejšimi gojitvenimi ukrepi, ki pospešujejo predvsem bukev, hrast in kostanj. Spreminjanje drevesne sestave se izvaja preko indirektnih premene. Na degradiranih oziroma najrevnejših rastiščih so glavne drevesne vrste cer, puhasti hrast in graden, na hladnejših legah višjih od 500 metrov pa bukev. Pri gospodarjenju sicer upoštevati vseh 70 drevesnih vrst, ki se pojavljajo v območju. Z načrtnim pomlajevanjem listavcev se postopno zmanjšuje delež iglavcev v lesni zalogi, predvsem črnega, zelenega bora in smreke. Pri gospodarjenju z gozdovi se ohranjajo minoritetne drevesne vrste.

Gospodarjenje z gozdom naj poteka na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se najbolje prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva mnogonamensko vlogo gozda. Prevladuje naj skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem. Na območjih z nizko intenzivnostjo gospodarjenja se pospešuje situacijsko redčenje oziroma redčenje s ciljnim drevesi. Panjevsko gospodarjenje je nezaželeno. Spodbujati ga le kot obliko tradicionalnega gospodarjenja v smislu kulturne dediščine in kot nadomestilo neuspešne generativne obnove gozdov.

Prevladuje naj naravna obnova gozdov z nasemenitvijo. Kjer je oteženo pomlajevanje, ni primernih vrst ali v primeru obsežnih požarov in drugih ujm, ki predstavljajo velike rane v prostoru, naravno obnovo kombinirati z umetno in panjevsko obnovo.

Obnova borovih ter hrastovih gozdov naj poteka hitro, s pomladitveno dobo 5-10 let in na večjih površinah. V gozdovih črnega bora z naravno obnovo izvesti premeno. Na bukovih rastiščih pa naj obnova poteka z daljšimi pomladitvenimi dobami (15-25 let) in praviloma na manjših površinah, na večjih površinah naj poteka obnova pod zastorom. Prednost pri obnovi imajo borovi sestoji na apnencu, ki imajo v povprečju slabšo vitalnost in velik delež debeljakov, ter bukov sestoji v Brkinih.

Z nego je treba za uspešno usmerjanje razvoja sestojev začeti v mladju in jo do prvega redčenja zaradi zagotavljanja stojnosti izvajati z večjo jakostjo in redkeje. Na produktivnejših rastiščih, kjer je cilj gojenje kakovostnih sortimentov, je intenziteta poseganja večja z nižjo jakostjo. Višja kvaliteta

lesa oziroma dohodek iz gozda je eden od glavnih vzvodov za povečanje interesa lastnikov za gospodarjenje z gozdom. Kvaliteten les za gradbene namene in pohištvo je tudi osnova za daljše skladiščenje ogljika in s tem prispevek k blaženju podnebnih sprememb.

Varstvo gozdov

Na požarno ogroženih območjih je treba vzdrževati obstoječo protipožarno infrastrukturo in jo dopolniti s prometnicami, dokler se ne doseže povprečno odprtost nad 25 m/ha, gozdnogojitvene ukrepe pa usmeriti v gozdove na požare odpornejših drevesnih vrst, hrastov in borov, ter večati deleže starejših razvojnih faz na večjih površinah z ostrimi prehodi med razvojnimi fazami.

Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov, zlasti glede škodljivih organizmov, ki so nepredvidljivi ob ekstremnih naravnih dogodkih kot posledica podnebnih sprememb (južna biskonjoja, sušenje črnega gabra ...).

V žariščih podlubnikov na smreki in zelenem boru naj bodo ukrepi sanacije z večjo jakostjo ali z odstranitvijo vseh odraslih dreves (od letvenjaka dalje) napadene vrste v sestoji.

Sanacija poškodovanih gozdov

Takojšnja sanacija v ujmah poškodovanih gozdov in požarišč, predvsem sanacija požarišča na goriškem Krasu. Pri sanaciji ujm, predvsem pogorišč, je potrebno poleg naravnega podmladka ter umetne obnove računati tudi na mladovje panjevskega nastanka. Za obnovo veliko površinskih požarišč na ekstremnih rastiščih uporabljati sadike puhastega hrasta, črnike in črnega bora, v poštev pridejo tudi druge termofilne vrste, npr. koprivovec, maklen in trokrpi javor. Setvi semena se daje prednost pred sadnjo sadik.

Na površinah, ki jih je leta 2014 prizadel žledolom, je potrebno nadaljevati z odstranjevanjem poškodovanih in slabo vitalnih dreves oziroma nadaljevati z obnovo gozdov, kjer je ta že sprožena. Na dobro pomlajenih površinah je potrebno zaključiti z obnovo in negovati mladovje.

Usklajevanje odnosov gozd – prosto živeče živali

Zagotoviti ter vzdrževati ugodne prehranske razmere za divjad in ostale prosto živeče živalske vrste (plodonosne drevesne vrste, grmišča, gozdni rob) pa tudi osnovati in vzdrževati za divjad pomembne kaluže in laze v vseh GGE na apneni matični podlagi in v Istri.

Povečati je treba delež mladovij v borovih sestojih na Krasu in bukovih sestojih v Brkinih, hkrati pa zmanjšati številčnost rastlinojede divjadi na območjih, kjer so večje pomlajene oziroma sanirane gozdne površine, predvsem v GGE Goriško, Kras I in Istra. Preprečiti je potrebno naraščanje številčnosti jelenjadi v prostoru, da ostanejo stopnje objedenosti gozdnega mladja nizke.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste, primestne gozdove in gozdove v kmetijski krajini, predvsem manjše gozdne otoke in tudi gozdno drevje izven gozda.

V GGO se pospešuje pestro drevesno sestavo, tudi s sadnjo plodonosnih drevesnih vrst. V delih kmetijske krajine slovenske Istre, kjer je gozdnatost zelo majhna (pod 10 %) predstavlja gozd sam po sebi redek ekosistem in takšne gozdove se ohranja v obstoječem obsegu in se jih ne krči. Na območju Nature 2000 (Kras) je treba ohranjati delež debelejšega odmrlega drevja preko načrtnega puščanja habitatnih dreves. Na območju gnezd stalnih gnezdilcev se v soglasju z lastnikom gozda določi 1 ha ekocelice za 10 let.

V GGO je treba okrepiti naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva (Brkini) ter v predelih večjega števila nedovoljenih posegov v gozd in gozdni prostor (slovenska Istra).

Tehnologija pridobivanja lesa

Pri gradnji gozdnih cest in vlak imajo prednost gozdovi na najboljših rastiščih v Brkinih. V gospodarjenju z gozdovi vključiti tudi druge obstoječe poti in ceste. Na obstoječih gozdnih prometnicah zagotavljati minimalne standarde prevoznosti.

Uveljaviti uporabo sodobnih tehnologij in organizacijskih oblik pod pogojem skladnosti s terenskimi in sestojnimi razmerami ter funkcijami gozdov. V območju prevladuje sečnja z motorno žago. Povečati je potrebno delež uporabe strojne sečnje na vseh primernih rastiščih, pri rednem gospodarjenju in sanaciji ujm, kjer so objekti dovolj veliki in razmere uporabo dopuščajo. Spravilo lesa se v čim večji meri namesto z vlačanjem izvaja z vožnjo po gozdnih vlakih.

Invazivne vrste

Preprečiti je treba širjenje novih invazivnih vrst oziroma jih eliminirati takoj po vnosu v naravno okolje. Z večanjem vsestranske stabilnosti gozdov ohraniti avtohtono naravno pestrost rastlinskih in živalskih vrst in preprečevati širjenje škodljivih organizmov in rastlinskih bolezni.

Že splošno razširjeni drevesni vrsti robinjo in veliki pajesen vključiti v normalno gospodarjenje, z omejevanjem panjevskega gospodarjenja preprečiti njuno nadaljnje širjenje v sestojih. Pri velikem pajesenu odstranjujemo ženske osebke. Druge tujerodne ne invazivne vrste, npr. zeleni bor, duglazijo, rdeči hrast, alepski bor... vključiti v gospodarjenje kot primes avtohtonim vrstam.

Upošteva se tudi priporočilo 1, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede tujerodnih vrst.

Prednostne naloge

Podnebne spremembe

Drevesna sestava se bo morala prilagajati podnebnim spremembam. Gozdovi Kraškega GGO so vrstno pestri in zato na spremembe razmeroma dobro prilagojeni. Neznanka so najbolj ekstremno suha in topla rastišča, na katerih avtohtona vegetacija zaradi sušnega stresa izgublja odpornost in vitalnost. Nanizati bo potrebno izbor vrst, ki bi jih lahko že uvajali v sestoje oziroma zanje formirali semenske sestoje.

Postopno zmanjševanje panjevskega gospodarjenja, ki se je pokazalo kot najbolj dovzetno za sušni stres. V panjevcih bo potreben drugačen pristop izbire drevja za posek, kjer se bo s pomočjo nege panjevca le-tega poskušalo preoblikovati v srednji gozd.

Aktivirati lastnike gozdov

Spodbuditi bo potrebno lokalne skupnosti, državo in druge velike lastnike gozdov, da intenzivirajo gospodarjenje z gozdovi in odpravijo ozka grla, predvsem cestno infrastrukturo skozi naselja, ki gospodarjenje onemogočajo. Najti bo potrebno načine združevanja drobne posesti oziroma lastnikov gozdov, kar bo omogočilo normalno gospodarjenje.

Za lastnike gozdov je poleg tečajev varnega dela v gozdu potrebno najti nove vsebine in oblike, ki bi jih aktivirale v smislu gospodarjenja.

Požarna ogroženost

Manjka nam metoda izračuna požarne ogroženosti kot podlaga za planiranje ukrepov. Sedanja metoda temelji na izkustvenih parametrih. Zaradi podnebnih sprememb bo potrebno izračune narediti na novo, spremeniti lestvico požarne ogroženosti, saj se bo ta na splošno dvignila, in metodo znanstveno utemeljiti.

Za strokovne sodelavce in zunanje, npr. gasilce in pripadnike civilne zaščite, bo potrebno narediti digitalen sistem za uporabo na terenu na prenosnih računalnikih, tablicah, telefonih in drugih digitalnih medijih, ki bi omogočil lociranje posameznika, njegovo povezljivost z ostalimi udeleženci gašenja požara ali drugih aktivnosti, prenos sporočil med udeleženci ... npr. za potrebe koordinacije pri gašenju požara.

Zaradi povečevanja požarne ogroženosti gozdov bo v prihodnje potrebno pospešiti izgradnjo dodatnih protipožarnih presek in zagotoviti njihovo redno vzdrževanje. Mnoge protipožarne preseke bo na določenih mestih potrebno razširiti in na njih zagotoviti izogibališča in obračališča ter povečati svetli profil protipožarne preseke, da bodo protipožarne preseke maksimalno uporabne kot intervencijske poti za vsa, tudi večja gasilska vozila.

Vključitev robinije in velikega pajesena v sistem gospodarjenja

Robinija in veliki pajesen sta že dobro stoletje prisotna v gozdovih GGO. Panjevsko gospodarjenje je predvidoma vzrok za invazivnost robinije in pogojno tudi pajesena. Poiskati bo potrebno gojitveni sistem za ti dve vrsti, da ju bo mogoče vključiti v naše ekosisteme brez škodljivih posledic za avtohtono rastje.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V večfunkcionalnih območjih gozdnega prostora so zaradi številnih navzkrižnih interesov rabe gozda latentno in konstantno prisotna nesoglasja in konflikti (najintenzivneje v gozdovih v okolici mest oziroma večjih strnjenih naselij ter na predelih intenzivne rekreacije). V primerih konkurenčnih funkcij se daje prednost ekološkim pred proizvodnimi in socialnimi funkcijami. Rabo je potrebno aktivno in načrtno usmerjati v sodelovanju z lastniki gozdov, s pristojnimi lokalnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi deležniki, z namenom v čim večji meri omogočiti krepitev ter združljivost vseh funkcij gozdov. Razmisliti je potrebno o uvajanju mestnih gozdov, kot enem od neizkoriščenih pravnih mehanizmov, ki se je v določenih primerih izkazal za uspešnega pri reševanju te problematike.

5.3 Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

5.3.1 Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev

060 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj RGR 060

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	120	500	bu (60)	A	>45 cm
		20		gr (15)	A	>55 cm
				sm (5)	B	>50 cm
				drugi list. (20)	B	>45 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.

Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo (prednostno na najproduktivnejših rastiščih).

Obnova je praviloma skupinsko postopna z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder širine 1-2 sestojni višini. Pomladitvene površine naj se oblikujejo in širijo v vodoravni smeri glede na nagib terena, upoštevajoč transportne meje.

Zastorna obnova je lahko izvedena tudi na večjih površinah (> 2 ha). Obnovo se prične po polnem semenskem letu s šibko nasemenitveno sečnjo in s pripravo sestoj. Po zadovoljivem vzniku ciljnega pomladka sledi svetlitvena sečnja močne jakosti. Končni posek se izvede ob preraščanju podstojnega mladja v razvojno fazo gošče.

Na strmih pobočjih in na grebenskih legah je nega usmerjena h krepitvi stojnosti sestojev. Krošnje izbrancev listavcev morajo biti čim bolj sproščene, simetrične, velikosti do 2/3 višine drevesa.

V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo naj bodo redčenja večje jakosti in brez ponovitve. Poudarek je na sproščanju plemenitih listavcev, izboljšanju kakovosti izbrancev ter krepitvi stabilnosti sestojev na strmih pobočjih. Z redčenji tudi zmanjševati razsohlost bukve in dreves panjevskega izvora.

V debeljakih se izvajajo šibka redčenja. Ohranja se normalen sklep, da ne izzovemo in razvrednotimo debel z razrastjo adventivnih poganjkov. Potrebno je ohranjati globoke krošnje dreves in sproščenost izbrancev, predvsem plemenitih listavcev.

Zaradi bujnega zeliščnega in grmovnega sloja na pomlajenih površinah je na najrodovitnejših rastiščih potrebno, poleg nege mladja, gošče in letvenjaka, izvajati tudi obžetve in odstranjevanje vzpenjavk. Pri dopolnilni sadnji je priporočljivo obeleževanje sadik s količki.

Pospešujejo se bukev (osojne in zahodne lege), hrasti – predvsem graden (grebeni in prisojne lege), plemeniti listavci (jarki in vznožja) in pravi kostanj. Ohranja se manjšinske drevesne vrste, kot sta brek in mokovec. Iglavce se vključuje v obliki posamične ali šopaste primesi, predvsem na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in bolj preskrbljena z vlago.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Z obžetvijo naravnega mladja dvakrat na leto in več let zapored se varuje gozdove pred ITV (žlezava nedotika, kanadska in orjaška zlata rozga, japonski dresnik, navadna barvilnica ...), dokler višina ciljne rastlinske vrste ni višja od višine ITV.

061 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev

Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj RGR 061

Zgradba		Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Malopovršins	115	600	bori (30)	B	>45 cm
	ko enomerna	10		sm, mac (35)	B	>50 cm
				bu (10)	B	>45 cm
				drugi list. (25)	B	>45 cm
Pomladitve ni cilj				bu (40)		
				gr (20)		
				pl. list (20)		
				dr igl in list (20)		

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.

Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo. Prednostno se obnavljajo sestoje šibke vitalnosti.

Obnovo se prične po polnem semenskem letu ciljnih drevesnih vrst s šibko nasemenitveno sečnjo in s pripravo sestoja. Po zadovoljivem vzniku pomladka sledi svetlitvena sečnja večje jakosti. Končni posek se izvede ob preraščanju podstojnega mladja v razvojno fazo gošče.

Intenzivneje se redčenja izvajajo v tanjšem drogovnjaku, v debelejšem drogovnjaku se je potrebno osredotočiti na najnujnejše ukrepe. Redčijo se prvenstveno drogovnjaki s tesnim sklepom krošenj.

V čistih sestojih iglavcev je premočna presvetljenost neželena, ker povzroči preveč bujen odziv pritalne vegetacije. Z redčenji se ohranja sestojna struktura, kot ogrodje se ohranjajo debela drevesa z močnim koreninikom in razvejenim koreninskim sistemom.

V mlajših in tanjših debeljakah s tesnim sklepom krošenj se še šibko izbiralno redči. Sestoji naj bodo v zadnji tretjini proizvodnega obdobja, pred začetkom obnove, sorazmerno sklenjeni.

V čistih sestojih iglavcev se ohranja in pospešuje listavce. V mladovju se pospešuje drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe (hrast, bukev in plemeniti listavci), v obliki posamične ali šopaste primesi pa se vključuje tudi že osnovani pomladek iglavcev, predvsem smreke.

Zaradi bujnega zeliščnega in grmovnega sloja je potrebno na pomlajenih površinah, poleg nege mladja, gošče in letvenjaka, izvajati tudi obžetve in odstranjevanje vzpenjavk, predvsem srobot. Pri umetni obnovi je priporočljivo obeleževanje sadik s količki.

Pospešujejo se bukev (osojne in zahodne lege), hrasti (grebeni in prisojne lege), plemeniti listavci (jarki in vznožja) in pravi kostanj. Ohranja se manjšinske drevesne vrste, zmanjšuje se delež mehkih listavcev in robinije.

V primeru umetne obnove in pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Dosledno in pravočasno izvajati gozdni red ter preprečevalno zatiralne ukrepe varstva gozdov. V žariščih podlubnikov na smreki naj bodo ukrepi sanacije izvedeni s širšim posegom v zeleni rob ali z odstranitvijo celotne napadene drevesne vrste v sestoj.

Z obžetvijo naravnega mladja dvakrat na leto in več let zapored varovati gozdove pred ITV, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

Posredna premena se izvaja v drevesno mešanih sestojih, kjer je zadovoljiv izbor ciljnih drevesnih vrst. Z redčenji se postopoma pospešuje izbrance, pri čemer se odstranjuje predvsem mehke listavce ter manj vitalne in nekakovostne iglavce.

062 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi

Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj RGR 062

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	130	450	gr (40)	A	>55 cm
		10		bu (10)	A	>45 cm
				drugi list. (40)	B	>55 cm
				iglavci (10)	B	>50 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.

Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi se debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvaja v obnovo. Prednostno se obnavljajo sestoji šibke vitalnosti.

Uvajanje v obnovo se izvaja v semenskih letih, najbolje v zimi po jesenskem polnem obrodu. S sečnjo visoke jakosti se oblikujejo večja pomladitvena jedra (0,5–2 ha). Uspeli nasemenitvi hrasta naj z razmikom 3–5 let sledi pospešeno nadaljevanje obnove s širjenjem pomladitvenih jeder.

V primeru neuspele naravne obnove, se lahko izvaja sadnja. Priporočljivo je obeleževanje sadik s količki.

Z izbiralnimi redčenji v letvenjakih začeti zgodaj. Z redčenji visoke jakosti se hrastu zagotovi možnost za hiter razvoj močnih krošenj in večjo stabilnost. Odstranjuje se dvo ali več vrhate osebke.

Nega drogovnjakov se izvaja z redčenji visoke do normalne jakosti. Cilj je drevesom zagotoviti dovolj velik rastni prostor, krošnje izbrancev morajo biti močne in sproščene. Ohranja se tudi polnilni sloj, v katerega se načeloma ne posega, izjemoma naj se z izbiralnimi redčenji pospešuje najkakovostnejše osebke.

V mlajših debeljakah se redčenje izvaja z nizko jakostjo. Da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov, se ohranja normalen sklep, varuje in neguje se polnilni ter podstojni sloj vse do začetka pomladitvenih sečenj.

Na najmanj produktivnih rastiščih, predvsem na izpostavljenih sušnih južnih in grebenskih legah, kjer je tudi gostota in višina dreves običajno manjša, se izvaja minimalna nega, ki naj bo usmerjena k zagotavljanju stabilnosti in odpornosti. Redčenja naj bodo nižje jakosti. Zaradi nevarnosti erozije naj bodo ukrepi malopovršinski. Ohranjajo se tudi osebki panjevskega nastanka.

V naravnem mladju se prednostno uravnava zmesi ciljnih drevesnih vrst. V začetni fazi obnove predstavljata največji izziv polnilni sloj, zelišča in ITV, ki priraščajo hitreje od hrasta, zato jih je potrebno letno odstranjevati. Pri umetni obnovi so v primeru bujnega preraščanja zeliščne in grmovne vegetacije nujne redne in pravočasne obžetve. Z zgodnjimi obžetvami in s ponovitvami zagotavljamo večjo »zračnost« v hrastovem vzniku in mladju ter s tem zmanjšamo možnost za širitev hrastove pepelovke.

Pospešuje se drevesna sestava, ki je značilna za primarne gozdne združbe (graden, cer, bukev in plemeniti listavci). Samosevno smreko ali jelko se kot primes vključi v drevesno sestavo naslednjih razvojnih faz. Ohranja se manjšinske drevesne vrste, kot sta brek in mokovec.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni

funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

064 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi

Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj RGR 064

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	115	400	iglavci (15)	B	>50 cm
		10		bu (10)	B	>45 cm
				gr (10)	B	>50 cm
				pl. list. (15)	A	>45 cm
				t. list. (25)	B	>45 cm
				m. list. (25)	B	>45 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.

Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi se debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvaja v obnovo. Prednostno se obnavljajo sestoji šibke vitalnosti in sestoje na najrodovitnejših rastiščih.

Obnova naj bo v čim večji meri zastorna zaradi neželene pomladitve z robinijo, mehкими listavci in grmovnicami. Prične se jo po polnem semenskem letu z nasemenitveno sečnjo šibke jakosti, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja. Vzniku zelenega pomladka sledi svetlitvena sečnja visoke jakosti. Končni posek se izvede najkasneje, ko podstojno mladje začne preraščati v razvojno fazo gošče.

V pretežno hrastovih sestojih naj obnova poteka z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder širine 1–2 sestojni višini. Pomladitvene površine naj se oblikujejo in širijo v vodoravni smeri glede na nagib terena, upoštevajoč transportne meje.

Z zgodnjimi in močnejšimi redčenji v letvenjaki se predvsem hrastom zagotovita stabilnost in hitrejši razvoj močnih krošenj. Odstranjuje se dvo ali več vrhate osebke. Na strmih pobočjih in grebenskih legah se predvsem krepitvi stojnosti sestojev. Krošnje izbrancev naj imajo sproščene, čim bolj simetrične krošnje, velikost do 2/3 višine drevesa.

V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo naj bodo redčenja višje jakosti in brez ponovitve. Poudarek je na sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Na boljših rastiščih se z nego zmanjšuje prisotnost razsohljiv bukev in dreves panjevskega izvora.

V mlajših debeljaki se izvaja redčenje s srednjo do šibko jakostjo. Potrebno je zagotoviti, da drevje ohranja globoke krošnje in da so izbranci, predvsem plemeniti listavci, ves čas sproščeni. V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov z debel.

V primeru bujnega razraščanja zeliščne in grmovne vegetacije so nujne redne in pravočasne obžetve. Na najrodovitnejših rastiščih je na pomlajenih površinah potrebno, poleg nege mladja, gošče in letvenjaka, izvajati tudi obžetve in odstranjevanje vzpenjavk, predvsem srobot. Pri umetni obnovi je priporočljivo obeleževanje sadik s količki.

Pospešuje se bukev (osojne in zahodne lege), hrasti (grebeni in prisojne lege), plemeniti listavci (jarki in vznožja) in pravi kostanj. Ohranja se manjšinske drevesne vrste, zmanjšuje delež mehkih listavcev in robinije. Iglavce se ohranja v obliki posamične ali šopaste primesi, predvsem na vznožjih pobočij z globljimi tlemi.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Z obžetvijo naravnega mladja dvakrat na leto in več let zapored varovati gozdove pred robidami, vzpenjalkami in ITV, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo. Pri pojavu invazivnih drevesnih vrst, kot sta pajesen in robinija se jih v mladovju skuša zaježiti z njihovim letnim odstranjevanjem, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

Posredno se premene izvaja v drevesno mešanih sestojih, kjer je zadostno število ciljnih drevesnih vrst. Z redčenji se postopoma pospešujejo ciljne drevesne vrste, pri čemer se odstranjuje predvsem mehke listavce in nekakovostne iglavce.

Zaradi jesenovega ožiga se umetne obnove z velikim in ozkolistnim jesenom ne izvaja do vzgoje na okužbo odpornih sadik. Sadike jesena naj se nadomeščajo s sadikami doba, gradna, kostanja, gorskega javorja, češnje in z drugimi rastišču primernimi vrstami, tudi s tujerodnimi (črni oreh ...), ki so se v preteklosti na teh rastiščih že pokazale kot primerne.

110 Toploljubna bukovja

Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj RGR 110

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	150	450	iglavci (5)	B	>40 cm
		20		bu (75)	A	>45 cm
				gr (5)	B	>45 cm
				drugi list. (15)	drva	>30 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje. Na skalovitih rastiščih naj bo prednostno zastorno gospodarjenje.

Osnovni način obnove gozda je naravna obnova. Zaradi primanjkljaja mladovij in drogovnjakov je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.

Pri težavah s pomlajevanjem se izvaja umetna obnova, vključni se lahko tudi panjevska obnova. Na območjih z veliko skalovitostjo in gostim pletežem jesenske vilovine je pomlajevanje oteženo, zato je potrebno obnovo čim bolj vršiti pod zastorom.

Uvajanje v obnovo se izvaja v semenskih letih, najbolje v zimi po jesenskem polnem obrodu. Po zadovoljivem vzniku ciljnega pomladka sledi svetlitvena sečnja večje jakosti. Končni posek se izvede ob preraščanju podstojnega mladja v razvojno fazo gošče.

V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo naj bodo redčenja srednje jakosti in brez ponovitve. Na slabših rastiščih je poudarek na krepitvi stabilnosti sestojev, na boljših pa na zmanjševanju prisotnosti nizko razsohljivih bukev in dreves panjevskega izvora.

V primeru bujnega razraščanja zeliščne in grmovne vegetacije so na pomlajenih površinah nujne redne in pravočasne obžetve. Na najrodovitnejših rastiščih je potrebno, poleg nege mladja, gošče in letvenjaka, izvajati tudi obžetve.

Pospešuje se bukev, hrasti (sušne prisojne lege in grebeni) ter plemeniti listavci (vrtače, doline in osojna vznožja). Ohranjajo se manjšinske drevesne vrste. Iglavce se ohranja na globokih in vlažnih tleh v obliki posamične ali šopaste primesi.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita s postavitvijo ograje (>0,5 ha) ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Na sušnejših legah je zaradi velike požarne ogroženosti naravnega okolja potrebno izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari. Poseben poudarek je na dograjevanju in vzdrževanju protipožarne infrastrukture.

Z obžetvijo naravnega mladja dvakrat na leto in več let zapored varovati gozdove pred ITV, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

V nasadih iglavcev dosledno in pravočasno izvajati gozdni red ter preprečevalno zatiralnih ukrepov varstva gozdov. V žariščih podlubnikov na smreki naj bodo ukrepi sanacije izvedeni s širšim posegom v zeleni rob ali z odstranitvijo celotne napadene drevesne vrste v sestoji.

Na površinah, ki jih je prizadel žledolom, nadaljevati s sanacijo oziroma izvesti končne poseke na površinah, ki so uspešno pomlajene. Hirajoče sestoje listavcev uvajati v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

120 Gozdovi toploljubnih listavcev

Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj RGR 120

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	180	200	bor (20)	C	>35 cm
		10		bu (5)	C	>35 cm
				gr (15)	C	>35 cm
				t list. (60)	drva	>30 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.

Skupinsko postopno gospodarjenje se izvaja v hrastovih sestojih, medtem ko se panjevsko gospodarjenje vključuje v sestojih, kjer prevladujeta črni gaber in mali jesen. Skupinsko postopno gospodarjenje ima prednost pred panjevskim gospodarjenjem.

Sestoje se uvaja v obnovo s posekom večje jakosti z željo po nasemenitvi čim večjega deleža hrastov. Obnova naj poteka hitro s kratko pomladitveno dobo z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder (> 0,5 ha).

Panjevske gozdove se uvaja v obnovo z enkratnim posekom, pri čemer se pušča najvitalnejša ciljna drevesa ali skupine dreves, ki služijo kot semenska baza. V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst se izvaja nega z namenom prehoda v srednji gozd. Z njo se lahko tudi dokaj uspešno zatre razrast invazivnih drevesnih vrst, kot sta pajesen in robinija.

Pri obnovi hrastovih gozdov z večjo primesjo črnega gabra in malega jesena se puščajo osebki, ki bodo odgnali s panja, v čim večji meri za končni posek. S tem se omogoča pomlajenim semenjakom konkuriranje panjevcem v novo osnovanem mladovju.

V sestojih listavcev se pospešuje situacijsko redčenje oziroma redčenje s ciljnim drevesi, kjer se krepi predvsem stojnost dreves. Na površinah, kjer se z redčenji lahko izboljša kakovost izbrancev (doli, vrtače in doline), se redči z nižjo jakostjo in eno ponovitvijo. V drogovnjakih črnega bora se redči zgodaj in z veliko jakostjo.

Na ekstremnih rastiščih večinoma brez nege oziroma minimalna nega po potrebi. Ta naj bo usmerjena predvsem v hrastove in borove sestoje ter v sanacijske površine z umetno obnovo. Na produktivnejših rastiščih se v naravnem mladovju izvede nega enkrat.

Pospešujemo predvsem hraste na račun postopnega zmanjševanja deleža iglavcev in drugih trdih listavcev, pri čemer na sušnejših legah pospešujemo predvsem puhasti hrast, kraški gaber, trokrpi javor in koprivovec, na vlažnejših graden in plemenite listavce, na jerovicah tudi pravi kostanj. Ohranjamo manjšinske drevesne vrste, kot sta brek in mokovec.

Zaradi velike požarne ogroženosti gozdov se dograjuje in vzdržuje obstoječo protipožarno infrastrukturo. Potrebno je povečati in vzdrževati delež starejših drogovnjakov in debeljakov, ki so požarno manj ogroženi. V teh sestojih se v največji meri ohranja polnilni sloj.

K sanaciji pogorišč se načeloma pristopi po požarih, ki so poškodovali več kot 5 ha gozda in v katerih je odmrlo več kot 1/2 lesne mase. Izvede se končni posek močnejše poškodovanih sestojev, pri tem pa ohrani vitalna in manj poškodovana drevesa. Računa se na odganjanje iz panjev in naravno pomlajevanje. Pri težavah s pomlajevanjem se izvaja umetna obnova.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita saniranih površin s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

V primeru bujnega preraščanja pomlajenih površin z zeliščno in grmovno vegetacijo, robidami, vzpenjalkami in ter razraščanju ITV, izvajati obžetve enkrat na leto in več let zapored, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

Premenilna redčenja in direktne premene izvajamo predvsem v korist vseh hrastov. Na sušnejših legah predvsem v korist puhastega hrasta in črnike ter kserofilnih drevesnih vrst, kot sta trokrpi javor in kraški gaber, na vlažnejših pa v korist gradna in cera ter plemenitih listavcev.

121 Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi

Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj RGR 121

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	155 10	bor (75) drugi list. (25)	C drva	>40 cm >30 cm
Pomladitveni cilj			bu (10) gr (20) pl. list (10) dr igl in list (60)		

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.

Skupinsko postopno gospodarjenje se izvaja na rastiščih toploljubnih listavcev, medtem ko se zastorno gospodarjenje vključuje na bukovih rastiščih.

Zaradi sanitarnih vzrokov in primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo (prednostno na produktivnejših rastiščih).

Uvajanje v obnovo se izvaja v semenskih letih ciljnih drevesnih vrst, najbolje v zimi po jesenskem polnem obrodu. Na hrastovih rastiščih se s sečno močne jakosti oblikujejo večja pomladitvena jedra (>0,5 ha). Uspeli nasemenitvi hrasta naj z razmikom 5-10 let sledi pospešeno nadaljevanje obnove s širjenjem pomladitvenih jeder. Na rastiščih bukve se obnova prične s šibko nasemenitveno sečnojo.

Po zadovoljivem vzniku ciljnega pomladka sledi svetlitvena sečnja večje jakosti. Končni posek se izvede ob preraščanju podstojnega mladja v razvojno fazo gošče.

Intenzivneje se redčenja izvajajo v prvem zgodnjem obdobju rasti, kasneje se osredotočiti na najnujnejše ukrepe. Poudarek je na krepitvi stabilnosti sestojev in vključevanju ciljnih drevesnih vrst listavcev. V sestojih z bogato zasnovo in tesnim sklepom se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo naj bodo redčenja normalne jakosti in brez ponovitve.

V mlajših in tanjših debeljkih s tesnim sklepom krošenj se še izvajajo šibka izbiralna redčenja. Sestoji naj bodo v zadnji tretjini proizvodnega obdobja, pred začetkom obnove sorazmerno sklenjeni.

Na ekstremnih rastiščih večinoma brez nege oziroma minimalna nega po potrebi. Ta naj bo usmerjena h krepitvi stabilnosti in odpornosti ter zagotavljanja rastišču primerne drevesne sestave in zgradbe.

Pospešujemo predvsem hraste na račun postopnega zmanjševanja deleža iglavcev in drugih trdih listavcev, pri čemer na sušnejših legah pospešujemo predvsem puhasti hrast, kraški gaber, trokrpi javor in koprivovec, na vlažnejših graden in plemenite listavce, na jerovicah tudi pravi kostanj. Ohranjamo manjšinske drevesne vrste, kot sta brek in mokovec.

Zaradi velike požarne ogroženosti gozdov se dograjuje in vzdržuje obstoječo protipožarno infrastrukturo.

K sanaciji pogorišč se načeloma pristopi po požarih, ki so poškodovali več kot 5 ha gozda in v katerih je odmrlo več kot 1/2 lesne mase. Izvede se končni posek močnejše poškodovanih sestojev, pri tem pa ohrani vitalna in manj poškodovana drevesa. Računa se na odganjanje iz panjev in naravno pomlajevanje. Pri težavah s pomlajevanjem se izvaja umetna obnova.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita saniranih površin s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

V primeru bujnega preraščanja pomlajenih površin z zeliščno in grmovno vegetacijo ter razraščanju ITV, izvajati obžetve enkrat na leto in več let zapored, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

Premenilna redčenja in direktne premene izvajamo predvsem v korist vseh hrastov. Na sušnejših legah predvsem v korist puhastega hrasta in črnike ter kserofilnih drevesnih vrst, kot sta trokrpi javor in kraški gaber, na vlažnejših pa v korist gradna in cera ter plemenitih listavcev.

123 Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih

Preglednica 64: Gozdnogojitveni cilj RGR 123

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (ciljne dimenzije)*
Zasebni in ostali gozdovi	Enomerna	155	300	bor (5)	B	>40 cm
		10		gr (40)	B	>40 cm
				bu, pl. list (10)	B	>40 cm
				t list. (45)	drva, kolje	>15-30 cm

Gozdnogojitvene usmeritve:

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja. Skupinsko postopno gospodarjenje ima prednost pred panjevskim gospodarjenjem.

Zaradi sanitarnih vzrokov in primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.

Sestoje uvajamo v obnovo s posekom večje jakosti z željo po nasemenitvi čim večjega deleža hrastov. Obnovo se prične v semenskih letih, najbolje v zimi po jesenskem polnem obrodu. Obnova naj poteka hitro s kratko pomladitveno dobo z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder (> 0,5 ha).

Na najproduktivnejših rastiščih je nega usmerjena k izboljšanju kakovosti sestojev in zmanjševanju panjevske zgradbe gozdov, drugod pa h krepitvi stabilnosti in odpornosti ter zagotavljanja rastišču primerne drevesne sestave.

Na območjih z nizko intenzivnostjo gospodarjenja se pospešuje situacijsko redčenje oziroma redčenje s ciljnim drevesi. Drugod z izbiralnimi redčenji začetni zgodaj. Z redčenji visoke jakosti v letvenjakih se hrastu zagotovi možnost za hiter razvoj močnih krošenj in večjo stabilnost.

Pri negi hrastovih drogovnjakov je potrebno drevesom nuditi dovolj velik rastni prostor. Krošnje izbrancev morajo biti močne in sproščene. Ohranja se tudi polnilni sloj za ustvarjanje vlažnejše mikroklimе sestojev. Vanj se načeloma ne posega, če že, pa z izbiralnimi redčenji pospešujemo najkvalitetnejše osebkе.

Redčenje se v debeljaki izvajata predvsem v mlajših sestojih in z nizko jakostjo. Da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov, se ohranja normalen sklep, varuje in neguje se polnilni ter podstojni sloj v sestoji vse do začetka pomladitvenih sečenj.

V primeru bujnega razraščanja zeliščne in grmovne vegetacije so na pomlajenih površinah potrebne redne in pravočasne obžetve. Na najrodovitnejših rastiščih je poleg nege mladja, gošče in letvenjaka, potrebno izvajati tudi obžetve.

Pospešujemo predvsem hraste. Plemenite listavce in bukev pospešujemo na vlažnejših rastiščih (vrtače, doline in osojna vznožja), na jerovicah in flišu tudi pravi kostanj. Ohranjamo manjšinske drevesne vrste, kot so brek, mokovec, skorš. Iglavce ohranjamo na globokih in vlažnih tleh v obliki posamične ali šopaste primesi.

Zaradi velike požarne ogroženosti gozdov se dograjuje in vzdržuje obstoječo protipožarno infrastrukturo.

K sanaciji pogorišč se načeloma pristopi po požarih, ki so poškodovali več kot 5 ha gozda in v katerih je odmrla več kot 1/2 lesne mase. Izvede se končni posek močnejše poškodovanih sestojev, pri tem pa ohrani vitalna in manj poškodovana drevesa. Računa se na odganjanje iz panjev in naravno pomlajevanje. Pri težavah s pomlajevanjem se izvaja umetna obnova.

V primeru pogostih poškodb mladovja po rastlinojedi divjadi, je priporočljiva kolektivna zaščita saniranih površin s postavitvijo ograje ali individualna s premazi in škropivi, izjemoma tulci ali količki. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

V primeru bujnega preraščanja pomlajenih površin z zeliščno in grmovno vegetacijo ter razraščanju ITV, izvajati obžetve dvakrat na leto in več let zapored, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo. Pri pojavu invazivnih drevesnih vrst, kot sta pajesen in robinija se jih v mladovju skuša zajeziti z njihovim letnim odstranjevanjem, dokler jih ciljne vrste ne prerastejo.

5.3.2 Posegi v gozd in gozdni prostor

Število posegov v gozd in gozdni prostor ostaja v GGO visoko oziroma se je v zadnjih letih zaradi državnih spodbud po odpravi zaraščanja še povečalo. Površina gozda se tako postopno stabilizira in se ne povečuje več tako kot v preteklosti. Zaradi različne poseljenosti prostora in s tem povezanih pritiskov na gozd so različne tudi usmeritve za obravnavo posegov v gozd in gozdni prostor po krajinah. Krčitve gozda se predvsem v kmetijske namene dopuščajo v gozdnati krajini, medtem ko se jih v kmetijski, kjer je gozda relativno malo, ter v gozdni, kjer so prisotni največji gozdni kompleksi, zavira. Na splošno so najmanj zaželenе krčitve gozda v najožjem priobalnem pasu GGE Istra, kjer je gozdnatost zelo nizka (približno 10 %) in gozdovi so v primanjkljaju. Na presojo posegov v gozd in gozdni prostor pa poleg gozdnatosti vplivajo tudi drugi dejavniki in režimi varovanja, ki se odražajo preko funkcij gozda in jih podajamo v nadaljevanju.

Strogo varovana območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Območja so izvzeta iz gospodarjenja oziroma je gospodarjenje v celoti podrejeno njihovi poudarjeni varovalni funkciji. Ta območja zajemajo gozdne rezervate in varovalne gozdove. Posegi v gozdne rezervate in varovalne gozdove niso dovoljeni, izjemoma lahko poseg odobri pristojni minister za gozdarstvo, vendar le, če se s posegom bistveno ne zmanjšajo funkcije, zaradi katerih je bil gozd razglašen.

Druga območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

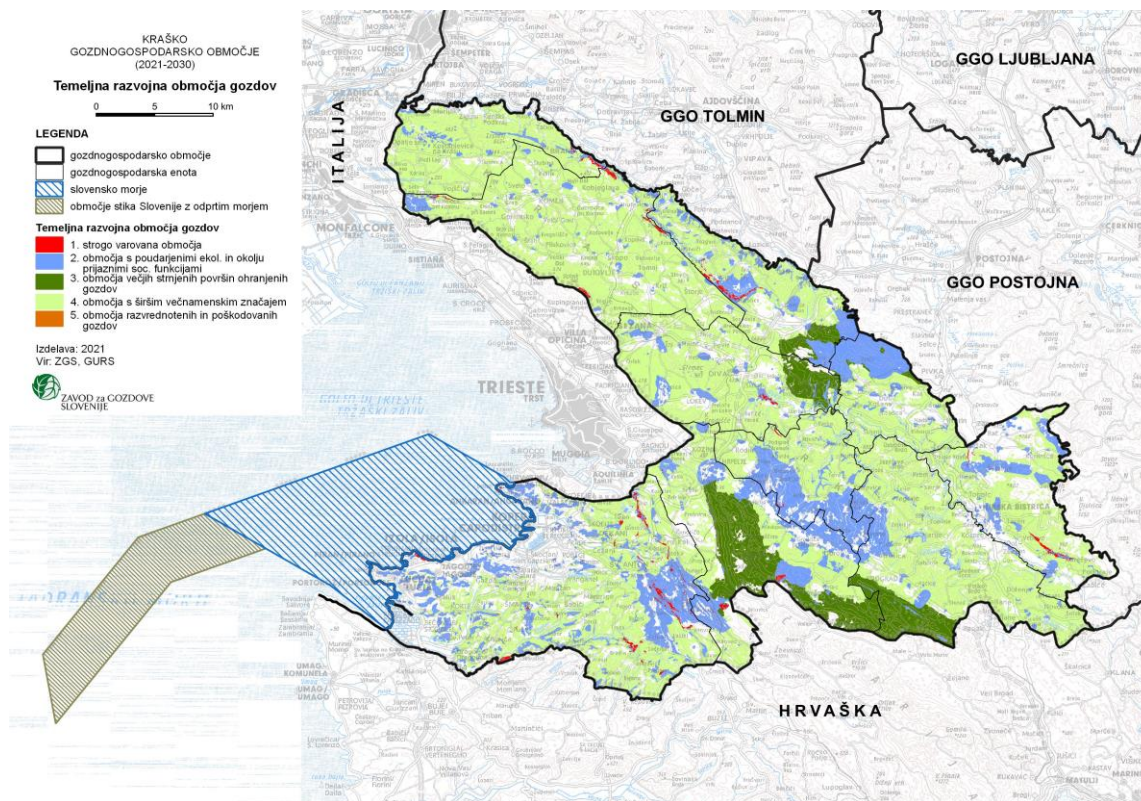
Pod ta območja štejemo območja s poudarjenimi ekološkimi in okolju prijaznimi socialnimi funkcijami ter območja večjih strnjenih površin ohranjenih gozdov. Med okolju prijaznimi socialnimi funkcijami štejemo funkcijo varovanja naravnih vrednost, funkcija varovanja kulturne dediščine, zaščitno funkcijo, higiensko zdravstveno, estetsko in raziskovalno funkcijo. Med ekološkimi funkcijami imata največjo težo funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na karti temeljnih razvojnih območij gozdov niso prikazani linijski in točkovni objekti, zato je potrebno pri teh smiselno upoštevati določen varnostni pas, ki pa je odvisen od konfiguracije terena in se giblje od 10-50 m. Prednostno se gozdove ohranja tudi v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.

Območja s širšim večnamenskim značajem so tista območja, ki so z vidika funkcij gozda in strnjenosti ter ohranjenosti gozdnih površin najbolj dopustna za posege v gozd in gozdni prostor ob upoštevanju vseh zakonskih omejitev.

Pri obravnavi vseh posegov v gozd in gozdni prostor veljajo sledeča splošna načela:

- na območjih, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so posegi dopustni le, ko so s prostorskimi plani opredeljeni za druge namene ali se nanašajo na velik javni značaj brez možnosti variantnih rešitev ter posegi, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom, še posebej, če so določeni ukrepi posredno potrebni za zagotavljanje določene funkcije;
- v območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda;
- posege v gozd se usmerja v robna območja gozdov v smislu zaokroževanja negozdnih površin – preprečiti fragmentacijo gozdnih kompleksov;
- posege se usmerja v gozdove slabše zasnove in kakovosti, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč (povratna raba kmetijskih zemljišč);
- pri gradnjah objektov naj bodo ti zaradi protipožarnega varstva in nevarnosti podrtja dreves ali njihovih delov na objekt, od gozda odmaknjeni vsaj eno sestožno višino (pri prostorskih planih se oddaljenost od gozda meri od namenske rabe gozdnega zemljišča) ali pa naj med gozdom in objektom poteka kamionska prometnica, ki predstavlja oviro pri širjenju požara in hkrati predstavlja dostop za gasilska intervencijska vozila;
- pri posegih v gozd se pogoji za gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po izvedbi posega ne smejo poslabšati;
- v skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevati krčitve za izbrane upravljalvske cone;
- na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja;
- smiselno se upoštevajo smernice za pridobitev vodnega soglasja, navedene v poglavju 5.3.4, ki se nanašajo na posege v prostor;
- za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se usmiselno upoštevajo usmeritve, navedene

v poglavju 7.5. Lovsko upravljaljskega načrta za Primorsko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora.

Slika 17 : Temeljna razvojna območja gozdov

Gozdovi postajajo vedno pomembnejši z vidika rekreacije in turizma. S tem namenom je bila izdelana tudi karta členitve gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma (karta F), ki določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in kolesarjenje po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh. Predstavlja osnovno orientacijsko strokovno podlago za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. V skladu z izdelano karto so gozdni rezervati območja brez rabe, gozdovi s poudarjenimi ekološkimi funkcijami ter mirne cone pa so območja, kjer je dovoljena samo peš hoja. Preostala območja so področja, kjer sta po označenih vlakih dovoljeni jahanje in vožnja s kolesi (večji del Krasa, Čičarije in notranjosti slovenske Istre) ter druga območja (pretežni del Brkinov, notranjost slovenske Istre), kjer je v skladu z zakonodajo možna poljubna raba gozda. Vlake tudi po označitvi za kolesarjenje in ježo še naprej ostajajo v osnovi gozdne prometnice, ki so prvenstveno namenjene gospodarjenju z gozdom.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Večfunkcionalna območja

V večfunkcionalnih območjih, predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora, je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo. V načrtih GGE naj se oblikujejo skupni cilji pri rabi gozdnega prostora in določi prioritete.

5.3.3 Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi

Območja, pomembna za divjad in prostoživeče živali, so večji gozdni kompleksi GGO. To so območja redke poseljenosti, kjer se prostoživečim živalim lahko zagotavlja zadosten življenjski prostor za razmnoževanje, poleganje, gnezdenje in vzrejo mladičev, zagotavljajo pogoji za naravni življenjski ritem prostoživečih živali. Zadrževanje divjadi v teh območjih omogoča zmanjševanje konfliktov v kmetijskem prostoru. Zato je pomembno, da se ta območja ohranjajo celovito ter da se ukrepi v gozdu prilagodijo življenjskim potrebam prostoživečih živali.

V GGO so za divjad pomembna območja: Črni hribi na Goriškem, Volniška brda (Brestovsko podolje in Žekanc), Sopada s Čebulovico, pogorje Vremščice s Terom in zgornjo dolino reke Raše, širše območje Golobne med Rodikom in Artvižami, Slavniško pogorje s Kojnikom in dolino Malinske, severno pobočje Čičarije z Matarskim in Podgrajskim podoljem do Staroda, Žlebovi na severnem pobočju Volovje rebri, Reber med sv. Ahacem in Kozlekom ter južna pobočja V. in M. Razborja.

Območja pogorja Vremščice, širše območje Golobne med Rodikom in Artvižami, Slavniško pogorje s Kojnikom, Žlebovi na severnem pobočju Volovje rebri, Reber med sv. Ahacem in Kozlekom ter južna pobočja V. in M. Razborja so pomembna tudi za ohranjanje velikih zveri. Zaradi zagotavljanja zadostne prehranske kapacitete je pomembno, da se v teh območjih lahko ohranja nekoliko višja številčnost parkljarjev, kar lahko zagotavljamo z izboljšanjem habitatov za slednje. Lovski del ON uvršča ta območja v osrednje območje jelenjadi, kjer velikim zverem prilagaja tudi ukrepe v populacije parkljarjev.

Za izboljšanje habitatov prostoživečih živali se:

Na celotnem GGO, predvsem pa v večjih gozdnih kompleksih, povečati površine mladovij in sestojev v obnovi.

Na območjih večjih ujm se po potrebi izvaja zaščita mladja plemenitih listavcev ali gospodarsko pomembnih drevesnih vrst (hrasti) ter usmeri oziroma poveča odstrel rastlinojedih parkljarjev na problematičnih območjih.

Na celotnem GGO se pospešuje razvoj plodonosnih ter medovitih drevesnih in grmovnih vrst. V območjih, pomembnih za divjad in prostoživeče živali, se po potrebi plodonosne vrste tudi sadi.

Z namenom izboljšanja ponudbe prehrane za rastlinojede prostoživeče živali je pomembno ohranjati oziroma na območjih, pomembnih za divjad, tudi povečati površino travnikov in pašnikov v gozdnem prostoru. Površine se urejajo tako, da se tvori čim daljši gozdni rob.

Košene in laze v gozdnem prostoru na območjih pomembni za divjad se ne pogozduje.

V predelih z večjo gozdnatostjo in predeli z manjšimi deleži mladih razvojnih faz je potrebno vzdrževati grmišča, gozdni rob in obrečne pasove. Z vzdrževanjem brstov in listov grmovnih ter drevesnih vrst na višini, dostopni živalim, se zagotovi boljša ponudba hrane in kritja. Take površine je smiselno osnovati na travnikih, kjer je zaradi zaraščanja košnja onemogočena. Ohranja se vrstna pestrost, pospešuje plodonosne vrste ter osnuje čim večjo širino in slojevitost gozdnega roba. Ukrep je namenjen pticam, mali divjadi ter rastlinojedi parkljasti divjadi.

Na območjih, kjer primanjkuje površinskih voda – območja karbonatne matične podlage, je potrebno vzdrževati najmanj 3 vodne vire na 1.000 ha. Izvajanje ukrepov naj ohranja biotsko pestrost in se izvaja izven razmnoževalnih ciklov dvoživk in drugih živali (pozno jeseni ali pozimi). V območjih, kjer je izražena potreba po večjem vodnem viru, se ta izdelava oziroma vzdržuje. Tako vodno telo (manjši vodotoki, druga stoječa voda) mora biti dostopno prostoživečim živalim.

V loviščih Krasa in slovenske Istre predvsem v predelih s kmetijsko krajino se vzdržujejo remize (ostanki ali umetno osnovani grmovni sloji naravne vegetacije) za malo divjad in druge prostoživeče živali. Ohranja ali po potrebi se tudi osnujejo skupine drevja in grmovja prvotne zarasti.

Pri gospodarjenju z gozdom se ohranjata košato in votlo drevje ter določen delež odmrlih suhih dreves različnih debelin, ki naj bodo v prostoru enakomerno razporejeni. Ukrep naj se izvaja v GGE Kras I in II, Goriško, Istra. Ohranja se ugodno razmerje med odmrlo lesno maso in lesno zalogo sestojev.

Solnic se ne postavlja v območja pomlajevanja.

V območjih, pomembnih za divjad in ugotovljenih zimovališčih, se v okviru možnosti pospešuje izvajanje zimske sečnje. V poštev pridejo tudi drevesa porasla z bršljanom. Ukrep je namenjen izboljšanju ponudbe prehrane rastlinojede divjadi v zimskem času.

V prostoru, kjer se opažajo znaki, da so prostor poselile velike zveri, se območja ob ugotovljenih brlogih varujejo z vzpostavitev ekocelic.

Za boljše razumevanje dinamike prirastka divjega prašiča, naj se vodi evidenca gozdnega obroda po GGE. Gozdni obrod namreč bistveno vpliva na številčnost divjega prašiča in njegovo prostorsko razporeditev. Vpliv slednjega pa lahko vodi v premike rastlinojede divjadi - jelenjad (konkurenca za hrano ter povečanje nemira v prostoru) v predele, kjer je divjad manj zaželen.

Zaradi relativno nizke stopnje objedenosti gozdnega mladja in razmeroma nizkih škod od jelenjadi na kmetijskih površinah je cilj njenega upravljanja zadržati naraščanje številčnosti v prostoru. Območja GGE Brkini I in II, Čičarija, Vrhe ter Vremščica so osrednja območja jelenjadi, kjer je mogoče trajnostno upravljanje z jelenjadjo. V GGE Istra, Goriško in Kras I ter II ni v celoti namenjeno trajni poselitvi z jelenjadjo, dopušča pa se delno poseljenost oziroma poseljenost v določenih obdobjih leta. V delih GGO z izrazito kmetijsko in/ali urbano krajino se jelenjad iz okolja izločuje.

5.3.4 Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa

Gradnja gozdnih cest in vlak

Relativno slaba odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami ter želja po intenziviranju gospodarjenja z gozdovi narekuje nadaljnje odpiranje gozdov. Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami in vlakami, so strnjeni gozdni kompleksi na najboljših rastiščih, kjer je odpiranje gozdov ekonomsko najbolj upravičeno in območja, ki so z ekonomskega vidika trenutno manj primerna, je pa odpiranje gozdov povezano s krepitvijo drugih funkcij gozda. Rekonstrukcije gozdnih poti, kolovozov je možno izvesti z enostavno dokumentacijo in možnostjo sofinanciranja. Z uporabo traktorskih gozdarskih prikolic lahko s prometnicami, ki ne dosegajo standarda gozdne ceste, zadovoljivo in racionalno odpremo gozdni prostor. Sistem gradnje gozdnih prometnic je potrebno približati sistemu vzdrževanja gozdnih prometnic. Investitor bi morale postati občine, lastniki pa zgolj podajo soglasje za gradnjo gozdnih prometnic.

Pri izbiri tehnologije gradnje gozdnih prometnic sta pomembna dva dejavnika, naklon terena in vrsta hribine. Za gradnjo gozdnih cest v strmem terenu in trši hribini, predvsem na apnencu, je najustreznejša tehnologija bagra s pnevmatskim kladivom. Možnost menjave nakladalne žlice s pnevmatskim kladivom in s tem drobljenje trše kamnine zmanjša negativne posledice, kakršno prinaša drobljenje z miniranjem. Uporaba buldožerja je opravičljiva predvsem za izgradnjo vlak v mehkejši hribini – fliš.

Na mehkejši hribini je uporaba bagra namesto buldožerja za izgradnjo gozdnih cest primernejša predvsem z vidika minimalnih poškodb, ki jih povzroči bager na stoječih drevesih in tleh. Brežine morajo biti oblikovane tako, da so stabilne in čim manj prizadenejo okolje. Odvodnjavanje vode s cestnega telesa zagotovimo z vzdolžnimi prečnimi jarki in koritnicami, vtočnimi jaški in prepusti ter z dražniki in prečnimi jarki. Za izgradnjo propustov bi se namesto betonskih cevi vgrajevale cevi iz plastičnih mas. Te so enostavnejše za vgradnjo in omogočajo hitrejši pretok vode.

Ob načrtovanju in umeščanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah [25]. Pri tem je potrebno upoštevati smernice ZRSVN, ZVKDS in DRSV zapisane v usmeritvah poglavij 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9, 5.3.10 in 5.3.11.

Načrtovanje in umeščanje gozdnih cest naj se prednostno izvaja v območja gozdov iz karte E brez omejitev in v območja z omejitvami v primeru, da bodo po presoji s strani pristojnih organizacij označena kot ustrezna. Karta E je pripravljena tako, da kot omejitve vsebuje: Erozijska in plazljiva območja (podlaga omejitve pri gradnji po zakonu o vodah), kulturne spomenike tipa arheološke

dediščine, 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske pestrosti, 1. stopnjo funkcije ohranjanja varstva naravnih vrednot in cone vrst različnih ptic predvsem detlov.

Novih gozdnih prometnic se na območju botanične, zoološke, ekosistemske, drevesne, hidrološke, podzemeljsko geomorfološke in geološke naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.

Čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. niso dopustna.

Vzdrževanje gozdnih cest in vlak

Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost cest, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekte na gozdnih prometnicah pred propadanjem.

Do poškodb cestnega telesa pride zaradi vremenskih vplivov (vedno več je neviht in nalivov), neustrezne ali prekomerne rabe (vožnja v času odjuge, vožnja s težko mehanizacijo), vedno večjega pritiska drugih uporabnikov gozdnega prostora (gobarji, planinci, izletniki) in pomanjkljive ali nestrokovne gradnje gozdnih cest. Medtem ko na vremenske pojave nimamo vpliva, pa na ostale stvari lahko vplivamo – predvsem z ustreznimi režimi uporabe gozdnih prometnic in strokovno gradnjo.

Pri vzdrževanju gozdnih cest je treba opraviti več različnih del, ki omogočajo, da ostanejo gozdne ceste normalno prevozne. Pozorni moramo biti na stanje vozišča, koritnic, bankin, brežin in elementov za odvodnjavanje vozišča (prečnih in vzdolžnih jarkov, dražnikov, propustov). Brežine in bankine ob cesti se sčasoma obrastejo, tako da začnejo rastline zaraščati vozišče in ga ožiti. Zato je potrebno tako cesto obsekati. Obsekovanje opravimo strojno (mulčar), debelejša drevesa odstranimo z motorno žago.

Predvsem na apneni matični podlagi je priporočljiva obnova obrabne plasti z mletjem (reciklaža), s tem načinom zmanjšamo stroške prevoza nasipnega materiala. Pred odločitvijo je potrebno preveriti stanje deleža kamnitega dela nosilne in obrabne plasti. V predelih s povečanim zemljatim delom obnova vozišča z drobljenjem ni priporočljiva.

Po izvedenih delih in po vsaki uporabi vlak je potrebno zaradi preprečitve erozije na vlakah izvesti ali očistiti prečne jarke. Urejeno odvodnjavanje prepreči erozijo in kvarno delovanje padavinskih voda. S tekočim vzdrževanjem se ohranja prevoznost vlak, varnost poteka prometa po njih, preprečuje poškodbe zaradi padavinskih voda in erozije ter preprečuje izliv vode in njenih nanosov iz vlak na gozdno cesto ali druge prometnice. Vlake je potrebno vzdrževati:

- dnevno po koncu delovnega dneva (v primeru padavin in na mehkejših vlakah),
- periodično (med enim in drugim spraviom in v primeru zasutja odvodnih jarkov),
- konzerviranje vlake (ko daljše časovno obdobje ni predvideno spraviom).

Zadovoljiv raven prevoznosti gozdnih cest se zagotavlja tudi z ustreznim režimom uporabe gozdnih prometnic. Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Posebno moteč je promet s terenskimi vozili, motornimi kolesi in štrikolesniki, ki se pogosto odvija tudi izven prometnih površin.

Gozdovi lahko opravljajo svoje funkcije le, če so ohranjeni v vsej svoji celovitosti. Osnovati je potrebno območja, kjer bi vsaj do neke mere omejili negativne vplive množičnega obiska. S tem bi napravili korak k ohranjanju biotske pestrosti v gozdovih in k miru, ki ga je v gozdovih vse manj.

Vse te okoliščine narekujejo, da se na gozdnih cestah neurejeno stanje uredi s prometnim režimom, ki ga po zakonskih in podzakonskih določilih določa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo.

Iz zapisanega je razvidno, da je vzdrževanje gozdnih cest in določanje režima uporabe gozdnih prometnic zelo pomembno. Vzdrževanje zahteva velike denarne vložke, tako države kot lokalne skupnosti in lastnikov gozdov, zato so potrebni maksimalni napor pri usklajevanju različnih interesov na področju načrtovanja, izvajanja in kontrole izvedbe vzdrževanja gozdnih cest.

Sečnja in spravilo

Lastniki gozdov bodo v primerih pridobivanja lesa za lastne potrebe še naprej uporabljali tradicionalno tehnologijo sečnje z motorno žago in spravila s kmetijskimi ali adaptiranimi kmetijskimi traktorji.

V naslednjem desetletnem obdobju se pričakuje naraščajoč delež uporabe gozdarskih traktorskih prikolic s hidravlično nakladalno napravo. Za tehnologijo spravila lesa z gozdarsko traktorsko prikolico so poleg gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek primerne tudi ostale poti in kolovozi, ki imajo tehnične elemente primerljive z vlakami oziroma niso obdane s kamnitimi zidovi.

Strojna sečnja je primerna tehnologija sečnje za sanacijo ujm in izvedbo krčitev, vendar zgolj na površinah, kjer niso prisotna arheološka najdišča oziroma s pridobljenim kulturno varstvenim soglasjem. Pri rednem gospodarjenju pa je strojna sečnja priporočljiva zgolj na karbonatni matični podlagi, kjer ni prisotnih arheoloških najdišč in kjer niso poudarjene ekološke ali socialne funkcije gozda in kjer sestojne razmere takšno tehnologijo dopuščajo (starejši drogovnjaki, debeljaki). Strojna sečnja pri rednem gospodarjenju na flišni matični podlagi je dopustna ko so tla povsem suha ali zamrznjena. V načrtih GGE se določi površine, kjer strojna sečnja ni primerna, na ostalih površinah pa se določi tehnologija sečnje na podlagi gozdnogojitvenih načrtov. Upošteva se priporočilo 11, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede uporabe strojne sečnje na območjih Natura 2000 in v UC.

Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah uporabe sodobnih tehnologij.

Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV).

Pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.

Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se drevesne naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.

Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmeni, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja.

Pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja.

Gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

Na območju drevesne naravne vrednote se ohranja območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

Lesna biomasa

Aktiviranje potencialov lesne biomase v GGO bo odvisno od razmer na trgu energentov, ki so večinoma vezani na cene fosilnih goriv. Na spremembo razmer lahko odločilno vplivajo tudi razmere na lesnih trgih sosednjih držav, predvsem severne Italije, kot enega največjih porabnikov lesne biomase. Potencial gozdov ne sme biti samo les, ampak morajo biti tudi močna, usposobljena in opremljena gozdarska podjetja, podjetniki in kmetje, ki jim delo v gozdu predstavlja osnovno oziroma dopolnilno dejavnost. Poleg tega bodo taka podjetja odpirala nova delovna mesta in trajno oskrbovala porabnike lesne biomase. Lastniki gozdov, kmetje in izvajalska podjetja morajo s skupnim nastopom ponuditi trajne in ekonomsko zanimive količine lesne biomase porabnikom.

Vloga ZGS pri aktiviranju potencialov lesne biomase zajema od svetovanja in izobraževanja lastnikov gozdov o varnem delu v gozdu, sodobnih tehnologijah pridobivanja lesne biomase, združevanja lastnikov gozdov, pomoči pri javnih razpisih, ki omogočajo sofinanciranje nabave gozdarske mehanizacije in odpiranje gozda z gozdnimi prometnicami, do predstavitve potencialov lesne biomase v okviru sodobnih sistemov ogrevanja.

Poleg ponudbe lesne biomase znanim porabnikom je v GGO smiselna postavitev biomasnega logističnega centra s ponudbo lesnih sekancev in drv. Pomen takega centra je trajno zagotavljanje trga z vsemi oblikami lesne biomase z zajamčeno kakovostjo. Tak center omogoča nakup tudi manjših količin lesne biomase in hkrati nudi možnost manjšim lastnikom gozda, da v lokalnem prostoru prodajo svoje gozdne proizvode.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi

1. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda**, ki ga izda Direkcija RS za vode.
2. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
3. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja [44].
4. Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
5. Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

6. Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
7. Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah [45] - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
8. Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja [46], pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
9. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
10. Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
11. Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij [47].
12. Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
13. Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
14. Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarnopravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov [51].

5.3.5 Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala

V GGO je 26 gozdnih GSO za 15 drevesnih vrst. Skupaj obsegajo 194 ha površin. Štiri so skupina semenjakov, ostali pa semenski sestoj. Vsi ležijo v submediteranski ekološki regiji, od tega jih leži 10 v nižinskem pasu do 300 m nadmorske višine, 16 pa v spodnjem višinskem pasu med 301 in 700 m nadmorske višine. Osem GSO je tudi gozdni genski rezervat (GGR), kar pomeni, da ustrezajo kriterijem za ohranjanje gozdnih genskih virov in so sestavni del gozdne genske banke.

Semenski sestoji gozdnih drevesnih vrst so sestoji s prilagojenim ciljem gospodarjenja, ki obsega proizvodnjo kakovostnega semena z odlično dedno zasnovo ob sočasnem uresničevanju drugih gozdnogojitvenih ciljev. Nega semenskih sestojev vključuje poleg ukrepov nege odraslih gozdnih

sestojev tudi ukrepe, s katerimi izvajamo žlahtnjenje določene drevesne vrste, in ukrepe, ki povečujejo obrod semena [41].

Usmeritve za nego in vzdrževanje gozdnih semenskih objektov [42]:

- Sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji oziroma z nego oblikovati zgradbo sestoja, ki bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semena.
- Odstranjevanje dreves z neželenimi lastnostmi (npr. razsohlost, zasukanost debla, zavrtost vlaken, asimetrija krošnje itd.) iz populacije.
- Izvajanje potrebnih varstvenih del in sanitarnih sečenj.
- V ukrepe nege se vključi reproduktivni del populacije, ki večinoma predstavlja dominantna in subdominantna drevesa. Ostala drevesa se v ukrepe nege ne vključujejo, oziroma se jih pri drevesnih vrstah, pri katerih se seme pridobiva s tal (npr. bukev, hrasti) ohranja zaradi ohranjanja zastora tal.

Usmeritve za pridobivanje GRM:

- Pridobivanje gozdnega reprodukcijskega materiala (GRM) se izvaja v času močnega obroda s plezanjem ali s podrtega drevja oziroma s tal izpod dreves, ki so med seboj praviloma oddaljena vsaj za dve drevesni višini.
- Pridobivanje GRM večinskih (sestojnih) drevesnih vrst naj poteka s 50 ali vsaj 25 dreves (jelka, bukev, graden), manjšinskih vrst pa s 25 ali vsaj 10 dreves.
- Pridobivanje puljenk se priporoča v času močnega deževja v fazi mirovanja vegetacije.

Usmeritve za varstvo genetske pestrosti GRM:

- Ohranjanje zadosti velike številčnosti reproduktivnih populacij (z zdravim reproduktivnim delom krošenj), predvsem redko prisotnih manjšinskih DV.
- Ohranjanje koridorjev/povezav med gozdovi, ki omogočajo migracijo genov (peloda in semena), predvsem v kmetijski krajini slovenske Istre.
- Adaptivno gospodarjenje z gozdom (čim večji nabor drevesnih vrst v gozdno gospodarskih načrtih, pospeševanje manjšinskih drevesnih vrst, uporaba avtohtonih drevesnih vrst in njihovih provenienc, naravna obnova in ohranjanje njene sposobnosti, ustrezen delež obnove s sadnjo in setvijo).
- Pretehtati je potrebno izbor drevesnih vrst, ki bo rasel naslednjih 100 in več let. Večjo pozornost si zaslužijo manjšinske drevesne vrste s primernimi gozdno gojitvenimi lastnostmi in pionirskim značajem, od katerih se lahko pričakuje veliko trdoživost v različno ugodnih življenjskih razmerah.
- Zaradi zagotavljanja prilagoditvene sposobnosti bodočih sestojev na spremembe v okolju je nujna uporaba genetsko pestrega GRM s pridobivanjem semena iz velikega števila dreves v letu močnega obroda, strokovno ustrezno mešanje GRM in na osnovi provenienčnih testov določene možnosti prenosa GRM med provenienčnimi območji.
- Pomembno je ustrezno srednjeročno načrtovanje shranjevanja zalog semena v semenski hranilnici in razpoložljivost ustreznih vzgojnih oblik sadik.
- Naravna obnova je prioriteta izbira. Kljub temu je potrebno povečati delež umetne obnove, kjer je to smiselno - posebno problematična so poškodovana območja, kjer ima drevje poškodovane regenerativne dele krošenj, ki naj bi zagotavljala naravno pomlajevanje, ter manjšinske drevesne vrste, npr. češnja, ki se v gozdovih pojavljajo sporadično, hkrati pa lahko posamezni osebek tvori tudi celo skupino vegetativno razmnoženih klonov istega matičnega drevesa. Slabost naravne obnove je tudi, da so gozdni viri lahko ogroženi, saj

dolgožive drevesne vrste zgolj s prenašanjem genetskih informacij preko naravne obnove ne morejo dovolj hitro prilagoditi na nove bolezni in škodljivce.

- Osnovanje plantaž za povečanje genetske pestrosti manjšinskih vrst, kot so: črnika, zelenika, hrast oplutnik.
- Pri ravnanju s sadikami do sadnje je treba upoštevati vloženo delo in ravnati s sadikami po načelih skrbnega gospodarja, po sadnji pa izvajati ustrezno nego in zaščito.

Zaradi rasti pomena manjšinskih DV in potreb po podpori migracijam DV zaradi podnebnih sprememb, bi bilo v prihodnje smiselno predvideti vzpostavitev novih ali dodatnih GSO in GGR predvsem za naslednje drevesne vrste:

V nižinskem pasu Šavriškega provenienčnega podobmočja: **poljski javor**, **gorski javor**, beli gaber, **kraški gaber**, domači kostanj, **navadni koprivovec**, navadni jadicovec, **bukev**, veliki jesen, navadni lovor, navadna nešplja, **črni gaber**, **širokolistna zelenika**, črni bor, **obmorski bor**, pinija, rdeči bor, lihopernata rujevina, češnja, cer, **črnika**, puhasti hrast, dob, rdeči hrast, tisa, lipovec, navadna lipa, poljski brest.

V nižinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: **poljski javor**, **trokrpi javor**, ostrolistni javor, gorski javor, beli gaber, **kraški gaber**, domači kostanj, **navadni koprivovec**, bukev, mali jesen, oreh, **črni gaber**, črni bor, lihopernata rujevina, češnja, rešeljika, cer, **črnika**, graden, puhasti hrast, dob, rdeči hrast, **hrast oplutnik**, mokovec, skorš, brek, tisa, lipovec, navadna lipa, poljski brest.

V spodnjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: poljski javor, **trokrpi javor**, **topokrpi javor**, ostrolistni javor, **gorski javor**, črna jelša, navadna breza, beli gaber, **kraški gaber**, **domači kostanj**, **navadni koprivovec**, **bukev (na karbonatih)**, mali jesen, navadna bodika, oreh, navadni nagnoj, **črni gaber**, rdeči bor, rešeljika, hrast oplutnik, dob, rdeči hrast, mokovec, jerebika, skorš, brek, tisa, lipovec, navadna lipa, **gorski brest**, poljski brest.

V srednjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: jelka, gorski javor, **bukev**, mali jesen, črni gaber, češnja, cer, **graden**, mokovec, jerebika, tisa, **gorski brest**.

Vzpostavitev vseh navedenih objektov je v naslednjem desetletju težko uresničljivo, zato so prioritete označene s krepko pisavo.

Preglednica 65: Pregled gozdno semenskih objektov v GGO (na dan 1. 1. 2021).

Drevesna vrsta	Ident. številka	Kategorija	Provenienčno območje	Tip	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Pinus halepensis</i>	0.0139	izbran znano	submediteransko	sestoj	zasebno	2
<i>Fraxinus angustifoli</i>	0.0140	poreklo	Submediteransko	sestoj	državno	1
<i>Fraxinus excelsior</i>	0.0141	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	2
<i>Quercus cerris</i>	0.0142	izbran znano	Submediteransko	sestoj	državno	6
<i>Abies cephalonica</i>	0.0144	poreklo	Submediteransko	sestoj	državno	2
<i>Quercus petraea</i>	7.0138	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	5
<i>Fagus sylvatica</i>	7.0143	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	5
<i>Pinus nigra</i>	7.0145	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	5
<i>Pinus nigra</i>	7.0252	izbran	Submediteransko	sestoj	zasebno	6
<i>Pinus nigra</i>	7.0255	izbran	Submediteransko	sestoj	zasebno	10
<i>Prunus avium</i>	7.0259	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	4
<i>Quercus petraea</i>	7.0260	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	3

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Drevesna vrsta	Ident. številka	Kategorija	Provenienčno območje	Tip	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Sorbus torminalis</i>	7.0261	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	2
<i>Quercus ilex</i>	7.0266	znano	Submediteransko	skupina	državno	1
<i>Pinus nigra</i>	7.0289	poreklo	Submediteransko	sestoj	zasebno	60
<i>Quercus pubescens</i>	7.0344	znano	Submediteransko	sestoj	državno	11
<i>Sorbus domestica</i>	7.0345	poreklo	Submediteransko	sestoj	državno	6
<i>Sorbus torminalis</i>	7.0346	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	6
<i>Acer monspessulanum</i>	7.0347	znano	Submediteransko	sestoj	zasebno	2
<i>Acer monspessulanum</i>	7.0352	poreklo	Submediteransko	skupina	državno	3
<i>Tilia platyphyllos</i>	7.0353	znano	submediteransko	semenjakov	državno	6
<i>Quercus cerris</i>	7.0354	poreklo	Submediteransko	skupina	državno	33
<i>Quercus petraea</i>	7.0355	znano	Submediteransko	semenjakov	državno	4
<i>Quercus cerris</i>	7.0375	poreklo	Submediteransko	sestoj	zasebno	1
<i>Quercus pubescens</i>	7.0408	izbran	Submediteransko	sestoj	državno	9
<i>Quercus pubescens</i>	7.0409	znano	Submediteransko	sestoj	zasebno	2

5.3.6 Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige

Specifična lastniška struktura gozdov v GGO zahteva intenziven in vztrajen pristop do lastnikov gozdov. Povprečna zasebna gozdna posest je majhna, praviloma razdeljena v več prostorsko ločenih parcel. Velikost posesti se v procesu dedovanja še zmanjšuje. To otežuje gospodarjenje z zasebnimi gozdovi in zmanjšuje interes lastnikov za gospodarjenje z njimi. Neodvisnost od dohodka iz gozda, neopremljenost z gozdarsko opremo in mehanizacijo, pomanjkanje znanja iz gospodarjenja z gozdom so eni izmed glavnih preprek glede intenzivnejšega pristopa pri gospodarjenju z gozdom.

Izobraževanje lastnikov gozdov je ena najpomembnejših oblik aktivnega sodelovanja lastnikov gozdov pri zagotavljanju učinkovitega gospodarjenja z gozdovi, tako v ekonomskem smislu kot tudi v smislu krepitev vseh nematerialnih funkcij gozdov.

Glede na primanjkljaj znanja o gozdu in gospodarjenju z gozdom pri večini lastnikov gozdov v GGO ter za potrebe ozaveščanja širše javnosti o vlogah gozda, je potrebno spodbuditi organizacijo krožkov, ekskurzij, tekmovanj oziroma izbirnimi neobveznimi predmeti o gozdu in gospodarjenju z gozdom. Pripraviti vsebine za formalno in neformalno izobraževanje učiteljev in predavateljev v osnovnih šolah.

Za lastnike gozdov je potrebno pripraviti izobraževalne programe v skladu z njihovimi potrebami. Pri tem je potrebno upoštevati njihovo obstoječe znanje, pripravljenost in opremljenost za delo v gozdu. Tečaje za lastnike gozdov je potrebno nadgraditi in uvesti možnost pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije preko udeležbe na tečajih.

Poudarjeno izobraževanje je potrebno na naslednjih temah: gojenje in varstvo gozdov, varno delo v gozdu, krojenje lesa, finančne podpore v gozdarstvu, pravni predpisi o gozdu in gozdarstvu.

Zainteresirane skupine lastnikov zaokroženih območij na ravni oddelka je potrebno spodbuditi k skupni sečnji in izboru skupnega kvalitetnega izvajalca za izvedbo gozdarskih del. Za spodbujanje sodelovanja z lesarstvom in lesarsko industrijo se upošteva tudi priporočilo št. 17 Okoljskega poročila na strani 182.

Ljudje se vse bolj zavedajo pomena gozdov. Navezanost ljudi na gozdove se krepi, predvsem zaradi okoljske vloge gozdov in priljubljenost gozdnega okolja za oddih in rekreacijo, čeprav se ljudje zavedajo pomena gozdov za les v obliki energenta oziroma gradbenega materiala. Intenzivirati je potrebno komuniciranje z javnostjo (šole, mediji, družbena omrežja, postavitve tabel v gozdovih z več obiska oziroma podajanje informacij ob večjih sečiščih). Intenzivirati je potrebno komuniciranje z drugimi strokami ter aktivnejše izobraževati vse uporabnike prostora in načrtovalce rabe prostora.

5.3.7 Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave

V GGO je opredeljenih 68 zavarovanih območij; dva naravna rezervata, en regijski park, štiri krajinski parki in 61 naravnih spomenikov (celoten seznam je v prilogi). Skladno s 40. členom ZON je potrebno z naravnimi vrednotami ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj.

Posegi in dejavnosti na naravni vrednoti se lahko izvajajo samo v primeru, da ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega oziroma opravljanje dejavnosti, in sicer tako, da:

- da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
- se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,
- se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
- se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje,
- se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote.

Na območju strogih naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.

Na območju naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Izjemoma so dovoljena dela in ukrepi, ki povečujejo in izboljšujejo lastnosti narave, zaradi katere je bil naravni rezervat določen in so v skladu s cilji zavarovanja. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.

Pri gospodarjenju z gozdovi na naravnih spomenikih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Na območju naravnih spomenikov je prepovedan vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil lastnosti, zaradi katerih je bil del narave določen za naravni spomenik - gradnje gozdnih prometnic, gospodarjenje z gozdovi in krčitve gozdov so izjemoma dovoljene le, v kolikor to ni prepovedano in je v skladu s cilji zavarovanja. Na najpomembnejših območjih je določena 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.

Pri umeščanju novih gozdnih prometnic se na širših zavarovanih območjih obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.

Pri posegih v prostor na širših zavarovanih območjih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.

Za gospodarjenje z gozdovi na območju naravnih vrednot se upoštevajo usmeritve Zavoda RS za varstvo narave, in sicer:

- bo gospodarjenje prilagojeno oziroma prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva,
- čas izvajanja posegov se rastlinam in živalim prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja oziroma poseganje ne sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporabljajo pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oziroma spreminja življenjskih razmer na rastišču, potrebno paziti, da se naravne vrednote ne poškoduje (drevesa se podira stran od naravne vrednote),
- na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst,
- novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik,
- na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja,
- po odmrtnju naj se drevesa v gozdu prepuščajo naravnemu razkroju,
- v obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna.
- Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru,
- v obrežnem pasu se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin,
- pri sečnji in spravilu lesa se uporabljajo biološko razgradljiva olja.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto.

Splošne usmeritve za varstvo naravnih vrednot glede na zvrsti:

Botanične naravne vrednote

- Na botaničnih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Zoološke naravne vrednote

- Na zooloških naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi živalskim ciklom, tako da poseganje ne sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Ekosistemske naravne vrednote

- Na ekosistemskih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote (ekosistema) in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, oz. se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenjenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

Drevesne naravne vrednote

- Drevesnim naravnim vrednotam se z gozdnogojitvenimi ukrepi (sproščanje krošnje, odstranjevanje konkurentov) omogoča uspešno rast v sestoju.
- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti se naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območju rastišča naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Po odmrtnju naj se drevesa v gozdu prepušča naravnemu razkroju.

Hidrološke naravne vrednote

- V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- Čas izvajanja posegov v obrežnem pasu se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir, oz. se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti ter vzrejanja mladičev.
- V obrežnem pasu se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Geološke naravne vrednote

- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.
- Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja.
- Gradnja gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. ni dopustna.

Podzemeljske geomorfološke

- Ekoloških razmer se v okolici jam in brezen ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.
- Gospodarjenje naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam in brezen ne umešča, oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

Oblikovane naravne vrednote

- Na območju oblikovanih naravnih vrednot se lahko izvajajo le posegi, s katerimi se izboljša vitalnost drevesa ter odstranjuje nevarnosti (odstranjevanje suhih vej).
- Odmrla, poškodovana in slabo vitalna drevesa naj se nadomesti z novimi drevesi enake vrste. Drevoredov naj se ne prekinja, krči ter drugače zmanjšuje njihove površine.

5.3.8 Varstvo kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja

- V vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen.

- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- Odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline.
- Gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine.
- Postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- Sanitarna sečnja naj se izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS).
- Odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami.
- Izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko

pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine

- območje stavbne dediščine varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

5.3.9 Natura 2000 in ohranjanje biotske raznovrstnosti**SPLOŠNE VARSTVENE USMERITVE**

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

V GGO je opredeljenih 14 ekološko pomembnih območij (EPO). Na EPO se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je EPO opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Na EPO, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni. Možne posege se načrtuje tako, da se čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

EPO v pretežni meri prostorsko sovpadajo z Natura 2000 območji. Posledično naj se smiselno upoštevajo varstvene usmeritve, podane v poglavju 6.3.9 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor in upravljalvske cone.

Za EPO Dragonja – porečje (71500) so izpostavljene konkretne varstvene usmeritve, in sicer:

- ohranja se sestoje primorskih borovij in jadranskega kostanjevega gozda,
- morebitne krčitve naj se izvajajo predvsem na zaraščenih površinah z nekdanjo kmetijsko rabo,
- ohranja naj se sestoje vrbovja, jelševja in druga obvodna drevesna vegetacija.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora, upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste), naj se le-te odstranjuje in omejuje (predvsem z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst).

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini.
- Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje oziroma mrežo ekocelic.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb.
- Pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitenih in ogroženih
- Ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne vrste.
- Ohranjanja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V gospodarskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem.
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase, s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati naravno obnovo gozdov.
- V sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti, je mogoča tudi obnova s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izviroh, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst.
- Z namenom varovanja prstoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Druge usmeritve

Treba je osnovati mirne cone ali omejiti gibanje obiskovalcev gozda v območjih habitatov ogroženih živalskih vrst, ki so občutljive za vznemirjanje (npr. velika uharica). Za veliko uharico predstavljajo pomemben habitat za gnezdenje prepadne stene kraškega roba.

GOZDOVI V OBMOČJIH NATURA 2000 IN EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČJIH

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v tabelarni obliki v Prilogi 6.1 »Cilji in ukrepi« Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 (v nadaljevanju PUN) oziroma so lahko dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve za doseganje podrobnejših varstvenih ciljev oziroma izvajanje podrobnih varstvenih ukrepov (PUN, Poglavje 3). Konkretne varstvene usmeritve po upravljavskih conah se v skladu z veljavnim PUN smiselno vključijo v pripravo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Sklep vlade št. 00719-6/205/13 z dne 9. 4. 2015 nalaga ministrstvu in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo. S sklepom vlade št. 35600-5/2020/4 z dne 7. 1. 2021 je vlada podaljšala uporabo podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje iz PUN, do sprejetja novega programa upravljanja v letu 2022.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo za vsa območja Natura 2000 znotraj GGO

Usmeritve za varstvo območij Natura 2000 izhajajo iz Naravovarstvenih smernic [24], ki smo jih prejeli iz Zavoda RS za varstvo narave ob pripravi GGN GGO in so naslednje:

- Na Natura 2000 območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:
 - ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
 - ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
 - ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
 - ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:
 - živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
 - rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Upošteva se tudi priporočilo 6, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede protokola za sanacijo posledic ujm v predelih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva narave.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Ohranja se večje strnjene gozdne komplekse, v njih naj se ne posega z velikimi infrastrukturnimi posegi.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravna drevesna sestava ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradba gozdov.
- Pospešujejo naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranjati delež površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera nad 30 %.
- Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Gospodarjenje z gozdovi, gozdnimi jasami in gozdnimi robovi naj se načrtuje tako, da se ohranja pestra zeliščna in grmovna vegetacija.
- Ohranjajo se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.

- Okoli znanih gnezd sršenarja, kačarja, velike uharice in planinskega orla naj se oblikujejo mirne cone, v katerih naj se v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic.
- Smotno in v čim večji meri naj se uporabijo mehanizmi, s katerimi je možno financirati in izvajati ukrepe za ohranjanje oziroma izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov Natura 2000.
- Ohranja naj se manjšinske habitatne tipe (Gozdovi s prevladujočima vrstama *Quercus ilex* in *Quercus rotundifolia*, Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*), Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih). Te gozdove naj se prednostno prepušča naravnemu razvoju, morebitno gospodarjenje naj bo usmerjeno k ohranjanju nosilnih drevesnih vrst.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranjajo gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne umešča na območju jam oziroma naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerjajo izven najobčutljivejših območij ohranjanja narave.
- Povečati površine negospodarjenih gozdov v varovanih območjih s prednostnim usmerjanjem v upravljavske cone.
- Ekocelice naj se prioriteto oblikuje znotraj upravljavskih con za vrste, vezane na negospodarjene gozdove, v območjih že do sedaj negospodarjenih gozdov oziroma gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja v zadnjih 20 letih in v varstvenem pasu gozdnih rezervatov; ključen pogoj je primernost habitatov, pri čemer se zgledujemo po primerih dobrih praks in izdelanih priročnikih (Support, Life Kočevsko).
- Ohranjati površine gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera, ki so hkrati del UC.
- Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Proizvodne dobe v posameznih UC prilagajati glede na naravovarstvene smernice ob upoštevanju strateških usmeritev glede ohranjanja površine varovalnih in gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja in zagotavljanja ustreznega razmerje razvojnih faz in zgradbe gozda.
- Pri obnovi gozdnih sestojev v posameznih UC upoštevati usmeritve za velikost pomladitvenih jeder, podane v naravovarstvenih smernicah oziroma v PUN za posamezne upravljavske cone oziroma vrste.

Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov je naveden v Prilogah, poglavje 13.10. Pregled upravljavskih con Natura 2000, s podrobnimi oziroma konkretnimi varstvenimi usmeritvami in ukrepi iz naravovarstvenih smernic po upravljavskih conah so navedene v Prilogah, poglavje 13.11.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo na vseh ekološko pomembnih območjih (EPO)

Ekološko pomembna območja v pretežni meri prostorsko sovpadajo z Natura 2000 območji. Posledično se smiselno upoštevajo splošne varstvene usmeritve pri posebnih varstvenih območjih Natura 2000 za celoten gozdni prostor in za upravljavske cone.

Za ekološko pomembno območje Dragonja-porečje so podane naslednje konkretne varstvene usmeritve:

- Ohranja se sestoje primorskih borovij in jadranskega kostanjevega gozda.
- Morebitne krčitve naj se izvajajo predvsem na zaraščenih površinah z nekdanjo kmetijsko rabo).
- Ohranja naj se sestoje vrbovja, jelševja in druga obvodna drevesna vegetacija.

Seznam EPO, ki se nahajajo v GGO, je naveden v Prilogah, poglavje 13.9.

5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi

Kot varovalni gozdovi so izločeni vsi gozdovi, ki so kot taki razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21]. Njihova površina v GGO zanaša 1.593 ha. V teh gozdovih je potrebno upoštevati z Uredbo predpisan režim gospodarjenja.

Na območjih, kjer gozd poleg varovalne funkcije opravlja tudi poudarjeno zaščitno funkcijo, pa je potrebno skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad objekti, ki zadržuje morebitno padajoče kamenje in skalovje. V teh območjih morajo biti ukrepi zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov ali tudi v panjevske gospodarjenje. Uporablja naj se sproščena tehnika gojenja gozdov, kjer se pospešuje šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa (v mladih gozdovih se ohranjajo predrasla drevesa, v starejših gozdovih pa debela drevesa z močno rtino in razvejanim koreninskim sistemom. Tik pod območjem proženja padajočega kamenja je zaželeno debelejša drevje, medtem ko so na območju nad elementi ogroženosti zaželeni čim bolj gosti sestoji. Za izboljšanje zaščitne funkcije gozda se lahko pušča visoke panje (nad 1,3 m) ter pušča ležeča debela pravokotno ali poševno na padnico. Na strmih pobočjih, kjer preti nevarnost usadov, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižjo lesno zalogo. Na erodibilnih strmih pobočjih se je potrebno izogibati vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije. Za protivetrne gozdove pa je potrebno skrbeti, da se njihova obnova vrši postopno, da je vedno prisoten dovoljšen odrasel pas gozda, ki opravlja to funkcijo v okolici naselij in infrastrukturnih objektov. Boljšo protivetrno zaščito opravljajo iglavci, ki v zimskem času ne odvržejo iglic.

Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo gozda je potrebno Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [36] na ogroženih območjih po Zakonu o vodah [25] (**poplavna, erozijska, plazovita in plazljiva območja**) so povzeta po 86., 87. 88. in 89. členu ZV in usmeritev DRSV [21] in so naslednja:

Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja [23]. Ohraniti je treba obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Vodovarstvena območja, vodotoki in območja poplav v GGO so prikazani v poglavju 12, na karti M – Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah. Ohraniti je treba obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Na **erozijskem območju** ki je informativno prikazano na karti O v poglavju 12, je prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,

- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Na **plazljivem območju** lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Informativni prikaz plazovitih območij je prikazan na karti N v poglavju 12. Na plazljivem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oziroma zadrževali povečan odtok padavin oziroma vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Za **plazovita območja** so določena zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost, da se ti pojavijo, vendar teh območij na Kraškem GGO ni.

Usmeritve s področja **urejanja hudournikov**:

- odstraniti je treba vso neprimerno drevnino (drevesa, ki koreninijo na območju pretoka visokih vod, drevesa na nestabilnih delih brežin ali na pobočju nad strugo, kjer so opazni znaki plazenja ali erozijske zajede;
- na območjih, kjer je verjetnost za vključitev drevnine v strugo rek, v oddaljenosti vsaj ene drevesne višine ne pušča nobenih lesenih ostankov, ki lahko ogrozijo poplavno varnost. Prav tako se v tem območju ne pušča habitatnih dreves in prepušča območij gozdov naravnemu razvoju – vzpostavitev ekocelic) [26];
- z zagotavljanjem in izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok;

- pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oziroma širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja (hlodi, panji, vejevje, drva itd.) v strugo.

Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila.

Druge usmeritve

Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda. Na nižji ravni upoštevati tudi priporočilo 11 iz Okoljskega poročila na strani 181 glede ohranjanja biotske raznovrstnosti v varovalnih gozdovih.

5.3.11 Upravljanje z vodami

V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi ali drugi stopnji je potrebno režim gospodarjenja prilagoditi predpisanemu varstvenemu režimu in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [25] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [36], ki jih je izdala DRSV.

Splošne usmeritve

Na območjih vodnih teles, ki se uporabljajo ali so namenjena za odvzem vode za javno oskrbo s pitno vodo, je pri gospodarjenju z gozdovi potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) [47].

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1 [25], meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda [27].

Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom ZV-1 [25] niso dovoljeni, razen naštetih izjem.

Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 [25] in so pomembne z vidika gospodarjenja z gozdovi, so:

- ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnja objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 [25] ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1 [25]:

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1 [25], po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1 [25], da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 [25] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV [25], ki jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 [25] oziroma 60. člena ZV-1 [25]).

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi in odlaganje odpadkov.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi:

Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo gozda podoben kot za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ukrepi naj bodo malopovršinski, zgradba sestojev primerna rastišču, obnova pa čim bolj naravna. Ob vodnih virih naj se pušča stabilno obvodno rastje, ki najbolje opravlja hidrološko funkcijo. V okolici vodnih virov naj se ne uporablja kemičnih sredstev ali izvaja zemeljskih del na gozdnih vlakih. Pri vlakih, ki prečkajo vodotoke, je potrebno preprečiti izlive olj ter poškodbe strug ali brežin vodotokov. V območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije je nujna takojšnja sanacija poškodovanih gozdov.

Smernice za ogrožena območja po ZV-1 [25] (poplavna, erozijska, plazovita in plazljiva območja) so obravnavane v poglavju 5. 3. 10. Smiselno se tudi upoštevajo smernice in usmeritve DRSV za pridobitev vodnega soglasja, navedene v poglavju 5.3.4.

5.3.12 Gozdni rezervati in raziskovalni objekti**Gozdni rezervati**

V GGO je izločenih 6 gozdnih rezervatov s skupno površino 195 ha. Imajo izjemno poudarjeno raziskovalno funkcijo in so zelo pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov. V teh gozdovih se ne gospodari. Razglašeni so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in imajo različen režim varovanja. Njihova površina ostaja enaka predhodnemu ureditvenemu obdobju. V prihodnje je predvideno njihovo povečanje na območju Kovnice v GGE Brkini II na manjšem zaprtem območju gozdnega rastiščnega tipa primorskega gorskega bukovja z bledorumenim koreničnikom.

V gozdnem rezervatu s strogim varstvenim režimom (Kojnik, Krkavška komunela, Volnik) so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Okrog gozdnega rezervata s strogim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine. V njem se lahko izvajajo samo sanitarne sečnje.

V gozdnem rezervatu z blažjim varstvenim režimom (Čuk, Nad Braniškim gradom, Plešivski gozd) je ob spremstvu delavca Zavoda dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. Zaradi zagotavljanja poučne in turistične funkcije se v njem lahko dovoli vzdrževanje gozdne ali ogledne učne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelavo nove učne ali ogledne poti se dovoli le z dovoljenjem MKGP. Okrog gozdnega rezervata z blažjim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine.

V preteklem ureditvenem obdobju so bile ob obnovah načrtov GGE v gozdnih rezervatih izvedene prve meritve sestojev na prilagojenih ploskvah 50x50 m, na katerih se je izvedlo popolno premerbo dreves. Število izločenih ploskev je bilo odvisno števila izločenih homogenih sestojev v posameznem gozdnem rezervatu. V prihodnjem ureditvenem obdobju je potrebno na istih vzorčnih ploskvah izvesti ponovitev meritev, da se pridobi podatke o prirastku dreves ter trende spreminjanja drevesne sestave in lesne zaloge. Obnoviti je potrebno meje gozdnih rezervatov.

V gozdnih rezervatih se drevesa prepustijo naravnemu razvoju, kar velja tudi za primere, ko gozdne rezervate prizadenejo ujme ali napadi bolezní in škodljivcev gozdnega drevja. V gozdnem rezervatu je dovoljeno iz sanitarnih vzrokov posekati ali odstraniti zgolj tisto gozdno drevje, ki neposredno ogroža promet in gibanje ljudi, če ob gozdnem rezervatu ali skozenj poteka gozdna prometnica, gozdna učna pot, planinska pot, ali druga pot v javni rabi.

Raziskovalni objekti

Ohraniti obstoječe raziskovalne objekte in nadaljevati z raziskavami in monitoringom na njih. Tukaj sta pomembna predvsem naslednja dva raziskovalna objekta.

Raziskovalne ploskve v okolici Divače, kjer je Biotehniška fakulteta leta 2012 v nasadu črnega bora osnovala 6 poskusnih nasadov šestih različnih vrst avtohtonih listavcev (navadna bukev, divja češnja, navadni oreh, navadni koprivovec, gorski javor in graden). Tri ploskve ležijo na ravnini in nadmorski višini 441 m, tri ploskve pa na pobočju na nadmorski višini do 642 m na JZ legi. Vsaka ploskev je velika 0,6 ha in znotraj nje je poleg sadik puščen tudi prazen prostor z namenom ugotavljanja naravnega pomlajevanja. Prve meritve ugotavljanja uspešnosti sadnje in višinskega prirastka so bile izvedene v letu 2013 in nato v letu 2017. Na vseh ploskvah se redno izvajajo gojitvena dela. V prihodnjem ureditvenem obdobju bi bilo potrebno izvesti ponovno analizo uspešnosti sadnje in višinskega preraščanja sajenih drevesnih vrst in jih primerjati z naravnim pomlajevanjem.

Provenienčni testi za duglazijo na raziskovalnem objektu Padež 1 so se pričeli leta 1971 s sadnjo 15 ameriških provenienc, posajena pa je bila tudi ena domača provenienca. Sadilni material je priskrbel organizacija IUFRO. Nasad je bil po snovanju negovan in zaščiten pred divjadjo ter izvedene so bile tudi prve meritve, ki so pokazale na velike razlike znotraj samih provenienc. Leta 1991 so v okviru diplomske naloge na objektu bila izvedena prva mednarodne provenienčna preučevanja duglazije. Aktivne raziskave preučevanja provenienc pa potekajo od leta 2017 dalje in tudi v prihodnjem ureditvenem obdobju so na tem objektu predvidene nadaljnje raziskave.

Glede na podnebne spremembe, ki se odvijajo v naravi in tudi v gozdovih, bi bilo potrebno v prihodnje izvesti raziskovalne naloge, ki bi poskušale odgovoriti na naslednja vprašanja:

- katere drevesne vrste so najbolj tolerantne na sušni stres na najbolj ekstremnih sušnih rastiščih v GGO
- kako se bo v prihodnje spreminjala požarna ogroženost naravnega okolja
- kako najuspešneje pomladiti gozd po naravni poti na rastiščih z jesensko vilovino
- najuspešnejši koncepti obnove oziroma premene panjevske gozdov.

5.3.13 Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda

Turizem in rekreacija poleg neposrednih negativnih vplivov, ki jih povzročajo turisti in rekreativci v gozdu, prinaša tudi močno obremenitev okolja z različnimi vrstami onesnaževanja in s tem tudi gozda. V okviru svojih pristojnosti je potrebno zlasti delovali proti agresivnim oblikam turizma in rekreacije, kot so množično gibanje z motornimi vozili, ki povzročajo poškodbe tal in gozdnih prometnic, negativnim vplivom množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem, vznemirjenje gozdnih živali, vnašanje invazivnih tujerodnih vrst, povzročanje požarov v naravnem okolju, rekreacija v nočnem času in podobno. Obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma.

Ker je rekreacijska in turistična raba gozda v GGO v porastu (k temu najbolj prispeva ozaveščenost prebivalcev o pomenu gibanja v naravi za zdravje in intenzivno oglaševanje ponudnikov športne opreme za prosti čas), je potrebno okrepiti osveščanje o pomenu ohranjanja in varstva gozdov ter spoštljivem odnosu do narave v skladu s kodeksom Obisk v naravi.

V primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti. Trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov [52]. Pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gospodarske javne infrastrukture.

Pojavili so se novi turistični produkti, kot so opazovanje živali ali foto lov, vodeni pohodniški ali kolesarski izleti ter mikroturizem, zato je potrebno v okviru interdisciplinarnega strokovnega dialoga

zastopali gozdu prijazne oblike gibanja v naravi. Lastnikom gozdov in lokalnih skupnostim je potrebno omogočiti večje vključevanje v turistično ponudbo in ne nazadnje vzpostaviti učinkovit nadzor in dopolnitev zakonodaje v smislu zagotavljanja trajnostnega turizma in rekreacije v gozdu.

Komunikacija in sodelovanje med lastniki gozdov, obiskovalci, ponudniki turističnih produktov in upravljavci ne zadošča več za reševanje nastale konfliktna situacije, zato je potrebno vzpostaviti sistem učinkovitega spremljanja negativnih učinkov na gozdne ekosisteme ter mehanizmov za omejevanje le-teh.

Usmeritve za trajnostno rabo turistične in rekreacijske funkcije gozda ter preprečevanje konfliktov.

Osnovanje in označitev režima prometa na gozdnih prometnicah

ZGS, OE Sežana je v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalnimi skupnostmi v skladu z zakonskimi in podzakonskimi akti na najbolj obremenjenih gozdnih cestah določil in označil režim uporabe gozdnih prometnic. Obstoječe omrežje gozdnih prometnic z omejitvami za promet je potrebno dopolniti in vzdrževati.

Z določitvijo in posledično označitvijo režima prometa na posameznih gozdnih cestah je potrebno doseči:

- varovanje gozda kot ekosistema z vsemi vlogami, ki jih ta v prostoru zagotavlja;
- varovanje okolja prostoživečih divjih živali;
- usmerjanje določenih vrst prometa na za to predvidena področja;
- varovanje gozdnega cestnega telesa pred poškodovanjem ali uničenjem.

Mreža mestnih gozdov GGO

V mestnih in potencialno mestnih gozdovih je potrebno vzpostaviti večino potrebne infrastrukture za gozdno pedagogiko, rekreacijo in doživljajski turizem.

Opazovanje prostoživečih živali

Neustrezno pripravljeni turistični produkti opazovanja prostoživečih živali imajo lahko negativen vliv na vrsto. Na tem področju je potrebno smiselno upoštevati smernice, ki so jih v okviru projekta LIFE DINALP BEAR pripravili za opazovanje medveda, ki predvideva: nenehno prisotnost usposobljenega vodnika, ustrezno interpretacijo (izobraževalni vidik turistične izkušnje) in izgradnjo infrastrukturo ustreznih opazovalnic.

Gozd s posebnim namenom

Med gozdove s posebnim namenom, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, smo uvrstili tiste odseke, v katerih prevladujejo območja, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (gozd Cirje, RP Škocjanske jame, KP Glinščica, Naravni rezervat Strunjan, Brezoviška slepa dolina in Odolina). V gozd s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, smo uvrstili tudi Kulturni spomenik Lipica ter vojaško strelišče Bač. V teh gozdovih sta načrtovana možni posek ter gojitvena in varstvena dela, intenzivnost ukrepov pa je prilagojena posameznim zahtevam in obvezam, ki izhajajo iz režima upravljanja ter stopnje varovanja.

Usmeritve za obrambno funkcijo

- Izvaja naj se poostren sanitarni nadzor gozda in vzdržuje protipožarno infrastrukturo.
- Pri vojaških aktivnostih je potrebno izvajati vse ukrepe, ki preprečujejo prehajanje onesnaževal v tla in odlaganje odpadkov v okolje.

Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo

- Vzdržuje naj se bujen gozdni rob in polnilni sloj v okolici emisijskih virov in večjih naselij.
- Spremlja naj se zdravstveno stanje posameznih drevesnih vrst.

Usmeritve za poučno, rekreacijsko in turistično funkcijo

- Zaradi varnosti naj se izvaja nadzor zdravstvenega stanja gozda in sanitarno sečnjo.
- Po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti.
- Med izvedbo gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev.
- Vzdrževati je potrebno didaktično opremo na tematskih poteh.
- Rekreacijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven naravovarstveno najobčutljivejših območij.

Usmeritve za estetsko funkcijo

- Zagotavljati je potrebno zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost.
- Izvajati je potrebno veduto sečnjo in vzdrževati gozdni rob.
- Ohranjati naj se estetsko zanimiva drevesa in grmovnice.

5.3.14 Druge usmeritve

Usmeritve za požarno ogrožene gozdove (1. in 2. stopnja požarne ogroženosti)

Varstvo gozdov in celotnega naravnega okolja pred požari je ena od prednostnih nalog gozdarstva v GGO. V grobem je razdeljeno na prilagojene gojitvene usmeritve, preventivna varstvena dela in gašenje požarov.

Strategija gašenja požarov v naravnem okolju temelji na gasilskih enotah, ki se v bližino požara pripeljejo s terenskim vozilom, opremljenim s primerno količino vode in visokotlačno črpalko, zato mora biti požarno ogrožen prostor odprt z omrežjem prometnic, ki omogoča prevoze vsaj z gasilskimi terenskimi vozili, obenem pa predstavljajo tudi določeno oviro za širjenje požarov.

Optimalna odprtost požarno ogroženega prostora znaša 25 m/ha, orientacijska razdalja med prometnicami je do 400 m [40]. Ob tem je potrebno upoštevati reliefne posebnosti, zaradi katerih je po potrebi omrežje lahko tudi gostejše. Za protipožarno varstvo so koristne vse obstoječe prometnice, ki omogočajo neposreden dostop v naravno okolje.

1. Gojitvene usmeritve

- Dolgoročna revitalizacija degradiranih rastišč, ki posledično zmanjšuje elementarno (dano po naravi) požarno ogroženost.
- Pospeševanje na požare bolj odpornih drevesnih vrst.
- Čim dlje ohranjati normalen ali tesen sklep sestojev, ki pomaga pri vzdrževanju humidne notranje klime.
- Obnova naj poteka z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, kjer talni požar lahko preide v vršnega. Pri planiranju obnove paziti na čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami.
- Krajšanje pomladitvenih dob.
- Naravna obnova z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja (hrasti, bori ...) ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev.
- Obnova s sadnjo naj se izvaja po izvršenih tehničnih ukrepih za preprečevanje požarov.
- Nega v gošči in letvenjaku z veliko jakostjo, usmerjena v hitro preraščanje med razvojnimi fazami.

2. Varstvene usmeritve

- Odpiranje požarno ogroženega naravnega okolja s protipožarnimi presekami, ki skupaj z gozdnimi in javnimi cestami tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja. Razdalja med prometnicami naj bo do 400 metrov.

- Osnovno omrežje protipožarnih presek tvori mreža protipožarnih presek 1. kategorije. Na območjih, kjer terenske ali druge razmere tega ne dopuščajo, se načrtuje gradnja oziroma protipožarnih presek 2. kategorije. Dolžina protipožarnih presek 2. kategorije naj praviloma ne presega 1 km.
- Prometnice naj bodo opremljene s čim več izogibališči in obračališči ter vstopnimi ploščadmi. Največja razdalja med izogibališči je 200 metrov, obračališči pa 400 metrov.
- Prometnice morajo imeti svetli profil brez krošenj, da lahko omogočajo dostop tudi večjim gasilskim vozilom in omejijo širjenje vršnega požara.
- V zelo strmih ali drugače težko dostopnih predelih, ki jih ni mogoče odpirati s prometnicami, naj se gradi protipožarne steze. Te so praviloma krajše od 1 km oziroma premagujejo do 200 metrov višinske razlike.
- Znane povzročitelje požarov npr. železnica, se lahko na težko dostopnih območjih omeji z gradnjo protipožarnih zidov. To so suhozidi iz kamna, visoki do en meter, ki morajo biti stalno očiščeni vseh gorljivih materialov in služijo za zaustavitev oziroma upočasnitev požarov.
- V okolici naselij in pomembnejših infrastrukturnih objektih je smiselno v okviru občinskih prostorskih načrtov načrtovati kmetijsko namensko rabo. S tem se omogoči izvedbo krčitev gozdov z namenom vzpostavitve kmetijskih površin, ki predstavljajo v primeru požara manjšo grožnjo naseljem in infrastrukturi. V okolici naselij je možna tudi protipožarna paša živine.
- Postavljanje tabel za označevanje protipožarne infrastrukture in protipožarnih opozorilnih tabel ob prometnicah in območjih zadrževanja ljudi.
- Gradnja hidrantov, kjer se prometnice v naravnem okolju približajo vodovodom. Po presoji namensko urediti tudi druge vodne vire, tako da so primerni za oskrbo vode intervencijskim vozilom.
- Snovanje oskrbovalnih oziroma pristajalnih ploščadi za helikopterje in letališča na komenskem Krasu.
- Delovanje protipožarne opazovalne službe v jugozahodnem delu Slovenije (v okviru URSZR) s pomočjo video nadzora ter z vključitvijo terenskih delavcev v obdobju povečane požarne ogroženosti naravnega okolja.
- Redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembne za učinkovito gašenje požarov.

3. Usmeritve za sanacijo požarišča Goriški Kras

- Območje Goriškega Krasa je med 15. 7. 2022 in 29. 7. 2022 zajel največji gozdni požar v zgodovini samostojne Slovenije, ki je prizadel 2.902 ha gozda. Za sanacijo obsežnega požarišča bo izdelan sanacijski načrt, pri katerem bo sodelovala najširša strokovna javnost in predvidel bo številne ukrepe in usmeritve za sanacijo tega zelo obsežnega požarišča. Spoznanja, ugotovitve in predvsem usmeritve iz sanacijskega načrta se lahko smiselno uporabijo tudi varstvu gozdov na preostalem delu GGO, ki je požarno ogroženo.

Usmeritve za tehnologijo gradnje protipožarnih presek so podane pri usmeritvah za gradnjo gozdnih prometnic. Protipožarne preseke so načeloma prometnice z elementi gozdnih cest (širina v premi 3,5 m, nakloni, radiji in razširitve v ovinkih, urejen sistem odvodnjavanja), ki so lahko tudi brez zgornjega ustroja. Zagotovljena mora biti stalna prevoznost z gasilskim kamionom ali drugim prevoznim sredstvom, za katero je bila zgrajena.

V GGO smo določili območja, na katerih je v naslednjem ureditvenem obdobju potrebno zagotoviti zadostno gostoto protipožarnih prometnic. Navedena so v prilogi št. 13.15.

Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Ohranja in krepi se predvsem delež kostanja, ki je tako medonosna kot tudi plodonosna drevesna vrsta. Med medonosnimi drevesni vrstami se pospešuje predvsem lipo, divjo češnjo, javor in jelko, pri robiniji pa se pospešuje predvsem osebke semenskega nastanka in vitalne osebke panjevskega nastanka, ki lahko razvijejo veliko krošnjo.

Mreža mestnih gozdov GGO

V GGO nobena občina ni z odlokom razglasila mestnega gozda, ki je, kot kažejo primeri dobrih praks npr. v Celju, najbolj učinkovita oblika upravljanja s trajnostnim turizmom in rekreacijo v gozdu.

Tam, kjer naravne in infrastrukturne danosti to omogočajo, se občinskim svetom na območju GGO predlaga, da lahko s ciljem trajnostne ureditve, zavarovanja in upravljanja gozdnih površin z vidika turizma in rekreacije razglasijo svoje mestne gozdove.

5.4 Ukrepi

5.4.1 Možni posek

Možni posek je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem višji za 26 % in znaša 3,6 milijona m³ ali 89 % prirastka. Načrtovani možni posek je za 277 % višji od realiziranega poseka v preteklem ureditvenem obdobju. Načrtovani najvišji možni posek je določen na podlagi stanja sestojev, postavljenih ciljev gospodarjenja in usmeritev. Glede na prirastek in lesno zalogo je višji možni posek načrtovan pri iglavcih, ker znaten del teh gozdov je potreben obnove in nadaljnja akumulacija lesne zaloge ni več smiselna. Od celotnega možnega poseka ga je 49 % načrtovanega kot pomladitveni posek, 42 % kot redčenje in 9 % kot panjevski posek. Sanitarni posek ni posebej načrtovan, vendar se ocenjuje, da bo ta znašal vsaj 15 % možnega poseka. Najnižjo jakost možnega poseka glede na prirastek imajo državni gozdovi, saj se njihova glavovina nahaja v GGE Istra, kjer prevladujejo mlajši sestoji v razvojni fazi drogovnjaka. Najvišja realizacija možnega poseka se pričakuje v RGR na najboljših rastiščih, najnižjo pa na najslabših rastiščih, kjer so dohodki iz gozda najmanjši.

Preglednica 66: Možni posek po oblikah lastništva.

	v 1.000 m ³	m ³ na ha, leto	% od LZ	% od P
Državni gozdovi				
<i>Iglavci</i>	107	1,4	28,4	119,2
<i>Listavci</i>	158	2,0	20,6	62,4
<i>Skupaj</i>	265	3,4	23,2	77,2
Zasebni gozdovi				
<i>Iglavci</i>	1.086	1,4	27,0	120,0
<i>Listavci</i>	2.114	2,8	23,1	79,9
<i>Skupaj</i>	3.200	4,2	24,3	90,1
Gozdovi lokalnih skupnosti				
<i>Iglavci</i>	88	2,1	29,5	137,5
<i>Listavci</i>	65	1,6	21,0	67,5
<i>Skupaj</i>	153	3,7	25,2	95,4
Skupaj vsi gozdovi v GGO				
<i>Iglavci</i>	1.281	1,4	27,3	121,0
<i>Listavci</i>	2.337	2,6	22,9	78,0
<i>Skupaj</i>	3.618	4,0	24,3	89,3

5.4.2 Ponori ogljika

V obdobju 2021-2030 je glede na določen možni posek ugotovljen stabilen ponor ogljikovega dioksida (slika v poglavju 2.5.), in sicer okvirno v višini 49 Gg CO₂ letno. K ponorom ogljikovega dioksida bodo v območju največ prispevali predvsem gozdovi, kjer ni aktivnega gospodarjenja, torej gozdni rezervati (194,77 ha) in varovalni gozdovi (1.453,57 ha), kjer je načrtovan le manjši posek za izboljšanje varovalne vloge gozdov. Na splošno bodo listavci v prihodnjem desetletju v GGO predstavljali ponor ogljikovega dioksida, medtem ko bodo iglavci, katerih višina možnega poseka je načrtovana večja od prirastka, predstavljali emisijo ogljikovega dioksida.

Med pomembnimi ukrepi za zagotavljanje ponorov ogljika v GGO je protipožarno varstvo gozdov, ki omejuje njihovo širjenje in blaži njihove posledice, kajti požari predstavljajo pomembno emisijo ogljikovega dioksida. Pomemben ponor ogljikovega dioksida pa predstavljajo ukrepi nege gozda, ki se odražajo v višji lesni zalogi in kvalitetnem lesu, ki omogočita podaljšanje vezave ogljika v vgrajenem oziroma v trajne oblike predelanem lesu.

5.4.3 Gojitvena, varstvena in ostala dela

Glavni usmeritvi pri načrtovanju vlaganj v gozdove sta zagotavljanje njihove trajnosti, odpornosti (protipožarno varstvo) in stabilnosti gozdov ob hkratnem povečanju njihove kakovosti v lesnoproizvodnem smislu. Obseg negovalnih del, ki prispevajo k dvigu kakovosti gozdov, je predviden na najboljših rastiščih, predvsem v Brkinih in na obronkih Snežniškega masiva, medtem ko sta trajnost in stabilnost gozda prioriteto poudarjeni na ekstremnejših rastiščih Krasa in Istre v gozdovih RGR 120 – Gozdovi toploljubnih listavcev, 121 – Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi in 200 – Varovalni gozdovi.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem je v tem GGN GGO večji poudarek na delih za obnovo gozdov, negi pomlajenih površin po žledolomu, kot tudi na delih za nego habitatov prostoživečih živali. Glavni poudarek pri slednjih je v povezavi z deli v desetletnim LUN na ohranjanju in rednem vzdrževanju obstoječih površin (pasišča – travniki in pašniki, grmišča, vodni viri in kali ...). Na Krasu oziroma karbonatni matični podlagi, kjer ni površinskih tekočih voda, je potrebno nadaljevati z deli izgradnje novih vodnih virov, na območju gozdne krajine, kjer primanjkuje pašnih površin, pa bi bilo potrebno osnovati dodatna pasišča za divjad.

Večina gojitvenih del in del za nego habitatov je načrtovanih v zasebnih gozdovih. Načrtno puščanje biomase v gozdu je predvideno v okvirni količini 1.200 m³, kar je trikrat več od realizacije v preteklem ureditvenem obdobju. Ciljne vrednosti odmrle lesne biomase znotraj območij Nature 2000 za Kraško GGO so prikazane v preglednici št. 68. Ukrep je predviden predvsem v RGR-jih, kjer primanjkuje drevja večjih debelinskih stopenj, to so 120, 121 in 123. Med dela za nego habitatov ni zajet ukrep naravni razvoj biotopov (ekocelice). Obseg izločitve ekocelic se opredeli na podlagi ciljev zapisanih v PUN 2000 in na podlagi usklajevanja naravovarstvenih smernic za GGN GGE. Za izboljšanje realizacije gojitvenih in varstvenih del naj se upošteva tudi priporočili 3 in 15 Okoljskega poročila na strani 180, 181. Varstvena dela, namenjena pretežno protipožarnemu varstvu, so načrtovana pretežno v gozdovih lokalnih skupnosti. Vzrok temu je tehnične narave, ker večina protipožarnih presek poteka po katastrskih poteh, ki so v lasti lokalnih skupnosti.

V okviru predvidenih del za obnovo gozdov načrtujemo tudi ukrep obnove s sadnjo sadik gozdnega drevja na skupno 390 ha gozdnih površin. Za to bo potrebno zagotoviti 947.000 sadik, od tega 16 % iglavcev in 84 % listavcev. Potrebe po obnovi s sadnjo in na splošno vsa gojitvena in varstvena dela lahko dodatno povečajo morebitne naravne ujme, ki bodo prizadele gozdove v naslednjem desetletju. Zaradi velikega pomena stabilnosti sestojev naj se upošteva priporočilo 15 Okoljskega poročila na strani 181 in okrepi (so)financiranje ukrepov za prilagajanje gozdov na pričakovane podnebne spremembe.

V poletju 2022 je gozdove Goriškega Krasa prizadel največji požar v zgodovini Slovenije, ki je prizadel približno 2.900 ha gozdov. Za sanacijo tega požarišča bodo potrebna obsežna vlaganja v obnovo in nego prizadetih gozdnih površin in bodo natančneje opredeljena in ovrednotena v sanacijskem načrtu.

Preglednica 67: Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozdovi		Zasebni in ostali gozdovi		Skupaj	
		minimalno	optimalno	minimalno	optimalno	minimalno	optimalno
Obnova	ha	60	152	1.530	2.206	1.590	2.358
Nega	ha	165	320	2.450	5.595	2.615	5.915
Varstvo	dni	1.800	3.524	19.000	26.815	20.800	30.339
Nega habitatov	dni	60	129	590	2.830	650	2.959

Preglednica 68: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj območij Natura 2000 izven osrednjih con kompleksnih območij Natura 2000 v Kraškem GGO

Natura 2000 območje	DOLGOROČNI CILJ	Ciljna količina v B in C razširjenem debelinskem razredu	Ciljni delež odmrle lesne biomase v LZ in B in C v LZ	Vrsta
Vrhe nad Rašo	poveča se	Znotraj cone vrste puščati 1-2 stoječi hrastovi drevesi C razširjenega debelinskega razreda / ha	5 %, povečati delež C	hrastov kozliček
Slovenska Istra	poveča se	Znotraj cone vrste puščati 1-2 stoječi hrastovi drevesi C razširjenega debelinskega razreda / ha	5%, povečati delež C	hrastov kozliček
Kras	poveča se	Znotraj cone vrste puščati 1-2 stoječi hrastovi drevesi B razširjenega debelinskega razreda / ha	5%, povečati delež B in C	hrastov kozliček
Dolina Branice	poveča se	Znotraj cone vrste puščati 1-2 stoječi hrastovi drevesi C razširjenega debelinskega razreda / ha	5%, povečati delež C	hrastov kozliček

5.4.4 Vlaganja v gozdno infrastrukturo

V GGO je zaradi malo donosnih gozdov, drobne posesti in nerešenih lastniških razmerij gradnja gozdnih prometnic zelo težavna. Poleg lastnikov gozdov je potrebno v projekte izgradnje gozdnih cest vključiti tudi lokalne skupnosti. Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami in vlakami ostajajo podobna kot v preteklem ureditvenem obdobju. Za optimalno odprtost gozdnega prostora v GGO bi bilo potrebno na podlagi rastrske analize zgraditi 223 km gozdnih cest, 450 km gozdnih vlak in 200 km protipožarnih presek. V naslednjem desetletju so te dolžine 75 km gozdnih cest, 150 km gozdnih vlak in 80 km protipožarnih presek. Dodatne presoje zaradi plazljivih in erodibilnih območij so potrebne na flišni matični podlagi (Brkini, Vrhe, Istra, Goriško).

Na karti E- Karta zasnove gozdne infrastrukture so prikazana prednostna območja gradenj gozdnih cest, medtem ko so predvidena območja gradenj protipožarnih presek navedena v prilogi št. 13.15. Z izgradnjo gozdnih prometnic se zmanjšujejo pravilne razdalje, ki so ponekod preko 2.000 metrov. Navedena območja so prioriteta za gradnjo gozdnih prometnic, kjer si želimo intenzivirati gospodarjenje in pričakujemo od lastnikov gozdov, da se bodo odzvali in aktivno pristopili h gospodarjenju z gozdom. Zapisano ne pomeni, da se zunaj prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest ne gradi, ampak se ob pobudi z elaboratom ničelnice le to zavrne ali poda pozitivno rešitev.

Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi vlakami, so na najboljših rastiščih, kjer pričakujemo največjo realizacijo poseka, v sestojih iglavcev, saj imajo ti debelejšo debelinsko strukturo in je znaten del teh gozdov dosegel končno lesno zalogo ali ciljni premer. Tehnologija spravila lesa po kolesih zahteva rekonstrukcije vlak, kot tudi ostalih ne kategoriziranih prometnic (vaške poti, kolovozi). V predelih intenzivnejšega gospodarjenja in javnega značaja je potreben dodaten prispevek občin, agrarnih skupnosti in drugih večjih lastnikov ter uporabnikov gozdne infrastrukture.

Preglednica 69: Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek

Vrsta del	Potrebno za optimalno odprtost v km	Prioritetne dolžine odpiranja v naslednjem desetletju v km
Gradnja gozdnih cest	223	75
Gradnja gozdnih vlak	450	150
Gradnja protipožarnih presek	200	80

Za gospodarjenje z gozdom je pomembno tudi vzdrževanje obstoječega omrežja gozdnih cest. Okvirna ocena stroška letnega vzdrževanja gozdne ceste na kilometer znaša 739 EUR.

6 OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

V praksi je način ekonomskega vrednotenja razmeroma enostaven za lesnoproizvodno funkcijo, težje pa je ovrednotiti ekonomske učinke tistih splošnokoristnih funkcij, ki nudijo predvsem nematerialne užitke in prispevajo k dobremu počutju ali zdravju (npr. estetska funkcija).

Ekonomske vrednotenje lesnoproizvodne funkcije smo izvedli na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd.

V GGO so pričakovani prihodki v višini 151,80 mil. EUR. Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS za obdobje 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021 [28].

Pri izračunu ekonomske presoje so upoštevane neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov. Za preračun bruto m³ v neto m³ je bil uporabljen faktor tako za iglavce kot listavce.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi ocene deleža in cen posameznih skupin GLS. Podlaga so podatki SURS-a.

Preglednica 70: Ocena strukture in cene gozdnih lesnih sortimentov

Gozdni lesni sortiment	Delež zasebni gozdovi (v %)	Delež državni gozdovi (v %)	Delež gozdovi lokalnih skupnosti (v %)
Hlodi - iglavcev, skupaj	20	20	10
Les za celulozo in plošče, iglavcev	80	80	90
Drug okrogel industrijski les, iglavcev	0	0	0
Les za kurjavo, iglavcev	0	0	0
Skupaj iglavci	100	100	100
Hlodi, hrast	5	5	1
Hlodi, bukev	10	10	1
Hlodi ostalih listavcev	2	2	1
Les za celulozo, plošče in kurjavo, listavcev	83	83	97
Skupaj listavci	100	100	100

Preglednica 71: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih)

	Ocena v milijon EUR natančno			Skupaj
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Pričakovani prihodki	134,40	12,10	5,30	151,80
Stroški skupaj (sečnja in spravilo)	57,60	5,30	2,80	65,70
Stroški gojitvena, varstvena in druga dela – optimalni obseg	11,10	0,70	1,20	13,00
Vzdrževanje gozdnih cest	0,30	0	0	0,30
Ocena ekonomske presoje	65,40	6,10	1,30	72,80

Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa, stroške gojitvenih del, stroške varstvenih del in stroške vzdrževanja gozdnih cest.

Stroški sečnje in spravila lesa

Stroške sečnje in spravila lesa smo na podlagi izračunov Gozdarskega inštituta Slovenije – WoodChainManager [29] ovrednotili na višino 20 EUR/m³, kar velja za sečnjo z motorno žago in traktorsko spravilo v srednje ugodnih razmerah v debelinskem razredu B. Zmnožek stroška in količine najvišjega možnega poseka v neto m³ nam da oceno stroškov sečnje in spravila v GGO.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Stroške gojitvenih del smo dobili tako, da smo površino potrebnih del pomnožili s 4,8 dnine/ha) in z vrednostjo dnine (133 EUR/dan). K temu smo dodali še 45 % za materialne stroške.

Stroške varstvenih del in biomeliorativnih del smo ocenili z 0,75 dnine/100 kar je 0,0075 dnine/ha, k čemur smo dodali še 45 % materialnih stroškov.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest

Višino stroškov vzdrževanja gozdnih cest, ki predstavljajo potrebna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, smo ocenili tako, da smo dolžino gozdnih cest pomnožili z okvirno oceno vzdrževanja gozdnih cest v GGO, ki znaša 739 EUR/km.

Rezultati ekonomske presoje gospodarjenja z gozdovi so ob tako izbranih izhodiščnih parametrih v vseh lastniških kategorijah pozitivni. Največji dohodek iz gozda imajo zasebni gozdovi, čeprav med zasebnimi lastniki prevladuje prepričanje, da se v drobni posesti in v slabi strukturi gozdnih lesnih sortimentov ne splača gospodariti z gozdom. Sledijo državni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti, kjer prevladuje slabša struktura gozdnih lesnih sortimentov. Povprečno znaša letni dohodek iz gozda 23 EUR/m³.

7 TVEGANJE ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA

Na izvajanje GGN vplivajo številni zunanji dejavniki, na katere nimamo vpliva. Gre za nevarnosti oziroma tveganja, da se gospodarjenje in gozdovi sami ne bodo razvijali v skladu s cilji načrta in nanje ne moremo oziroma zelo težko vplivamo. Na podlagi ekspertne ocene in rezultatov anket delavnic so bile prepoznane kot največje nevarnosti te, ki so navedene v nadaljevanju.

Ujme in podnebne spremembe

- Zaradi vpliva človeka na podnebje se podnebne spremembe odvijajo hitreje in v smeri dviga povprečnih letnih temperatur zraka, kar ima za posledico vedno pogostejše in močnejše naravne ujme. Pojava ujm v načrtih ni mogoče načrtovati, njihov vpliv na gozdove pa je lahko zelo velik. V prihodnje pričakujemo, da se bo zaradi dviga povprečnih letnih temperatur zraka v GGO povečal sušni stres gozdnega drevja in povečala se bo požarna ogroženost naravnega okolja.
- Podnebne spremembe in dvigovanje povprečne temperature zraka ima lahko za posledico tudi prihod oziroma pojav novih škodljivcev in bolezni gozdnega drevja ter povečanje pojavnosti obstoječih. K temu pripomore tudi globalizacija z vnosom novih škodljivcev in bolezni gozdnega drevja. Neprilagojenost domačih drevesnih vrst na nove škodljivce in bolezni ali pa večjo agresivnost domačih, lahko privede do večjih poškodb v gozdovih ali na določeni drevesni vrsti, ki ima za posledico veliko sanitarnega poseka in spremenjeno strategijo gospodarjenja v gozdovih ali s posamezno drevesno vrsto.
- Velike naravne ujme ali gradacije škodljivih organizmov imajo za posledico veliko količino sanitarnega poseka, pri katerem je les običajno slabše kakovosti, in zaradi velike ponudbe lesa na trgu pride do občutnega padca cen lesa. Nizke cene lesa so za lastnike nestimulativne za sanacijo gozdov, zato pogosto na slabše odprtih področjih, ker dohodek iz gozda ne pokrije stroškov sečnje in spravila, les ostane v gozdu.

Neaktivnost gozdnih posestnikov

- Zaradi majhne in razdrobljene gozdne posesti ter revnejših rastišč je povprečen prihodek iz gozda na hektar površine v GGO majhen, zato lastniki gozdov niso odvisni od dohodka iz gozda in niso motivirani za gospodarjenje s svojo gozdno posestjo.

Birokratske ovire

- Zakonodaja z drugih področij (varstvo voda, varstvo narave, varstvo kulturne dediščine) s svojimi predpisi in omejitvami lahko bistveno zmanjšajo ali celo onemogočijo gospodarjenje z gozdovi na velikih površinah. Problematične so predvsem omejitve na erozijskih območjih, plazljivih območjih in arheoloških najdiščih. Potrebno je sodelovanje med strokami in iskanje skupnih rešitev, da bo ob razumnih omilitvenih ukrepih možno gospodarjenje z gozdovi.
- Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami in vzdrževanje obstoječe gozdne infrastrukture mora biti poenostavljeno. Z gozdovi brez urejenega dostopa za gozdno mehanizacijo ni mogoče gospodariti in so prepuščeni naravnemu razvoju. Potrebno je sodelovanje med strokami in poenostavitev postopkov, da se bodo zaprta območja lahko odpirala z gozdnimi prometnicami.

8 OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT

Kraško GGO je pričelo z izdelavo GGN GGE šele po letu 1985 in vsi GGN GGE so bili izdelani do leta 1990. Prvotno petletno obdobje (za devet načrtov GGE) se je delno uskladilo s spremembami obdobji veljavnosti GGN GGE določenih v GGN GGO (1991-2000) ter spremembi GGN GGO v letu 1997, ker je prišlo tudi do delitve GGE Kras na Kras I in Kras II. V obdobju 2001-2010 je prišlo do spremembe veljavnosti GGN GGE Kras II in Čičarija. V obdobju 2011-2020 pa je prišlo do spremembe veljavnosti GGN GGE Goriško in Čičarija. V ureditvenem obdobju 2021-2030 ni predvidena nobena sprememba veljavnosti GGN GGE.

Preglednica 72: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot

Šifra	GGE	Površina (ha)	Obdobje veljavnosti veljavnega načrta	Prvo leto veljavnosti novega načrta
01	GORIŠKO	6.257	2012 – 2021	2022
02	KRAS I	11.507	2016 – 2025	2026
03	VRHE	6.776	2017 – 2026	2027
04	VREMŠČICA	5.015	2017 – 2026	2027
05	TRNOVO	5.665	2015 – 2024	2025
06	BRKINI II.	12.903	2013 – 2022	2023
07	BRKINI I.	6.377	2014 – 2023	2024
08	ČIČARIJA	11.274	2020 – 2029	2030
09	ISTRA	14.720	2019 – 2028	2029
10	KRAS II	8.378	2018 – 2027	2028

9 METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA

9.1 Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta

Proces priprave in sprejemanja območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov za obdobje 2021-2030 je obsežen in se je formalno pričel v letu 2020 in je v celoti potekal v letu 2021. V letu 2022 se je zaradi postopka celovite presoje vplivov na okolje nadaljeval predvsem postopek sprejemanja območnih načrtov in posledično dopolnjevanje načrtov.

Zaradi usklajevanja številnih interesov, ki jih družba od gozdov pričakuje, je participacija deležnikov v postopku priprave in sprejemanja GGN zelo pomembna. Zato smo v postopek priprave aktivno vključili različno zainteresirano javnost (predstavnike lastnikov gozdov, zastopnikov upravljavcev lovišč, kmetijskega sektorja, služb za varstvo narave, kulturne dediščine, upravljanja z vodami, lokalnih skupnosti ...). Poleg formalno določene participacije deležnikov v okviru zbiranja pobud pred pričetkom izdelave načrta, ter v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve osnutka načrta, smo na ravni Slovenije pripravili predstavitev izdelave in sprejemanja območnih načrtov. V mesecu maju smo po območnih enotah izvedli delavnice, na katerih je bilo predstavljeno stanje in analiza preteklega gospodarjenja. Z udeleženci delavnic so bile opredeljene glavne prednosti, slabosti, priložnosti in tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Izvedli smo anketo za opredelitev pomembnosti različnih ciljev gospodarjenja z gozdovi. V septembru 2021 smo oblikovali delavnice za prikaz opredeljenih ciljev, strategij, usmeritev in ukrepov. Pripravili smo osnutek GGN GGO, ki je bil določen na seji strokovnega sveta ZGS dne 10. 12. 2021 in še isti dan skupaj z okoljskim poročilom, z Vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Po prejemu mnenja o ustreznosti okoljskega poročila je bil GGN za Kraško GGO javno razgrnjen med 26. 7. in 2. 9. 2022. Dne 29. 8. 2022 je bila izvedena javna obravnava GGN za Kraško GGO. Do vseh zbranih pripomb in predlogov se je dne 25. 10. 2022 opredelil svet OE Sežana. GGN za Kraško GGO je bil dopolnjen skladno z omilitvenimi ukrepi iz okoljskega poročila in stališči sveta OE Sežana.

Vzporedno s pripravo GGN GGO je potekal tudi proces izdelave okoljskega poročila in dodatka za varovana območja v postopku Celovite presoje vplivov na okolje. Izvedeno je bilo interno vsebinjenje in vsebinjenje s sektorji, na katerih smo skupaj z udeleženci identificirali potencialne vplive, določili okoljske cilje in kazalnike ter merila vrednotenja. Osnutek okoljskega poročila in dodatka na varovana območja je bil prav tako obravnavan na seji strokovnega sveta ZGS dne 10. 12. 2021 in istega dne z vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Pripravljen okoljsko poročilo smo večkrat usklajevali z mnenjedajalci in 7. 6. 2022 prejeli mnenje Ministrstva za okolje in prostor o ustreznosti okoljskega poročila. Okoljsko poročilo je bilo z načrti razgrnjeno med 26.7. in 2.9.2022 in predstavljeno na javni obravnavi 29. 8. 2022. Opredelili smo se do vseh prejetih pripomb in predlogov ter pripravili dopolnjeno okoljsko poročilo z dodatkom na varovana območja. Dne 4.3.2023 smo prejeli odločbo Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o okoljski sprejemljivosti GGN GGO, kar je bil pogoj za nadaljnji postopek sprejemanja. Dne 18. 5. 2023 je bil na 11. redni seji Sveta Zavoda za gozdove Slovenije določen predlog za Kraški GGN GGO, ki je bil skupaj z ostalimi GGN GGO dne 22. 5. 2023 poslan na ministrstvu pristojni za okolje, prostor in vode ter ohranjene narave v mnenje. Po prejemu mnenj obeh pristojnih ministrstev ob koncu junija 2023 je bil GGN GGO poslan v sprejem.

9.2 Viri in zbirke podatkov

Območni načrt je izdelan na podlagi podatkovnih zbirk veljavnih GGN GGE, ki se posodablja na ZGS in hranijo na podatkovnem skladišču. Upoštevani so bili podatki o sestojih, odsekih in stalnih vzorčnih ploskvah GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020. Zbirke podatkov so bile pred obdelavo usklajene z veljavno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21]. Narejene so bile naslednje korekcije:

- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji varovalnih gozdov (datoteka: odsek) v skladu z Uredbo [21],
- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (datoteke: odseki), v skladu z Uredbo [21],
- glede na kartiranja gozdnih rastiščnih tipov v preteklem obdobju in tipologijo gozdnih rastiščnih tipov (Kutnar in sod., 2012 [30] in Bončina in sod. 2021 [12] smo korigirali podatek o gozdnih rastiščnih tipih (datoteka: odseki_gozdne_združbe).

Orografske značilnosti (tipi površja in pokrajin) in značilnosti podnebja (podnebni tipi) smo opredelili na podlagi Geografskega atlasa Slovenije. Na podlagi podatkov ARSO o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 [11] za dvajset ključnih meteoroloških postaj v Sloveniji, smo prikazali grafikone referenčnih meteoroloških postaj glede na v GGO prisotne podnebne tipe.

Za vegetacijski oris območja smo pripravili posodobitev v prejšnjem načrtu uveljavljene obravnave rastišč z gozdnimi združbami v obravnavo rastišč z gozdnimi rastiščnimi tipi, ki predstavljajo osnovno enoto obravnave gozdne vegetacije. Gozdni rastiščni tipi so opredeljeni po Tipologiji gozdnih rastiščnih tipov Slovenije [30], ki je bila nedavno posodobljena [12]. Tipologija gozdnih rastiščnih tipov omogoča enotno in stabilnejše obravnavanje gozdne vegetacije in primerljivost v celotnem slovenskem prostoru. Posodobljena je bila podatkovna baza podatkov gozdnih rastiščnih tipov (odsgzd).

Opis demografskih in socialnih razmer je narejen na podlagi statističnih podatkov zadnjega popisa prebivalstva.

Vir podatkov za opredelitev števila gozdnih posestnikov, posestne strukture in velikosti posesti v GGO je podatkovna zbirka, ki je nastala v okviru študije Medved in sod. 2010 [31] in bila uporabljena že v prejšnjem načrtu. Osnova za izračun posestne strukture gozdnih posestnikov so bili prostorski podatki GURS (2021) o vseh lastnikih zemljišč v Sloveniji (parcele z atributnimi podatki). Iz podatkov smo na podlagi sestojne karte (ZGS 2021) izbrali le gozdne parcele, ki so bile osnova za izdelavo baze vseh posesti ter lastnikov gozdov po GGO. Te smo glede na obseg gozda, ki ga imajo v lasti, uvrstili v enega od velikostnih razredov in kategorije lastništva, ki ji pripada (zasebni gozd, gozdovi lokalne skupnosti, državni gozd).

Dolžino gozdnih cest za izračun odprtosti gozdov in določitev razmer za pridobivanje lesa smo določili na podlagi Evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS in usklajuje z lokalnimi skupnostmi in sicer po metodologiji, ki je bila prvič uporabljena pri območnih načrtih za obdobje 2011-2020 in je podrobneje predstavljena v delu Krč in Beguš [32].

Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017 [33]. Kot osnova za trenutno drevesno sestavo na ravni odseka so nam služili agregirani podatki o deležih lesne zaloge posameznih skupin drevesnih vrst po sestojih. Naravno sestavo po gozdnih rastiščnih tipih smo izračunali na osnovi vodilnega gozdnega rastiščnega tipa v odseku. Izračunali smo evklidske razdalje med naravno in trenutno drevesno sestavo na ravni odseka ter maksimalne evklidske razdalje. Izračunali smo indeks spremenjenosti, ki je bil osnova za izračun ohranjenosti (100 minus spremenjenost).

Dobljene vrednosti smo rangirali v štiri razrede:

1	ohranjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je do 30 %;
2	spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 31 do 70 %;
3	močno spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 71 do 90 %;
4	izmenjani	odstopanje od naravne drevesne sestave je več kot 90 %.

Podlaga za prikaz strukture zemljiških kultur je zbirka atributivnih in grafičnih podatkov o dejanski rabi tal, ki jo vodi in obnavlja MKGP, iz konca leta 2020 [17].

Prikazi kakovosti gozdnega drevja, poškodovanosti drevja in prikaz odmrlega drevja so narejeni na podlagi izračuna podatkov iz baze podatkov stalnih vzorčnih ploskev. Podatki o poškodovanosti mladovja so dobljeni iz popisa objedenosti gozdnega mladja.

Določitev okvirnih proizvodnih dob in modelnega razmerja razvojnih faz smo, za razliko od preteklih načrtov, preverili in ustrezno korigirali z izračuni razvojnih starosti po podatkih stalnih vzorčnih ploskev [34].

Na podlagi sprememb Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10] ter najnovejših razpoložljivih prostorskih informacijskih slojev različnih institucij in uporabnikov prostora je bila prenovljena karta funkcij. Pri določitvi funkcij gozdov so upoštevane baza prostorskih podatkov ZGS (2020, 2021), Naravovarstvene smernice [24], Kulturnovarstvene usmeritve [23] in Usmeritve s področja upravljanja z vodami [36].

Na podlagi Pravilnika o varstvu gozdov [48] je bila posodobljena karta požarne ogroženosti gozdov po metodologiji iz pravilnika. Uporabljeni so bili najnovejši podatki ARSO o vremenu in podnebjju za obdobje 1991-2020 [11].

Okvirno ekonomsko vrednotenje smo opravili za lesnoproizvodno funkcijo na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd. Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS. Za cene lesa smo vzeli podatke SURS za obdobje 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021 [26], strukturo lesa smo ocenili za potrebe GGO. Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa (osnova Gozdarski inštitut Slovenije – WoodChainManager) [29], stroške gojitvenih del (osnova Pravilnik o financiranju in sofinanciranju v gozdove [49], stroške varstvenih in biomeliorativnih del in stroške vzdrževanja gozdnih cest (kalkulacija na podlagi metodologije, ki je opredeljena v Uredbi za vzdrževanje gozdnih cest [22]).

Prostorski in opisni podatki s podatkovnega skladišča ZGS iz leta 2021:

a.) opisni podatki o:

- odsekih;
- gozdnih rastiščnih tipih v odsekih;
- sestojih;
- drevesni sestavi sestojev;
- lastniški strukturi sestojev;
- načrtovanih ukrepih v sestojih;
- ploskvah;
- drevesih na ploskvah;
- izračunih glavnih gozdnih fondov na ploskvah;
- odmrlom drevju na ploskvah.

b.) prostorski podatki:

- odseki;
- oddelki;
- prikaz gozdnega in negozdnega prostora, gozdni prostor sestavljajo gozdni sestoji in ostale negozdne površine ekološko oziroma funkcionalno povezano z gozdom, ki skupaj z njim zagotavlja uresničevanje funkcij gozda;
- ploskovni sloji funkcij;
- točkovni sloji funkcij;
- linijski sloji funkcij;
- krajinski tipi;
- varovalni gozdovi;
- gozdni rezervati;
- mirne cone;
- gozdne ceste;
- lovsko upravljavska območja;
- nelovne površine;
- krmišča;
- stalne vzorčne ploskve.

c.) zbirke podatkov za analizo preteklega gospodarjenja:

- evidenca poseka;
- evidenca gozdnogojitvenih, varstvenih in drugih del;
- evidenca (so)financiranja vlaganj v gozdove;
- evidenca gozdnih požarov;
- opisni podatki o pojavu škodljivih dejavnikov ZGS in GIS;
- evidenca gozdnih cest.

d.) šifranti:

Vsi pri obdelavah uporabljeni šifranti imajo podlago v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Za izdelavo GGN GGO so bili uporabljeni tudi različni prostorski in opisni podatki ostalih institucij in uporabnikov prostora:

- MOP - Geodetska uprava Republike Slovenije: kataster gospodarske javne infrastrukture, pregledne karte v različnih merilih (1: 25.000, 1: 50.000, 1:250.000), karta EHIS, karta naselij, občin, UE, prostorskih enot, kataster stavb, REN;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije: karta rabe tal (2009, 2021);
- MOP - Agencija Republike Slovenije za okolje: meja TNP, sloji naravnih vrednot (območja, točke in jame), ekološko pomembna območja (EPO), karta projektne hitrosti vetra 10 m nad tlemi (10 sekundni interval), povprečna letna hitrost vetra 1994 – 2001, karta pojavljanja snežnih plazov (2020);
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode: Karte poplav s slojem katastrofalnih, pogostih in redkih poplav, sloji vodnih teles površinskih voda, kategorizacija vodotokov, vodovarstvenih območij (cone), integralne karte razredov poplavne nevarnosti, ostale karte DRSV (poplavni dogodki, vodna dovoljenja, izviri vode, jame);
- MK - Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine s priročnikom (2021);
- GIS - Gozdarski inštitut Slovenije Karta raziskovalnih ploskev (Nivo II) (2021), Karta semenskih sestojev (2021);
- ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: karte zavarovanih območij (2021), karte naravnih vrednot (2021);
- GZS - Geološki zavod Slovenije: Zemljevid verjetnosti pojavljanja plazov v Sloveniji
- PZS - Planinska zveza Slovenije: Planinske poti Slovenije;
- BF - Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: Karta nevarnosti skalnih podorov 1:50.000 (Kobal, M. 2021);
- MORS - Ministrstvo za obrambo: Območja (možne) izključne rabe (2021), Območja nadzorovane rabe (2021);
- ČZS - Čebelarska zveza Slovenije: stojišča fiksnih čebelnjakov (2017), kataster čebelje paše (2015).

e.) ostalo:

- Karta karbonatnega kraškega sveta [35]
- Karta bolnišnic in zdravstvenih domov (Geopedija);
- Slovenska turno kolesarska pot.

9.3 Členitev gozdov

Gozdove po lastništvu delimo na zasebne, državne in gozdove v lasti lokalnih skupnosti (občinske gozdove).

Pri členitvi gozdov na rastiščnogojitvene razrede smo upoštevali določila 4. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10]. Razrede smo (delno) preimenovali, za nekatere razrede pa so bile izvedene tudi vsebinske spremembe pri uvrščanju sestojev v posamezne

rastiščnogojitvene razrede. Pri izbiri kriterijev za oblikovanje območnih rastiščnogojitvenih razredov smo izhajali iz podobnih izhodišč kot pri prejšnjem območnem načrtu:

- sorodnost rastišč (združili smo sorodne gozdne rastiščne tipe, upoštevali višinske pasove, matično podlago, globino tal);
- stanje sestojev (sestojna zgradba, vrsta obratovanja – prebiralni gozdovi);
- gozdnogojitveno problematiko (spremenjenost naravne drevesne sestave);
- poudarjenost funkcij gozdov (varovalni gozdovi, gozdni rezervati, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi).

9.4 Obdelava podatkov

Za potrebe izdelave območnih načrtov so bile uporabljene naslednje aplikacije:

- ON20 (program za izpis tekstnega dela načrta ter prilog O1 (nivo območje), O2 (nivo rastiščnogojitveni razredi), O3 (nivo lastništvo) in O4 (nivo občine).
- xPI (program za izpis podatkov SVP).

9.5 Izdelava kart za prostorski del

Vse karte, ki so zapisane v nadaljevanju, so oblikovane na podlagi 2. odstavka 9. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10] in 2. odstavka 10. člena Zakona o gozdovih [8].

Karta A: Območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč

Karta prikazuje območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč. Območja gozdov predstavlja gozdna maska iz karte gozdnih sestojev ZGS, druga gozdna zemljišča pa predstavljajo površine rušja, daljnovodov in obor. Na karti so prikazana območja drugih gozdnih zemljišč iz GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta namenske rabe parcel na območju gozdov in drugih gozdnih zemljišč prikazuje območja, ki so po prostorskih planskih aktih namenjena drugim rabam.

Na karti so prikazani podatki GURS-a o namenski rabi parcel, navezani na digitalni katastrski načrt (DKN) na stanje, julij 2021. Izbrane so bile le parcele, ki imajo rabo drugačno kot gozd, kjer je delež te rabe na parceli večji kot 50 % in se nahajajo v gozdu (glede na sloj sestojev). Prikazane so naslednje skupine namenske rabe zemljišč:

- stavbna zemljišča;
- kmetijska zemljišča;
- druga zemljišča.

Karta je izdelana v formatu A4, njeno merilo pa je pogojeno z velikostjo GGO. Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje gozdnogospodarskih območij in enot. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta C: Karta zavarovanih območij

Karta zavarovanih območij prikazuje območja, ki so razglašena kot varovalni gozd, gozdni rezervat (gozd s posebnim namenom brez ukrepanja) (z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [21], gozd s posebnim namenom z dovoljenim ukrepanjem (kot so določeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE) ter zavarovana in varovana območja po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje z vodami

(območja Natura 2000, ekološko pomembna območja (EPO), zavarovana območja, vodovarstvena območja ipd.).

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta D: Območja posamičnega in skupin gozdnega drevja

Karta območij posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj ureditvenih naselij, ki so pomembna za ohranjanje in razvoj krajine ali življenjskega prostora divjadi, je bila izdelana na podlagi podatkov vektorskega sloja Raba tal (MKGP), različica april 2021 [17]. Izbrani so vsi objekti s šifro 1500 (drevesa in grmičevje) in prikazani na karti.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta E: Karta zasnove gozdne infrastrukture

Karta zasnove gozdne infrastrukture in drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru prikazuje gozdne ceste (iz evidence gozdnih cest) in protipožarne preseke prve kategorije ter predele, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami. Ob tem so prikazane tudi javne ceste, ki pogojno odpirajo gozd.

Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami, so razdeljeni na dve kategoriji, in sicer:

- predeli, ki jih je potrebno odpreti z gozdnimi cestami;
- ostali predeli za odpiranje z gozdnimi cestami, na katerih obstajajo različne omejitve pri gradnji, ki jih je potrebno pri načrtovanju upoštevati.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta F: Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma določa območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh. Pri izdelavi te karte so bile upoštevane naslednje strokovne podlage:

- gozdni rezervati,
- varovalni gozdovi,
- druga zavarovana naravna območja,
- območja poudarjenih funkcij gozdov,
- območja Natura 2000,
- ekološko pomembna območja (EPO),
- mirne cone,
- zimovališča divjadi.

Karta G: Pregledna karta funkcij

Pregledna karta funkcij prikazuje območja gozdov s poudarjenimi ekološkimi funkcijami na prvi stopnji, socialnimi funkcijami na prvi stopnji in območja gozdov, kjer so na prvi stopnji hkrati poudarjene ekološke in socialne funkcije gozdov.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je v obliki interaktivne karte prikazana na spletnem pregledovalniku.

10 VIRI IN LITERATURA

- [1] GGN za Kraško GGO. 1974. Gozdnogospodarski načrt za Kraško območje 1971 - 1980. Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa, Sežana.
- [2] M. J., Splošni gozdnomelioracijski projekt na rastiščni, biološkotehnični in ekonomski osnovi za degradirano področje Slovenskega Primorja., 1963.
- [3] GGN za Kraško GGO. 1986. Gozdnogospodarski načrt za Kraško območje 1981 - 1990. Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa, Sežana.
- [4] GGN za Kraško GGO. 1993. Gozdno gospodarski načrt za Kraško območje 1991 – 2000. Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa, Sežana.
- [5] GGN Kraškega GGO. 2003. Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2001 – 2010. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana.
- [6] GGN Kraškega GGO. 2012. Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2011 – 2020. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana.
- [7] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. 2007. Ur. l. RS, št. 111/07.
- [8] Zakon o gozdovih. 1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16.
- [9] Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Ur.l. RS, št. št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.
- [10] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [11] ARSO, Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja, Dopolnjen povzetek, 2019, Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana.
- [12] Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana, Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- [13] Statistični urad RS, <https://www.stat.si/statweb>, 20. 5. 2021.
- [14] SLOEXPORT, Podatkovna baza slovenskih izvoznikov. <http://www.sloexport.si/>.
- [15] Čebelarska zveza Slovenije. <https://czs.si/content/a5>, 20. 5. 2021.
- [16] Vilhar, Urša; Kozamernik, Erika. Ekosistemske storitve urbanih gozdov za rezervni vodni vir, Gozdarski vestnik, 78/2020, 77 str.
- [17] Raba tal. 2020. Podatki evidence dejanske rabe. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://rkg.gov.si/vstop/> (25. 4. 2021)
- [18] Raba tal 2009. Podatki evidence dejanske rabe za pretekla leta. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html (25. 4. 2021).
- [19] Interpretacijski ključ rabe tal (verzija 6.0). 2013. MKGP. http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_IntKljuc_20131009.pdf (1. 3. 2021).
- [20] Odlok o določitvi gozdnogospodarskih območij v SR. Sloveniji. 1965. Ur. l. SRS, št. 37/65, Ur. l. RS, št. 31/03 in 44/03-popr.
- [21] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.
- [22] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 - ZDavNepr, 22/14 - odl. US in 42/15.
- [23] Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 30. 12. 2020.

- [24] Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGO Sežana (2021–2030). 2021. Nova Gorica, Zavod RS za varstvo narave - OE Nova Gorica.
- [25] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20.
- [26] Kobal M., Lamprecht T. Leseno plavje v zgornjem toku Meže, Gozdarski vestnik, 74,9:339-357.
- [27] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18.
- [28] SURS. 2021. Odkupne cene lesa v letu 2020 in 2021. <https://pxweb.stat.si/SiStat/si/Podrocja/Index/85/kmetijstvo-gozdarstvo-in-ribistvo>.
- [29] WoodChainManager. 2020. Stroški sečnje in spravila lesa. <http://wcm.gozdis.si/izracun-stroškov> (18. 8. 2021).
- [30] Kutnar I., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4:195-214. 2012.
- [31] Medved M., Matijašič D., Pisek R. Smallscale forestry in a changing world: opportunities and challenges and the role of extension and technology transfer: proceedings of the conference/ IUFRO Conference, Bled, Slovenia 12 June 2010.
- [32] Krč, J., Beguš, J. Planning Forest Opening with Forest Roads. Croatian Journal of Forest Engineering 34/2, str.: 217-228. 2013.
- [33] Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. Elsevier, Ecological Indicators 77: 194–204. 2017.
- [34] Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji : poročilo o realizaciji projekta. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 2013.
- [35] P. Gostinčar, Karta karbonatnega kraškega sveta, Geomorphological characteristics of karst on contact between limestone and dolomite in Slovenia : dissertation, Gostinčar, Petra, doktorska disertacija, Nova Gorica, 2016.
- [36] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf (13. 4. 2).
- [37] ARHIV - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji. ARSO, 2021. <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/> (18. 2. 2021).
- [38] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20.
- [39] Lipušček I., Tišler V.: Les- skladišče ogljika. Zbornik gozdarstva in lesarstva 71, Ljubljana, 2003. Str. 71-89.
- [40] KRAVANJA, Matej, 2006, Protipožarne gozdne prometnice kot ukrep aktivnega varstva pred požari v naravnem okolju : diplomsko delo - univerzitetni študij [na spletu]. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta . [Dostopano 29 september 2021]. Pridobljeno <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=15282>.
- [41] Greco, Z., & Kraigher, H. (Ur.). (2000). Gozdno semenarstvo in drevesničarstvo : od sestoja do sadike : zbornik. Ljubljana: Zavod za gozdove Slovenije. Pridobljeno s <http://dirros.openscience.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=7488>.
- [42] https://znanjezagozd.si/wp-content/uploads/2021/06/ON-2021_30_-Smernice-za-zagotavljanje-GRM_28-feb-2021-1.pdf
- [43] Podatki o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 za ključne meteorološke postaje v Sloveniji. 2021. Ljubljana, Agencija RS za okolje. (neobjavljeno)

- [44] Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09)
- [45] Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09)
- [46] Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja
- [47] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16)
- [48] Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16)
- [49] Pravilnik o financiranju in sofinanciranju v gozdove (Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16 in 31/19)
- [50] Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16 in 36/21 – ZZIRDKG)
- [51] Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US)
- [52] Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škod (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08)
- [52] Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13)

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Matej Reščič, univ. dipl. inž. gozd.
Boštjan Košiček, univ. dipl. inž. gozd.
Matej Kravanja, univ. dipl. inž. gozd.
Aljoša Žnidaršič, univ. dipl. inž. gozd.
Bogdan Magajna, univ. dipl. inž. gozd.
Ana Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Andrej Sila, inž. gozd.
Andrej Zadnik, inž. gozd.
Matija Šemrov, gozdarski tehnik

Datum: 18. 05. 2023

Podpisniki

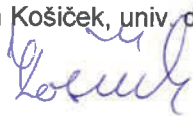
Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Matej Reščič, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote ZGS:

Boštjan Košiček, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PROSTORSKI DEL

Karte prostorskega dela območnega načrta na podlagi Zakona o gozdovih [8] in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [10] so:

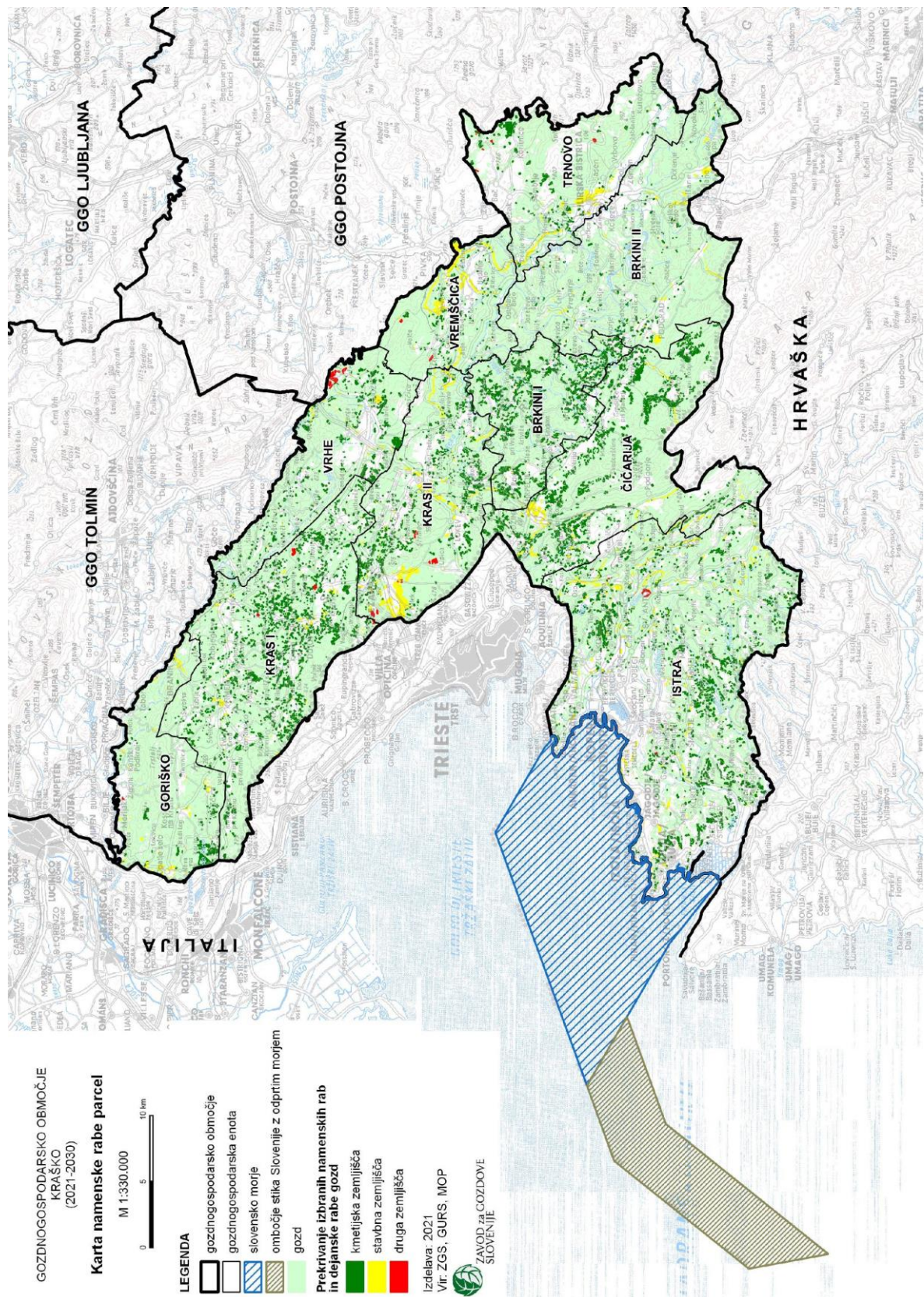
- KARTA A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč;
- KARTA B: Karta namenske rabe parcel;
- KARTA C: Karta zavarovanih območij;
- KARTA D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja;
- KARTA E: Karta zasnove gozdne infrastrukture;
- KARTA F: Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma;
- KARTA G: Pregledna karta funkcij;
- KARTA H: Karta funkcij.

V načrtu prikazujemo tudi druge pomembne prostorske vsebine, na katere se nanaša besedilo GGN GGO:

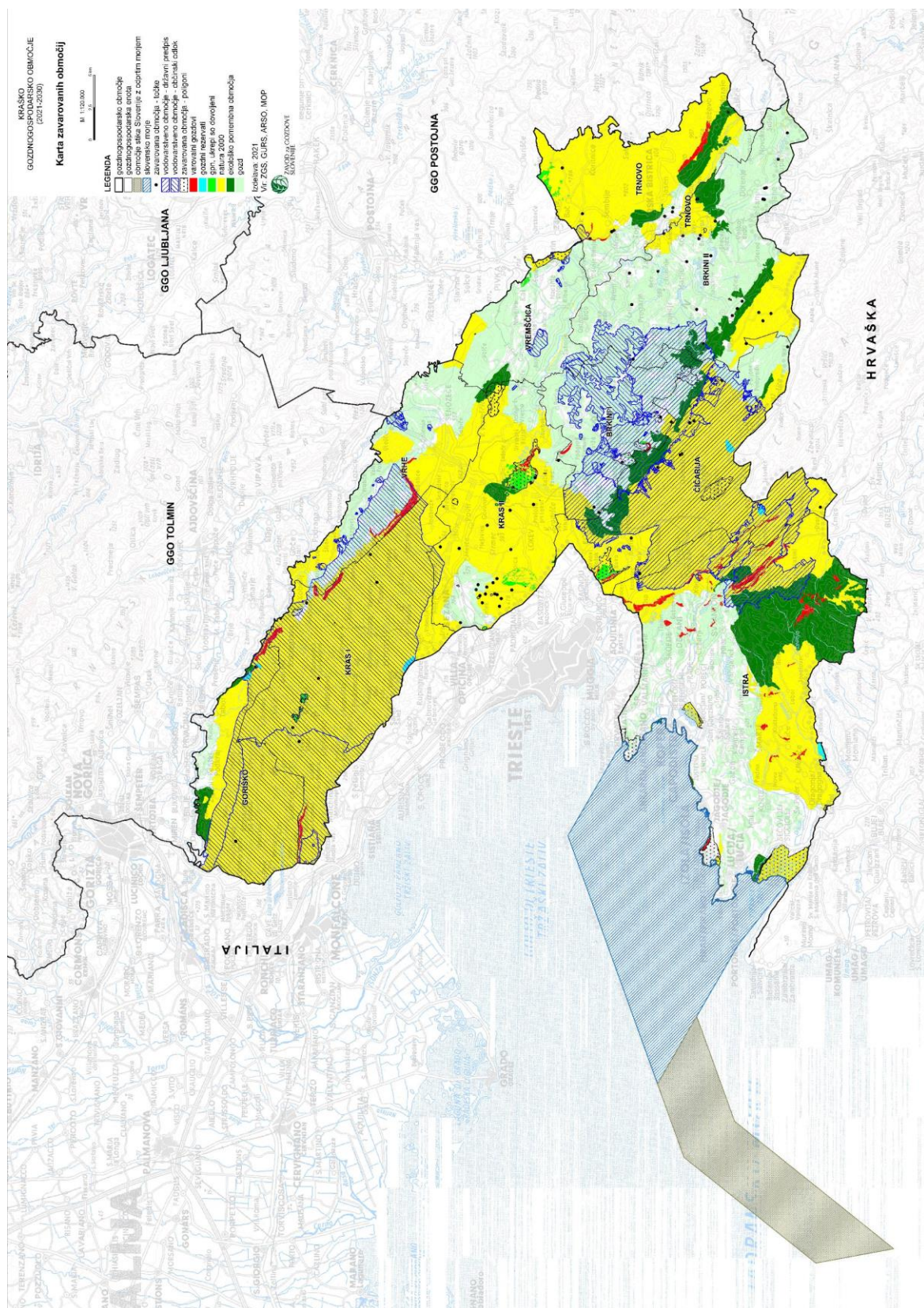
- KARTA I: Karta rastiščnogojitvenih razredov;
- KARTA J: Karta kategorij gozdov;
- KARTA K: Karta skupin gozdnih rastiščnih tipov;
- KARTA L: Karta požarne ogroženosti;
- KARTA M: Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah;
- KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij
- KARTA O: Potencialna erozijska območja

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta C: Karta zavarovanih območij

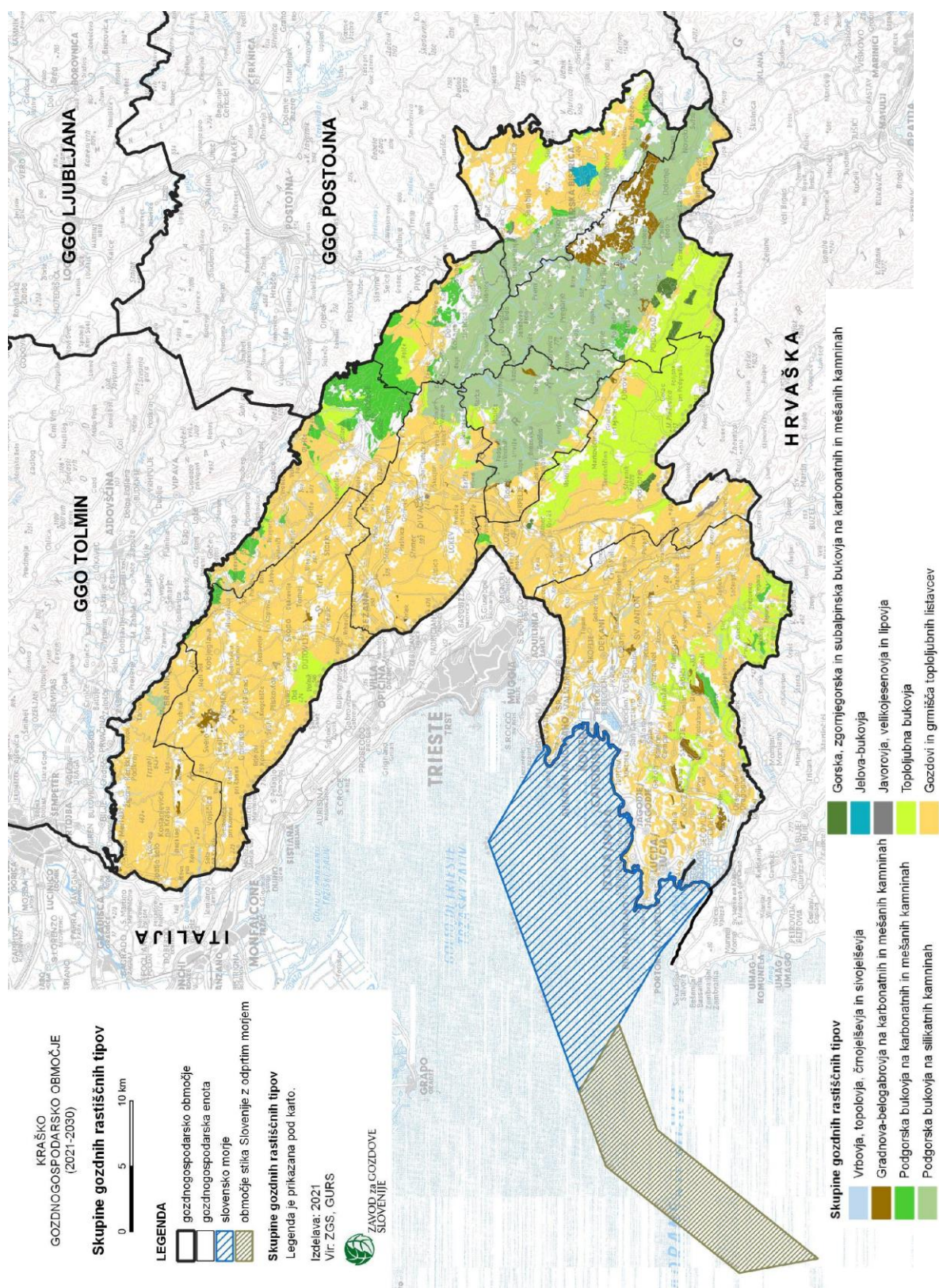
Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je kot interaktivna karta prikazana na pregledovalniku ZGS

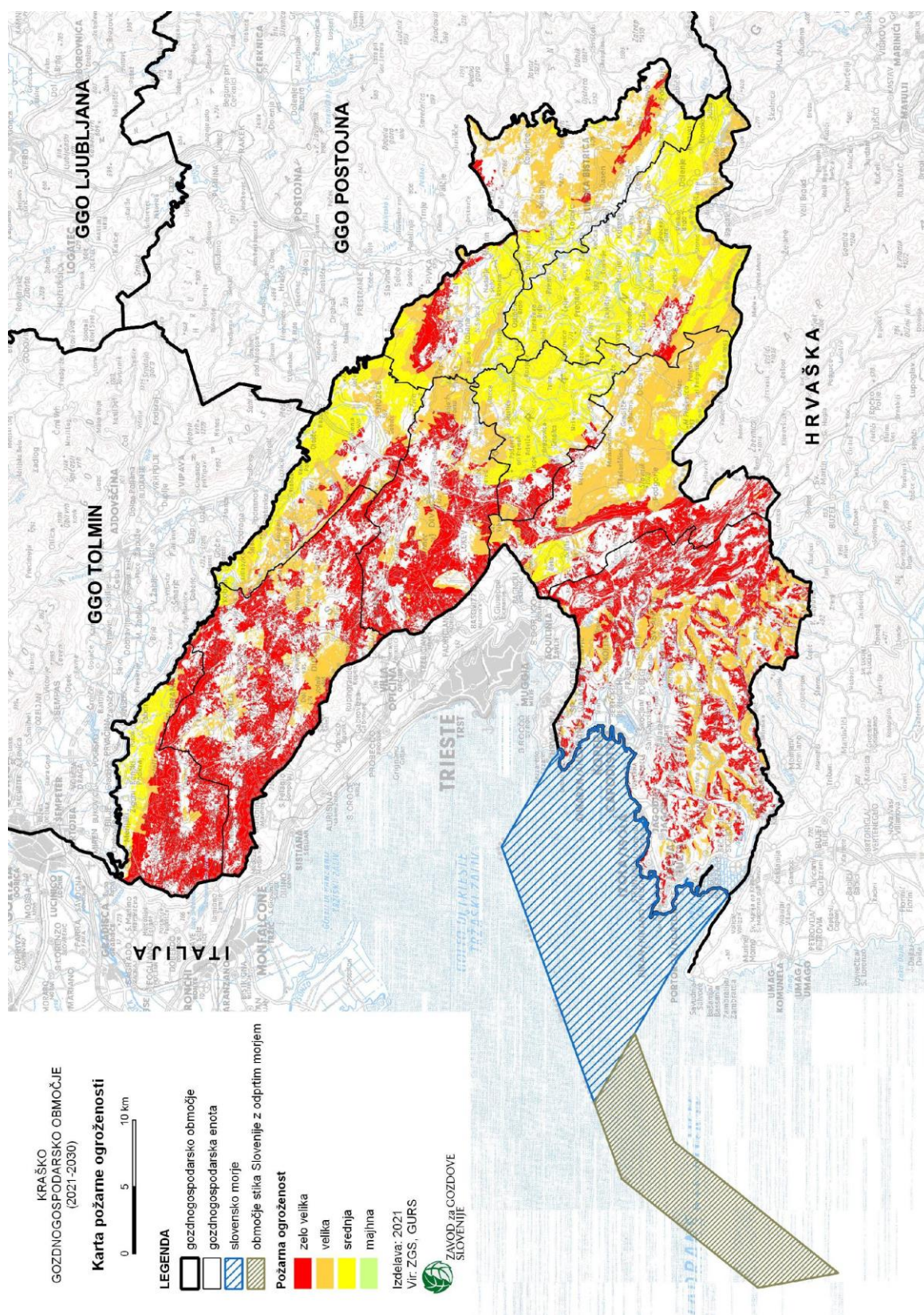

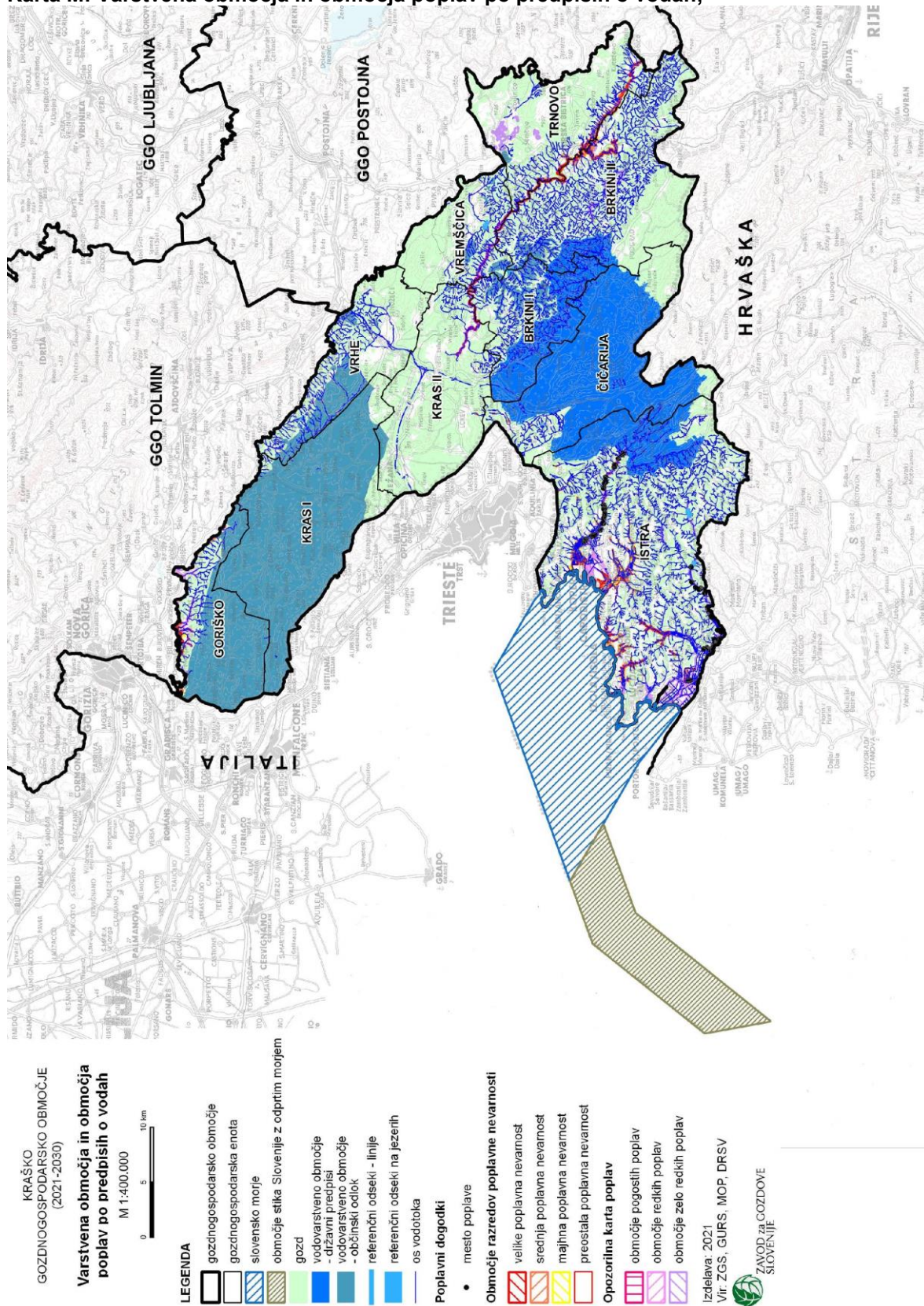
Karta K: Skupine gozdnih rastiščnih tipov

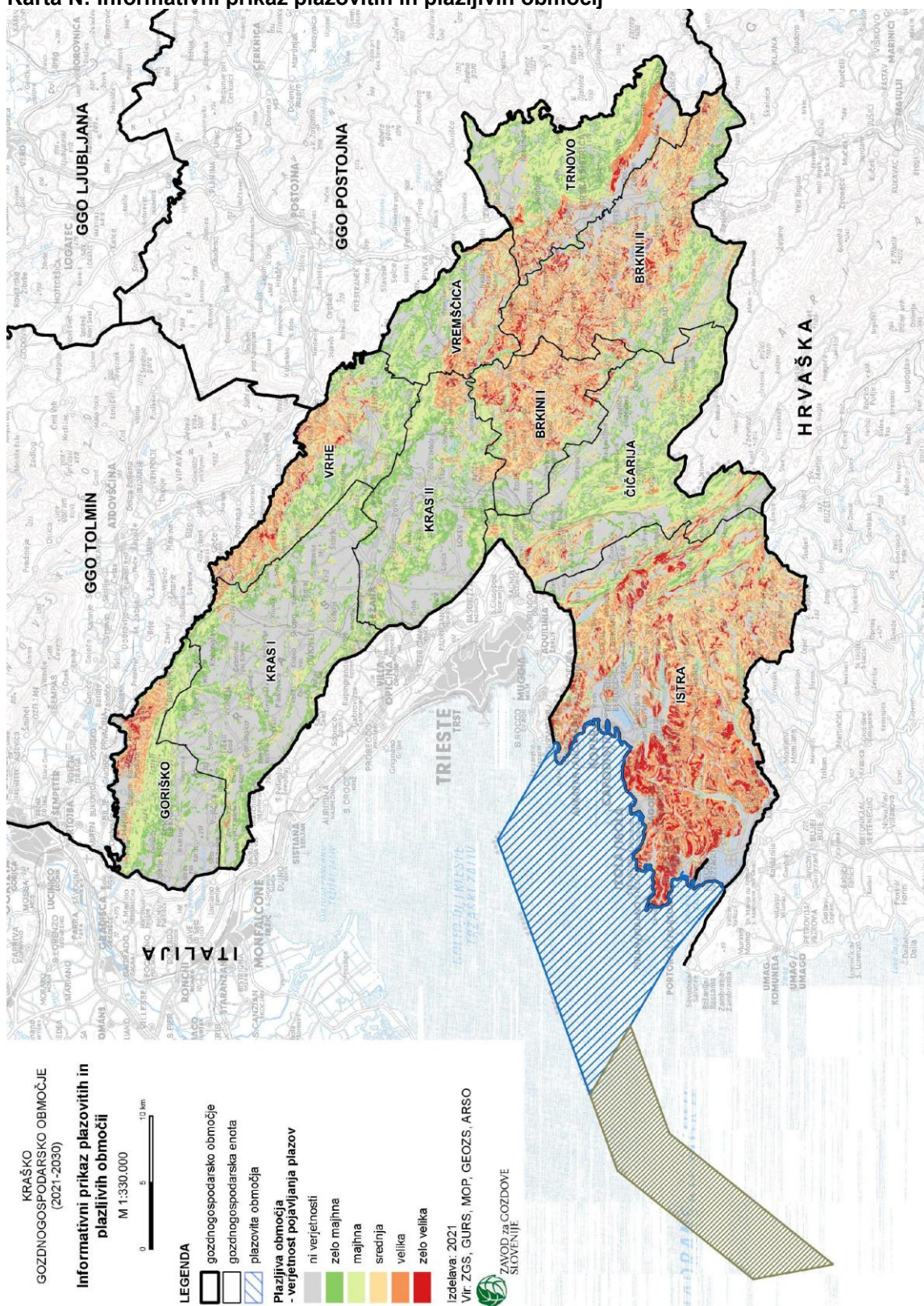
Karta L: Karta požarne ogroženosti

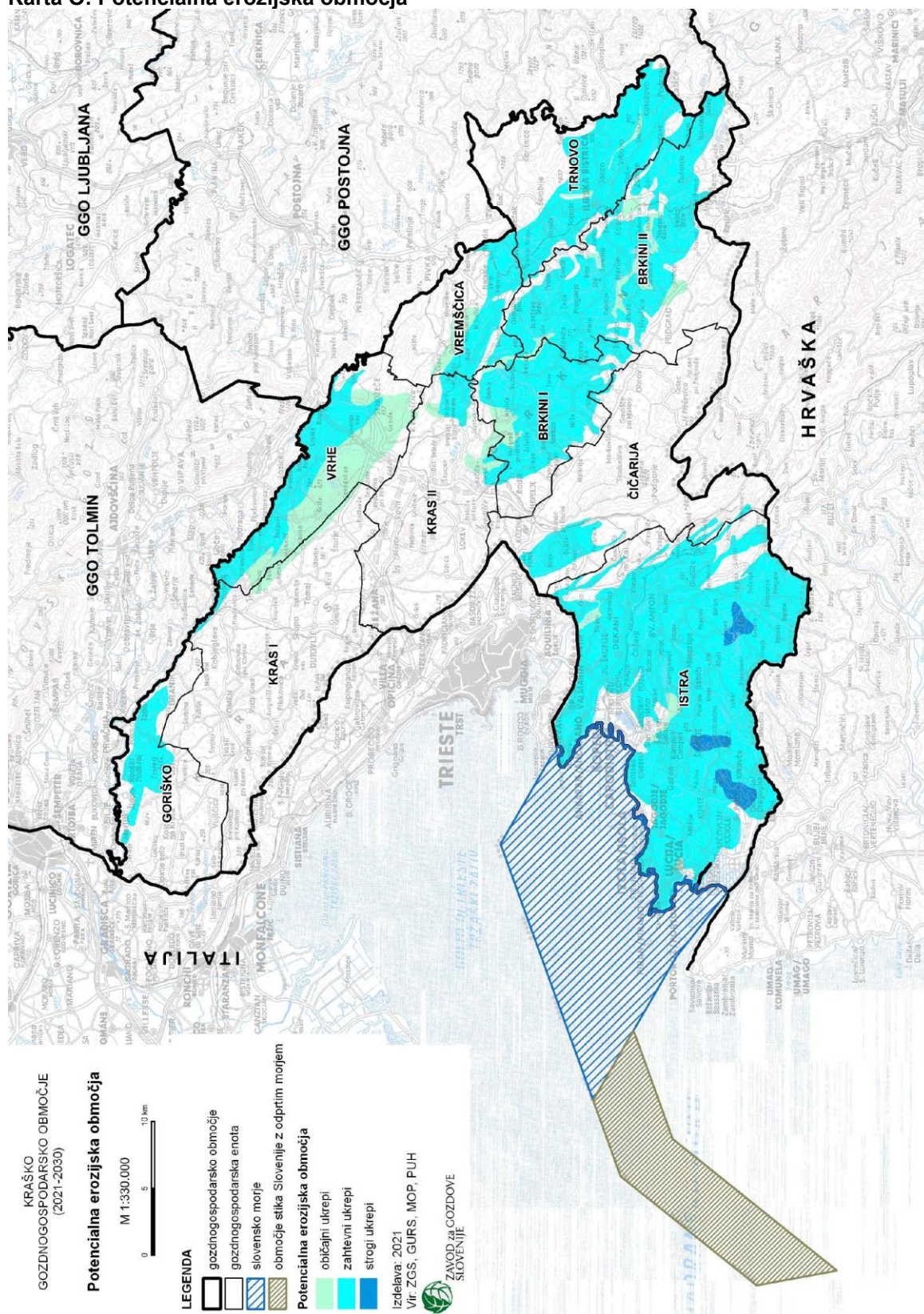
Karta M: Varstvena območja in območja poplavl po predpisih o vodah;

Karta N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij

Karta O: Potencialna erozijska območja

13 PRILOGE

13.1 Pregled stanja ukrepov na ravni GGO

Preglednica 73: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	76.815	7.856	4.202	88.873
Delež (%)	86,5	8,8	4,7	100,0

Preglednica 74: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov in rastiščnogojitveni razred	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
		igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	5.143	23	257	281	0,7	7,1	7,8	29,2	24,0	24,4	88,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 061	1.976	208	125	334	6,5	4,4	10,9	27,0	18,4	23,8	72,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi 062	5.752	38	242	280	1,2	7,3	8,5	26,7	22,7	23,3	76,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozd 064	5.881	44	177	221	1,4	5,5	6,9	28,9	24,4	25,3	81,1
Toploljubna bukovja 110	7.739	10	213	223	0,2	5,0	5,2	24,6	19,7	19,9	84,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	26.686	18	62	80	0,5	2,0	2,4	23,2	21,2	21,7	71,4
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	18.230	152	28	181	2,9	1,0	3,8	28,3	22,7	27,4	129,5
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih 123	15.009	14	147	161	0,3	4,4	4,7	27,2	26,4	26,4	90,7
Varovalni gozdovi 200	12	2	128	130	0,1	5,8	5,9	20,7	14,1	14,2	31,2
Večnamenski gozdovi skupaj	86.429	53	116	169	1,2	3,4	4,6	27,5	23,0	24,4	89,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	80	24	66	90	0,5	2,2	2,6	24,3	22,2	22,7	77,3
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	228	175	32	208	2,5	1,3	3,8	29,8	18,6	28,0	153,0
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih 123	350	25	166	191	0,5	4,0	4,5	24,4	25,7	25,6	109,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	657	77	107	184	1,2	2,8	4,0	28,6	24,7	26,4	121,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	194	72	146	218	2,2	4,7	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.593	44	50	95	1,2	1,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	88.873	53	115	168	1,2	3,4	4,6	27,0	22,8	24,1	88,7

Preglednica 75: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	2.344	2,6	2.344	100,0	1,0	3,1	87,4	8,5
Drogovnjak	47.359	53,4	3.786	8,0	2,3	11,2	38,4	48,1
Debeljak	25.607	28,8	3.086	12,1	9,5	23,2	37,1	30,2
Sestoj v obnovi	4.213	4,7	1.918	45,5	13,0	21,0	31,4	34,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	9.351	10,5	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	88.873	100,0	11.136	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 76: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	2.344	6,5	16,8	52,2	24,5	7,1	12,0	80,9	32,7	32,4	17,6	17,3
Drogovnjak	47.359	4,3	27,7	52,0	16,0	4,4	20,3	75,3	28,4	54,8	13,9	2,9
Debeljak	25.607	1,1	98,3	0,6	0,0	12,3	41,5	46,2	16,2	63,0	18,8	2,0
Sestoj v obnovi	4.213	99,1	0,7	0,2	0,0	37,4	39,2	23,4	0,3	1,2	4,3	94,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	9.351	0,0	0,0	99,9	0,1	0,3	0,2	99,5	99,8	0,1	0,1	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 77: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - vsi gozdovi (v % LZ)

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	11,6	25,7	29,5	19,6	13,6	5	3,0
Jelka	7,3	21,0	34,3	24,0	13,4	0	0,0
Bor	10,7	31,1	32,7	18,8	6,7	42	25,0
Macesen	12,4	28,7	29,5	17,5	11,9	1	0,6
Drugi iglavci	11,2	28,3	31,1	17,4	12,0	4	2,4
Bukev	19,1	33,6	26,5	13,9	6,9	29	17,3
Hrast	17,8	30,8	24,9	15,3	11,2	23	13,7
Plemeniti listavci	24,0	32,8	22,5	12,0	8,7	5	3,0
Drugi trdi listavci	29,9	33,2	19,5	10,3	7,1	50	30,8
Mehki listavci	25,5	35,4	21,3	10,1	7,7	7	4,2
Iglavci	10,9	30,2	32,3	18,7	7,9	53	31,5
Listavci	24,2	32,9	22,6	12,3	8,0	115	68,5
Skupaj	20,0	32,0	25,7	14,3	8,0	168	100,0

Preglednica 78: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - gozdovi z načrtovanim posekom (v % LZ)

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	11,6	25,7	29,5	19,6	13,6	5	3,0
Jelka	7,3	21,0	34,3	24,0	13,4	0	0,0
Bor	10,5	30,9	33,0	18,9	6,7	41	24,8
Macesen	12,4	28,7	29,5	17,5	11,9	1	0,6
Drugi iglavci	11,2	28,3	31,0	17,4	12,1	4	2,4
Bukev	19,1	33,5	26,5	13,9	7,0	29	17,6
Hrast	17,8	30,8	24,8	15,3	11,3	23	13,9
Plemeniti listavci	24,0	32,8	22,5	12,0	8,7	5	3,0
Drugi trdi listavci	29,5	33,3	19,6	10,4	7,2	49	30,5
Mehki listavci	25,5	35,4	21,3	10,1	7,7	7	4,2
Iglavci	10,7	30,1	32,5	18,8	7,9	52	31,3
Listavci	24,0	32,8	22,7	12,4	8,1	114	68,7
Skupaj	19,8	32,1	25,7	14,4	8,0	165	100,0

PRILOGE

Preglednica 79: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - vsi gozdovi

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,3	0,4	0,3	0,1	0,0	1,1	25,0
Listavci	1,3	1,1	0,6	0,2	0,1	3,3	75,0
Skupaj	1,6	1,5	0,9	0,3	0,1	4,4	100,0

Preglednica 80: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - gozdovi z načrtovanim posekom

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,3	0,4	0,3	0,1	0,0	1,1	25,0
Listavci	1,3	1,1	0,6	0,2	0,1	3,3	75,0
Skupaj	1,6	1,5	0,9	0,3	0,1	4,4	100,0

Preglednica 81: D-GFR1 razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2000	86.463	53	100	153	1,5	3,2	4,7	1,1	1,8	2,8
2010	88.873	53	115	168	1,2	3,4	4,6	1,4	2,6	4,1

Preglednica 82: D-PGR Posek v obdobju 2011-2020 po GR in primerjava z načrtovanim

Rastiščno gojitveni razred		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Struktura poseka po razš. deb. st.		
		m³	m³	%	m³/ha	A	B	C
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	Iglavci	36.923	9.903	26,8	2	21,9	57,1	21,0
	Listavci	241.091	90.522	37,5	18	36,1	49,7	14,2
	Skupaj	278.014	100.425	36,1	20	34,7	50,4	14,9
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 061	Iglavci	93.100	27.175	29,2	15	28,1	50,4	21,5
	Listavci	17.833	15.021	84,2	8	46,7	40,3	13,0
	Skupaj	110.933	42.196	38,0	23	34,7	46,9	18,4
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi 062	Iglavci	97.746	13.073	13,4	2	17,8	54,2	28,0
	Listavci	362.625	79.967	22,1	14	32,4	49,0	18,6
	Skupaj	460.371	93.039	20,2	16	30,4	49,7	19,9
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi 064	Iglavci	65.486	20.846	31,8	4	19,2	55,7	25,1
	Listavci	212.893	48.677	22,7	9	47,8	38,6	13,6
	Skupaj	278.379	69.523	25,0	13	39,3	43,6	17,1
Topoljubna bukovja 110	Iglavci	26.707	22.863	85,6	3	20,7	64,4	14,9
	Listavci	240.578	145.159	60,3	19	36,0	55,4	8,6
	Skupaj	267.285	168.022	62,7	21	34,0	56,6	9,4
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	Iglavci	113.622	45.253	39,8	2	36,4	57,8	5,8
	Listavci	305.346	75.829	24,8	3	78,1	19,9	2,0
	Skupaj	418.968	121.082	28,9	5	62,5	34,1	3,4
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	Iglavci	755.294	221.564	29,3	13	33,0	59,3	7,7
	Listavci	78.460	28.106	35,8	2	72,0	24,8	3,2
	Skupaj	833.754	249.670	29,9	14	37,4	55,4	7,2
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rast 123	Iglavci	27.015	18.693	69,2	1	26,0	63,4	10,6
	Listavci	178.669	91.634	51,3	6	59,1	35,6	5,3
	Skupaj	205.684	110.326	53,6	8	53,5	40,3	6,2
Varovalni gozdovi 200	Iglavci	6.572	4.196	63,8	3	82,0	17,2	0,8
	Listavci	8.727	1.304	14,9	1	76,8	21,3	1,9
	Skupaj	15.299	5.500	36,0	4	80,8	18,1	1,1
Gozdni rezervati 210	Iglavci		0		0	0,0	0,0	0,0
	Listavci		149		1	28,9	71,1	0,0
	Skupaj		149		1	28,9	71,1	0,0
Skupaj	Iglavci	1.222.465	383.565	31,4	4	30,9	58,2	10,9
	Listavci	1.646.222	576.367	35,0	7	47,9	42,4	9,7
	Skupaj	2.868.687	959.932	33,5	11	41,1	48,7	10,2

PRILOGE

Preglednica 83: D-OGDL Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozd			Zasebni in drugi gozdovi			Skupaj		
		Načrtov ano	Realizir ano	Indeks	Načrtov ano	Realizir ano	Indeks	Načrtov ano	Realizir ano	Indeks
Priprava sestoja	ha	29	6	0,2	490	59	0,1	519	65	0,1
Priprava tal	ha	16	9	0,6	164	101	0,6	180	110	0,6
Sadnja	ha	20	13	0,7	137	108	0,8	157	121	0,8
Setev	ha	7	1	0,1	107	57	0,5	114	58	0,5
Gnojenje	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Obžetev	ha	70	46	0,7	218	42	0,2	288	88	0,3
Nega mladja	ha	123	108	0,9	621	80	0,1	744	188	0,3
Nega gošče	ha	103	9	0,1	788	125	0,2	891	135	0,2
Nega letvenjaka	ha	44	7	0,2	485	3	0,0	529	10	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	153	65	0,4	1.797	65	0,0	1.950	130	0,1
Obžagovanje vej	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Nega prebiralnega gozda	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	489	3	0,0	26.553	56	0,0	27.042	59	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	879	102	0,1	11.258	1.639	0,1	12.137	1.741	0,1
Drugo varstvo pred požari	dni	0	50	0,0	0	79	0,0	0	129	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	26	34	1,3	91	40	0,4	117	74	0,6
Varstvo pred boleznimi	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Zaščita s premazom	ha	0	0	0,0	9	4	0,4	9	4	0,4
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	400	0,0	219	9.775	44,7	219	10.175	46,6
Zaščita z ograjo	m	67	3.267	48,7	1.720	4.827	2,8	1.787	8.094	4,5
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	575	0,0	108	9.750	90,1	108	10.325	95,5
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	4	0,0	0	9	0,0	0	13	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	34	0	0,0	91	0	0,0	125	0	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	165	0	0,0	1.213	58	0,0	1.378	58	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	11	0	0,0	379	414	1,1	390	414	1,1
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Postavitev in vzd. valilnic	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0	45	0,0	0	2	0,0	0	47	0,0

PRILOGE

Preglednica 84: OGD Opravljena gojitvena, varstvena in druga dela po rastiščno gojitvenih razredih

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060				
Obnova	ha	80	18	0,2
Nega	ha	562	28	0,0
Varstvo	dni	0	38	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 061				
Obnova	ha	72	20	0,3
Nega	ha	515	76	0,1
Varstvo	dni	0	92	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi 062				
Obnova	ha	143	22	0,2
Nega	ha	506	25	0,0
Varstvo	dni	7.501	353	0,0
Nega habitatov	dni	8	0	0,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi 064				
Obnova	ha	95	25	0,3
Nega	ha	456	30	0,1
Varstvo	dni	3.502	636	0,2
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Toploljubna bukovja 110				
Obnova	ha	150	13	0,1
Nega	ha	281	15	0,1
Varstvo	dni	210	1.268	6,0
Nega habitatov	dni	52	33	0,6
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120				
Obnova	ha	571	75	0,1
Nega	ha	537	155	0,3
Varstvo	dni	9.331	8.378	0,9
Nega habitatov	dni	368	312	0,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121				
Obnova	ha	906	172	0,2
Nega	ha	3.071	209	0,1
Varstvo	dni	14.628	8.794	0,6
Nega habitatov	dni	180	134	0,7
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih 123				
Obnova	ha	350	7	0,0
Nega	ha	467	10	0,0
Varstvo	dni	9.593	1.309	0,1
Nega habitatov	dni	233	56	0,2
Varovalni gozdovi 200				
Obnova	ha	2	3	1,8
Nega	ha	54	3	0,1
Varstvo	dni	0	720	0,0
Nega habitatov	dni	2	0	0,0
Gozdni rezervati 210				
Obnova	ha	0	0	0,0
Nega	ha	0	0	0,0
Varstvo	dni	0	62	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0

Preglednica 85: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	1.280.655	14	27,3	121,0
Listavci	2.336.696	26	22,9	78,0
Skupaj	3.617.351	40	24,3	89,3

PRILOGE

Preglednica 86: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Obseg	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	2.337	2.358
Nega	ha	4.949	5.915
Varstvo	dni	9.010	30.339
Nega habitatov	dni	755	2.959

Preglednica 87: D-POM - Površina (ha) in sestava pomladka (%) po skupinah drevesnih vrst in rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	ha	18,9	2,1	0,6	0,0	2,0	419,2	44,5	33,2	209,6	27,4
	%	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	8,2	0,9	0,6	4,1	0,5
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 061	ha	29,2	2,4	1,6	0,3	4,0	28,0	8,9	42,5	97,1	15,6
	%	1,5	0,1	0,1	0,0	0,2	1,4	0,4	2,2	4,9	0,8
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi 062	ha	83,7	5,9	0,9	0,2	1,6	123,2	184,9	47,7	479,4	30,7
	%	1,5	0,1	0,0	0,0	0,0	2,1	3,2	0,8	8,3	0,5
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi 064	ha	37,4	1,3	2,7	0,5	1,3	64,2	30,3	175,4	359,1	90,8
	%	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,5	3,0	6,1	1,5
Toploljubna bukovja 110	ha	12,9	2,3	1,6	0,0	0,0	883,0	44,3	213,0	260,3	10,4
	%	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4	0,6	2,8	3,4	0,1
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	ha	5,0	0,5	46,3	0,1	4,1	60,7	101,9	143,8	3.620,1	17,6
	%	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,4	0,5	13,5	0,1
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	ha	36,2	32,2	62,1	0,2	3,4	139,9	65,4	221,2	4.477,5	34,8
	%	0,2	0,2	0,3	0,0	0,0	0,8	0,4	1,2	24,3	0,2
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rast 123	ha	4,2	2,4	16,7	0,5	0,5	98,3	373,2	147,5	2.530,3	16,8
	%	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,6	2,4	1,0	16,5	0,1
Varovalni gozdovi 200	ha	0,0	0,0	7,0	0,0	1,6	1,0	1,6	7,3	206,5	1,6
	%	0,0	0,0	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,5	12,9	0,1
Gozdni rezervati 210	ha	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	16,9	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	8,7	0,0
Skupaj	ha	227,4	49,2	139,4	1,8	18,4	1.817,5	854,9	1.032,1	12.256,7	245,7
	%	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	2,0	1,0	1,2	13,8	0,3

13.2 Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO

060 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Preglednica 88: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.818	224	101	5.143
Delež (%)	93,7	4,3	2,0	100,0

Preglednica 89: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gradnovno bukovje	4.975	96,8
Primorsko belogabrovje in gradnovje	111	2,2
Primorsko bukovje	31	0,6
Nižinsko črnojelševje	11	0,2
Primorsko bukovje na flišu	4	0,1
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	4	0,1
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	3	0,1
Primorsko gorsko bukovje	2	0,0
Skupaj	5.141	100,0

Preglednica 90: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	41	0,8	41	100,4	5,3	9,6	81,9	3,2
Drogovnjak	2.239	43,5	110	4,9	21,8	18,9	14,0	45,3
Debeljak	2.498	48,6	173	6,9	38,3	42,7	9,5	9,5
Sestoj v obnovi	350	6,8	154	43,9	39,9	26,7	18,7	14,7
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	16	0,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5.143	100,0	478	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 91: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	41	28,8	38,1	25,9	7,2	1,1	19,8	79,1	90,2	7,2	0,7	1,9
Drogovnjak	2.239	14,7	39,4	43,2	2,7	7,5	38,9	53,6	55,2	40,7	3,5	0,6
Debeljak	2.498	3,2	95,3	1,5	0,0	9,5	51,6	38,9	38,6	53,0	7,6	0,8
Sestoj v obnovi	350	97,0	2,1	0,5	0,4	44,3	40,9	14,8	1,7	3,4	18,9	76,0
Panjevec	16	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 92: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	9,4	25,2	29,6	21,1	14,7	10,8	3,9
Jelka	5,5	14,4	35,0	24,3	20,8	0,2	0,1
Bor	9,2	19,5	29,3	24,5	17,5	4,3	1,5
Macesen	9,5	26,8	29,6	19,5	14,6	3,3	1,2
Drugi iglavci	10,5	22,3	27,4	21,1	18,7	4,5	1,6
Bukev	15,4	30,7	28,7	16,6	8,6	162,0	57,8
Hrast	17,2	32,9	27,6	14,8	7,5	30,5	10,9
Plemeniti listavci	21,2	35,3	24,9	13,0	5,6	5,2	1,9
Drugi trdi listavci	17,3	33,0	27,2	15,0	7,5	44,8	16,0
Mehki listavci	21,3	36,8	24,9	11,8	5,2	14,9	5,3
Iglavci	9,6	23,7	29,2	21,5	16,0	23,1	8,3
Listavci	16,4	31,9	28,0	15,7	8,0	257,4	91,8
Skupaj	15,9	31,1	28,1	16,2	8,7	280,6	100,0

Preglednica 93: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0	0,6	7,9
Listavci	1,7	2,4	1,8	0,8	0,3	7,0	92,1
Skupaj	1,8	2,6	2,0	0,9	0,3	7,6	100,0

Preglednica 94: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	4.980	20	205	225	1,0	8,5	9,5	0,5	3,7	4,2
2020	5.143	23	257	280	0,7	7,1	7,8	0,7	6,2	6,9

Preglednica 95: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	3,5	0,0	2,2	1,2	2,1	55,9	11,7	1,4	15,4	6,6
2020	3,9	0,1	1,5	1,2	1,6	57,6	10,9	1,9	16,0	5,3

Preglednica 96: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	34.776	7	29,2	95,5
Listavci	317.497	62	24,0	87,3
Skupaj	352.273	69	24,4	88,0

Preglednica 97: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	88	88
Nega	ha	487	568
Varstvo	dni	58	58
Nega habitatov	dni	20	194

PRILOGE

061 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev

Preglednica 98: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.602,0	234,0	140,0	1.976,0
Delež (%)	81,1	11,8	7,1	100,0

Preglednica 99: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gradnovno bukovje	1.708	86,4
Primorsko belogabrovje in gradnovje	205	10,4
Primorsko bukovje na flišu	33	1,7
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	9	0,5
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	0,3
Nižinsko črnojelševje	6	0,3
Primorsko bukovje	5	0,2
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	3	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	1	0,1
Skupaj	1.976	100,0

Preglednica 100: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	24	1,2	24	100,2	0,0	1,0	99,0	0,0
Drogovnjak	1.002	50,8	32	3,2	13,5	14,0	28,4	44,1
Debeljak	852	43,1	62	7,3	14,2	38,4	30,8	16,6
Sestoj v obnovi	83	4,2	40	48,6	14,9	37,8	35,9	11,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	15	0,7	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.976	100,0	159	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 101: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	24	26,3	46,9	19,5	7,3	5,9	18,4	75,7	73,6	10,6	11,6	4,2
Drogovnjak	1.002	18,5	43,9	33,9	3,7	9,8	34,8	55,4	55,5	39,6	3,9	1,0
Debeljak	852	0,5	99,5	0,0	0,0	7,4	57,1	35,5	17,6	70,0	11,9	0,5
Sestoj v obnovi	83	0,0	0,0	0,0	0,0	20,2	47,6	32,2	0,0	6,2	6,9	86,9
Panjevec	15	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 102: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	14,9	32,7	28,8	14,4	9,2	71,4	21,1
Jelka	8,9	16,5	27,9	22,7	24,0	0,5	0,2
Bor	7,4	20,0	32,0	27,7	12,9	37,2	11,2
Macesen	15,0	34,1	28,0	14,2	8,7	19,9	6,0
Drugi iglavci	10,5	26,6	29,4	20,5	13,0	79,2	23,7
Bukev	27,0	30,3	15,9	12,1	14,7	23,9	7,2
Hrast	30,0	32,7	16,1	10,5	10,7	22,0	6,6
Plemeniti listavci	28,1	35,6	17,3	10,8	8,2	13,0	3,9
Drugi trdi listavci	22,8	29,6	20,0	15,2	12,4	48,5	14,5
Mehki listavci	29,8	36,5	16,6	9,9	7,2	18,0	5,4
Iglavci	11,9	28,2	29,5	19,1	11,3	208,2	62,4
Listavci	26,4	32,0	17,8	12,5	11,3	125,4	37,6
Skupaj	17,3	29,6	25,1	16,7	11,3	333,5	100,0

Preglednica 103: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	1,2	2,3	1,9	0,9	0,3	6,6	59,5
Listavci	1,9	1,5	0,6	0,3	0,2	4,5	40,5
Skupaj	3,1	3,8	2,5	1,2	0,5	11,1	100,0

Preglednica 104: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	1.825	162	80	242	8,7	3,4	12,1	3,4	1,3	4,7
2020	1.976	208	125	333	6,5	4,4	10,9	5,6	2,3	7,9

Preglednica 105: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
1980										
1990										
2000										
2010	18,3	0,2	15,8	9,6	23,2	6,1	5,0	1,9	13,7	6,2
2020	21,4	0,1	11,2	6,0	23,7	7,2	6,6	3,9	14,5	5,4

Preglednica 106: MP - Možni posek

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	111.185	56	27,0	86,5
Listavci	45.575	23	18,4	52,2
Skupaj	156.760	79	23,8	72,6

Preglednica 107: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	62	62
Nega	ha	226	243
Varstvo	dni	48	54
Nega habitatov	dni	11	67

062 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi**Preglednica 108: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.472	185	96	5.753
Delež (%)	95,1	3,2	1,7	100,0

Preglednica 109: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gradnovno bukovje	5.411	94,1
Primorsko belogabrovje in gradnovje	210	3,7
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	49	0,9
Nižinsko črnojelševje	31	0,5
Primorsko bukovje na flišu	30	0,5
Primorsko bukovje	8	0,1
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	6	0,1
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	4	0,1
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	2	0,0
Kisloljubno rdečeborovje	1	0,0
Skupaj	5.752	100,0

Preglednica 110: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	52	0,9	52	100,0	82,9	5,7	7,7	3,7
Drogovnjak	2.721	47,4	183	6,7	7,0	24,0	21,7	47,3
Debeljak	2.602	45,2	280	10,7	22,7	31,6	24,5	21,2
Sestoj v obnovi	359	6,2	156	43,3	36,3	28,2	20,6	14,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	18	0,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5.752	100,0	670	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 111: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	52	26,9	32,2	27,9	13,0	3,8	17,7	78,5	68,9	18,0	5,9	7,2
Drogovnjak	2.721	13,4	43,2	37,7	5,7	8,1	31,3	60,6	58,2	37,3	3,6	0,9
Debeljak	2.602	98,7	1,2	0,1	0,0	9,9	42,8	47,3	27,4	63,6	7,9	1,1
Sestoj v obnovi	359	96,5	3,2	0,3	0,0	32,9	46,5	20,6	0,2	5,4	9,5	84,9
Panjevec	18	98,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	98,0	0,0	2,0	98,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 112: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m ³ /ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V			%
Smreka	10,2	20,0	23,7	24,2	21,9	17,5		6,2
Jelka	7,3	12,0	21,5	31,6	27,6	0,4		0,1
Bor	10,4	20,3	27,3	24,6	17,4	9,6		3,4
Macesen	13,2	23,1	24,5	22,0	17,2	4,1		1,5
Drugi iglavci	14,0	27,6	23,4	16,5	18,5	6,8		2,4
Bukev	13,9	28,8	25,5	18,8	13,0	28,0		10,0
Hrast	12,7	27,9	26,4	19,2	13,8	91,4		32,6
Plemeniti listavci	14,4	28,8	25,1	17,9	13,8	9,6		3,4
Drugi trdi listavci	14,3	30,1	25,4	17,6	12,6	92,7		33,1
Mehki listavci	20,4	36,3	22,2	12,6	8,5	20,2		7,2
Iglavci	11,2	21,7	24,6	22,8	19,7	38,3		13,7
Listavci	14,2	29,6	25,5	17,9	12,8	242,0		86,3
Skupaj	13,8	28,5	25,4	18,6	13,7	280,3		100,0

Preglednica 113: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					m ³ /ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V			%
Iglavci	0,3	0,4	0,3	0,2	0,1	1,3		14,9
Listavci	2,0	2,6	1,6	0,8	0,4	7,4		85,1
Skupaj	2,3	3,0	1,9	1,0	0,5	8,7		100,0

Preglednica 114: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	5.789	32	188	220	1,1	5,5	6,6	0,7	3,3	4,0
2020	5.752	38	242	280	1,2	7,3	8,5	1,0	5,5	6,5

Preglednica 115: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	6,1	0,1	3,9	1,6	2,8	8,7	34,2	2,2	32,9	7,5
2020	6,2	0,1	3,4	1,5	2,4	10,0	32,6	3,4	33,2	7,2

Preglednica 116: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	58.852	10	26,7	86,4
Listavci	316.104	55	22,7	75,1
Skupaj	374.956	65	23,3	76,7

Preglednica 117: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	145	145
Nega	ha	633	730
Varstvo	dni	58	139
Nega habitatov	dni	22	95

064 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi**Preglednica 118: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.586	161	134	5.881
Delež (%)	95,0	2,7	2,3	100,0

Preglednica 119: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gradnovo bukovje	4.632	78,8
Primorsko belogabrovje in gradnovje	819	13,9
Primorsko bukovje na flišu	292	5,0
Nižinsko črnojelševje	43	0,7
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	42	0,7
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	27	0,5
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	18	0,3
Primorsko bukovje	4	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	3	0,0
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1	0,0
Skupaj	5.879	100,0

Preglednica 120: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	132	2,2	132	99,9	94,9	1,9	2,0	1,2
Drogovnjak	4.131	70,3	236	5,7	6,4	28,4	21,3	43,9
Debeljak	1.302	22,1	114	8,8	18,6	32,3	18,0	31,1
Sestoj v obnovi	174	3,0	80	46,3	18,0	17,9	38,2	25,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	143	2,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5.881	100,0	563	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 121: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	132	19,4	25,9	47,8	6,9	13,1	22,8	64,1	65,9	24,2	6,7	3,2
Drogovnjak	4.131	8,5	25,4	59,5	6,6	6,2	17,2	76,6	47,7	46,4	5,3	0,6
Debeljak	1.302	3,4	94,5	2,1	0,0	9,6	32,0	58,4	25,0	65,7	8,7	0,6
Sestoj v obnovi	174	97,6	0,5	1,9	0,0	32,0	49,1	18,9	3,4	0,3	13,3	83,0
Panjevec	143	0,7	0,0	4,2	95,1	2,0	0,0	98,0	2,9	93,4	3,7	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 122: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	11,9	29,2	29,0	15,9	14,0	12,7	5,8
Jelka	6,4	14,9	28,3	24,2	26,2	0,2	0,1
Bor	10,4	24,9	29,1	17,2	18,4	10,5	4,8
Macesen	12,8	30,8	31,2	14,8	10,4	3,7	1,7
Drugi iglavci	11,5	33,6	34,4	12,5	8,0	17,1	7,7
Bukev	21,4	30,7	24,4	12,2	11,3	12,4	5,6
Hrast	20,2	30,0	24,4	13,0	12,4	19,8	9,0
Plemeniti listavci	24,7	34,5	22,3	9,6	8,9	27,2	12,3
Drugi trdi listavci	24,0	32,9	22,6	10,3	10,2	60,3	27,3
Mehki listavci	27,1	34,8	21,2	8,8	8,1	57,0	25,8
Iglavci	11,4	29,9	31,4	14,8	12,5	44,2	20,0
Listavci	24,5	33,4	22,4	10,1	9,6	176,8	80,0
Skupaj	21,9	32,6	24,2	11,1	10,2	221,0	100,0

Preglednica 123: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,2	0,5	0,4	0,2	0,1	1,4	20,6
Listavci	2,2	1,8	0,9	0,3	0,2	5,4	79,4
Skupaj	2,4	2,3	1,3	0,5	0,3	6,8	100,0

Preglednica 37: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	5.339	25	150	175	1,2	5,4	6,6	0,6	2,8	3,4
2020	5.881	44	177	221	1,4	5,5	6,9	1,3	4,3	5,6

Preglednica 124: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	4,8	0,0	4,8	1,5	3,1	7,6	8,1	9,2	24,8	36,1
2020	5,8	0,1	4,8	1,7	7,8	5,6	9,0	12,3	27,1	25,8

Preglednica 125: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	75.027	13	28,9	93,8
Listavci	253.408	43	24,4	78,0
Skupaj	328.435	56	25,3	81,1

Preglednica 126: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	159	159
Nega	ha	586	704
Varstvo	dni	179	372
Nega habitatov	dni	31	198

110 Toploljubna bukovja**Preglednica 127: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	7.219	427	93	7.739
Delež (%)	93,3	5,5	1,2	100,0

Preglednica 128: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko bukovje	4.574	59,1
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.583	20,5
Primorsko bukovje na flišu	534	6,9
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	364	4,7
Preddinarsko gorsko bukovje	308	4,0
Primorsko gorsko bukovje	201	2,6
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	120	1,6
Primorsko belogabrovje in gradnovje	25	0,3
Kisloljubno gradnovo bukovje	14	0,2
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	6	0,1
Dinarsko jelovo bukovje	6	0,1
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	4	0,0
Skupaj	7.738	100,0

Preglednica 129: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	41	0,5	41	99,6	10,1	72,4	9,1	8,4
Drogovnjak	4.825	62,3	226	4,7	6,1	54,9	19,0	20,0
Debeljak	2.019	26,1	241	11,9	30,2	43,6	11,9	14,3
Sestoj v obnovi	602	7,8	219	36,4	26,1	50,6	11,6	11,7
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	252	3,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7.739	100,0	727	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 130: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	41	20,2	27,5	15,4	36,9	16,8	18,4	64,8	28,8	47,5	12,5	11,2
Drogovnjak	4.825	2,5	43,7	45,1	8,7	5,4	23,7	70,9	34,8	49,6	13,2	2,4
Debeljak	2.019	0,0	99,6	0,4	0,0	16,6	34,6	48,8	10,6	65,2	21,5	2,7
Sestoj v obnovi	602	0,0	100,0	0,0	0,0	41,9	42,5	15,6	0,0	2,0	97,6	0,4
Panjevec	252	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	99,9	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 131: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	20,4	9,4	31,0	25,5	13,7	2,9	1,3
Jelka	11,5	39,3	16,6	13,7	18,9	0,1	0,0
Bor	11,0	19,2	37,2	26,7	5,9	6,7	3,0
Macesen	10,7	6,8	38,6	11,7	32,2	0,2	0,1
Drugi iglavci	18,3	1,8	76,2	3,2	0,5	0,2	0,1
Bukev	20,7	36,4	26,3	11,9	4,7	164,7	73,9
Hrast	10,6	27,9	28,8	19,8	12,9	8,4	3,8
Plemeniti listavci	23,0	33,8	25,5	12,8	4,9	4,8	2,2
Drugi trdi listavci	30,9	39,6	19,1	7,6	2,8	34,1	15,3
Mehki listavci	28,6	39,2	21,1	8,1	3,0	0,8	0,4
Iglavci	13,9	15,9	36,2	25,3	8,7	10,2	4,6
Listavci	22,0	36,6	25,2	11,5	4,7	212,7	95,4
Skupaj	21,7	35,5	25,7	12,2	4,9	223,0	100,0

Preglednica 132: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	5,7
Listavci	1,6	1,9	1,0	0,4	0,1	5,0	94,3
Skupaj	1,7	2,0	1,1	0,4	0,1	5,3	100,0

Preglednica 133: Preglednica 47: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	7.844	12	190	202	0,4	6,2	6,6	0,3	3,6	3,9
2020	7.739	10	213	223	0,2	5,0	5,2	0,3	4,2	4,5

Preglednica 134: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	2,4	0,0	3,3	0,1	0,1	73,1	5,5	1,3	14,0	0,2
2020	1,3	0,0	3,0	0,1	0,1	73,9	3,8	2,2	15,3	0,3

Preglednica 135: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	19.524	3	24,6	101,4
Listavci	324.602	42	19,7	83,9
Skupaj	344.126	45	19,9	84,8

Preglednica 136: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	125	126
Nega	ha	368	393
Varstvo	dni	269	1.206
Nega habitatov	dni	107	535

120 Gozdovi toploljubnih listavcev

Preglednica 137: Preglednica 51: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	22.300	2.727	1.739	26.766
Delež (%)	83,3	10,2	6,5	100,0

Preglednica 138: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	17.425	65,1
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	3.574	13,4
Primorsko bukovje	3.172	11,8
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	1.111	4,2
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	699	2,6
Primorsko belogabrovje in gradnovje	463	1,7
Primorsko bukovje na flišu	106	0,4
Primorsko gorsko bukovje	82	0,3
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	59	0,2
Kisloljubno gradnovo bukovje	37	0,1
Dinarsko jelovo bukovje	22	0,1
Preddinarsko gorsko bukovje	11	0,0
Vezovje z ozkolistnim jesenom	4	0,0
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1	0,0
Črnikovje	0	0,0
Skupaj	26.765	100,0

Preglednica 139: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	1.150	4,3	1.149	100,0	0,1	0,5	88,9	10,5
Drogovnjak	14.933	55,8	1.264	8,5	0,4	3,8	42,0	53,8
Debeljak	3.385	12,6	384	11,3	2,8	16,7	47,6	32,9
Sestoj v obnovi	800	3,0	394	49,3	0,9	8,7	41,8	48,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	6.499	24,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	26.766	100,0	3.191	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 140: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	1.150	4,1	3,7	58,6	33,6	2,1	10,0	87,9	24,3	27,3	21,6	26,8
Drogovnjak	14.933	0,7	16,3	56,1	26,9	1,4	13,8	84,8	14,4	59,1	20,7	5,8
Debeljak	3.385	0,2	0,3	99,5	0,0	8,8	38,8	52,4	7,5	61,4	27,2	3,9
Sestoj v obnovi	800	0,0	0,0	0,0	0,0	36,1	32,3	31,6	0,0	0,1	0,2	99,7
Panjevec	6.499	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	99,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 141: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m ³ /ha	Skupaj	%
	I	II	III	IV	V			
Smreka	8,5	23,1	37,5	19,0	11,9	0,5	0,6	
Jelka	6,8	19,9	39,0	19,2	15,1	0,1	0,1	
Bor	11,2	30,6	31,3	18,9	8,0	17,6	21,9	
Macesen	4,6	22,8	45,4	23,6	3,6	0,1	0,1	
Drugi iglavci	6,8	16,3	62,4	10,1	4,4	0,2	0,3	
Bukev	29,6	32,0	21,6	12,5	4,3	2,8	3,5	
Hrast	30,1	33,9	20,2	10,0	5,8	9,3	11,6	
Plemeniti listavci	30,6	32,7	20,7	11,0	5,0	1,7	2,1	
Drugi trdi listavci	40,9	35,4	14,3	6,1	3,3	47,8	59,3	
Mehki listavci	39,0	38,5	14,1	5,0	3,4	0,4	0,5	
Iglavci	11,0	30,2	31,8	18,9	8,1	18,4	22,9	
Listavci	38,4	35,0	15,7	7,1	3,8	61,9	77,1	
Skupaj	32,2	33,9	19,4	9,8	4,7	80,3	100,0	

Preglednica 142: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					m ³ /ha	Skupaj	%
	I	II	III	IV	V			
Iglavci	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,5	20,0	
Listavci	1,1	0,6	0,2	0,1	0,0	2,0	80,0	
Skupaj	1,3	0,8	0,3	0,1	0,0	2,5	100,0	

Preglednica 143: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	27.146	21	61	82	0,5	1,8	2,3	0,4	1,0	1,4
2020	26.766	18	62	80	0,5	2,0	2,5	0,4	1,3	1,7

Preglednica 144: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	0,5	0,0	24,5	0,1	0,1	5,7	12,9	1,7	53,8	0,7
2020	0,6	0,1	21,9	0,1	0,2	3,4	11,6	2,1	59,6	0,4

Preglednica 145: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	114.174	4	23,2	91,1
Listavci	352.122	13	21,2	66,7
Skupaj	466.296	17	21,7	71,4

Preglednica 146: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	354	354
Nega	ha	568	647
Varstvo	dni	3.392	10.911
Nega habitatov	dni	235	843

121 Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi**Preglednica 147: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	15.836	1.403	1.219	18.458
Delež (%)	85,8	7,6	6,6	100,0

Preglednica 148: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	13.807	74,8
Primorsko bukovje	2.097	11,4
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	1.407	7,6
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	274	1,5
Dinarsko jelovo bukovje	240	1,3
Primorsko bukovje na flišu	191	1,0
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	149	0,8
Primorsko belogabrovje in gradnovje	142	0,8
Kisloljubno gradnovo bukovje	46	0,2
Preddinarsko gorsko bukovje	46	0,2
Primorsko gorsko bukovje	36	0,2
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	24	0,1
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	5	0,0
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	3	0,0
Skupaj	18.467	100,0

Preglednica 149: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	661	3,6	665	100,5	0,9	5,8	88,8	4,5
Drogovnjak	8.158	44,1	912	11,2	0,5	6,3	51,2	42,0
Debeljak	7.412	40,2	1.138	15,4	2,2	10,1	49,0	38,7
Sestoj v obnovi	1.438	7,8	677	47,1	5,6	17,7	33,4	43,3
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	790	4,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	18.458	100,0	3.391	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 150: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	661	5,1	36,0	49,3	9,6	16,4	13,9	69,7	31,6	43,9	14,4	10,1
Drogovnjak	8.158	6,0	35,6	51,5	6,9	7,6	23,7	68,7	30,4	50,7	16,5	2,4
Debeljak	7.412	0,5	99,2	0,3	0,0	18,9	36,5	44,6	12,0	58,0	27,2	2,8
Sestoj v obnovi	1.438	0,0	99,9	0,1	0,0	39,8	36,4	23,8	0,0	0,1	0,7	99,2
Panjevec	790	0,0	99,5	0,3	0,2	2,9	0,3	96,8	99,7	0,3	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 151: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,2	22,6	37,4	25,6	8,2	3,1	1,7
Jelka	7,0	23,6	36,4	25,1	7,9	0,7	0,4
Bor	10,4	32,1	33,3	18,5	5,7	147,8	81,7
Macesen	6,6	25,2	39,0	21,1	8,1	0,4	0,2
Drugi iglavci	11,3	32,2	36,6	15,0	4,9	0,5	0,3
Bukev	43,4	34,6	13,7	7,5	0,8	2,6	1,4
Hrast	43,1	31,9	14,8	8,2	2,0	2,2	1,2
Plemeniti listavci	41,9	34,4	15,1	7,6	1,0	1,6	0,9
Drugi trdi listavci	45,0	32,9	13,9	7,1	1,1	21,6	12,0
Mehki listavci	41,4	34,3	13,1	10,6	0,6	0,3	0,2
Iglavci	10,3	31,8	33,5	18,6	5,8	152,4	84,3
Listavci	44,5	33,1	14,0	7,3	1,1	28,4	15,7
Skupaj	15,7	32,0	30,3	16,9	5,1	180,8	100,0

Preglednica 152: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,7	1,1	0,7	0,3	0,1	2,9	74,4
Listavci	0,6	0,3	0,1	0,0	0,0	1,0	25,6
Skupaj	1,3	1,4	0,8	0,3	0,1	3,9	100,0

Preglednica 153: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	17.444	169	23	192	4,1	0,8	4,9	3,4	0,4	3,8
2020	18.458	152	28	180	2,9	1,0	3,9	4,3	0,6	4,9

Preglednica 154: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	1,7	0,4	85,5	0,3	0,1	1,2	1,1	0,4	9,1	0,2
2020	1,7	0,4	81,7	0,2	0,3	1,5	1,2	0,9	11,9	0,2

Preglednica 155: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	796.128	43	28,3	151,2
Listavci	119.079	6	22,7	66,7
Skupaj	915.207	49	27,4	129,8

Preglednica 156: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	939	955
Nega	ha	1.493	1.931
Varstvo	dni	3.237	13.064
Nega habitatov	dni	218	648

123 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih**Preglednica 157: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	12.764	2.163	431	15.358
Delež (%)	83,1	14,1	2,8	100,0

Preglednica 158: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	5.486	35,7
Primorsko bukovje	2.772	18,0
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.610	17,0
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	1.892	12,3
Primorsko belogabrovje in gradnovje	1.175	7,7
Primorsko bukovje na flišu	1.017	6,6
Kisloljubno gradnovo bukovje	299	1,9
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	27	0,2
Nižinsko črnojelševje	21	0,1
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	19	0,1
Primorsko gorsko bukovje	19	0,1
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	17	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	4	0,0
Črnikovje	0	0,0
Skupaj	15.359	100,0

Preglednica 159: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	165	1,1	164	99,9	0,2	6,7	12,2	80,9
Drogovnjak	8.173	53,1	726	8,9	1,2	8,3	36,4	54,1
Debeljak	5.252	34,2	664	12,7	3,8	31,2	34,9	30,1
Sestoj v obnovi	394	2,6	188	47,8	6,8	11,8	38,6	42,8
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	1.375	9,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	15.359	100,0	1.743	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 160: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	165	2,1	13,6	39,9	44,4	2,8	7,8	89,4	49,4	27,9	14,1	8,6
Drogovnjak	8.173	1,1	24,2	54,8	19,9	3,2	20,0	76,8	20,2	68,5	10,3	1,0
Debeljak	5.252	0,3	0,2	99,5	0,0	8,0	48,5	43,5	11,9	72,7	14,5	0,9
Sestoj v obnovi	394	0,0	0,0	0,0	0,0	30,9	41,0	28,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	1.375	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,5	99,5	0,0	100,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 161: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,2	21,5	40,1	19,3	12,9	0,9	0,6
Jelka	10,4	13,1	50,6	9,5	16,4	0,1	0,1
Bor	10,7	28,7	36,3	17,7	6,6	12,5	7,7
Macesen	7,7	22,2	35,2	24,5	10,4	0,2	0,1
Drugi iglavci	6,1	20,5	45,9	25,1	2,4	0,2	0,1
Bukev	12,5	32,3	28,3	15,6	11,3	5,9	3,7
Hrast	15,8	31,4	25,4	15,2	12,2	56,8	35,2
Plemeniti listavci	17,1	28,7	25,1	15,1	14,0	4,0	2,5
Drugi trdi listavci	23,2	31,6	22,3	12,3	10,6	79,5	49,3
Mehki listavci	25,0	32,4	19,3	12,9	10,4	1,3	0,8
Iglavci	10,3	27,9	36,8	18,0	7,0	13,9	8,6
Listavci	19,8	31,4	23,8	13,6	11,4	147,5	91,4
Skupaj	19,0	31,1	24,9	14,0	11,0	161,4	100,0

Preglednica 162: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	6,4
Listavci	1,6	1,5	0,8	0,3	0,2	4,4	93,6
Skupaj	1,7	1,6	0,9	0,3	0,2	4,7	100,0

Preglednica 163: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	14.391	15	135	150	0,4	3,5	3,9	0,3	2,5	2,8
2020	15.359	14	148	162	0,3	4,4	4,7	0,4	3,9	4,3

Preglednica 164: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	0,4	0,1	9,5	0,1	0,1	3,2	34,9	1,5	49,2	1,0
2020	0,6	0,0	7,8	0,1	0,1	3,7	35,2	2,5	49,2	0,8

Preglednica 165: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	57.879	4	27,1	113,7
Listavci	597.284	39	26,3	89,4
Skupaj	655.163	43	26,4	91,1

Preglednica 166: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	447	451
Nega	ha	575	684
Varstvo	dni	1.651	4.052
Nega habitatov	dni	105	368

200 Varovalni gozdovi**Preglednica 167: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.171	259	176	1.606
Delež (%)	73,0	16,1	10,9	100,0

Preglednica 168: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	1.210	75,3
Primorsko hrastovje na flišu in kislejši jerovici	161	10,0
Primorsko bukovje	116	7,2
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	51	3,2
Primorsko belogabrovje in gradnovje	28	1,8
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	24	1,5
Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	13	0,8
Kisloljubno rdečeborovje	3	0,2
Črnikovje	1	0,0
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	0	0,0
Skupaj	1.606	100,0

Preglednica 169: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	78	4,8	78	100,0	0,0	0,0	10,0	90,0
Drogovnjak	1.058	65,9	91	8,6	0,0	3,0	41,5	55,5
Debeljak	236	14,7	24	10,0	0,3	7,8	67,0	24,9
Sestoj v obnovi	14	0,9	10	68,3	0,0	0,0	75,1	24,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	220	13,7	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.606	100,0	202	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 170: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	78	2,4	1,4	76,4	19,8	1,4	2,4	96,2	11,8	55,0	32,5	0,7
Drogovnjak	1.058	1,5	9,5	50,4	38,6	0,6	7,2	92,2	12,9	61,5	22,4	3,2
Debeljak	236	0,0	0,0	0,0	0,0	5,8	34,9	59,3	8,1	74,5	17,4	0,0
Sestoj v obnovi	14	0,0	0,0	0,0	0,0	67,9	27,7	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	220	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 171: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Smreka	5,3	10,0	26,6	32,1	26,0	0,2	0,2
Bor	19,9	37,1	24,5	12,4	6,1	43,3	46,0
Macesen	43,5	56,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugi iglavci	9,1	39,8	35,2	11,8	4,1	0,4	0,4
Bukev	25,5	33,7	28,3	9,9	2,6	3,7	3,9
Hrast	29,4	30,9	27,6	8,7	3,4	3,7	3,9
Plemeniti listavci	25,8	28,7	22,5	14,3	8,7	2,1	2,2
Drugi trdi listavci	58,6	26,6	11,3	2,6	0,9	40,3	42,7
Mehki listavci	19,0	61,6	6,9	7,0	5,5	0,6	0,6
Iglavci	19,8	36,9	24,6	12,5	6,2	44,0	46,6
Listavci	52,1	28,0	14,2	4,1	1,6	50,4	53,4
Skupaj	37,1	32,2	19,0	8,0	3,7	94,4	100,0

Preglednica 172: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,5	0,4	0,2	0,1	0,0	1,2	42,9
Listavci	1,1	0,4	0,1	0,0	0,0	1,6	57,1
Skupaj	1,6	0,8	0,3	0,1	0,0	2,8	100,0

Preglednica 173: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	1.509	38	65	103	0,9	1,5	2,4	0,6	0,6	1,2
2020	1.606	44	51	95	1,2	1,7	2,9	0,8	0,7	1,5

Preglednica 174: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	0,2	0,0	36,5	0,0	0,2	1,3	2,6	0,6	58,3	0,3
2020	0,3	0,0	45,9	0,0	0,4	3,9	3,9	2,2	42,7	0,7

Preglednica 175: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	13.110	8	18,6	69,5
Listavci	11.025	7	13,5	41,0
Skupaj	24.135	15	15,9	52,8

Preglednica 176: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	18	18
Nega	ha	14	15
Varstvo	dni	117	482
Nega habitatov	dni	6	12

210 Gozdni rezervati

Preglednica 177: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	48	73	73	194,0
Delež (%)	24,7	37,7	37,6	100,0

Preglednica 178: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Primorsko bukovje	113	58,1
Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	71	36,4
Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	8	4,0
Primorsko belogabrovje in gradnovje	3	1,6
Skupaj	194	100,0

Preglednica 179: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	120	61,8	5	4,4	0,0	0,0	0,0	100,0
Debeljak	50	25,9	6	12,7	0,0	0,0	23,5	76,5
Sestoj v obnovi	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	24	12,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	194	100,0	12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 180: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Drogovnjak	120	0,0	49,6	43,3	7,1	0,0	0,0	100,0	21,2	74,3	3,5	1,0
Debeljak	50	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	5,9	30,3	35,9	27,9
Panjevec	24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mladovje	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica 181: Preglednica 95: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	0,0	54,0	46,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	19,4	40,3	22,4	14,0	3,9	72,4	33,3
Bukev	15,4	49,7	29,8	5,1	0,0	38,5	17,7
Hrast	20,5	28,2	33,2	14,4	3,7	26,2	12,0
Plemeniti listavci	20,3	17,4	26,8	25,1	10,4	1,5	0,7
Drugi trdi listavci	28,9	28,6	23,9	13,8	4,8	78,5	36,1
Mehki listavci	34,3	27,3	38,0	0,4	0,0	0,5	0,2
Iglavci	19,4	40,3	22,4	14,0	3,9	72,4	33,3
Listavci	23,8	34,1	27,2	11,6	3,3	145,2	66,7
Skupaj	22,3	36,2	25,6	12,4	3,5	217,6	100,0

Preglednica 182: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,9	0,9	0,3	0,1	0,0	2,2	31,9
Listavci	1,9	1,5	0,9	0,3	0,1	4,7	68,1
Skupaj	2,8	2,4	1,2	0,4	0,1	6,9	100,0

Preglednica 183: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	195	46	144	190	1,1	3,8	4,9	0,0	0,0	0,0
2020	194	72	146	218	2,2	4,7	6,9	0,0	0,0	0,0

Preglednica 184: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	0,0	0,0	24,2	0,0	0,0	17,9	13,3	0,9	43,4	0,3
2020	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	17,7	12,0	0,7	36,1	0,2

Preglednica 185: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica 186: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova		0	0
Nega		0	0
Varstvo		0	0
Nega habitatov		0	0

13.3 Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

2 ZASEBNI GOZD

Preglednica 187: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	75.195	53	120	173	1,2	3,5	4,7	27,1	23,2	24,4	90,4
GPN, ukrepi so dovoljeni	408	56	122	179	0,9	3,3	4,2	31,2	29,0	29,7	125,9
GPN, ukrepi niso dovoljeni	48	20	169	189	0,6	5,0	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.164	39	52	91	1,1	1,7	2,8	18,2	13,8	15,7	50,5
Skupaj vsi gozdovi	76.815	52	119	171	1,2	3,4	4,6	27,0	23,1	24,3	90,1

Preglednica 188: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	1.840	2,4
Drogovnjak	40.398	52,6
Debeljak	22.758	29,6
Sestoj v obnovi	3.726	4,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	8.093	10,5
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	76.815	100,0

Preglednica 189: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
m³/ha	5,4	0,3	41,5	1,4	3,8	31,5	24,0	5,3	50,7	7,4
%	3,2	0,1	24,3	0,8	2,2	18,4	14,0	3,1	29,6	4,3

Preglednica 190: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					V	m³/ha	Skupaj	
	I	II	III	IV				%	
Iglavci	10,6	29,9	32,3	19,0	8,2	52,4	30,6		
Listavci	23,6	32,8	22,9	12,5	8,2	118,9	69,4		
Skupaj	19,6	31,9	25,8	14,5	8,2	171,2	100,0		

Preglednica 191: D-PVP Posek po vrstah poseka

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni					
Iglavci	m³	100.091,0	81.679,0	484,0	135.505,0	16.015,0	2.915,0	7,17	31,81
	%	29,7	24,3	0,1	40,2	4,8	0,9		
Listavci	m³	151.889,0	222.940,0	1.904,0	134.491,0	22.206,0	13.222,0	5,36	18,26
	%	27,8	40,8	0,3	24,6	4,1	2,4		
Skupaj	m³	251.980,0	304.619,0	2.388,0	269.996,0	38.221,0	16.136,0	5,93	21,80
	%	28,5	34,5	0,3	30,6	4,3	1,8		

PRILOGE

Preglednica 192: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	1.086.130	14	27,0	120,0
Listavci	2.113.698	28	23,1	79,9
Skupaj	3.199.828	42	24,3	90,1

Preglednica 193: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	2.002	2.016
Nega	ha	4.397	5.152
Varstvo	dni	4.642	15.305
Nega habitatov	dni	686	2.665

5 DRŽAVNI GOZD

Preglednica 194: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	7.286	46	99	145	1,1	3,3	4,4	29,2	21,2	23,8	77,9
GPN, ukrepi so dovoljeni	239	111	83	194	1,7	2,0	3,7	26,0	14,5	21,1	111,1
GPN, ukrepi niso dovoljeni	73	47	166	213	0,7	5,9	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	259	41	31	72	1,1	1,1	2,3	19,4	12,0	16,2	51,4
Skupaj vsi gozdovi	7.856	48	97	145	1,1	3,2	4,4	28,4	20,6	23,2	77,2

Preglednica 195: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	249	3,2
Drogovnjak	4.848	61,7
Debeljak	1.834	23,3
Sestoj v obnovi	243	3,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	682	8,7
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	7.856	100,0

Preglednica 196: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	5,1	0,2	37,1	1,0	4,4	18,4	21,8	3,4	50,5	3,0
%	3,5	0,1	25,6	0,7	3,0	12,7	15,1	2,3	34,9	2,1

Preglednica 197: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	11,5	30,5	33,0	18,2	6,8	47,8	33,0
Listavci	28,5	34,4	20,0	10,1	7,0	97,1	67,0
Skupaj	22,9	33,1	24,3	12,8	6,9	144,9	100,0

PRILOGE

Preglednica 198: D-PVP Posek po vrstah poseka

		Negovalni posek				Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni						
Iglavci	m ³	9.798,0	11.056,0	365,0	11.161,0		4.736,0	187,0	0,79	3,52
	%	26,3	29,6	1,0	29,9		12,7	0,5		
Listavci	m ³	6.372,0	5.834,0	45,0	3.516,0		7.858,0	1.114,0	0,24	0,83
	%	25,8	23,6	0,2	14,2		31,8	4,5		
Skupaj	m ³	16.170,0	16.890,0	410,0	14.677,0		12.594,0	1.301,0	0,42	1,53
	%	26,1	27,2	0,7	23,7		20,3	2,1		

Preglednica 199: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	106.776	14	28,4	119,2
Listavci	157.728	20	20,6	62,4
Skupaj	264.504	34	23,2	77,2

Preglednica 200: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	151	152
Nega	ha	275	320
Varstvo	dni	1.371	3.524
Nega habitatov	dni	25	129

6 OBČINSKI GOZD

Preglednica 201: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		igl.	m ³ /ha list.	sk.	igl.	m ³ /ha list.	sk.	% od lesne zaloge igl.	% od lesne zaloge list.	% od lesne zaloge sk.	% na PR
Večnamenski gozdovi	3.948	69	73	142	1,5	2,3	3,7	31,1	22,0	26,4	100,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	11	92	98	190	1,3	2,7	4,0	39,8	15,3	27,2	130,1
GPN, ukrepi niso dovoljeni	73	132	110	242	4,8	3,2	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	170	89	66	156	1,6	2,2	3,7	19,1	12,7	16,4	68,7
Skupaj vsi gozdovi	4.202	71	74	145	1,5	2,3	3,8	29,5	21,0	25,2	95,4

Preglednica 202: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	255	6,1
Drogovnjak	2.113	50,3
Debeljak	1.014	24,1
Sestoj v obnovi	244	5,8
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	576	13,7
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	4.202	100,0

PRILOGE

Preglednica 203: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	5,3	0,4	60,9	0,7	3,5	11,6	16,1	2,7	39,6	3,8
%	3,7	0,2	42,3	0,5	2,4	8,0	11,1	1,8	27,4	2,6

Preglednica 204: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	13,0	34,4	31,3	15,8	5,5	70,8	49,0
Listavci	31,3	32,5	19,8	10,5	5,9	73,7	51,0
Skupaj	22,4	33,4	25,4	13,1	5,7	144,5	100,0

Preglednica 205: D-PVP Posek po vrstah poseka

Negovalni posek									
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m ³	824,0	2.090,0	60,0	2.198,0	4.330,0	72,0	0,20	0,90
	%	8,6	21,8	0,6	23,0	45,2	0,8		
Listavci	m ³	1.450,0	2.083,0	9,0	138,0	943,0	355,0	0,05	0,17
	%	29,1	41,9	0,2	2,8	19,0	7,1		
Skupaj	m ³	2.273,0	4.173,0	69,0	2.335,0	5.273,0	427,0	0,10	0,36
	%	15,6	28,7	0,5	16,0	36,2	2,9		

Preglednica 206: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	87.749	21	29,5	137,5
Listavci	65.270	16	21,0	67,5
Skupaj	153.019	37	25,2	95,4

Preglednica 207: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	183	190
Nega	ha	278	443
Varstvo	dni	2.998	11.510
Nega habitatov	dni	44	165

13.4 Pregled stanja in ukrepov po občinah

019 Divača

Preglednica 208: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	8.656	549	283	9.488
Delež (%)	91,2	5,8	3,0	100,0

Preglednica 209: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	PR
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.265	28	265	294	1,0	8,1	9,1	28,4	25,2	25,5	82,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 0	1	365	182	147	329	5,8	5,6	11,4	21,9	15,6	19,1	54,9
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi	1	715	37	242	279	0,9	6,8	7,7	22,0	19,5	19,8	71,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi	1	228	23	188	212	0,9	7,0	7,9	23,7	19,9	20,4	54,5
Toploljubna bukovja 110	1	1.758	8	238	246	0,1	5,0	5,2	31,3	22,4	22,6	107,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	1	1.265	25	85	110	0,5	2,4	2,9	19,4	22,1	21,5	82,4
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	2	51	29	57	86	0,6	1,8	2,4	18,0	16,3	16,9	60,2
Skupaj		1.316	25	84	109	0,5	2,4	2,9	19,3	22,0	21,4	81,7
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	1.640	161	36	197	2,4	1,3	3,7	24,3	17,6	23,1	124,1
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	2	94	130	38	168	1,8	1,6	3,4	29,7	16,0	26,6	131,9
Skupaj		1.735	159	36	196	2,3	1,3	3,7	24,6	17,6	23,3	124,5
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	1.874	23	180	203	0,5	4,5	4,9	28,0	24,7	25,0	102,9
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	2	97	36	109	145	0,5	2,6	3,1	28,4	23,5	24,7	114,9
Skupaj		1.971	24	177	200	0,5	4,4	4,9	28,0	24,6	25,0	103,3
Varovalni gozdovi 200	4	135	10	118	128	0,4	3,3	3,6	13,2	14,3	14,2	50,2

Preglednica 210: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	249	252
Nega	ha	528	631
Varstvo	dni	962	3.239
Nega habitatov	dni	81	316

035 Hrpelje - Kozina

Preglednica 211: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	12.272	626	421	13.319
Delež (%)	92,1	4,7	3,2	100,0

Preglednica 212: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	662	15	231	246	0,5	7,8	8,3	23,0	24,4	24,3	71,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 0	1	334	174	145	319	6,5	7,3	13,8	25,6	15,6	21,1	48,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi	1	1.381	28	202	230	1,0	7,5	8,5	26,1	24,6	24,8	67,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi	1	775	22	179	201	0,7	6,7	7,4	32,9	29,4	29,8	80,7
Toploljubna bukovja 110	1	2.087	17	166	183	0,5	5,1	5,6	21,4	16,7	17,2	56,6
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	1	3.757	22	67	89	0,6	2,1	2,7	25,6	18,9	20,6	66,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	2	24	17	82	99	0,4	2,9	3,2	47,2	30,9	33,8	103,5
Skupaj		3.781	22	67	89	0,6	2,1	2,7	25,7	19,0	20,7	67,0
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	2.808	167	24	190	4,0	0,7	4,7	29,2	22,9	28,4	114,5
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	2	11	132	44	176	2,3	1,4	3,7	25,8	72,0	37,3	177,6
Skupaj		2.820	166	24	190	4,0	0,7	4,7	29,2	23,2	28,4	114,7
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	1.278	15	172	187	0,3	4,5	4,9	30,9	28,1	28,3	108,5
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	2	108	27	213	241	0,9	5,9	6,8	22,2	36,7	35,0	123,8
Skupaj		1.386	16	175	191	0,4	4,7	5,0	29,7	28,9	29,0	110,1
Varovalni gozdovi 200	4	53	28	58	87	0,7	2,2	2,9	27,7	12,2	17,3	51,4
Gozdni rezervati 210	3	40	0	188	188	0,0	5,3	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 213: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	350	353
Nega	ha	742	886
Varstvo	dni	1.350	4.547
Nega habitatov	dni	113	443

038 Ilirska Bistrica

Preglednica 214: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	17.654	615	299	18.568
Delež (%)	95,1	3,3	1,6	100,0

Preglednica 215: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	3.110	23	257	280	0,6	6,4	7,1	30,6	23,4	24,0	95,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 0	1	1.162	226	113	339	6,6	3,2	9,9	28,5	20,1	25,7	88,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi	1	2.145	40	253	293	1,1	6,3	7,4	27,2	20,5	21,4	85,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi	1	4.306	49	176	224	1,5	5,0	6,4	28,6	23,5	24,6	86,0
Toploljubna bukovja 110	1	2.552	8	223	232	0,2	4,7	4,9	21,0	17,3	17,4	82,9
Gozdovi toplotljubnih listavcev 120	1	1.142	35	89	124	0,6	2,2	2,8	17,8	15,3	16,0	71,8
Gozdovi toplotljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	3.403	203	28	231	3,3	0,8	4,1	25,1	20,8	24,6	137,3
Gozdovi toplotljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	2	90	198	25	223	2,7	0,9	3,6	28,8	16,0	27,4	169,8
Skupaj		3.493	203	28	230	3,3	0,8	4,1	25,2	20,7	24,6	138,0
Gozdovi toplotljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	486	23	163	186	0,4	3,6	4,0	21,3	20,8	20,8	97,5
Gozdovi toplotljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	2	8	20	125	145	0,3	2,8	3,1	12,4	14,1	13,8	65,6
Skupaj		494	23	163	185	0,4	3,6	4,0	21,2	20,7	20,7	97,1
Varovalni gozdovi 200	4	164	138	54	192	2,2	1,5	3,7	16,1	10,0	14,4	75,0

Preglednica 216: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	488	493
Nega	ha	1.034	1.236
Varstvo	dni	1.882	6.339
Nega habitatov	dni	158	618

PRILOGE

040 Izola

Preglednica 217: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	356	346	28	730
Delež (%)	48,8	47,4	3,8	100,0

Preglednica 218: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	522	3	50	53	0,1	2,0	2,1	7,0	12,6	12,3	30,5
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	5	29	40	70	0,9	1,5	2,4	12,2	0,0	5,1	14,7
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	183	0	78	78	0,0	3,0	3,0	0,0	13,4	13,4	34,5
Varovalni gozdovi 200	4	20	10	25	35	0,2	1,0	1,2	16,3	13,4	14,2	42,0

Preglednica 219: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	19	19
Nega	ha	41	49
Varstvo	dni	74	249
Nega habitatov	dni	6	24

049 Komen

Preglednica 220: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.014	575	384	5.973
Delež (%)	84,0	9,6	6,4	100,0

Preglednica 221: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	2.943	16	41	58	0,4	1,3	1,7	27,8	24,3	25,3	87,3
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	1.942	114	33	147	1,5	1,1	2,6	34,4	21,6	31,5	178,8
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	2	5	228	54	282	2,7	2,4	5,2	41,0	8,4	34,8	189,4
Skupaj		1.947	114	34	148	1,5	1,1	2,6	34,4	21,6	31,5	178,8
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	892	10	159	169	0,2	4,3	4,6	31,4	33,2	33,1	122,8
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	2	45	14	207	221	0,2	3,9	4,1	34,0	22,2	22,9	122,6
Skupaj		937	10	161	172	0,2	4,3	4,5	31,6	32,5	32,4	122,8
Varovalni gozdovi 200	4	146	43	38	81	1,0	1,2	2,2	30,4	17,8	24,5	89,5

Preglednica 222: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	157	159
Nega	ha	333	398
Varstvo	dni	605	2.039
Nega habitatov	dni	51	199

050 Koper**Preglednica 223: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	11.320	3.179	605	15.104
Delež (%)	75,0	21,0	4,0	100,0

Preglednica 224: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Toploljubna bukovja 110	1	577	7	197	205	0,2	6,8	7,0	27,8	24,3	24,4	71,2
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	1	6.026	16	68	83	0,6	2,5	3,2	23,0	20,7	21,2	55,8
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	2.846	123	20	143	3,5	0,8	4,2	27,2	20,5	26,3	88,7
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	4.825	14	117	131	0,4	4,2	4,6	22,8	22,8	22,8	64,4
Varovalni gozdovi 200	1	12	2	128	130	0,1	5,8	5,9	20,7	14,1	14,2	31,2
Varovalni gozdovi 200	4	737	47	28	75	1,6	1,1	2,7	17,3	13,8	16,0	44,0
Skupaj		750	47	29	76	1,6	1,2	2,8	17,3	13,8	15,9	43,5
Gozdni rezervati 210	3	81	128	132	260	4,6	5,0	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 225: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	397	401
Nega	ha	841	1.005
Varstvo	dni	1.531	5.156
Nega habitatov	dni	128	503

075 Miren - Kostanjevica**Preglednica 226: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.908	268	640	3.816
Delež (%)	76,2	7,0	16,8	100,0

PRILOGE

Preglednica 227: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	3.022	8	31	39	0,2	1,1	1,3	20,4	21,7	21,4	62,3
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	702	121	17	139	2,7	0,8	3,5	28,7	15,3	27,1	106,9
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	91	2	203	205	0,0	6,1	6,2	69,3	38,7	39,0	129,3

Preglednica 228: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	100	101
Nega	ha	212	254
Varstvo	dni	386	1.302
Nega habitatov	dni	32	127

084 Nova Gorica

Preglednica 229: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	1.264	132	58	1.454
Delež (%)	86,9	9,1	4,0	100,0

Preglednica 230: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	375	9	43	52	0,4	1,5	1,9	15,8	28,3	26,0	72,8
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	138	129	16	145	2,7	0,7	3,3	18,7	43,5	21,4	93,2
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	858	2	142	144	0,1	5,3	5,3	37,5	32,1	32,2	86,9
Varovalni gozdovi 200	4	57	19	55	74	0,5	1,8	2,3	34,4	16,5	21,0	68,5
Gozdni rezervati 210	3	26	133	92	225	2,1	2,9	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 231: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	38	39
Nega	ha	81	97
Varstvo	dni	147	496
Nega habitatov	dni	12	48

090 Piran

Preglednica 232: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	536	360	58	954
Delež (%)	56,2	37,8	6,0	100,0

Preglednica 233: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	506	5	63	68	0,2	2,4	2,6	20,8	13,9	14,3	37,6
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	43	77	55	132	2,1	2,0	4,1	34,5	13,7	25,8	82,3
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	387	0	129	129	0,0	4,9	4,9	5,9	14,7	14,7	39,0
Varovalni gozdovi 200	4	18	4	18	23	0,1	0,7	0,9	0,0	7,4	6,0	15,5

Preglednica 234: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	25	25
Nega	ha	53	63
Varstvo	dni	97	326
Nega habitatov	dni	8	32

091 Pivka

Preglednica 235: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.600	391	25	5.016
Delež (%)	91,7	7,8	0,5	100,0

Preglednica 236: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	106	22	338	360	0,8	9,3	10,1	27,6	24,2	24,4	86,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev 0	1	115	213	125	338	7,5	4,2	11,7	29,0	22,4	26,6	76,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi	1	1.511	46	262	308	1,6	8,9	10,5	28,2	25,8	26,2	77,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionirski gozdovi	1	572	50	176	226	1,6	7,7	9,2	29,5	25,6	26,4	64,7
Topoljubna bukovja 110	1	645	7	253	260	0,1	3,9	4,1	42,2	23,3	23,9	151,7
Gozdovi topoljubnih listavcev 120	1	841	13	88	102	0,3	2,7	3,0	36,4	28,6	29,6	100,5
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	918	129	42	171	2,5	1,5	4,0	34,2	34,7	34,3	146,4
Gozdovi topoljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	2	28	264	27	291	4,6	1,1	5,7	31,3	7,6	29,1	149,7
Skupaj		947	133	41	175	2,6	1,5	4,1	34,0	34,1	34,0	146,5
Gozdovi topoljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	279	36	147	183	0,9	5,8	6,7	25,8	26,6	26,5	72,6

Preglednica 237: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	132	133
Nega	ha	279	334
Varstvo	dni	508	1.712
Nega habitatov	dni	43	167

111 Sežana**Preglednica 238: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	11.331	657	1.382	13.370
Delež (%)	84,8	4,9	10,3	100,0

Preglednica 239: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek			
			igl	list	sk	igl	list	sk	% od lesne zaloge	% na PR		
Toploljubna bukovja 110	1	121	3	281	284	0,1	6,6	6,7	32,2	25,6	25,7	108,9
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	1	5.941	25	67	92	0,4	1,8	2,2	22,5	22,2	22,3	91,0
Gozdovi toplotjubnih listavcev 120	2	4	3	82	86	0,0	2,2	2,2	15,4	22,1	21,8	85,1
Skupaj		5.946	24	67	92	0,4	1,8	2,2	22,5	22,2	22,3	91,0
Gozdovi toplotjubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	3.595	148	32	180	2,1	1,1	3,2	30,9	25,0	29,8	166,3
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	3.311	11	161	173	0,2	3,9	4,1	33,1	27,4	27,7	116,2
Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	2	91	16	154	170	0,2	3,2	3,4	16,4	12,7	13,1	64,8
Skupaj		3.402	11	161	173	0,2	3,9	4,1	32,4	27,0	27,3	115,0
Varovalni gozdovi 200	4	260	9	85	94	0,2	2,6	2,8	21,4	12,9	13,7	45,4
Gozdni rezervati 210	3	46	3	162	166	0,1	4,5	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 240: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	352	355
Nega	ha	745	890
Varstvo	dni	1.356	4.565
Nega habitatov	dni	114	445

201 Renče - Vogrsko**Preglednica 241: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	863	124	1	988
Delež (%)	87,3	12,6	0,1	100,0

Preglednica 242: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi toploljubnih listavcev 120	1	268	25	63	88	0,9	2,2	3,1	25,1	38,7	34,8	98,2
Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi 121	1	188	125	29	154	3,4	1,3	4,6	22,2	27,1	23,1	76,8
Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	532	6	161	166	0,2	6,0	6,2	26,8	38,0	37,6	101,0

Preglednica 243: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	26	26
Nega	ha	55	66
Varstvo	dni	100	337
Nega habitatov	dni	8	33

213 Ankaran**Preglednica 244: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	40	34	21	95
Delež (%)	42,2	36,0	21,8	100,0

Preglednica 245: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi toploljubnih listavcev 120	1	78	22	85	106	0,5	3,1	3,7	21,2	11,4	13,4	39,1
Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših r	1	14	30	145	175	0,8	4,7	5,6	12,6	16,0	15,4	48,5
Varovalni gozdovi 200	4	3	40	26	65	0,9	0,9	1,8	12,8	1,2	8,3	30,6

Preglednica 246: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	2	3
Nega	ha	5	6
Varstvo	dni	10	33
Nega habitatov	dni	1	3

13.5 Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva

Preglednica 247: Sanitarni posek v letih 2001-2020 po vzrokih poseka in oblikah lastništva

Vzrok poseka	Drevesna vrsta	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj		Povprečno drevo
(šifre vzrokov)		m ³	m ³	m ³	m ³	št. dreves	m ³
Žuželke	Iglavci	15.570	3.198	202	18.971	18.501	1,03
(301, 901,	Listavci	738	1		739	1.657	0,45
991)	Skupaj	16.308	3.199	202	19.710	20.158	0,98
Bolezni, glive	Iglavci	29.437	2.512	232	32.180	52.041	0,62
(302, 902)	Listavci	26.547	880	58	27.485	123.814	0,22
	Skupaj	55.984	3.392	290	59.665	175.855	0,34
Divjad	Iglavci	17			17	32	0,54
(303, 903)	Listavci	16			16	63	0,25
	Skupaj	33	0	0	33	95	0,35
Veter	Iglavci	24.778	1.000	73	25.851	33.007	0,78
(304, 904,	Listavci	28.403	334	28	28.765	47.871	0,60
994)	Skupaj	53.181	1.334	101	54.616	80.878	0,68
Sneg	Iglavci	2.837	293	181	3.310	7.738	0,43
(305, 905)	Listavci	1.269	49		1.318	3.687	0,36
	Skupaj	4.106	342	181	4.629	11.425	0,41
Žled	Iglavci	42.866	3.104		45.970	73.616	0,62
(306, 906))	Listavci	71.159	2.112		73.271	108.530	0,67
	Skupaj	114.025	5.216	0	119.241	182.146	0,65
Plaz, usad	Iglavci	2		7	9	8	1,16
(307, 907)	Listavci	118	25	5	148	422	0,35
	Skupaj	120	25	12	157	430	0,37
Požar	Iglavci	17.031	489	1.467	18.987	100.573	0,19
(308, 908)	Listavci	1.512	6	1	1.518	16.908	0,09
	Skupaj	18.543	494	1.468	20.506	117.481	0,17
Imisija	Iglavci	11			11	17	0,66
(lokalna)	Listavci	2			2	3	0,81
(309, 909)	Skupaj	14	0	0	14	20	0,68
Delo v	Iglavci	124	40		164	140	1,17
gozdu (310,	Listavci	227	14		242	519	0,47
910)	Skupaj	351	55	0	406	659	0,62
Drugo*	Iglavci	2.833	525	35	3.392	5.011	0,68
(311, 911,	Listavci	4.500	95	45	4.640	27.031	0,17
990)	Skupaj	7.332	620	80	8.032	32.042	0,25
Skupaj	Iglavci	135.505	11.161	2.198	148.864	290.762	0,51
	Listavci	134.491	3.516	137	138.144	330.647	0,42
	Skupaj	269.996	14.677	2.335	287.008	621.409	0,46

13.6 Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010-2020 po popisnih enotah

Preglednica 248: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Kras

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	1		101		25	100,0											25	100,0
Jelka	3		404					25			25						51	
Bukev	9		505	4	2.765	0,9	6	2.537	4,0	8	1.497	8,5	10	812	9,4	5	7.610	4,3
Hrasti	16	18	60.447	27	20.827	12,7	8	3.349	15,9	5	964	13,2	8	609		18	25.748	12,8
Plemeniti listavci	23	2	6.267	8	6.266	13,4	9	3.501	31,2	11	2.004	32,9	11	863	11,8	9	12.633	21,3
Drugi trdi listavci	50	79	259.577	61	47.818	6,3	76	30.797	15,5	74	13.445	17,5	71	5.708	7,1	68	97.768	10,8
Mehki listavci	4		101		304	8,3		178		1	228	11,1	1	51		1	761	6,7
Iglavci	4		505		25	100,0		25			25						76	33,3
Listavci	51	100	326.898	100	77.981	8,4	100	40.360	16,1	100	18.138	18,2	100	8.042	7,3	100	144.521	11,7
Skupaj	51	100	327.403	100	78.006	8,4	100	40.386	16,1	100	18.163	18,2	100	8.042	7,3	100	144.597	11,7
AVG (št./vz.)	64				60	5		31	5		14	3		6			112	13
MAX (št./vz.)	349				130	34		66	20		53	16		37	4		150	43
SD (+- št./vz.)	83				29	7		13	5		12	4		7	1		13	10

Preglednica 249: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v obdobju 2010-2020 za PE Kras

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka				100,0
Jelka	0,0	11,1	20,0	
Bori				
Macesen				
Bukev	40,0	5,4	4,8	4,3
Hrasti	35,1	4,7	23,6	12,8
Plemeniti listavci	30,2	16,3	27,6	21,3
Drugi trdi listavci	40,3	12,8	17,4	10,8
Mehki listavci	0,0	0,0	19,2	6,7
Iglavci	0,0	11,1	20,0	33,3
Listavci	38,7	11,8	19,0	11,7
Skupaj	38,6	11,8	19,0	11,7

PRILOGE

Preglednica 250: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Brkini

Skup. DV	št.	< 15cm		R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
	vz.	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	4		101		23									23			46	
Bori	1							115			92	25,0		46			252	9,1
Macesen	1																	
Ostali iglavci	2				23			69	66,7								92	50,0
Bukev	25	4	4.240	13	6.876	1,0	25	9.626	2,6	38	8.687	6,6	49	5.753	3,2	24	30.942	3,5
Hrasti	22	31	34.225	23	12.766	10,8	8	2.911	33,1	2	413	22,2		23		13	16.113	15,1
Plemeniti listavci	42	8	8.884	11	5.845	20,0	11	3.988	31,0	10	2.223	34,0	9	1.031	22,2	10	13.087	25,9
Drugi trdi listavci	48	57	63.402	53	28.948	5,6	55	20.651	13,9	49	11.322	19,4	39	4.584	10,5	51	65.505	11,0
Mehki listavci	11		303		206	11,1	1	435	31,6	2	367	31,3	2	183	12,5	1	1.192	25,0
Iglavci	5		101		46			183	25,0		92	25,0	1	69			390	17,6
Listavci	51	100	111.055	100	54.641	7,8	100	37.612	14,5	100	23.012	16,2	99	11.575	7,9	100	126.839	11,3
Skupaj	51	100	111.156	100	54.687	7,8	100	37.795	14,6	100	23.103	16,3	100	11.643	7,9	100	127.229	11,3
AVG (št./vz.)	22				47	4		32	5		20	3		10	1		109	12
MAX (št./vz.)	180				105	24		72	20		52	13		51	8		206	34
SD (+- št./vz.)	33				30	5		12	5		12	3		10	2		24	10

Preglednica 251: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v obdobju 2010-2020 za PE Brkini

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	0,0	11,1		
Jelka				
Bori	27,3	0,0	28,6	9,1
Macesen		0,0		
Bukev	7,4	4,6	8,5	3,5
Hrasti	14,7	7,5	30,6	15,1
Plemeniti listavci	37,1	20,5	30,5	25,9
Drugi trdi listavci	32,9	16,7	26,1	11,0
Mehki listavci	52,5	27,2	23,8	25,0
Iglavci	17,6	2,6	21,4	17,6
Listavci	26,5	13,8	23,4	11,3
Skupaj	26,4	13,7	23,4	11,3

13.7 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica 252: Pregled zavarovanih območij, uradnih objav in varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
1	Beka - soteska Glinščice z dolino Griža in ponornimi jamami	KP			ne
2	Beka - brezno na Škrklovici	NS			ne
3	Brestovica pri Povirju - Petnjak	NS			ne
4	Brezovica - Brezoviška slepa dolina	NS			ne
5	Brezovica - Brimšca jama	NS			ne
6	Dane pri Divači - jama nad Škrinjarco	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana (Uradne objave št. 13/92)	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
7	Dane pri Divači - Medjame	NS			ne
8	Divača - Bukovnik	NS			da
9	Divača - Divaška jama	NS			ne
10	Divača - Kačna jama	NS			ne
11	Divača - Risnik	NS			da
12	Dobravlje - Debela peč	NS			ne
13	Gorenje - Konjičja jama	NS			
14	Gradišče pri Materiji - jama pod Mavrovcem	NS			ne

PRILOGE

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
15	Gradišče pri Materiji – Martinjska jama	NS			ne
16	Hotična - Hotenjske ponikve	NS			ne
17	Hotična - Široka jama	NS			ne
18	Ivanji Grad - Preserska jama	NS			ne
19	Jama na Prevali II	NS			ne
20	Jama Škrlica	NS			ne
21	Kazlje - Komihcova jama	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana (Uradne objave št. 13/92)	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
22	Komen - gozd Cirje	NS			da
23	Komen - gozd Draga	NS			Da
24	Komen - Obršljanski gozd	NS			Da
25	Lipica - Lipenjska jama	NS			Ne
26	Lokev pri Divači - jama pod Gaugami	NS			Ne
27	Lokev pri Divači - jama Vilenica	NS			Ne
28	Mala jama na Prevali	NS			Ne
29	Obrov – Kaserova jama	NS			ne

PRILOGE

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
30	Obrov-Jezerina s ponikvami	NS			ne
31	Odolina - slepa dolina s ponikvami	NS			ne
32	Orlek - Golokratna jama	NS			ne
33	Orlek - Orleška draga	NS			ne
34	Podgrajske ponikve	NS			ne
35	Poljane pri Podgradu - Grde jame	NS			ne
36	Povžane - Kremplak	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana (Uradne objave št. 13/92)	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
37	Rakitovec - jama pod Gabrkom	NS			ne
38	Rakitovec - pečina v Radotah	NS			ne
39	Rodik - Cikova jama	NS			ne
40	Rodik - Velika Kozinska jama	NS			ne
41	Sežana - Čebulcova jama	NS			ne
42	Sežana - jama Bukovnik	NS			ne
43	Sežana - Jama v Golokračini	NS			ne
44	Sežana - Jama ob Bazoviški cesti na Gropajski gmajni	NS			ne

PRILOGE

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
45	Sežana - Jama ob Bazoviški cesti na Trebanjski gmajni	NS			ne
46	Sežana - Jama v Kanjadolcah I.	NS			ne
47	Sežana - Jama v partu pri Ogradi	NS			ne
48	Sežana - Koblarska jama	NS			ne
49	Sežana - Orleška in Tomažkova jama	NS			ne
50	Sežana - Sežanski dol z jamami I. in II.	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana (Uradne objave št. 13/92)	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
51	Sežana - Škamprlova ali Škamprletova jama	NS			ne
52	Sežana - Ulčarjeva jama v Paredu	NS			ne
53	Sežana - jama v Ukmarjevem dolu ob Bazoviški cesti	NS			ne
54	Skadanščina - Jama Medvedjak	NS			ne
55	Skadanščina - Pečina v Zjatih	NS			ne
56	Slavnik - vrh in pobočja	NS			ne
57	Slivje - Dimnice	NS			ne

PRILOGE

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
58	Vremščica - vrh in pobočje	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Sežana (Uradne objave št. 13/92)	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
59	Žirje - Belinca jama	NS			ne
60	Žirje - Junčja jama	NS			ne
61	Krajinski park Pivška presihajoča jezera	KP	Uradni list RS, 43/14, 42/18	Varstveni režimi in varstvene usmeritve so opredeljeni v 11. do 15. členu Odloka.	ne
62	Regijski park Škocjanske jame	RP	Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C	Varstveni režimi so opredeljeni v 13. in 14. členu Odloka.	ne
63	Grič Stena v dolini Dragonje	NS	Uradne objave Primorskih novic, št. 5/90	16. člen prepoveduje trgati, poškodovati rastline, uničevati vegetacijske formacije	da
64	Reka Dragonja s pritoki	NS			ne
65	Debeli rtič	KP	Uradni list RS, št. 48/18	9. člen za doseganje trajnostnega razvoja iz prejšnjega odstavka se spodbuja: - obnovo naravne vegetacije, tj. sestojev hrasta na robu in med vinogradi, kjer se spodbuja ekološka pridelava; - širjenje sestojev hrastovega gozda, povečanje obsega naravnih krajinskih prvin na območju kmetijske rabe v obliki mejic in gozdnih površin; 12. člen prepoveduje zmanjševanje obsega obstoječih gozdnih sestojev.	ne

PRILOGE

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
66	Krajinski park Strunjan	KP		Varstveni režimi se ne nanašajo na gospodarjenje z gozdom	ne
67	Naravni rezervat Strunjan	NR	Uradni list RS, št. 107/04, 114/04 – popr., 83/06, 71/08, 77/10 in 46/14 – ZON-C	9. člen prepoveduje nabirati, izkopavati, požigati, poškodovati ali lomiti prosto rastoče rastline ali uničevati vegetacijske sestoje, razen zaradi varstva naravnih vrednot in ohranjanja biotske raznovrstnosti, ekoloških ali drugih opravičljivih razlogov.	ne
68	Škocjanski zatok	NR	Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13 in 46/14 – ZON-C)	Ni posebnih varstvenih režimov za gospodarjenje z gozdovi	ne

13.8 Pregled naravnih vrednot

Preglednica 253: Pregled naravnih vrednot

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	STATUS
4274	Debeli rtič – ostanek hrastovega gozda	ekos	NVLP
4796	Osp – rastišče makije	bot, ekos	NVDP
301	Stena	geomorf, geol, bot, ekos	NVDP
4808	Strunjan – Rt Ronek	bot	NVDP
306	Strunjanski klif	geomorf, geol, ekos	NVDP
970	Črnotiče - cerov gozdič	ekos, (drev), zool	NVDP
1643	Komen - nasad črnega bora v Cirju	ekos	NVLP
2881	Komen - Draga - gozd	ekos	NVLP
725	Risnik	geomorf, zool	NVDP
1715	Kovači - Štenbergerjeva bukev	drev	NVLP
1716	Gradnje - bukev v Lehteh	drev	NVLP

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	STATUS
3091	Hrast nad Bukovcem	drev	NVLP
4830	Poletiči - kostanja	drev	NVLP
4834	Pregara - Fined - hrast	drev	NVLP
5445	Žusterna - hrast	drev	NVLP
3669	Abitanti - hrast	drev	NVLP
3293	Velika Bukovica - hrast na robu Muharjevega sadovnjaka	drev	NVLP
3266	Bukev v Galeji	drev	NVLP

13.9 Pregled ekološko pomembnih območij (EPO)

Preglednica 254: Pregled ekološko pomembnih območij

KODA	IME	STATUS
51100	Kras	EPO
92500	Dolina Vipave	EPO
51200	Snežnik - Pivka	EPO
53400	Dolina Branice	EPO
53600	Reka (Velika voda)	EPO
53700	Matarsko podolje	EPO
55200	Slavinski Ravnik	EPO
59300	Mrzlek	EPO
59700	Sušački, Smrdejski in Fabski potok	EPO
55700	Vrhe na Vipavskem	EPO
71500	Dragonja - porečje	EPO
78200	Rižana	EPO
78300	Debeli Rtič	EPO
80000	Osrednje območje življenskega prostora velikih zveri	EPO

13.10 Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov

Preglednica 255: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO POSTOJNA
SI5000023 Kras	SPA	<u>Ptice:</u> - kačar (<i>Circaetus gallicus</i>) - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)
SI3000276 Kras	SAC	<u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Hrošči:</u> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) <u>Raki:</u> - Primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <u>Netopirji:</u> - dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>) <u>Gozdni habitatni tipi:</u> - Gozdovi s prevladujočima vrstama <i>Quercus ilex</i> in <i>Quercus rotundifolia</i> <u>Negozdni habitatni tipi:</u> - Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000223 Reka	SAC	<u>Raki:</u> - Primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <u>Dvoživke:</u> - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
SI3000174 Mrzla jama pri Prestranku	SAC	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000197 Slavinski Ravnik	SAC	<u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Habitatni tipi:</u> - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, - (91K0) Ilirski bukov gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000229 Vrhe nad Rašo	SAC	<u>Habitatni tipi:</u> - Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum) <u>Hrošči:</u> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) - strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)
SI3000233 Matarsko podolje	SAC	<u>Hrošči:</u> - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) <u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Netopirji:</u>

PRILOGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO POSTOJNA
		- mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
		<u>Habitatni tipi:</u> - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000258 Sušački, Smrdejski in Fabski potok	SAC	<u>Raki:</u> primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)
SI3000225 Dolina Branice	SAC	<u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - laška žaba (<i>Rana latastei</i>) <u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Hrošči:</u> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <u>kačji pastirji:</u> - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) <u>Netopirji:</u> - veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) - vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) <u>Habitatni tipi:</u> - Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
SI3000226 Dolina Vipave	SAC	<u>Raki:</u> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - laška žaba (<i>Rana latastei</i>) <u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Hrošči:</u> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <u>Kačji pastirji:</u> - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) <u>Habitatni tipi:</u> - Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
SI5000002 Snežnik - Pivka	SPA	- črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - kačar (<i>Circaetus galicus</i>)

PRILOGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO POSTOJNA
SI3000231 Javorniki - Snežnik	SAC	<u>Sesalci:</u> - širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) - navadni ris (<i>Lynx lynx</i>) - volk (<i>Canis lupus</i>)* - rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)* <u>Žuželke:</u> - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>) - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <u>Habitatni tipi:</u> - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) - (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih* - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000037 Pregara- travišča	SAC	<u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
SI3000060 Rižana	SAC	<u>Raki:</u> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <u>Netopirji:</u> - dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>)
SI3000212 Slovenska Istra	SAC	<u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Hrošči:</u> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) <u>Raki:</u> - Primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <u>Gozdni habitatni tipi:</u> Gozdovi s prevladujočima vrstama <i>Quercus ilex</i> in <i>Quercus rotundifolia</i>

13.11 Konkretna usmeritve v območjih Natura 2000 s pripadajočimi upravljavskimi conami

Preglednica 256: Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

USMERITVE ZA CELOTEN GOZDNI PROSTOR v OBMOČJIH NATURA 2000

V celotnem območju se znotraj različnih Natura 2000 območij, pojavljajo vrste in habitatni tipi, na katere ima gospodarjenje z gozdom lahko neposredni ali posredni vpliv. Vrste in HT, gledano iz ekološkega vidika, so generalisti, katerim ustreza trajnostno, sonaravno in mnogonamensko gospodarjenje z gozdom.

VRSTE IN HABITATNI TIPI:

navadni ris (*Lynx lynx*), volk (*Canis lupus**), rjavi medved (*Ursus arctos**), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), širokouhi/mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*), hribski urh (*Bombina variegata*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), bukov kozliček (*Mormus funereus*), strigoš – hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*), rogač (*Lucanus cervus*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria**), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), črna žolna (*Dryocopus martius*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*), velika uharica (*Bubo bubo*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sršenar (*Pernis apivorus*), kačar (*Circaetus gallicus*), Jame, ki niso odprte za javnost, Gozdovi s prevladujočima vrstama *Quercus ilex* in *Quercus rotundifolia*, Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*), Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih).

Ime upravljavske cone: Upravljavska cona A - bukovja

Habitatni tipi: Ilirski bukov gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)), Bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*)

OPIS CONE: Cona vsebuje ohranjene primorska bukovja in primorska gorska bukovja, ki poraščajo manjši del enote. Čeprav so bili v preteklosti močno izkoriščani, gre za ohranjene gozdove. Še manjšo površino zajemajo kisloljubni bukov gozdovi, ki so prisotni v območju Natura 2000 Vrhe nad Rašo.

KONKRETNE USMERITVE:

- Krčitve še ohranjenih bukovih sestojev, za urbane in kmetijske površine, naj se ne izvajajo.
- V spremenjenih gozdnih sestojih, naj se gospodarjenje usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne drevesne sestave.
- Predlagamo malopovršinsko skupinsko postopen način gospodarjenja, obnova naj se vrši v manjših pomladitvenih jedrih. Obnova se izvaja v daljšem časovnem obdobju, postopoma ter prostorsko razpršeno. Izgibati se je treba velikopovršinskim sečnjam in večjim intenzivnostim pri redčenjih.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu,

Ime upravljavske cone: Upravljavska cona B – mokrišča

VRSTE in HT: primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), laška žaba (*Rana latastei*)

OPIS CONE: Rak primorski koščak je redka vrsta, ki se pojavlja mestoma v nekaterih vodotokih znotraj GGO. Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije ter zamočvirjenih gozdnih površin. Zagotavlja naj se sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. V coni naj se krčenje gozda ne izvaja.
- V kolikor je sečnja obrežne vegetacije potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželena je stalna prekoreninjenost talne površine.
- Novogradnja gozdnih prometnic se usmerja izven cone.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
- V coni se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja močvirskega krešiča, zamočvirjene gozdne površine),
- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.

13.12 Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja natura 2000

Preglednica 257: Preglednica 1: Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Rastiščni tip
91LO	Ilirski hrastovi-belogabrovi gozdovi	544	Primorsko belogabrovje in gradnovje
		555	Primorsko bukovje na flišu
		564	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino
		565	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu
		593	Primorsko bukovje
		731	Kisloljubno gradnovo bukovje
9340	Gozdovi s prevladujočima vrstama Quercus ilex in Quercus rotundifolia	544	Primorsko belogabrovje in gradnovje
		565	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu
		568	Črnikovje
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	553	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih
		565	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu
		593	Primorsko bukovje
		600	Podgorsko-gorsko lipovje
		631	Preddinarsko gorsko bukovje
		633	Primorsko gorsko bukovje
		641	Dinarsko jelovo bukovje
9180	Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	565	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu
		593	Primorsko bukovje
		600	Podgorsko-gorsko lipovje
		633	Primorsko gorsko bukovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	555	Primorsko bukovje na flišu
		564	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino
		593	Primorsko bukovje
		731	Kisloljubno gradnovo bukovje

13.13 Modelno razmerje razvojnih faz in ciljno stanje po RGR

Preglednica 258: Modelno razmerje razvojnih faz in ciljno stanje po RGR

RGR	Modelni delež razvojne faze (%)				Proiz. doba (let)	Pom. doba (let)	Izrav. d. (let)	Ciljno stanje		Skup m ³ /ha
	MI.	Dr.	Deb.	Pom.				Igl %	List %	
60	17	38	29	17	120	20	20	8	92	300
61	22	35	35	9	115	10	10	60	40	365
62	18	32	43	7	140	10	10	13	87	300
64	22	39	30	9	115	10	20	19	81	245
110	23	43	20	13	150	20	20	5	95	240
120	36	53	6	6	180	10	20	21	79	95
121	26	42	26	6	155	10	20	78	22	160
123	29	42	23	6	155	10	20	7	8	170

Šifrant območnih RGR

Šifra	Ime
60	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
61	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev
62	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi
64	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi
110	Toploljubna bukovja
120	Gozdovi toplotjubnih listavcev
121	Gozdovi toplotjubnih listavcev – borovi gozdovi
123	Gozdovi toplotjubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih

13.14 Spremembe območnih RGR

Preglednica 259: Stara ureditev RGR GGO in RGR GGE

2020 Šifra in Ime RGR GGO	Šifra RGR GGE	Naziv RGR GGE CELOTNA POVRŠINA	VELJAVNOST										
			2012-2021	2016-2025	2017-2026	2017-2026	2015-2024	2013-2022	2014-2023	2020-2029	2019-2028	2018-2027	POVRŠINA
			01	02	03	04	05	ARB 06	07	08	09	10	ha
			9560,20	19976,76	9990,36	7426,21	12422,57	18631,37	8702,36	17618,41	34250,73	13798,34	152.377,31
10010 – Gozdovi robinije na rastiščih hrastovij na silikatih	10135	Gozdovi robinije na rastiščih hrastovij na silikatih	767,90		181,64								949,54
10007 – Nasadi iglavcev na rastišču podgorskega bukovja na silikatih	10613	Nasadi iglavcev na rastiščih podgorskega bukovja na silikatih				115,22	192,14	970,02	554,85			143,55	1975,78
10001 – Podgorska bukovja na silikatih	10664	Podgorska bukovja na silikatih			694,60	105,67	208,40	2901,38	1652,00		433,27	275,23	6270,55
10006 – Pionirski gozdovi listavcev na silikatih	10668	Pionirski gozdovi listavcev na silikatih				571,82	916,75	3389,25	1003,27				5881,09
10002 – Topoljubna bukovja na karbonatih	10864	Topoljubna bukovja na karbonatih			1184,53	644,57	92,24	2459,32		2230,73			6611,39
10003 – Topoljubna hrastovja na silikatih	11665	Podgorska hrastovja na silikatih			1686,74	1511,13	400,93	1744,54	1718,47	844,62		377,40	8283,83
10003 – Topoljubna hrastovja na silikatih	11865	Submediteranski gozd gradna na flišu	562,00	115,54							5360,66		6038,20
10004 – Topoljubna hrastovja na karbonatih	12665	Topoljubna hrastovja na karbonatih	150,84	1900,86	347,33	278,79	493,94		552,65	319,36		1795,90	5839,67
10008 – Borovi gozdovi na rastiščih topoljubnih listavcev na karbonatih	12713	Borovi gozdovi na rastiščih topoljubnih listavcev na karbon.	1028,92	3801,78	723,07	946,79	2237,92	1165,36	575,19	2693,91	916,96	2670,06	16759,96
10005 – Gozdovi topoljubnih listavcev na karbonatih	12717	Gozdovi topoljubnih listavcev na karbonatih	1399,64	1645,63	1702,91	841,33	958,48	273,46	284,39	3999,99		1854,82	12960,65
10013 – Gozdni rezervati	30040	Gozdovi s posebnim namenom	26,43	46,06						71,38	50,22		194,09
10012 – Varovalni gozdovi	50050	Varovalni gozdovi	56,83	200,42	255,43		164,17		36,66	71,58	755,46	65,04	1605,59
10009 – Borovi gozdovi na rastiščih topoljubnih listavcev na silikatih	61873	Sestoji bora na flišu									1608,48		1608,48
10011 – Gozdovi topoljubnih listavcev na silikatih	62077	Sestoji list. na slabših rast. submediteranskega gr. gozda									4459,74		4459,74
10005 – Gozdovi topoljubnih listavcev na karbonatih	62777	Gozdovi topoljubnih listavcev na ekstremnih rastiščih	2264,81	3797,00						1042,14	1134,79	1196,08	9434,82
		POVRŠINA GOZDA SKUPAJ (ha)	6257,37	11507,29	6776,25	5015,32	5664,97	12903,33	6377,48	11273,71	14719,58	8378,08	88873,38
		število oddelkov	111	139	121	91	93	367	188	116	171	96	1493
		odsekov/revir	218 / 1	275 / 2	212 / 1	136 / 1	177 / 1	584 / 4	310 / 2	220 / 2	357 / 2	194 / 2	2683 / 18

PRILOGE

Preglednica 260: Nova ureditev RGR GGO in RGR GGE

2021 Šifra in ime RGR GGO	Šifra RGR GGE	VELJAVNOST Naziv RGR GGE CELOTNA POVRŠINA	2012-2021	2016-2025	2017-2026	2017-2026	2015-2024	2013-2022	2014-2023	2020-2029	2019-2028	2018-2027	POVRŠINA
			01	02	03	04	05	ARB 06	07	08	09	10	ha
			9560,20	19976,76	9990,36	7426,21	12422,57	18631,37	8702,36	17618,41	34250,73	13798,34	152.377,31
060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	06010	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah				105,67	208,40	2.901,38	1.652,00			275,23	5.142,68
061 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev	06011	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – nasadi iglavcev				115,22	192,14	970,02	554,85			143,55	1.975,78
062 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi	06012	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – gozdovi na revnih rastiščih				1.511,13	400,93	1.744,54	1.718,47			377,40	5.752,47
064 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi	06016	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi listavcev				571,82	916,75	3.389,25	1.003,27				5.881,09
110 – Topoljubna bukovja	11030	Topoljubna bukovja			1.184,53	644,57	92,24	2.459,32		2.230,73			6.611,39
110 – Topoljubna bukovja	11035	Topoljubna bukovja – gozdovi na flišu			694,60						433,27		1.127,87
120 – Gozdovi topoljubnih listavcev	12050	Gozdovi topoljubnih listavcev	1.399,64	1.645,63	1.702,91	841,33	958,48	273,46	284,39	3.999,99		1.854,82	12.960,65
120 – Gozdovi topoljubnih listavcev	12054	Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh	2.264,81	3.797,00						1.042,14	1.134,79	1.196,08	9.434,82
120 – Gozdovi topoljubnih listavcev	12064	Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh fliša									4.459,74		4.459,74
121 – Gozdovi topoljubnih listavcev – borovi gozdovi	12051	Gozdovi topoljubnih listavcev – borovi gozdovi	1.028,92	3.801,78	723,07	946,79	2.237,92	1.165,36	575,19	2.693,91	916,96	2.670,06	16.759,96
121 – Gozdovi topoljubnih listavcev – borovi gozdovi	12061	Gozdovi topoljubnih listavcev – borovi gozdovi na flišu									1.608,48		1.608,48
123 – Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih	12043	Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih	150,84	1.900,86	347,33	278,79	493,94		552,65	319,36		1.795,90	5.839,67
123 – Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih	12045	Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša	562,00	115,54	1.686,74					844,62	5.360,66		8.569,56
123 – Gozdovi topoljubnih listavcev	12046	Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi robinije	767,90		181,64								949,54
200 – Varovalni gozdovi	20000	Varovalni gozdovi	56,83	200,42	255,43		164,17		36,66	71,58	755,46	65,04	1.605,59
210 – Gozdni rezervati	21000	Gozdni rezervati	26,43	46,06						71,38	50,22		194,09
		POVRŠINA GOZDA SKUPAJ (ha)	6.257,37	11.507,29	6.776,25	5.015,32	5.664,97	12.903,33	6.377,48	11.273,71	14.719,58	8.378,08	88.873,38
		Število oddelkov	111	139	121	91	93	367	188	116	171	96	1.493
		odsekov/revir	218 / 1	275 / 2	212 / 1	136 / 1	177 / 1	584 / 4	310 / 2	220 / 2	357 / 2	194 / 2	2.683 / 18

13.15 Prednostna območja za graditev protipožarnih prometnic

Prednostna območja za graditev protipožarnih prometnic so naslednja:

- pobočje Volkovnjak nad Mrljaki,
- predel Grdi dol med Vojščico in Temnico,
- območje med Vojščico in Koriti na Krasu,
- pobočja proti meji z Italijo, južno od Brestovice in Velikega Dola,
- območje med Kregoliščem in Gorjanskim,
- predel Velika Rovna med Kobjeglavo in Koprivo,
- predel Kamna gorica med Brjem pri Koprivi in Tomajem,
- območje med Ponikvami in Koprivo,
- območje med Dobravljami, Grahovim Brdom in Štorjami,
- območje med Jerišami in Kazljami,
- južna pobočja Taborskih gričev med Sežano in Lokvijo,
- južno in vzhodno pobočje Klemenke,
- področje med Škibini in Vilenico,
- zahodno pobočje med Prešnico in Podgorjem,
- področje Velike gorice med Prapročami in železniško postajo Podgorje,
- vzhodno, severno in južno pobočje Kojnika,
- pobočja južno od železniške postaje Zazid,
- območje Velike griže zahodno od Smokvice in Movraža,
- vzhodno pobočje Movraške vale,
- pobočje med Dragonjo in Laborjem,
- območje vojaškega poligona med Bačem in Juriščami,
- južno pobočje Mlečnika pri Volčah,
- pobočje med Rašo in Policami.

13.16 Utemeljitev in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) - ekstremni.	Va	Gozdni rastiščni tipi smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 621, 623, 624, 741, 562, 563, 661, 671, 684, 685, 701, 702, 703, 811 in 812.
Vse gozdno rastje nad zgornjo mejo strnjene gozda.	Vb	Izbor sestojev iz sestojne karte s šifro sestaja 24 - ruševje.
Gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 25° in 35°
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°.		Osnova je sloj naklonov nad 35°.
Gozdovi na zelo plitvih tleh (10 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje).	Vd	Kamnitost / skalovitost – osnova je na podlagi novih podatkov po odsekih izdelana karta kamnitosti oz. skalovitosti.
Gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov.	Ve	Podatki o hudournikih v primernem merilu še niso na voljo, zato se do ureditve teh podatkov uporabi ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določi se najbolj problematične odseke hudournikov, v katerih je potrebno izvajati redni pregled stanja.
Gozdovi, ki preprečujejo ali zadržujejo snežne plazove.	Vf	Podatki o nevarnosti snežnih plazov v primernem merilu še niso na voljo. Ko bodo na razpolago, se jih uporabi za namen določanja funkcije. Do takrat osnovo predstavlja do grebenov razširjen kataster snežnih plazov.
Gozdovi na področju skalnih podorov.	Vk	Kot območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili na podlagi modela izdelano karto nevarnosti skalnih podorov 1:50.000.
Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod; Območje 10-letnih vod pomeni območje, ki je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let.	Vg	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda velike poplavne nevarnosti oz. območju pogostih poplav.
Varovalni gozdovi, razglašeni z Uredbo.	Vu	Uporabili smo sloj z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom izločenih varovalnih gozdov.
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.	Vz	Vsi gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo hkrati poudarjeno tudi varovalno funkcijo. Stopnja poudarjenosti varovalne funkcije je enaka stopnji poudarjenosti zaščitne funkcije.
Druga stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) – ekstremne.	Va	Gozdne združbe smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 672, 692, 600, 601, 651, 761, 561, 591, 592, 581, 636, 637, 634, 635, 565, 566, 511, 521 in 611.
Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti, ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh.	Vh	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti iz portala e-vode. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda srednje poplavne nevarnosti oz. območju redkih poplav.

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom 15°–25°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 15° in 25°. Podatki o erodibilni in kompaktni matični podlagi še niso na voljo. Ko bodo na razpolago podatki o erodibilni in plazljivi matični podlagi, se uporabi še presek pripravljene podlage s slojem naklonov, do takrat se uporablja ekspertno znanje in poznavanje terena načrtovalcev in krajevne enote.
Gozdovi v območjih z navzočnostjo erozijskih pojavov.	Ve	Ko bodo na razpolago podatki v ustreznem merilu, se jih uporabi, do takrat pa se uporablja ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto.
Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamnitostjo na 50–70 % površine.	Vi	Kamnitost/ skalovitost – na podlagi novih podatkov po odsekih izdelati karto kamnitosti oz. skalovitosti.
Tretjo stopnjo podarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen neporaščenih predelov (npr. pobočni grušči), ker vse ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.		

HIDROLOŠKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode.	Ha	Uporabili smo sloje iz portala e-vode: - Državni nivo: 0 - območje zajetja; 1 - najožje vodovarstveno območje; 2, 2A, 2B ožje vodovarstveno območje. - Občinski nivo: 1, 1A, 1B - najožje vodovarstveno območje; 2 - ožje vodovarstveno območje.
Na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov.	Hb	Kot pomoč pri določanju pravih lokacij zajetij smo uporabili sloj vodnih dovoljenj iz portala e-vode. V okolici zajetij iz gospodarske javne infrastrukture, dodana so tista (lokalna) vodna zajetja, ki nimajo občinskih odlokov.
Ob jezerih v pasu do 50 (100 m) - odvisno od reliefa.	Hf	Uporabili smo: - Pas 100 m ob večjih jezerih; - Pas 50 m ob manjših jezerih.
Nad jamami in okoli brezen.	Hd	Uporabili smo sloj naravnih vrednot: NV-jame, NV-točke, ZO-točke
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov, pri čemer prvo in drugo stopnjo ločimo glede na polje IZDAT (izdatnost). Če je izdatnost večja ali enaka 5 l/s, izviru določimo prvo stopnjo.
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Druga stopnja		
Na širšem vodozbirnem območju (območja 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).	Ha	Uporabili smo sloje varstvenih con po predpisih o zaščiti pitne vode iz portala e-vode. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo: 3 – širše vodovarstveno območje (državni nivo) in 3 – širše vodovarstveno območje in 4 – ogrožena območja (občinski nivo).
Ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin in na prispevnih območjih jezer.	Hf	Uporabili smo sloj vodotokov iz portala e-vode in ga ohranili kot linijski element. Kot vplivni radij smo določili do 50 m na vsako stran vodotoka (za večje vodotoke npr. Sava v srednjem in spodnjem toku ter Drava do 100 m) od sredinske linije vodotoka. Ostale stoječe vodne površine predstavlja sloj iz portala e-vode Vodno zemljišče stoječih celinskih voda. Osnovni sloj smo pripravili iz prispevnih območij jezer iz portala e-vode.
Karbonatni kraški svet s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.	Hc	Uporabili smo sloj območij karbonatnih kamnin (glej Gostinčar, 2016). Drugo stopnjo smo določili površinam, kjer je v opombo zapisan »apnenec« ali »apnenec in dolomit«, v primeru »dolomit« in »klastične karbonatne« pa smo presodili o smiselnosti.
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov. Prvo in drugo stopnjo smo ločili glede na polje IZDAT (izdatnost). V kolikor je izdatnost manjša od 5 l/s, se določi drugo stopnjo. To se ovrednoti tudi v okolici tistih (lokalnih) vodnih zajetij, ki nimajo občinskih odlokov (prikazujemo točkovno).
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Ohranjeni redki gozdni ekosistem ali bližina drugih ekosistemov.	Ba	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice ... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Nahajališče redkih ali ogroženih rastlinskih vrst.	Bb	Temelji se na smernicah ZRSVN: npr. redke in ogrožene rastlinske vrste, vezane na gozd: bodika, tisa, lepi čevljc ... Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih živalskih vrst - rastišča divjega petelina in ruševca.	Bc	Uporabi se zaris območja prisotnosti vrste ali centre rastišč, okoli katerih se določi vplivni radij skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Gnezdišča (črne štorklje, planinskega orla, belorepca in ostalih vrst orlov, sršenarja in ostalih ogroženih ujed, gnezdišča sove kozače, velike uharice in ostalih vrst sov).	Bh	Zariše se, če so lokacije znane. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste, katera gnezdi, skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Prisotnost zveri (brlogi) – medveda, volka, vidre, risa in divje mačke.	Bi	Zariše se znane lokacije brlogov oz. lokacije kraja poganja mladičev. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste (skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov). Vrsta se vpiše v opombe.
Gozdni rezervati, ekocelice in habitatna drevesa.	Bd	Ekocelice, financirane iz gozdnega sklada ter iz projektov, in ekocelice s soglasjem upravljavca državnih gozdov. Prav tako se doda vse ekocelice, ki so bile določene s soglasjem lastnikov (smernica 20) na podlagi sestojne karte. Habitatna drevesa, financirana iz gozdnega sklada, ter eventuelno iz projektov, habitatna drevesa z dupli ali gnezdi – nujen je podatek o lokaciji.
Gozdovi z izjemnimi biotopi, pomembnimi z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti - koridorji	Bj	Uporabi se sloj koridorjev, ki je bil po enotni metodologiji pripravljen v okviru projekta Life Lynx in DinAlpConnect.
Okolica (25 do 50 m pas) stoječih vodnih površin, pomembnih za prostoživeče živali - kaluže (točke), barja, mokrišča.	Bk	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic. Podatek o kalužah predstavljajo točkovni objekti.
Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) v gozdni krajini.	Bl	
Grmišča.	Bg	
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - mirne cone.	Bm	Površine gozdov, v katerih z različnimi ukrepi (rampe, obveščevalne in opozorilne table, prometni znaki) ohranjamo mir. Vrsta, zaradi katere je izločena mirna cona, se vpiše v opombe.
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - zimovališča.	Bz	Del življenjskega prostora populacije, kjer njeni osebki preživijo zimsko obdobje (zimovališča si izbere divjad, zato so gozdnogojitveni cilji tu drugačni). Vrsta, zaradi katere je izločeno zimovališče, se vpiše v opombe.
Zelo pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je nujno potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnatosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi.	Bu	Z Uredbo o varovalnih gozdovih opredeljeni varovalni gozdovi na podlagi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
Druga stopnja		
Ostale pomembne manjše gozdne površine z ohraneno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohraneno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Gozd v območjih Nature 2000.	Bf	Osnova je sloj območij Nature 2000, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, ki imajo status ekološko pomembnega območja – EPO.	Bn	Osnova je sloj Ekološko pomembnih območij, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic. Druga stopnja se določi ekološko pomembnim območjem, izpostavljenim v naravovarstvenih smernicah. Ekološko pomembna območja, ki v naravovarstvenih smernicah niso izpostavljena, dobijo tretjo stopnjo poudarjenosti.
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

KLIMATSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vetrom, izsuševanjem, pozebo.	Ka	Osnova je karta občin, ki imajo znotraj kmetijske krajine nizek delež gozdov. Osnova za določitev območij močnih vetrov je sloj Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001 – meja so povprečne letne vrednosti nad 3 m/s (ARSO). Ker podrobnejši podatki ne obstajajo, smo glede na poznavanje terena izbrali gozdove, kjer so pogosto močni vetrovi.
Gozd, ki varuje naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice pred vremenskimi ekstremi.	Kb	
Gozdovi v oddaljenosti do 200 m (odvisno od reliefa) okrog izpostavljenih zaselkov in turističnih bivalnih objektov v gorskem in visokogorskem pasu (nad 700 m).	Kb	Na podlagi poznavanja smo določili izpostavljene zaselke in odvisno od reliefa določili velikost vplivnega radija okrog teh zaselkov.
Gozd okrog večjih strnjenih naselij (mesta), velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti 500–1000 m.	Kc	Na podlagi rabe tal smo izdelali sloj naselij nad 100 ha.
Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo.	Kd	
Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta.	Ke	Okolica najpomembnejših rekreacijskih, turističnih objektov in klimatskih zdravilišč. Kot okolico se smatra območje do 200 m odvisno od reliefa.
Druga stopnja		
Gozdovi okrog strnjenih naselij velikosti 10–100 ha v oddaljenosti 100–500 m (odvisno od reliefa in velikosti naselja), če je v pasu 500 m okrog njih gozda po površini manj kot 25 %.	Kc	Osnova je sloj naselij velikosti 10 do 100 ha.

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Gozdovi, ki se nahajajo v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi).	Kf	Optimalna bi bila uporaba sloja največjih hitrosti, ki ni na razpolago, zato je osnova sloj povprečnih hitrosti. Funkcija se določi le gozdu, ki zmanjšuje hitrost vetra v okolici naselij ali kmetijskih površin.
Gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.	Kf	
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

ZAŠČITNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Zaščita pred skalnimi podori.	Zg	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot osnovo za določitev območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili karto nevarnosti skalnih podorov v merilu 1:50.000, izdelano na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire BF, na podlagi modela.
Zaščita pred snežnimi plazovi.	Zh	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot območja naravne nevarnosti snežnih plazov smo vzeli kataster snežnih plazov. Območja snežnih plazov smo razširili do grebenov, kar predstavlja prispevno območje snežnih plazov.
Zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi.	Zi	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kartnih podlag za celotno Slovenijo v primernem merilu še ni izdelanih, zato je pri tem pomembno tudi lastno poznavanje problematike območja.
Gozd v hudourniških območjih nad naselji.	Zj	Ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določijo se najbolj problematični odseki hudournikov, v katerih bi bilo potrebno izvajati redni pregled, saj lahko vplivajo na poplavno varnost. Predvsem tisti predeli, kjer so se v preteklosti že dogodili škodni dogodki.
Gozd ob letališču.	Ze	
Protivetrni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih.	Zf	Osnova za določitev elementov ogroženosti so infrastrukturni objekti iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest ne štejemo pod elemente ogroženosti. Za določitev območij močnih vetrov smo uporabili sloj ARSO Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001. Mejna vrednost so območja s povprečnimi letnimi vrednostmi nad 3 m/s.
Druga stopnja		
Gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte.		Šifre Zg, Zh, Zi in Zj ostajajo enake, le da se objekti nahajajo v bolj oddaljenih predelih, kjer je verjetnost za doseg pobočnih procesov manjša.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		
Dodatno pojasnilo:	Gozdovi, ki imajo zaradi ekstremnosti razmer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji poudarjenosti in hkrati neposredno varujejo tudi objekte, praviloma zagotavljajo tudi zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti. V kolikor je na nekem območju določena varovalna funkcija, prav tako pa gozd ščiti objekte pred pobočnimi procesi, se temu predelu določi obe funkciji.	

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (od 500 m do 1 km oddaljenosti – odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj naselij nad 100 ha.
Neposredna bližina bolnice in zdravilišča (do 200 m, odvisno od reliefa).	Ga	Obstoječi sloj bolnišnic se dopolni z znanimi zdravilišči na podlagi lastnega poznavanja območja.
Druga stopnja		
Gozdovi v bližini večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (na razdalji 1 do 3 km - odvisno od reliefa in podnebnih razmer) ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij (od 10 do 100 ha) (do 1 km oddaljenosti - odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj za naselja 10 do 100 ha in nad 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtoceste, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.	Gb	Pri določitvi velikih virov hrupa so v pomoč območja z določeno obrambno funkcijo, ki povzročajo hrup (strelišča, vojaški poligoni in avtoceste iz sloja gospodarske javne infrastrukture).
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora.		

OBRAMBNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov oziroma gozdovi, ki so ograjeni zaradi rabe v vojaške ali policijske namene.	Oa	Osnova so območja izključne rabe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije (MORS).
Gozdovi znotraj obsežnih stalnih poligonov (z objekti) za urjenje policijskih in vojaških enot - dodatnega pasu okrog njih pa se ne določa.	Ob	Osnova so območja izključne rabe MORS.
Gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.	Oh	Osnova so črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103). Dodajo se ostala znana črpališča.
Gozdovi območij nadzorovane rabe prostora, to so območja, ki so občasno na terenu zaprta in pod nadzorom vojaških enot.	Ob	Kot osnovo smo vzeli območja nadzorovane rabe MORS. Izbrali smo le manjša, natančneje zarisana območja, ki so pogosto varovana s strani vojske. Vplivnih radijev in koridorjev, v katerih nadzorujejo zračni prostor, nismo vključevali. V primeru prekrivanja s slojem izključne rabe ima izključna raba prednost.
Druga stopnja		
Gozdovi območij možne izključne rabe prostora, to so območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oa	Osnova so območja možne izključne rabe MORS.

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Druga območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oc	Ostala območja, pomembna za obrambno funkcijo, smo določili na podlagi strokovne ocene.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		
REKREACIJSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo.	Ra	Osnova so sloji pešpoti ter poznavanje območja. V pomoč so nam bili tudi sloji, ki prikazujejo obiskanost poti, npr. strava heatmap.
Gozdovi ob vstopnih mestih na območjih, ki so namenjena rekreaciji (cca. 100 m levo in desno).	Rc	
Gozdovi, ki so opremljeni s tablami z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti (npr. trim steza).	Rb	
Gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (pomembnejši odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.).	Rd	Osnovo predstavljajo karte planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti, Jakobove poti in druge razpoložljive karte glede lokalno pomembnih poti, za določitev obiskanosti pa so nam bili v pomoč sloji, ki prikazujejo obiskanost, npr. strava heatmap.
Območja z urejenimi poligoni in objekti, ki so namenjeni izvajanju športno-rekreacijskih dejavnosti oziroma aktivnosti (adrenalinški parki, paint ball poligoni, kolesarski poligoni).	Rg	Določili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Gozdovi ob kolesarskih poteh, kjer je množičen obisk.	Re	Gorskokolesarske poti, ki imajo soglasje ZGS in so označene na terenu, oziroma druge množično obiskane kolesarske poti.
Razglašen mestni gozd (mestni/občinski odlok).	Rf	
Druga stopnja		
V neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje srednje pogosto obiskujejo.	Ra	
Gozdovi s širše prepoznanimi naravnimi plezalnimi stenami, vzletišča padalcev in gozdovi ob poligonih, namenjenih izvajanju zimskih športov (smučišča, nordijski centri z grajenimi tekaškimi progami, gozdovi z urejenimi sankaskimi progami ipd.).	Rg	Osnova je sloj vzletišč za jadrane padalce.
Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov.	Rh	Podatki ne obstajajo, zato smo območja opredelili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh.	Rd	Vključi se predele, kjer funkcija nima prve stopnje poudarjenosti. Osnova so sloji planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti in Jakobova pot.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		
Dodatno pojasnilo:	V gozdnih rezervatih smo rekreacijsko funkcijo določili le potem, ki so označene tudi na terenu. Rekreacijske funkcije ne določamo na območjih strogih rezervatov, ograjenih območjih vojaških objektov, ograjenih raziskovalnih ploskvah, ograjenih predelih zaradi gojenja in lovniš oborah.	

PRILOGE

TURISTIČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja.	Ta	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Zelo obiskan gozd mesta ali večjega naselja.	Tb	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje. 50m na vsako stran.	Tc	
Učna pot.	Te	Osnova je oblikovan sloj gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji poti.
Druga stopnja		
Gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih.	Tc	
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		
POUČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem.	Pa	Oblikovan je sloj gozdnih učnih poti, ki so na seznamu gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji. V kolikor so učne poti speljane tako, da pokrivajo širše območje, se lahko prikaže tudi celotna površina gozdnega prostora, ne samo linija. Prav tako imajo poudarjeno funkcijo tudi območja mestnih gozdov (gozdovi s posebnim namenom), opremljena z informativnimi tablam in učnimi potmi, vezanimi na gozd.
Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.	Pb	Temelji se na poznavanju GGO in vključi znane objekte.
Druga stopnja		
Gozdovi, v katerih se občasno seznanja javnost, zlasti mladino, z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter njegovimi funkcijami, pa niso posebej opremljeni za ta namen.	Pc	Gozdovi v bližini šol ali vrtcev, ki jih obiskujejo otroci ob pouku naravoslovja, naravoslovnih dnevih ipd.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse druge površine gozdnega prostora, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.		
RAZISKOVALNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd, vključen v dolgoročne raziskave.	Ia	Gozdovi, vključeni v dolgoročne raziskave in vplivni radij ene drevesne višine.
Gozd na raziskovalni ploskvi: ploskve z vplivnim radijem.	Ib	Osnova so sloji raziskovalnih ploskev Gozdarskega inštituta Slovenije z vplivnim radijem 50 m in druge raziskovalne ploskve, v kolikor so vključene v intenzivne dolgoročne raziskave (npr. Biotehniške fakultete).

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Razglašen gozdni rezervat.	Ic	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Druge in tretje stopnjo poudarjenosti se ne določa.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Območja in okolica naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. To so tiste naravne vrednote, za katere prvo stopnjo poudarjenosti predlaga služba, pristojna za varstvo narave (ZRSVN). Pod »okolico« objektov razumemo pas gozda 50–100 m okrog njih.	Da	Po naravovarstvenih smernicah. Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili izjemoma, in sicer za območja z najostrejšim režimom. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom I., II. in III. stopnje po IUCN, ki ne dovoljuje izkoriščanja gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Gozdni rezervati.	Dc	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
Izjemna drevesa.	Dd	Uporabili smo sloj izjemnih dreves iz evidence naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Dodali smo podatke iz evidence izjemnih dreves ZGS, v kolikor drevesa še niso pridobila statusa NV.

Druge stopnja

Območja naravnih vrednot, ki niso vključena v prvo stopnjo in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Da	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom II. in IV. ter naravni spomeniki III. stopnje po IUCN, ki pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj zavarovanih območij iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo in predlogi za opredelitev prve stopnje ZVKD v sklopu pridobljenih Kulturnovarstvenih usmeritev. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo: · območja vrtnoarhitekturne dediščine, kot so arboretumi, drevoredi ...; · točkovni objekti memorialne dediščine, kot so znamenja, spomeniki ...; · točkovni objekti sakralne stavbne dediščine, kot so kapelice, cerkve ...; · območja arheološke dediščine, ki nimajo opredeljenega vplivnega območja, kot so ruševine objektov ..., · pomembna arheološka najdišča.

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Druga stopnja		
Gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo. Gre za vsa ostala območja, kjer ni funkcija varovanja kulturne dediščine opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti.
Ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjevc, logi, gaji).	Cb	Temelji se na poznavanju območja in tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi.
Območje kulturne krajine.	Cc	Tip kulturna krajina ima poudarjeno drugo stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine, kot tudi estetsko funkcijo.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

ESTETSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu (Register KD in NV).	Ea	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo – samo v primerih, ko gre za nadzemno kulturno dediščino. Kot osnovo za naravne vrednote smo vzeli sloj naravne dediščine. Estetsko funkcijo smo določili le v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, kjer gozd predstavlja pomembno estetsko kuliso.
Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave.	Ec	
Razglašen mestni gozd (z odloki).	Ed	Osnova so podatki o razglašeni mestnih gozdovih na OE.
Druga stopnja		
Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine (Register KD).	Eb	Osnova je sloj kulturne dediščine – kjer je Tip kulturna krajina.
Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe.	Ee	
Gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora.	Ef	
Gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.	Eg	
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, višjo od 5 m ³ .

PRILOGE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Druga stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Drugo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča med 2 in 5 m ³ .
Tretja stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Tretjo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, nižjo od 2 m ³ . Prav tako imajo tretjo stopnjo poudarjenosti vsi varovalni gozdovi.
Brez stopnje poudarjenosti		
Z uredbo razglašeni gozdni rezervati.	Lu	Osnova je sloj z uredbo sprejetih gozdnih rezervatov.
S soglasjem lastnikov izločene ekocelice.	Le	Osnovo predstavljajo s soglasjem lastnikov izločene ekocelice.
Dodatna pojasnila		Stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije smo določili le gozdnim površinam. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom opredeljen kot varovalni gozd, smo določili 3. stopnjo poudarjenosti ne glede na vrednost PSGR, saj je v tem primeru lesnoproizvodna funkcija podrejena namenu, zaradi katerega je bil gozd izločen kot varovalni gozd. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom določen kot gozdni rezervat, in gozdu, ki je s soglasjem lastnika za določeno obdobje prepuščen naravnemu razvoju (ekocelice), se lesnoproizvodne funkcije za prihodnje obdobje ne določijo.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni semenski sestoj.	Na	Osnova je karta semenskih sestojev.
Nadpovprečno nabiranje drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo).	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o nadpovprečnem nabiranju drugih gozdnih dobrin in zaznani problemi na terenu glede prekomernega nabiranja gozdnih plodov.
Gozd, v katerem se gospodar zaradi plodov.	Nc	Osnovo predstavljajo podatki o gozdovih, v katerih se gospodari zaradi plodov.
Čebelarstva stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (polmer: 100 m).	Np	Osnova so čebelarstva stojišča za premične čebelnjake iz Čebelarske zveze Slovenije.
Druga stopnja		
Območja nabiranja drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo) – manj obremenjena.	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o območjih, kjer se nabirajo druge gozdne dobrine, vendar so ta območja manj obremenjena in zato problemi na terenu glede prekomernega nabiranja niso tako izraziti.
Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (nad 25 %).	Nd	
Območje gozdne čebelje paše.	Ne	Osnova so podatki iz katastra čebelje paše.
Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov.	Nf	Podatki o območjih gozdov, kjer se intenzivno steljarji in pridobiva smola ali drevesne sokove niso razpoložljivi, zato je osnova lastno poznavanje območij teh tradicionalnih oblik.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Lovne obore.	Jo	Osnova je sloj lovni obor v Sloveniji.
Krmišče z okolico (zimsko krmišča z okolico do 200 m).	Jk	Osnova je sloj lokacije zimskih krmišč, okoli katerih smo kot vplivni radij določili oddaljenost do 200 m.
Okolica rukališč.	Jr	Osnova je poznavanje lokacij rukališč.
Druga stopnja		
Območje lovišča z intenzivnim lovni turizmom..	Jt	Osnova je poznavanje lokacij.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		